N.K. JEMISIN

A DOUA CARTE DIN SERIA
PĂMÂNTUL SFĂRÂMAT

POARTA OBELISCULUI

N.K. JEMISIN

Seria: Pământul sfărâmat #2

POARTA OBELISCULUI

Original: *The Obelisk Gate* (2016)

Traducere din limba engleză și note de:
LAURA CIOBANU

virtual-project.eu

PALADIN

2018

1.

Nassun dă de necaz

Hm. Nu. N-am început bine.

Până la urmă, o persoană este ea însăși, dar și ceilalți. Relațiile îți cizelează forma finală. Eu sunt eu, dar sunt și tu. Damaya a fost ea însăși, dar și familia care a respins-o și oamenii de la Epicentru care au șlefuit-o cu atâta precizie. Sienit a fost Alabastru *și* Innon și oamenii din sărmana Allia cea distrusă și din Meov. Acum tu ești Tirimo *și* călătorii acoperiți cu cenușă pe care-i întâlnești pe drum *și* copiii tăi morți… dar și acela încă în viață care ți-a mai rămas. Pe care îl vei recupera.

Nu trădez niciun secret spunând asta. În fond, tu ești Essun. O știi deja, nu?

Atunci să trecem la Nassun. Nassun care are doar opt ani când lumea se sfârșește.

Nu putem ști ce s-a petrecut în mintea micuței Nassun când a revenit acasă într-o după-amiază, după ce ucenicia ei se încheiase, și și-a descoperit fratele mai mic mort pe podeaua camerei de zi și pe tatăl ei aplecat deasupra cadavrului. Ne putem imagina ce a gândit, simțit, făcut. Putem presupune. Dar de știut nu vom ști. Și poate e mai bine așa.

Uite ce știu însă cu siguranță: ce-i cu ucenicia despre care am pomenit. Nassun se pregătea să devină loristă.

Neclintirea are o relație stranie cu acești păstrători autoproclamați ai legii-în-piatră. Existența lor e atestată de scrieri datând încă din vremea legendarului Anotimp al Cojilor de Ou. E acela în care o emisie misterioasă de gaze a făcut ca vreme de câțiva ani copii născuți la Arctice să aibă oase fragile care se frângeau la o simplă atingere și se îndoiau pe măsură ce micuții creșteau – dacă mai apucau să crească. (Arheomeștii din Yumenes s-au contrazis vreme de secole încercând să decidă dacă boala a fost cauzată de stronțiu sau de arsenic și dacă acesta poate fi considerat un Anotimp, dat fiind că a afectat numai câteva sute de mii de barbari palizi și degenerați din tundra nordică. Dar de fapt acela este momentul în care

locuitorii Arcticelor și-au căpătat reputația de degenerați.) Acum vreo douăzeci și cinci de mii de ani, dacă e să te iei după loriști, deși oamenii cred că-i o minciună cât casa. Adevărul este că de fapt loriștii sunt o parte mult mai străveche a vieții de pe cuprinsul Neclintirii. Acum douăzeci și cinci de mii de ani reprezintă pur și simplu momentul în care rolul lor a fost denaturat, făcându-i aproape inutili.

Însă continuă să existe, deși nu-și mai amintesc cât de multe au uitat. Cumva ordinul lor, dacă poate fi numit ordin, supraviețuiește, în ciuda faptului că Universitățile, de la Întâia la a Șaptea, le disprețuiesc munca numind-o apocrifă și probabil inexactă și în ciuda faptului că de-a lungul erelor propaganda tuturor guvernelor le-a subminat cunoștințele. Și în ciuda Anotimpurilor, desigur. Cândva, loriștii au aparținut unei rase numite regwo, oameni de pe Coasta de Vest cu piele brun-roșiatică și buze de culoare neagră, care au idolatrizat conservarea istoriei așa cum cei trăitori în vremuri mai puțin cumplite și-au idolatrizat zeii. Ciopleau legea-n-piatră pe coastele munților, ca niște table ale legii înalte până la cer, astfel încât toată lumea să poată vedea și cunoaște înțelepciunea necesară supraviețuirii. Din păcate, în Neclintire e atât de ușor să distrugi munții, încât un bebeluș orogen o poate face într-un acces de furie. Să distrugi un popor nu implică un efort cu mult mai mare.

Așa că acum loriștii nu mai aparțin doar neamului regwo, dar cei mai mulți dintre ei își vopsesc buzele în negru în memoria acestora. Nu că și-ar mai aminti de ce o fac. Acum e pur și simplu una dintre trăsăturile după care îi recunoști: după buze și după teancul de tăblițe din polimer pe care le cară, după hainele sărăcăcioase și după faptul că, de obicei, nu au comnume. Nu sunt comleși, să fie clar. Teoretic, în cazul unui Anotimp pot reveni în comul lor de domiciliu, deși profesia îi poartă de obicei atât de departe, încât reîntoarcerea este imposibilă. În practică, multe comunități sunt dispuse să îi primească, chiar și în cazul unui Anotimp, pentru că până și cea mai stoică dintre ele are nevoie de distracții pe durata lungilor nopți înghețate. Din acest motiv, majoritatea loriștilor au pregătire în domeniul artelor: muzică și comedie și altele asemenea. Pot să joace rolul de învățători sau de îngrijitori ai celor mici atunci când nimeni altcineva nu poate fi învoit ca să se achite de aceste îndatoriri

și, mai important, sunt amintirea vie a faptului că alții au supraviețuit de-a lungul erelor. Orice com are nevoie de asta.

Numele loristei care a sosit în Tirimo este Renthree Lorist Piatră. (Toți loriștii adoptă „Piatră” pe post de comnume și „Lorist” pe post de uznume, aceasta fiind una dintre uzcastele rar întâlnite.) Nu e importantă pentru povestea noastră, dar există un motiv pentru care trebuie să știi câte ceva despre ea. Odinioară a fost Renthree Prăsitor Tenteek, dar asta înainte să se îndrăgostească de o loristă care a vizitat Tenteek și a sedus-o pe femeia pe atunci tânără, făcând-o să-și părăsească viața plicticoasă de sticlar. Dacă ar fi survenit un Anotimp înainte de plecarea ei, viața i-ar fi devenit ceva mai interesantă, căci în asemenea vremuri responsabilitatea unei Prăsitoare este clară și poate și ăsta e unul dintre motivele pentru care și-a luat tălpășița. Sau poate a fost nesăbuința tipică celei dintâi iubiri? Greu de spus. În cele din urmă, lorista lui Renthree a părăsit-o la periferia orașului ecuatorial Penphen, cu inima frântă, capul plin de povești și o pungă cu așchii de jad, pietre nefațetate și un lingou de sidef cu o urmă de pantof pe el. Renthree a cheltuit sideful ca să-și comande propriul ei set de tăblițe, așchiile de jad ca să-și cumpere provizii pentru drum și să tragă la un han în cele câteva zile cât i-a luat cioplitorului să termine treaba, iar cu pietrele nefațetate a cumpărat o mulțime de băuturi tari la tavernă. Apoi, proaspăt echipată și cu rănile oblojite, a pornit singură la drum. Așa se perpetuează această meserie.

Când Nassun își face apariția la halta unde s-a instalat Renthree, probabil îi amintește acesteia de propria ucenicie. (Nu partea legată de seducție: lui Renthree îi plac femeile mai coapte, cu accent pe „femei”. Ci partea cu visele prostești.) Cu o zi mai înainte, Renthree a trecut prin Tirimo, făcând târguieli la tarabele din piață și zâmbind veselă cu buzele ei vopsite în negru, pentru a-și anunța prezența în zonă. Nu a observat-o pe Nassun, care, întorcându-se de la creșă, s-a oprit și-a privit-o cu fascinație, cuprinsă de o speranță bruscă și irațională.

Azi, Nassun a chiulit de la creșă ca să vină s-o vadă și să-i aducă un dar. Asta spune tradiția – că trebuie să aduci daruri, nu că fiicele învățătoarelor au voie să chiulească de la creșă. În haltă sunt deja doi adulți din orășel, care stau pe o laviță ascultând ce povestește Renthree, și cupa pentru ofrande a lui Renthree a fost deja umplută cu țăndări viu colorate purtând pe

fiecare fațetă ștanța cvartentului. Renthree clipește nedumerită la vederea lui Nassun: o fetiță slăbănoagă, mai mult picioare decât tors, mai mult ochi decât față și în mod evident mult prea tânără ca să fi scăpat de la creșă atât de devreme când vremea recoltei încă n-a sosit.

Nassun se oprește în pragul haltei, gâfâind ca să-și tragă sufletul, ceea ce face ca intrarea ei să fie una teatrală. Ceilalți doi vizitatori se întorc să o privească pe fata asta de obicei atât de liniștită, întâia născută a lui Jija, și numai prezența lor o împiedică pe Nassun să-și declare pe loc intențiile, în gura mare. Mama ei a învățat-o să fie foarte prudentă. (Mama ei va afla că a chiulit de la creșă, dar lui Nassun nu-i pasă.) Înghite în sec și se apropie imediat de Renthree, întinzându-i ceva: o bucată de piatră închisă la culoare, în care se vede încastrat un diamant mic, de formă aproape cubică.

Vezi tu, Nassun nu are decât banii de buzunar pe care îi primește de la ai ei, iar când a sosit vestea că în orășel se află un lorist, și-i cheltuise deja pe cărți și pe dulciuri. Dar nimeni din Tirimo nu știe că în regiune se află un zăcământ de diamant care ar putea fi o mină bogată. Nimeni cu excepția orogenilor adică, și până și ei numai dacă îl caută în mod special. În câteva mii de ani, Nassun este singura care și-a dat osteneala s-o facă. Știe că nu ar fi trebuit să găsească acest diamant. Mama ei a învățat-o să nu-și trădeze orogenia și să nu facă uz de ea decât în cadrul unor antrenamente secrete care se desfășoară cu mare prudență într-o vale din apropiere, o dată la câteva săptămâni. Nimeni nu folosește diamante ca monedă curentă, pentru că nu poți să le faci așchii ca să dai restul, dar tot sunt utile în industrie sau minerit. Nassun știe că are o oarecare valoare, însă nu are idee că pietricica frumoasă pe care i-a oferit-o lui Renthree valorează cât o casă-două. N-are decât opt ani.

Și când Renthree face ochii mari la vederea bulgărelui scânteietor care răsare din piatra neagră, Nassun e atât de încântată, încât nu-i mai pasă de prezența celorlalți și zice dintr-o răsuflare:

— Vreau să fiu și eu loristă!

Desigur, Nassun habar n-are ce face un lorist. Știe numai că-și dorește foarte tare să părăsească Tirimo.

Dar mai multe despre asta mai târziu.

Renthree ar fi nebună să refuze ofranda, așa că nu o face. Dar nu-i dă imediat un răspuns lui Nassun, în principal fiindcă e de părere că Nassun e drăguță și că declarația ei nu diferă cu nimic de ale altor copii cuprinși de o pasiune de moment. (Până la un punct are dreptate: cu o lună în urmă, Nassun voia să fie giner.) În schimb, îi cere lui Nassun să ia loc și își petrece restul după-amiezii spunând povești micului ei public până când soarele începe să arunce umbre lungi pe panta văii și printre copaci. Ridicându-se să plece la casele lor, ceilalți doi vizitatori o privesc pe Nassun și fac aluzii până când ea acceptă fără tragere de inimă să-i însoțească, pentru că locuitorii din Tirimo nu vor să se spună că nu i-au arătat unui lorist respectul cuvenit, lăsând un copil să-l bată la cap toată noaptea.

După plecarea oaspeților, Renthree ațâță focul și se apucă să-și prepare cina, burtă de porc cu legume și mălai, toate cumpărate din Tirimo cu o zi în urmă. În timp ce ronțăie un măr, așteptând să se facă mâncarea, întoarce pe toate părțile darul lui Nassun, fascinată. Și tulburată.

De dimineață pornește către Tirimo. O mică cercetare discretă o conduce către locuința lui Nassun. Essun a plecat deja să predea ceea ce se va dovedi cel din urmă curs din cariera ei de învățătoare. Nassun e și ea la creșă, deși doar ca să-și omoare timpul până la ora prânzului, când poate să fugă din nou la loristă. Jija e în „atelierul” lui, așa cum numește el încăperea separată care trece drept pivniță și unde lucrează în timpul zilei la comenzile primite, acompaniat de zgomotul uneltelor sale. Uche doarme pe o saltea în aceeași încăpere. Poate dormi indiferent de zgomot. Muzica pământului a fost dintotdeauna cântecul lui de leagăn.

Când Renthree ciocănește la ușă, Jija răspunde și pentru o clipă ea e descumpănită. Jija e o corcitură medlatică la fel ca Essun, deși a moștenit mai multe caracteristici sanzede. E solid și musculos, cu pielea cafenie și craniul ras. O apariție care intimidează. Însă zâmbetul cu care o întâmpină este sincer, ceea ce o face pe Renthree să se simtă mai împăcată cu privire la decizia ei. E un om cumsecade. Nu poate să-l înșele.

— Uite, spune ea întinzându-i piatra.

Nu poate să primească un dar atât de valoros de la un copil, nu în schimbul câtorva povești și al unei ucenicii în privința căreia Nassun se va răzgândi probabil peste câteva luni. Jija se

încruntă nedumerit și ia piatra, exagerând cu mulțumirile după ce-i aude explicațiile. Promite să le povestească tuturor despre generozitatea și cinstea lui Renthree, fapt ce-i va oferi acesteia mai multe ocazii să-și practice meșteșugul înainte să părăsească așezarea.

Renthree pleacă și astfel rolul ei în această poveste se încheie. Dar e un rol important și de aceea am pomenit-o.

N-a existat un singur motiv pentru care Jija s-a întors împotriva fiului său, trebuie să înțelegi asta. De-a lungul anilor, a observat anumite lucruri la soție și la copii și acestea i-au stârnit vagi bănuieli în străfundurile minții. Treptat, bănuielile au început să-l sâcâie, devenind, în clipa în care începe această poveste, o iritare perpetuă, deși până acum a refuzat să-și ducă gândul mai departe. La urma urmelor, își iubește familia și adevărul e pur și simplu… de negândit. La propriu.

Până la urmă, tot și-ar fi dat seama într-un fel sau altul. Repet: *Până la urmă, tot și-ar fi dat seama*. Nu-i decât vina lui.

Dar dacă vrei o explicație simplă și dacă poate exista o singură întâmplare care să devină declanșatorul, picătura care a vărsat paharul, dopul fisurat de deasupra camerei de lavă… atunci e piatra asta. Pentru că, vezi tu, Jija se pricepea la piatră. Era un cioplitor talentat. Se pricepea la piatră și cunoștea Tirimo și știa că tot terenul din jur era străbătut pe dedesubt de vine de rocă eruptivă provenite de la un vulcan de mult stins. Cele mai multe nu ajungeau la suprafață, totuși era posibil ca Nassun să fi descoperit din întâmplare un diamant afară, la îndemâna oricui. Puțin probabil. Dar posibil.

Această idee plutește la suprafața minții lui Jija tot restul zilei, după plecarea lui Renthree. Sub suprafață se află adevărul, ca un leviatan gata să se dezlănțuie, dar deocamdată apele gândirii lui sunt calme. Negația e puternică.

Apoi însă Uche se trezește. Jija îl conduce în camera de zi și-l întreabă dacă îi e foame. Uche spune că nu. Apoi îi zâmbește și, cu sensibilitatea fără greș a unui copil orogen puternic, arată cu degetul către buzunarul lui, întrebând: „Ce strălucește acolo, tati?”

Felul în care pronunță cuvintele, cu vocea lui peltică de copil, e adorabil. Cunoașterea de care dă dovadă este ceea ce îl condamnă, fiindcă într-adevăr piatra e în buzunarul lui Jija, unde Uche n-avea cum să știe că se află.

Nassun nu știe că totul a început cu piatra aceea. Când o vezi, nu-i spune asta.

În acea după-amiază, când Nassun sosește acasă, Uche e deja mort. Jija stă în camera de zi, respirând cu greutate, aplecat deasupra trupului care se răcește. Nu-ți trebuie cine știe ce efort ca să omori în bătaie un copil, dar făcând-o a început să gâfâie. Când Nassun intră, în sângele lui Jija încă nu e suficient dioxid de carbon: e amețit, tremură și-i îngrozit. Irațional. Așa că atunci când Nassun se oprește brusc în ușa camerei de zi, privind tabloul dinaintea ei și înțelegând cu încetineală ce vede, Jija izbucnește:

— Și tu ești una dintre ei?

E un bărbat solid. Exclamația e zgomotoasă și brutală, iar Nassun tresare. Își ridică privirea către el, desprinzându-și-o de cadavrul lui Uche, și asta-i salvează viața. Are ochii cenușii ai mamei sale, dar fața ei are aceeași formă ca a lui Jija. Simpla ei vedere îl face să se scuture de o parte din panica primitivă ce l-a cuprins.

Nassun îi spune adevărul. Și asta o salvează, fiindcă el n-ar fi crezut altceva.

— Da.

În această clipă ei nu-i e cu adevărat frică. Vederea cadavrului fratelui său și refuzul minții de a interpreta ceea ce vede i-au paralizat capacitatea de înțelegere. Nici măcar nu e sigură ce anume o întreabă Jija, pentru că a înțelege contextul spuselor lui ar însemna să admită că petele de pe pumnii tatii sunt de sânge și că fratele ei nu doarme pur și simplu pe podea. Și nu poate. Nu în clipa asta. Dar, în lipsa unor gânduri mai coerente, Nassun, asemenea multor copii în situația ei… regresează. Ceea ce vede o înspăimântă, chiar dacă nu înțelege de ce. Și, dintre cei doi părinți ai ei, Nassun a fost dintotdeauna mai apropiată de Jija. Și ea e favorita lui: cea dintâi născută, cea pe care nu se așteptase s-o aibă, cea care i-a moștenit forma feței și simțul umorului. Ei îi plac mâncărurile lui preferate. El a nutrit speranța vagă că ea îi va călca pe urme, devenind cioplitoare.

Așa că Nassun începe să plângă, fără să știe exact de ce. Și în timp ce gândurile i se învolburează și inima îi jelește, face un pas către el. El își strânge pumnii, dar ea e incapabilă să-l vadă ca pe o amenințare. E tatăl ei și vrea să fie alinată.

— Tati, spune ea.

Jija tresare. Clipește. O privește de parcă nu o mai văzuse până atunci.

Și înțelege: n-o poate ucide. Nici măcar dacă ea e… nu! E fetița lui.

Ea mai face câțiva pași și întinde mâna către el. Jija nu se simte în stare să-i întindă mâna la rândul lui, dar măcar nu se ferește. Ea îl apucă de încheietura aflată cel mai aproape. Nu-l poate cuprinde pe după mijloc, așa cum și-ar dori, pentru că el stă cu câte un picior de o parte și de alta a cadavrului lui Uche. Își lipește însă obrazul de bicepsul lui, reconfortată de tăria acestuia. Tremură și el îi simte lacrimile alunecându-i pe piele.

Stă încremenit, cu respirația domolindu-i-se treptat, cu pumnii descleștându-se, în timp ce ea plânge. După un timp, se întoarce complet către ea și ea îi cuprinde mijlocul cu brațele. Să se întoarcă spre ea înseamnă să se întoarcă cu spatele la ceea ce i-a făcut lui Uche. Îi vine ușor.

Murmură:

— Du-te și ia-ți lucrurile. Ca și cum ai merge să-ți petreci câteva nopți la bunica.

Mama lui Jija s-a recăsătorit cu câțiva ani în urmă și acum locuiește în Sume, orașul din valea învecinată care în curând va fi nimicit.

— Mergem la ea? întreabă Nassun cu fața lipită de abdomenul lui.

El o mângâie pe ceafă. Așa a făcut mereu, fiindcă ei îi face plăcere. Când era bebeluș, gângurea de fiecare dată când el îi cuprindea ceafa în palmă. Asta pentru că în acea zonă sunt localizate sessapinealele și când o atinge acolo ea îl percepe complet, așa cum o fac orogenii. Niciunul nu a aflat vreodată de ce îi face atâta plăcere.

— O să mergem undeva unde să te faci bine, spune el cu blândețe. Într-un loc despre care am auzit și unde pot să te ajute.

Să o transforme din nou într-o fetiță oarecare și nu… El alungă și acest gând.

Ea înghite în sec, încuviințează și se trage îndărăt ca să-l poată privi.

— Vine și mama?

Ceva se mișcă pe chipul lui Jija, cu subtilitatea unui cutremur:

— Nu.

Și Nassun, care era pregătită să se piardă în lumina apusului alături de o loristă oarecare, să fugă pur și simplu de acasă ca să scape de mama ei, se relaxează în cele din urmă.

— Bine, tati, spune ea și se duce în camera ei să-și facă bagajele.

Preț de o clipă tensionată, Jija privește în urma ei. Îi întoarce din nou spatele lui Uche, își adună lucrurile și iese afară ca să înhame calul la căruță. Într-o oră sunt deja plecați, îndreptându-se către sud cu sfârșitul lumii pe urmele lor.

•

„În zilele Jyamariei, care a pierit în Anotimpul Deșertului Înecat, se credea că dacă îți ofereai cel din urmă născut mării aceasta n-avea să mai năvălească pe uscat luându-ți și restul”.

Din „Povestea Prăsitorului”, istorisire a unui lorist înregistrată în cvartentul Hanl de pe Coasta de Vest, în apropierea Peninsulei Sfărâmate. Text apocrif.

2.

Tu, în continuare

— O ce? întrebi tu.

— O lună.

Alabastru, monstrul tău iubit, nebunul cel mai zdravăn la minte, orogenul cel mai puternic din toată Neclintirea și gustarea prezentă și viitoare a mâncătorilor de piatră, te privește. Nu și-a pierdut intensitatea de odinioară și îi simți voința, lucrul acela care-l face un fenomen al naturii, conferind căutăturii lui o forță aproape fizică. Gardienii care l-au considerat îmblânzit au fost niște nătărăi.

— Un satelit.

— Un *ce*?

El scoate o mică exclamație de frustrare. Cu excepția faptului că este parțial pietrificat, nu s-a schimbat față de zilele când voi doi erați mai puțin decât iubiți, dar mai mult decât prieteni. Cu zece ani și o identitate de-a ta în urmă.

— Astronomestria nu-i o prostie, spune el. Știu că așa ai fost învățată, toată lumea din Neclintire crede că e o pierdere de timp să studiem cerul când pământul încearcă să ne ucidă, dar, pe focurile din adâncuri, Sien! Credeam că până acum te-ai deprins să pui sub semnul întrebării lucrurile bătute în cuie.

— Am avut altele de făcut, îl repezi tu, așa cum ai făcut dintotdeauna.

Dar invocarea zilelor de odinioară te face să te gândești la ce-ai realizat în tot acest timp. Și de aici gândul te poartă către fiica ta încă în viață, către fiul tău mort și către în-curând-viitorul-fost-soț și tresari vizibil.

— Și acum mă cheamă Essun, ți-am zis!

— Cum vrei, spune Alabastru, rezemându-se grijuliu de zid și scoțând un oftat care e pe jumătate geamăt. Am auzit că ai sosit însoțită de o geomestă. Pune-o pe ea să-ți explice. Zilele astea n-am prea multă energie.

Pentru că probabil a fi mâncat e o chestie care te seacă de puteri.

— Nu mi-ai răspuns la cea dintâi întrebare. Mai poți s-o faci?

„Poți să chemi obeliscurile?” Când el ți-a pus prima oară întrebarea n-ai înțeles ce voia, fiind probabil distrasă de faptul că el e: a) în viață, b) supus unui proces de împietrire treptată și c) orogenul care a sfâșiat continentul în două, declanșând un Anotimp care s-ar putea să nu se mai încheie niciodată.

— Obeliscurile?

Clatini din cap, nu atât respingând ideea, cât neînțelegând. Privirea ta alunecă spre obiectul acela ciudat de lângă patul lui, care aduce cu un cuțit de sticlă trandafirie exagerat de lung, dar se simte ca un obelisc, deși nu poate fi unul.

— Ce vrei să... Nu. Nu știu. N-am mai încercat de când cu Meov.

El geme încet, strângând din pleoape.

— Dar-ar rugina, ce inutilă ești, Sien! Essun. N-ai avut niciodată respect pentru meserie.

— Ba o respect foarte mult, numai că...

— Doar cât să supraviețuiești. Cât să te remarci, dar numai de dragul câștigului. Ți-au spus cât de sus să sari și tu n-ai încercat să sari mai sus, totul doar ca să capeți un apartament mai frumos și un inel în plus...

— Ca să am parte de intimitate, cretinule, și de puțin control asupra vieții mele și de niște respect, înghiți-l-ar pământul...

— Și chiar ai ascultat de Gardianul ăla al tău, tu, care nu asculți de nimeni altcineva...

— Hei!

Cei zece ani de predat la creșă au conferit vocii tale un tăiș ca de obsidian. Alabastru chiar se oprește, privindu-te surprins. Îi spui, foarte încet:

— Știi bine de ce l-am ascultat.

Urmează o clipă de tăcere. Amândoi profitați de ea ca să vă recăpătați calmul.

— Ai dreptate, spune el în cele din urmă. Îmi pare rău!

Pentru că fiecare orogen imperial ascultă – asculta – de Gardianul care-i fusese desemnat. Cei care n-o făceau mureau sau sfârșeau într-un nod. Cu excepția lui Alabastru (iarăși). N-ai aflat niciodată ce i-a făcut Gardiencei lui.

Încuviințezi țeapănă din cap. E o ofertă de armistițiu.

— Scuzele se acceptă.

El trage grijuliu aer în piept, părând epuizat.

— Încearcă, Essun. Încearcă să intri în legătură cu un obelisc. Azi. Trebuie să știu.

— De ce? Ce e sticlitul ăsta de care vorbești? Ce face…

— *Satelit*. Și oricum e irelevant dacă nu poți să controlezi obeliscurile.

Practic, i se închid ochii. Probabil că e bine. O să aibă nevoie de puteri ca să supraviețuiască lucrului care i se întâmplă. Dacă unui asemenea lucru îi poți supraviețui.

— Mai rău decât irelevant. Îți amintești de ce n-am vrut să-ți explic despre obeliscuri, nu?

Da. Cândva, înainte să începi să acorzi atenție imenselor cristale pe jumătate reale care pluteau pe cer, i-ai cerut lui Alabastru să-ți explice câteva dintre realizările lui uimitoare în materie de orogenie. N-a vrut și tu l-ai urât din cauza asta, dar acum știi cât de periculoasă era cunoașterea aceea. Dacă nu ai fi înțeles că obeliscurile sunt amplificatori, amplificatori ai orogeniei, nu te-ai fi conectat niciodată cu obeliscul rubiniu ca să te aperi de atacul unui Gardian. Dar dacă obeliscul rubiniu nu ar fi fost pe jumătate mort el însuși, fisurat și având un mâncător de piatră răposat îndesat în centrul său, te-ar fi ucis. N-aveai forța și controlul necesare pentru a împiedica puterea aceea să te prăjească, începând cu creierul.

Și acum Alabastru vrea să te conectezi cu unul în mod deliberat și să vezi ce se întâmplă.

Alabastru știe să-ți citească pe chip.

— Du-te și încearcă, spune el.

Apoi își închide ochii cu totul. Când respiră auzi un zornăit ușor, ca și cum ar avea pietriș în plămâni.

— Topazul plutește undeva prin apropiere. Cheamă-l în noaptea asta și de dimineață vezi…

Dintr-odată pare slăbit, de parcă ar fi rămas fără puteri:

— Vezi dac-a venit. Dacă nu, anunță-mă și o să găsesc pe altcineva. Sau o să văd ce pot face eu însumi.

N-ai nici cea mai vagă idee pe cine vrea să găsească și ce să facă.

— Și în cazul ăla o să-mi mai spui despre ce e vorba?

— Nu. Pentru că, în ciuda a toate, nu vreau să mori, Essun.

Trage aer adânc în piept, apoi expiră lent. Următoarele cuvinte le rostește cu mai multă blândețe ca de obicei:

— Mă bucur să te văd.

Strângi din fălci înainte să-i răspunzi:
— Mda.
El nu mai adaugă nimic și asta ține, pentru amândoi, loc de la revedere.
Te ridici, aruncându-i o privire mâncătoarei de piatră care se aține prin apropiere. Alabastru îi spune Antimoniu. Stă nemișcată ca o statuie, așa cum obișnuiesc ei, cu ochii mult prea negri privindu-te mult prea fix și, deși poza ei e una clasică, ți se pare că deslușești în ea o nuanță de ironie. Stă cu capul înclinat elegant, cu o mână în șold și cealaltă ridicată, cu degetele relaxate, făcând cu mâna fără o țintă anume. Poate e un vino-ncoace sau un rămas-bun stângaci sau poate e gestul pe care-l fac oamenii când au un secret și vor să știi asta, dar nu vor să ți-l dezvăluie.
— Ai grijă de el, îi spui.
— Ca de un lucru de preț, răspunde ea fără să-și miște buzele.
N-ai de gând să încerci să-i descifrezi spusele. Revii la ușa infirmeriei, unde te așteaptă Hoa. Hoa, care arată ca un băiețel ciudat, dar care e de fapt un mâncător de piatră și care te tratează ca pe lucrul lui de preț.
Te măsoară din priviri cu un aer nefericit, așa cum obișnuiește de când ți-ai dat seama ce anume este. Clatini din cap și treci pe lângă el. Te urmează fără grabă.
În comul Castrima e seara devreme. E greu de ghicit ora, căci lumina albă, discretă a geodei, emisă, oricât de incredibil ar părea, de cristalele masive care constituie substanța ei, nu variază niciodată în intensitate. Oamenii forfotesc de colo-colo, cărând lucruri, strigându-se și văzându-și de treburile lor fără să încetinească ritmul, așa cum se întâmplă în alte comuri când lumina scade. Bănuiești că somnul se va dovedi dificil vreme de câteva zile, până când o să te obișnuiești cu asta. Nu contează. Obeliscurilor nu le pasă cât e ceasul.
Lerna a așteptat politicos afară cât timp tu și Hoa ați discutat cu Alabastru și Antimoniu. Când ieși, își potrivește pasul după al tău, cu o expresie întrebătoare.
— Trebuie să urc la suprafață, spui tu.
Lerna se strâmbă.
— Essun, paznicii n-o să te lase. Oamenii nou-veniți în com nu beneficiază de încredere. Supraviețuirea Castrimei depinde de secretul existenței ei.

Reîntâlnirea cu Alabastru a readus la suprafață nu numai o mulțime de amintiri, ci și ceva din vechea ta fire arțăgoasă.

— N-au decât să-ncerce să mă oprească!

Lerna se oprește locului.

— Și-o să le faci ce ai făcut în Tirimo?

Înghiți-l-ar pământul! Te oprești și tu, clătinându-te ușor sub forța loviturii. Hoa se oprește la rândul lui și-l privește pe Lerna îngândurat. Lerna nu e furios. Expresia lui e prea împietrită ca să fie furie. Fir-ar să fie! Bine.

După un moment, Lerna oftează și trece de partea ta.

— Să mergem la Ykka, spune el. O să-i spunem ce vrem. O s-o *rugăm* să ne dea voie să ieșim la suprafață, însoțiți de gărzi dac-așa consideră ea. Bine?

E o idee atât de rezonabilă, încât nu știi cum de nu te-ai gândit și tu la ea. Ei, ba știi. O fi Ykka orogenă ca tine, dar ți-ai petrecut prea mulți ani chinuită și trădată de alți orogeni, în cadrul Epicentrului. Știi că nu e cazul să ai încredere în ea numai fiindcă e una dintr-ai tăi. Dar, pentru că-i una dintr-ai tăi, ar trebui să-i dai o șansă.

— Bine, zici tu și îl urmezi către locuința Ykkăi.

Nu e mai mare decât a ta și cu nimic deosebită, deși este adăpostul căpeteniei comului. E pur și simplu un apartament ca toate celelalte, săpat, prin metode necunoscute, în latura unui imens cristal alb, strălucitor. Însă în fața ușii ei așteaptă două persoane, una rezemată de peretele de cristal, iar cealaltă privind peste balustradă întinderea Castrimei. Lerna se așază în spatele lor și-ți recomandă să faci la fel. E corect să-ți aștepți rândul și obeliscurile nu pleacă nicăieri.

Femeia care contemplă peisajul te zărește și te măsoară de sus până jos. E ceva mai vârstnică, sanzedă, însă cu pielea mai întunecată decât media, iar părul ei este fuior-de-cenușă, dar ușor încrețit, arătând ca un norișor cârlionțat, nu ca unul aspru. Are ceva sânge de estcostier. Și de vestcostier: privește lumea prin ochi cu pliuri epicantice, cântărind-o cu prudență și nelăsându-se impresionată.

— Tu ești cea nou-venită, spune ea.

N-a fost o întrebare.

Îi întorci salutul:

— Sunt Essun.

Îți adresează un zâmbet strâmb și tu o privești surprinsă. Are dinții piliți și ascuțiți ca acele, deși se presupune că sanzedii nu mai fac așa ceva de secole. După Anotimpul Dinților ar da prost la reputație.

— Hjarka Cârmuitor Castrima. Bun venit în micuța noastră vizuină subterană!

Zâmbește și mai larg. Îți reprimi o grimasă la auzul glumei, deși numele ei te-a pus pe gânduri. De obicei nu e bine când un com are membri ai uzcastei Cârmuitorilor, însă aceștia nu se află la conducere. Cârmuitorii nemulțumiți au prostul obicei de a pune la cale lovituri exact în momentele de criză. Dar e problema Ykkăi, nu a ta.

Cealaltă persoană care așteaptă, bărbatul rezemat de peretele de cristal, nu pare să te bage în seamă, dar observi că ochii lui nu se mișcă odată cu obiectul îndepărtat către care privește. E subțire, mai scund decât tine, iar părul și barba lui te duc cu gândul la niște căpșune crescând în fâneață. Presiunea delicată a atenției lui indirecte este probabil rodul imaginației tale. Nu însă și instinctul care îți transmite că e unul dintre ai tăi. Întrucât nu pare să ia act de prezența ta, nu-i vorbești nici tu.

— A venit acum câteva luni, zice Lerna, distrăgându-ți atenția de la noii tăi vecini.

O clipă te întrebi dacă se referă la bărbatul cu părul ca fânul, apoi îți dai seama că vorbește despre Alabastru.

— S-a ivit pur și simplu în mijlocul a ceea ce, în geoda asta, trece drept piața publică: Vârful Teșit.

Indică din cap ceva aflat dedesubt și te răsucești, încercând să înțelegi ce vrea să spună. Ah, uite-l: în mulțimea de cristale ascuțite ale Castrimei există unul care arată de parcă ar fi fost retezat de la jumătate, rezultatul fiind o platformă hexagonală aflată la înălțime, în centrul comului. Câteva poduri-scări fac legătura cu ea și este prevăzută cu scaune și cu o balustradă. Vârful Teșit.

Lerna continuă:

— N-a existat niciun avertisment. S-ar părea că orogenii nu au sessizat nimic, iar odihniții care făceau de pază n-au văzut nimic. Dintr-odată, el și mâncătoarea aia a lui de piatră… erau acolo, pur și simplu.

Nu îți observă încruntătura surprinsă. N-ai mai auzit până acum vreun odihnit folosind cuvântul „odihniți”.

— Poate că mâncătorii de piatră știau că vine, dar ei vorbesc arareori cu altcineva decât cu aleșii lor. Iar în cazul ăsta nici măcar atât n-au făcut.

Privirea lui Lerna se furișează către Hoa, care-l ignoră conștiincios. Lerna clatină din cap.

— Desigur, Ykka a încercat să-l alunge, deși s-a oferit să-l eutanasieze dacă el și-ar fi dorit-o. Soarta lui e evidentă: niște calmante puternice și un pat ar fi un act caritabil. Când însă ea a chemat Spinările-Late, el a făcut ceva. Luminile s-au stins. Circulația aerului și a apei s-a oprit. N-a durat decât un minut, dar a părut lung cât un an. Când a permis ca lucrurile să revină la normal, toată lumea era tulburată. Așa că Ykka a spus că poate să rămână și că ar trebui să-i tratăm rănile.

Bună idee.

— E un decainelar, spui tu. Și un ticălos. Dați-i tot ce vrea și purtați-vă frumos.

— E de la Epicentru? exclamă Lerna cu ceva ce pare a fi venerație. Pe focurile din adâncuri! Nu știam că vreunul dintre orogenii imperiali a supraviețuit!

Îl privești prea surprinsă ca să mai fi amuzată. Dar de unde să știe el? Îți vine un alt gând, care te face să redevii serioasă:

— Se transformă în piatră, spui tu încet.

— Da, zice Lerna reținut. N-am mai văzut așa ceva. Și situația se înrăutățește. În prima lui zi aici, mâncătoarea de piatră nu îi… luase… decât degetele. N-am văzut cum anume progresează boala. Are grijă să o facă doar atunci când nici eu, nici asistenta mea nu suntem prin preajmă. Nu știu dacă ea îi face ceva sau dacă e ceva ce-și face el singur sau…

Clatină din cap.

— Când îl întreb despre asta se mulțumește să zâmbească și spune: „Încă puțin, te rog. Aștept pe cineva”.

Lerna te privește încruntându-se bănuitor.

Și tu înțelegi: cumva, Alabastru a știut că veneai. Sau poate n-a știut. Poate spera că va veni cineva, oricine, care să posede talentul necesar. Șansele erau mai favorabile aici, unde Ykka a reușit cumva să atragă toți rogălăii aflați pe o rază de câțiva kilometri. Iar tu nu vei fi cea pe care o aștepta decât dacă se va dovedi că poți chema un obelisc.

După câteva momente, Ykka scoate capul de după draperia apartamentului. O salută pe Hjarka, se încruntă la Căpșune-n

Fân până când acesta oftează și se întoarce spre ea, apoi vă zărește pe tine, Lerna și Hoa.

— O. Bună. Ce bine! Intrați!

Dai să protestezi:

— Trebuie să-ți vorbesc între patru ochi.

Ea îți întoarce privirea. Clipești nedumerită, descumpănită, enervată. Ea continuă să te privească. Alături de tine, Lerna se mută de pe un picior pe altul, exercitând o presiune tăcută. Hoa se mulțumește să privească, urmându-ți exemplul. Pricepi, în cele din urmă, care-i mesajul: comul ei, regulile ei și dacă vrei să trăiești aici… Oftezi și intri în urma celorlalți.

Apartamentul se dovedește mai călduros și mai întunecos decât majoritatea: draperia chiar e bună la ceva, cu toate că pereții radiază lumină. Creează senzația că-i noapte, cum probabil și este la suprafață. O idee bună pe care ai putea s-o împrumuți pentru apartamentul tău, îți zici, apoi te corectezi, pentru că n-ar trebui să faci planuri pe termen lung. Și apoi te corectezi din nou pentru că ai pierdut urma lui Nassun și a lui Jija, așa că ar trebui să gândești pe termen lung. Și apoi…

— Bun, zice Ykka cu plictiseală în glas în timp ce se așază pe un divan simplu, jos, cu picioarele încrucișate și cu bărbia sprijinită într-un pumn.

Ceilalți se așază și ei, dar ea te privește pe tine.

— M-am gândit deja la niște schimbări. Voi doi ați sosit la momentul potrivit.

Pentru o clipă crezi că l-a inclus și pe Lerna în acest „voi”, dar el stă pe divanul cel mai apropiat de al ei și comportamentul lui relaxat îți spune că a mai auzit toate astea. Deci ea se referă la Hoa. Hoa s-a așezat pe podea, ceea ce îl face să semene și mai mult cu un copil… deși nu este. Straniu cât de greu îți e să-ți amintești asta.

Te așezi încet.

— Potrivit pentru ce?

— Tot nu cred că-i o idee bună, spune Căpșune-n Fân. (Te privește, deși fața îi e întoarsă către Ykka.) Nu știm nimic despre oamenii ăștia, Yk.

— Știm c-au supraviețuit până ieri, spune Hjarka lăsându-se într-o rână, cu cotul proptit pe brațul divanului. Asta e ceva.

— Asta nu-i nimic, spune Căpșune-n Fân – chiar ai vrea să știi cum îl cheamă – scrâșnind din dinți. Vânătorii noștri pot supraviețui afară.

Vânători. Ești nedumerită. Asta-i una dintre uzcastele de odinioară, scoasă din folosință prin edict imperial, așa că oamenii nu se mai nasc în cadrul ei. Societăților civilizate nu le trebuie vânători-culegători. Dar Castrima are nevoie de așa ceva, ceea ce spune despre situația comului mai multe decât ți-a dezvăluit Ykka până acum.

— Vânătorii noștri cunosc terenul și la fel și Spinările Late, spune Hjarka. *Pe cel din apropiere.* Nou-veniții știu mai multe despre condițiile de dincolo de teritoriul nostru: oamenii, pericolele, tot restul.

— Nu sunt sigură că știu ceva util, zici tu.

Dar chiar în timp ce vorbești te încrunți, amintindu-ți ce ai început să remarci cu câteva popasuri în urmă. Prea mulți ecuatoriali purtând la încheieturi fâșii sau zdrențe de mătase fină. Privirile neprietenoase pe care ți le-au aruncat, comportarea lor hotărâtă în contrast cu apatia celorlalți. I-ai observat în fiecare tabără găsindu-și tovarășii supraviețuitori și alegând sanzedii mai bine echipați, mai sănătoși sau care se descurcau mai bine decât media. Vorbindu-le cu voci joase celor aleși. Plecând a doua zi în grupuri mai mari decât cele cu care sosiseră.

Oare să însemne ceva? Cin’ se-aseamănă se-adună, așa a fost dintotdeauna, dar rasele și națiunile n-au mai contat de vreme îndelungată. Asocierea bazată pe țeluri comune și specializări diversificate este mai eficientă, după cum a demonstrat-o Vechiul Sanze. Numai că Yumenes este acum zgură pe fundul unei falii care scuipă lavă, iar legile și căile Imperiului nu mai au nicio putere. Poate că acesta este cel dintâi semn al schimbării. Poate că în câțiva ani vei fi nevoită să părăsești Castrima și vei descoperi un com plin de medlatici ca tine, cu pielea cafenie, dar nu prea cafenie, solizi, dar nu din cale-afară, cu păr creț sau buclat, dar niciodată drept sau fuior-de-cenușă. În cazul ăsta, Nassun poate veni cu tine.

Dar cât timp veți reuși voi două să ascundeți ceea ce sunteți? Niciun com nu vrea rogălăi. Niciunul cu excepția acestuia.

— Știi mai multe decât noi, spune Ykka întrerupându-te din visare. Și oricum n-am chef de discuții în contradictoriu. O să-ți spun ce i-am spus și lui cu câteva săptămâni în urmă.

Smucește din cap în direcția lui Lerna.

— Am nevoie de sfetnici, de oameni care știu Anotimpul ăsta din pământ și pân-la ceruri. Și ăștia sunteți voi, până vă înlocuiesc.

Ești mai surprinsă decât poți spune.

— Nu știu nimic despre comul ăsta!

— Asta-i treaba mea și a lui și a ei, spune Ykka indicându-i din cap pe Căpșune-n Fân și pe Hjarka. Și ce nu știi o să afli.

Ai rămas cu gura căscată. Apoi îți dai seama că ea l-a inclus și pe Hoa în grup, nu?

— Focuri din adânc și găleți ruginite, vrei un mâncător de piatră pe post de sfătuitor?

— De ce nu? Și ei sunt aici. Chiar mai mulți decât credem.

Se concentrează asupra lui Hoa, care o privește cu o expresie indescifrabilă pe chip.

— Cel puțin așa mi-ai spus.

— I-adevărat, zice el încet. Dar nu pot vorbi pentru ei. Și nu facem parte din comul tău.

Ykka se apleacă și-i aruncă o privire aspră. Expresia ei e una de ostilitate combinată cu precauție.

— Aveți impact asupra comului nostru, fie și ca potențială amenințare, spune ea, apoi își abate privirea spre tine: Și cei de care sunteți… ăăă… atașați sunt parte din com. Vă pasă măcar de soarta lor. Nu-i așa?

Îți dai seama că n-ai văzut-o pe mâncătoarea de piatră a Ykkăi, femeia cu părul roșcat, de câteva ore. Asta nu înseamnă că nu-i prin preajmă. Ai învățat de la Antimoniu că absența lor poate fi doar o aparență în care nu trebuie să te încrezi. Hoa nu spune nimic în replică la afirmațiile Ykkăi. Dintr-odată te cuprinde o bucurie irațională la gândul că el s-a ostenit să rămână vizibil pentru tine.

— Iar dacă întrebi de ce tu și de ce doctorul, spune Ykka îndreptându-se și vorbindu-ți ție, deși nu-l slăbește din ochi pe Hoa, e pentru că am nevoie de mai multe perspective. A unui Cârmuitor, chiar dacă nu vrea să cârmuiască. (Privește către Hjarka.) A altui rogălău local, care nu are obiceiul să-și muște limba când vrea să-mi spună cât de proastă mă crede. (Face

semn către Căpșune-n Fân, care oftează.) Un doctor din casta Rezistenților, care cunoaște drumul. Un mâncător de piatră. Eu. Și tu, Essun, care ne-ai putea ucide pe toți.

Zâmbește ușor:

— E de bun-simț să-ți oferim un motiv să n-o faci.

La asta nu știi cum să răspunzi. Te gândești în treacăt că, dacă abilitatea de a nimici Castrima este un criteriu, atunci Ykka ar trebui să-l includă în cercul ei de sfătuitori și pe Alabastru. Dar ăsta ar putea fi începutul unui șir de întrebări stânjenitoare.

Îi întrebi pe Hjarka și pe Căpșune-n Fân:

— Sunteți amândoi de-aici?

— Nu, spune Hjarka.

— Ba da, spune Ykka încruntându-se la el. Trăiești aici de când erai tânără, Hjar.

Hjarka ridică din umeri.

— Nimeni în afară de tine nu-și amintește asta, Yk.

— Eu m-am născut și-am crescut aici, spune Căpșune-n Fân.

Doi orogeni, supraviețuind până la vârsta adultă într-un com care nu i-a omorât.

— Cum te cheamă?

— Cutter Spinare-Lată.

Aștepți. El zâmbește numai cu jumătate de gură și zâmbetul nu-i cuprinde și ochii.

— Cât am crescut, secretul lui Cutter nu a fost cunoscut, ca să zicem așa, intervine Ykka.

Acum s-a rezemat de peretele din spatele divanului, frecându-și pleoapele de parcă-i obosită.

— Cu toate astea, oamenii și-au dat seama. Zvonurile au fost suficient de puternice ca să-l împiedice să fie acceptat oficial în com în mandatul starostelui precedent. Desigur, m-am oferit să-i dau numele de cinci-șase ori pân-acum.

— Cu condiția să renunț la Spinare-Lată, intervine Cutter.

Pe buze încă-i mai stăruie zâmbetul acela subțire.

Ykka își coboară mâna. Strânge din fălci.

— Faptul că ți-ai negat adevărata natură nu i-a împiedicat pe oameni să ghicească ce ești.

— Și pe tine nu faptul că ai făcut paradă cu ea te-a salvat.

Ykka trage aer în piept. Mușchii fălcii i se încordează, apoi se relaxează.

— Și ăsta-i motivul pentru care-ți cer să faci asta, Cutter. Dar haideți să mergem mai departe.

Așa că discuția continuă.

Pe tot parcursul întrunirii asculți atentă, încercând să înțelegi curenții subterani pe care-i simți și încă minunându-te că ești aici, în timp ce Ykka trece în revistă problemele cu care se confruntă Castrima. Sunt lucruri la care n-a trebuit să te gândești niciodată până acum. Plângeri că apa caldă din bazinele comunale nu e suficient de caldă. Numărul îngrijorător de mic al olarilor, dar o abundență de persoane pricepute la croitorie. Apariția mucegaiului într-una dintre peșterile care țin loc de magazii pentru grâne: proviziile pe câteva luni au fost arse ca să nu contamineze și restul. Împuținarea rezervelor de carne. Până acum te-ai gândit obsesiv la o singură persoană și iată-te silită să te preocupe nevoile mai multora. E cam brusc.

— Abia am făcut baie, te pomenești zicând, într-o încercare de a te dezmetici. Apa era plăcută.

— Sigur că ție ți s-a părut plăcută. Ai trăit în condiții grele luni întregi, spălându-te în pâraie reci, asta când ți-ai dat osteneala să te speli. Mulți dintre locuitorii Castrimei n-au trăit niciodată fără energie geotermală și robinete ajustabile.

Ykka se freacă la ochi. Întrunirea nu a început decât de vreo oră, dar pare să fi fost mai lungă.

— Fiecare are felul lui de a se adapta la un Anotimp.

A te plânge de toate fleacurile nu e chiar ce-ai numi tu adaptare, dar nu comentezi.

— Reducerea proviziilor de carne e o problemă reală, spune Lerna încruntat. Am observat că ultimele câteva rații n-au avut nici carne, nici ouă.

Expresia Ykkăi devine și mai sumbră.

— Da. Asta e cauza.

Adaugă ca să pricepi și tu:

— Comul acesta nu are o zonă verde, în caz că n-ai avut vreme să observi. Solul e sărac, bun pentru grădinărit, dar nu pentru iarbă și fâneață. Iar în ultimii ani dinainte de sosirea Anotimpului, toată lumea a fost prea ocupată să se certe dacă vechiul zid de dinainte de Anotimpul Sufocării n-ar trebui reconstruit, așa că nimeni nu s-a gândit să încheie un contract cu un com agricol care să ne vândă câteva căruțe de sol de calitate. (Oftează și-și masează șaua nasului.) Oricum nu

puteam coborî animalele prin tunelurile minei și pe scări. Nu știu ce-a fost în capul nostru când am încercat să trăim aici. Tocmai de asta am nevoie de ajutor.

Nu e o surpriză că-i epuizată, dar e o surpriză că-i dispusă să-și recunoască greșeala. Și faptul ăsta te tulbură.

— Un com nu poate avea decât un singur conducător pe durata unui Anotimp, spui tu.

— Da, și ăsta-s eu. Să nu uiți.

Ar putea fi un avertisment, dar n-a sunat așa. Crezi că e pur și simplu acceptarea locului ei în cadrul Castrimei. Oamenii au ales-o și, pe moment, au încredere în ea. Pe tine, Lerna și Hoa nu vă cunosc, iar în Hjarka și Cutter s-ar părea că nu au încredere. Ai nevoie de ea mai mult decât are ea nevoie de tine. Dar dintr-odată Ykka clatină din cap:

— Nu mai pot să vorbesc despre rahatul ăsta.

Ceea ce-i bine, fiindcă senzația de dezorientare – de dimineață nu te gândeai decât la drum, la supraviețuire și la Nassun – amenință să te copleșească.

— Trebuie să ies la suprafață.

Schimbarea subiectului e prea bruscă și cu totul neașteptată și pentru o clipă toată lumea se holbează la tine.

— De ce rugina mă-sii vrei așa ceva? întreabă Ykka.

— Alabastru.

Ykka te privește inexpresivă.

— Decainelarul de la infirmerie. M-a rugat să fac ceva.

Ykka se strâmbă.

— Oh! El!

Nu poți să nu zâmbești văzându-i reacția.

— Interesant. N-a vorbit cu nimeni de când a venit aici. Zace acolo consumându-ne antibioticele și mâncându-ne mâncarea.

— Tocmai am preparat un lot de cilină, Ykka, zice Lerna dând ochii peste cap.

— E o chestiune de principiu.

Bănuiești că Alabastru a potolit microcutremurele locale și toate replicile venite dinspre nord, ceea ce înseamnă că și-a câștigat dreptul de a sta aici. Dar dacă Ykka nu poate sessiza singură asta, n-are rost să-i explici și nici nu ești sigură că ai suficientă încredere în ea încât să-i povestești despre Alabastru.

— E un vechi prieten al meu.

Poftim. Uite un rezumat suficient, chiar dacă incomplet.

— Nu mi s-a părut genul de om care are prieteni. Și nici tu.

Te studiază îndelung.

— Ești și tu un decainelar?

Degetele îți tresar involuntar.

— Cândva am purtat șase inele.

Lerna se întoarce brusc și te privește cu ochi mari. Asta e. Pe chipul lui Cutter apare o expresie pe care nu știi cum s-o interpretezi. Adaugi:

— Alabastru a fost mentorul meu pe vremea când mai eram la Epicentru.

— Înțeleg. Și ce vrea să faci la suprafață?

Deschizi gura și-o închizi la loc. Nu reușești să nu-i arunci o privire Hjarkăi, care pufnește și se ridică în picioare, și lui Lerna, al cărui chip se crispează când își dă seama că nu vrei să vorbești de față cu el. Merită un tratament mai bun, dar… e un odihnit. În cele din urmă spui:

— Chestii care țin de orogenie.

Explicația e slabă. De pe chipul lui Lerna piere orice expresie, dar te privește cu asprime. Hjarka face cu mâna și pornește către draperie.

— Atunci eu am plecat. Haide, Cutter! Dat fiind că ești doar o Spinare-Lată.

Izbucnește într-un râs sonor.

Cutter înțepenește, însă, spre surprinderea ta, se ridică și o urmează spre ieșire. Îl privești pe Lerna, dar el își încrucișează brațele pe piept. N-are de gând să plece. Bine. Ykka te privește sceptică.

— Ce-i asta, o ultimă lecție din partea fostului tău mentor? E limpede că n-o s-o mai ducă mult.

Te pomenești scrâșnind din dinți înainte să-ți dai seama ce faci.

— Asta rămâne de văzut.

Ykka te mai studiază o clipă, îngândurată, apoi încuviințează cu hotărâre și se ridică.

— Bine, atunci. Stai să adun niște Spinări-Late și plecăm imediat.

— Stai așa! Vii și tu? De ce?

— Din curiozitate. Vreau să văd ce poate face un hexainelar de-al Epicentrului.

Îți zâmbește larg și își ia vesta lungă de blană pe care o purta când ai văzut-o prima oară.

— Și să văd dacă nu pot s-o fac și eu.

Tresari violent la gândul unei sălbăticiuni autodidacte care încearcă să se conecteze cu un obelisc.

— Nu!

De pe chipul Ykkăi piere orice expresie. Lerna te privește de parcă nu-i vine să creadă că ai reușit să-ți atingi scopul și să-ți nărui șansele dintr-o singură suflare. Te corectezi repede:

— Chestia aia e periculoasă până și pentru mine, iar eu am mai făcut-o.

— Chestia?

Ei, n-ai ce face. Ar fi mai sigur să nu știe, dar Lerna are dreptate: trebuie s-o câștigi de partea ta pe femeia asta dacă vrei să trăiești în comul ei.

— Promite-mi că dacă-ți spun n-o să încerci și tu.

— N-o să-ți promit nimic, dar-ar rugina! Nici nu te cunosc.

Ykka își încrucișează brațele pe piept. Ești bine clădită, dar ea e ceva mai solidă și părul contribuie și el la impresia asta. Mulți sanzedi își lasă fuiorul-de-cenușă să crească într-o coamă înfoiată ca a ei. E o intimidare pur animală și chiar are efect dacă e însoțită de aplomb, iar Ykka are așa ceva în cantități considerabile.

Dar tu ai cunoștințe. Te ridici în picioare și îi înfrunți privirea.

— Nu poți s-o faci, spui tu, încercând s-o convingi prin puterea voinței. N-ai pregătirea necesară.

— Nu știi tu ce fel de pregătire am!

Și tresari, amintindu-ți clipa aceea, la suprafață, când era cât pe ce să-ți ieși din minți înțelegând că pierduseși urma lui Nassun. Acea răbufnire de putere stranie, copleșitoare, pe care Ykka a trimis-o prin tine, ca o palmă, dar una blândă, de natură orogenică. Apoi mai e și șmecheria prin care reușește să atragă către Castrima orogenii de pe o rază de câțiva kilometri. Ykka n-o fi purtând inele, însă orogenia nu ține cont de rang.

Asta e, n-ai ce face.

— Un obelisc, cedezi tu.

Îi arunci o privire lui Lerna. El clipește și se încruntă.

— Alabastru vrea să chem un obelisc. O să văd dacă pot.

Spre surprinderea ta, Ykka încuviințează cu ochii strălucind.

— Aha! Întotdeauna m-am gândit că e ceva cu chestiile astea! Hai să mergem! Vreau să văd neapărat așa ceva.

Căcat!

Ykka își pune vesta.

— Dă-mi o jumătate de oră și ne vedem la Observator.

Este intrarea în Castrima, acea mică platformă unde nou-veniții se opresc invariabil cu gura căscată la vederea stranietății comului din pântecele geodei gigantice. Acestea fiind zise, trece pe lângă tine și iese din apartament.

Clatini din cap și-l privești pe Lema. El încuviințează încordat. Vrea să meargă și el. Hoa? Hoa se mulțumește să-și reia locul obișnuit alături de tine, privindu-te placid, ca și cum vrea să spună: „Ce, aveai vreo îndoială?” Deci ai un adevărat alai.

Peste o jumătate de oră te întâlnești cu Ykka pe platformă. O însoțesc alți patru locuitori ai Castrimei, înarmați și purtând veșminte decolorate sau cenușii ca să le slujească drept camuflaj la suprafață. E mai greu să urci decât să cobori: multe suișuri, multe scări. Când v-ați apropiat de capătul drumului nu gâfâi la fel de rău ca unii dintre însoțitorii Ykkăi, dar tu ai parcurs în fiecare zi câțiva kilometri pe jos, în timp ce ei trăiau confortabil și în siguranță în orașul lor subteran. (Ykka, observi tu, respiră doar puțin mai iute. Ea se menține în formă.) În cele din urmă, ajungeți în falsa pivniță a uneia dintre casele-momeală de la suprafață. Nu este aceeași pivniță prin care ai intrat, ceea ce nu ar trebui să te surprindă: firește, „zidul” lor ar trebui să aibă numeroase ieșiri și intrări. Însă pasajele subterane sunt mai complicate decât ai crezut la început, lucru de ținut minte dacă va trebui vreodată să pleci în grabă.

În casa-momeală se află Spinări-Late, la fel ca în cealaltă, unele păzind intrarea în pivniță și altele chiar sus, în casă, supraveghind drumul de afară. Când santinelele de sus semnalează că drumul e liber, ieșiți în ploaia de cenușă a unei seri târzii.

E uimitor cât de straniu ți se pare la suprafață după mai puțin de o zi petrecută în interiorul geodei Castrimei. Pentru prima oară după atâtea săptămâni, remarci mirosul de sulf din aer, ceața argintie, foșnetul continuu al fulgilor mari de cenușă așternându-se pe pământ și pe covorul de frunze. Tăcerea, care te face să îți dai seama cât de zgomotoasă este Castrima de Jos, unde glasurile oamenilor, scârțâitul scripeților și zăngănitul ce

se înalță din fierării se amestecă cu zumzetul omniprezent al mecanismelor ascunse ale geodei. Aici, sus, nimic din toate astea. Copacii și-au lepădat frunzele și printre rămășițele lor chircite și uscate nu mișcă nimic. Printre crengi nu răsună niciun cântec de pasăre. Pe durata unui Anotimp, majoritatea păsărilor nu-și mai marchează teritoriul și nu se mai împerechează, iar cântecul nu ar face decât să atragă prădătorii. Nu se aude niciun alt animal. Nici urmă de călători, deși observi că pe drum stratul de cenușă este mai subțire: recent, pe-aici au trecut oameni. Dincolo de asta, până și vântul s-a oprit. Soarele a apus, deși cerul este încă luminat. Norii, până și cei aflați departe, în sud, reflectă strălucirea Faliei.

— Ceva trafic? își întreabă Ykka una dintre santinele.

— Un grup care părea să fie o familie, acum patruzeci de minute, răspunde el cu voce joasă. Bine echipați. Vreo douăzeci de persoane de vârste diferite, sanzede cu toatele. Se îndreptau către nord.

Asta-i face pe toți să îl privească.

— Spre nord? repetă Ykka.

— Spre nord.

Santinela, care are ochi frumoși, cu gene lungi, îi întoarce privirea Ykkăi și ridică din umeri.

— Păreau să meargă într-o direcție precisă.

— Aha.

Își încrucișează brațele pe piept înfiorându-se ușor, deși afară nu-i foarte rece. Frigul specific celui de Al Cincilea Anotimp are nevoie de o lună ca să-și intre pe deplin în drepturi. Castrima de Jos este însă atât de călduroasă, încât pentru cineva care s-a obișnuit cu ea Castrima de Sus pare rece. Sau poate că reacția Ykkăi e provocată de peisajul sumbru care o înconjoară. Atâtea case tăcute, grădini uscate și cărări acoperite de cenușă pe unde cândva au pășit oameni. Te-ai gândit la nivelul de la suprafață al comului ca la o momeală și așa și este, o oală cu miere menită să-i atragă pe cei doriți și să le distragă atenția celor ostili. Dar cândva a fost un com adevărat, viu și vesel și deloc tăcut.

— Ei?

Ykka respiră adânc și zâmbește, dar zâmbetul ei ți se pare chinuit. Îți arată, cu o mișcare a capului, norii joși, cenușii.

— Dacă trebuie să vezi chestia aia, nu cred că o să ai noroc prea curând.

Are dreptate. Aerul e încețoșat din pricina cenușii și nu vezi nimic dincolo de norii bulboși, roșiatici. Ieși totuși pe verandă și-ți ridici ochii spre cer, întrebându-te de unde să începi. Întrebându-te dacă trebuie să începi. În fond, atât prima, cât și a doua oară când ai încercat să interacționezi cu un obelisc aproape c-ai murit. Mai e și faptul că Alabastru și-o dorește, și el e omul care a distrus lumea. Poate n-ar trebui să faci chiar orice-ți cere.

Dar nu ți-a făcut rău niciodată. Lumea da, dar nu el. Poate că lumea merita să fie distrusă. Și poate că după atâția ani merită și el măcar puțin din încrederea ta.

Așa că închizi ochii și încerci să-ți liniștești mintea. Remarci în cele din urmă că în jur se aud totuși sunete. Trosnete și scârțâituri stinse prin care construcțiile din lemn ale Castrimei de Sus reacționează la greutatea cenușii sau la variațiile de temperatură. Vietăți furișându-se printre tulpinile uscate ale unei grădini din apropiere: rozătoare sau alte animale mici, nimic din pricina căruia să-ți faci griji. Unul dintre locuitorii Castrimei răsuflă zgomotos, el știe de ce.

Trepidația caldă a pământului de sub picioarele tale. Nu. Aia-i direcția greșită.

De fapt, în văzduh există suficientă cenușă ca să-ți poți extinde sensibilitatea până în plafonul noros. În fond și la urma urmei, cenușa e stâncă transformată în pulbere. Dar nu cu norii ai tu treabă. Pipăi de-a lungul lor la fel cum ai proceda cu straturile pământului, neștiind ce cauți...

— Mai durează mult? oftează unul dintre paznici.

— De ce, ai întâlnire? îl ia Ykka peste picior.

E neimportant. Este...

Este...

Ceva te smucește brusc spre vest. Tresari și te întorci într-acolo, trăgând aer în piept și amintindu-ți de o noapte de mult trecută, de un com numit Allia și de un alt obelisc. Ametistul. *El n-a avut nevoie să-l vadă, ci doar să fie orientat către el*. Linie vizuală, linii de forță. Da. Și acolo, departe, sessizezi ceva greu și... întunecat.

Întunecat, atât de întunecat. Alabastru a spus că va fi topazul, nu? Dar nu-i el. Senzația e oarecum familiară, reamintindu-ți de

rubin. Nu de ametist. De ce? Rubinul era stricat, *nebun* (n-ai putea spune de ce ți-a răsărit cuvântul ăsta în minte), dar dincolo de asta era de asemenea mai puternic, deși *putere* e un cuvânt prea simplu pentru a descrie ce anume înmagazinează aceste obiecte. Bogăție. Stranietate. Cu cât e mai întunecat la culoare, cu atât și potențialul e mai mare? Dar dac-așa stau lucrurile…

— Onixul, spui tu cu voce tare, deschizând ochii.

La periferia percepției tale zumzăie alte obeliscuri, aflate poate mai aproape, dar ele nu reacționează la chemarea ta instinctivă. Obeliscul întunecat e departe, mult dincolo de Coasta de Vest, undeva deasupra Mării Neștiute. Chiar și în zbor i-ar putea lua luni întregi până să ajungă aici. Numai că…

Numai că… onixul te aude. O știi așa cum odinioară știai că te-au auzit copiii tăi chiar dacă ei se prefăceau că nu te bagă în seamă. Se răsucește greoi și în interiorul lui procese misterioase se declanșează pentru prima oară în această eră pământeană, eliberând un val de sunet și vibrație care zguduie marea până la o adâncime de câțiva kilometri. (Cum știi asta? N-o sessizezi. Pur și simplu o știi.)

Apoi pornește spre tine. O, pământ crud și nesătul!

Tresari și te retragi de-a lungul liniei care te readuce la tine. Pe drumul de întoarcere ceva îți atrage atenția și îl chemi și pe el, aproape dintr-un capriciu: topazul. E mai ușor, mai vioi, mai aproape și cumva mai cooperant, poate pentru că percepi ceva din Alabastru în interstițiile lui, ca o fâșie de coajă de portocală care adaugă savoare unei mâncări. L-a pregătit pentru tine.

Apoi revii în pielea ta și te întorci spre Ykka, descoperindu-i încruntarea nedumerită.

— Ai văzut?

Ea clatină lent din cap, dar nu e o negație. Cumva, a surprins o parte din ceea ce ai făcut. I-o poți citi pe chip.

— Eu… a fost ceva. Nu-s sigură ce anume.

— Nu încerca să te conectezi cu niciunul când ajung încoace. (Pentru că ești sigură că vin.) Nu încerca să te conectezi cu vreunul. Niciodată.

Nu vrei să rostești cuvântul „obelisc”. Sunt prea mulți odihniți prin preajmă și, chiar dacă nu te-au omorât deocamdată, odihniții nu trebuie să afle că există ceva ce îi poate face pe orogeni un pericol și mai mare decât sunt deja.

— Ce s-ar întâmpla dacă aș face-o?

E o întrebare izvorâtă din curiozitate sinceră, nu o provocare, dar unele întrebări sunt periculoase. Te hotărăști să fii cinstită.

— Ai muri. Nu știu cum anume.

De fapt, ești destul de sigură că s-ar transforma într-o coloană incandescentă de foc și de forță, luând probabil cu ea și restul Castrimei. Dar nu ești sută la sută sigură, așa că rămâi la ce știi.

— Chestiile astea... sunt ca bateriile pe care le folosesc unele comuri ecuatoriale. (Fir-ar!) Pe care le foloseau. Ai auzit de ele? O baterie înmagazinează energie, ca să ai curent electric chiar dacă energia hidro sau geo nu mai...

Ykka are un aer jignit. Mă rog, e sanzedă: neamul ei a inventat bateriile.

— Știu ce-i o baterie, mânca-o-ar rugina! La cea mai mică zgâlțâitură te pomenești și cu arsuri provocate de acid, pe lângă toate celelalte, și asta numai de dragul de a înmagazina puțină energie. (Clatină din cap.) Dar chestia despre care vorbești tu nu e o baterie!

— Când am plecat eu din Yumenes începuseră să fabrice baterii pe bază de zahăr, spui tu.

Observi că nici ea nu a pronunțat cuvântul „obelisc”. E bine. A priceput.

— E mai sigur decât acidul sau metalul. Sunt mai multe metode de a fabrica baterii. Dar dacă o baterie e prea puternică pentru circuitul pe care e montată...

Îți imaginezi că a fost suficient ca să priceapă.

Ea clatină iar din cap, dar crezi că ai convins-o. Când se întoarce pe călcâie și începe să se plimbe de colo-colo cugetând, îl observi pe Lerna. În tot acest timp a tăcut, ascultând discuția ta cu Ykka. Acum pare să fi căzut pe gânduri, ceea ce nu-ți convine. Nu-ți place când un odihnit se gândește atât de intens la problemele-astea.

Dar apoi el te surprinde:

— Ykka! Cât de vechi crezi că e comul ăsta?

Ea se oprește și îl privește încruntată. Ceilalți locuitori ai Castrimei se foiesc de parcă nu se simt prea confortabil. Poate îi deranjează să li se reamintească faptul că locuiesc în rămășițele unui mortciv.

— Nu știu. De ce?

El ridică din umeri.

— Mă gândesc la asemănări.

Atunci înțelegi. Cristalele din Castrima de Jos, care scânteiază într-un mod pe care nu reușești să-l pricepi. Cristalele care plutesc pe cer grație unor metode pe care nu reușești să le pricepi. Ambele mecanisme au fost menite să fie folosite numai și numai de orogeni.

Mâncătorii de piatră dau dovadă de un interes excesiv față de orogenii care le pot folosi. Îi arunci o privire lui Hoa.

Dar Hoa nu se uită la cer și nici la tine. A coborât de pe verandă și s-a ghemuit pe solul acoperit de cenușă de lângă drum, examinând ceva. Îi urmezi privirea și descoperi o moviliță în ceea ce a fost cândva curtea din față a casei învecinate. Arată ca o grămăjoară oarecare de cenușă, înaltă de vreun metru, dar observi un picior de animal mumificat ițindu-se dintr-un capăt. O pisică sau poate un iepure. Probabil prin preajmă există zeci de cadavre micuțe, acoperite cu cenușă. Cel mai probabil începutul Anotimpului a declanșat o extincție masivă. E ciudat însă că pe cadavru pare să se fi adunat mai multă cenușă decât pe solul din jur.

— E mort de prea mult timp, puștiule. Nu mai e bun de mâncat, spune unul dintre bărbați, care l-a observat și el pe Hoa și n-are, evident, idee ce e de fapt „puștiul” ăsta.

Hoa îl privește nedumerit și își mușcă buza de jos cu o stânjeneală bine jucată. Interpretează atât de bine rolul copilului! Apoi se ridică și se apropie de tine și-ți dai seama că nu juca teatru. Ceva chiar l-a tulburat.

— O să-l mănânce alte chestii, îți spune el foarte încet. Ar trebui să plecăm.

Ce?!

— Ție nu ți-e frică de nimic.

Strânge din fălci. Fălcile lui pline de dinți din diamant. Mușchi întinși peste oase de diamant? Nu-i de mirare că nu te-a lăsat niciodată să-l ridici în brațe, probabil e greu ca un bloc de marmură. Dar se mulțumește să-ți spună:

— Mi-e frică de chestiile care ți-ar putea face rău.

Și... îl crezi. Pentru că îți dai seama că asta a fost, până acum, o constantă a comportamentului său straniu. Dorința lui de a înfrunta kirkhusa, care s-ar fi putut dovedi prea iute până și pentru orogenia ta. Ferocitatea lui față de ceilalți mâncători de piatră. Te protejează. Atât de puțini au încercat să te protejeze

vreodată. Un impuls te face să ridici mâna și să-i mângâi părul alb, nefiresc. Hoa te privește nedumerit. În ochii lui apare ceva care nu-i deloc inuman. Nu știi ce să mai crezi. Ăsta e însă motivul pentru care îi dai ascultare.

— Haideți să intrăm, le zici Ykkăi și celorlalți.

Ai făcut ce ți-a cerut Alabastru. Bănuiești că nu va fi nemulțumit când o să-i povestești despre obeliscul suplimentar, asta dacă nu a aflat deja. Poate o să-ți explice, în sfârșit, ce se petrece.

•

> „Înainte, adună la adăpostul pietrei stabile provizii pe un an pentru fiecare cetățean: zece măsuri de grâu, cinci de legume, un sfert de tradet de fructe uscate și o jumătate de storet de seu, brânză sau carne uscată. Înmulțește cu fiecare an de viață dorit. După aceea pune de pază la piatra stabilă cel puțin trei suflete cu spinări-late per depozit. Unul ca să păzească proviziile, doi ca să păzească paznicul”.
>
> *Prima Tăbliță*, Despre supraviețuire, *versetul patru*

3.

Schaffa, uitat

Da. Ești și el sau ai fost până după Meov. Dar acum el e altcineva.

•

Forța care spulberă *Clalsu* este orogenie aplicată aerului. Orogenia n-a fost făcută să fie aplicată aerului, dar ăsta nu-i un motiv să nu funcționeze. Sienit a experimentat deja folosirea orogeniei asupra apei, în Allia și de atunci încoace. Apa conține substanțe minerale și în aer există particule de praf. Aerul are căldură și fricțiune, masă și potențial cinetic, la fel ca pământul. Pur și simplu, moleculele de aer sunt mai depărtate între ele și atomii au altă formă. Oricum, implicarea unui obelisc face ca aceste detalii să nu mai conteze.

Schaffa știe ce urmează din clipa în care simte pulsația obeliscului. E bătrân Gardianul lui Sienit. Foarte bătrân. Știe ce le fac mâncătorii de piatră orogenilor prea puternici și știe de ce e crucial să-i ții pe orogeni cu ochii ațintiți asupra pământului și nu a cerului. A văzut ce se întâmplă când un cvadriinelar – căci el așa continuă să se gândească la Sienit – se conectează cu un obelisc. Ține sincer la ea, înțelegi tu (ea însă nu înțelege). Nu e vorba despre control aici. E mititica lui și a protejat-o mai mult decât știe ea. Gândul că ea ar putea muri în chinuri i se pare de neîndurat. Asta-i ironic, având în vedere ce se va petrece în următoarele momente.

În clipa în care Sienit încremenește și silueta ei e învăluită în lumină, iar aerul din micuțul compartiment de la prova al lui *Clalsu* se cutremură, transformându-se într-un zid aproape solid de forță imparabilă, Schaffa are norocul de a se afla de o parte a unui cloazon suspendat, nu în fața acestuia. Tovarășul său, Gardianul care tocmai l-a ucis pe iubitul-sălbăticiune al lui Sienit, nu e la fel de norocos. Când forța îl izbește, azvârlindu-l în spate, cloazonul se află chiar la înălțimea și unghiul potrivit ca să-i smulgă capul de pe umeri înainte să cedeze la rândul său. Schaffa însă zboară îndărăt nestingherit prin magazia spațioasă

a lui *Clalsu*, goală pentru că nava n-a mai fost de mult în vreun raid pirateresc. Încăperea e suficient de vastă pentru ca viteza lui să se mai reducă, iar unda de șoc a lui Sienit să-l depășească. Atunci când, în cele din urmă, se lovește de un perete etanș, impactul doar îi frânge oasele în loc să i le pulverizeze. Iar în clipa în care se izbește de el, cloazonul tocmai cedează, sfărâmându-se laolaltă cu restul corăbiei. Și asta îl ajută oarecum.

Apoi, când sulițele ascuțite și tăioase de stâncă ridicate din fundul oceanului încep să țâșnească printre resturile ce zboară în toate părțile, Schaffa are din nou noroc: niciuna nu-l străpunge. Sienit e deja pierdută în obelisc și pradă primelor convulsii ale unei dureri care își va trimite ecourile până în viața lui Essun. (Schaffa a văzut-o apăsându-și palma pe fața copilului, acoperindu-i nasul și gura, și n-a înțeles de ce. Oare nu știe ea că Schaffa l-ar iubi pe fiul ei așa cum a iubit-o pe ea? Că l-ar întinde cu blândețe, o, cu câtă blândețe, în scaunul de sârmă?) Acum ea e parte din ceva vast și de o putere infinită și Schaffa, cândva cea mai importantă persoană din viața ei, e prea mărunt ca să-l mai observe. La un anumit nivel el e conștient de asta chiar în timp ce zboară purtat de furtună și conștiința acestui fapt îi lasă în suflet o arsură de neșters. Apoi se pomenește în apă și e pe moarte.

Este greu să ucizi un Gardian. Singure, numeroasele oase rupte și leziunile interne pe care le-a suferit Schaffa nu ar fi suficiente. În mod normal, nici înecul n-ar fi o problemă. Gardienii nu-s ca toți oamenii. Dar au și ei limitele lor și înecul *plus* organele interne care cedează *plus* trauma în sine sunt de ajuns ca să-i doboare. Își dă seama de asta în timp ce se rostogolește prin apă lovindu-se de țăndări de stâncă și de rămășițele navei distruse. Nu poate spune unde-i susul și unde-i josul, exceptând faptul că o direcție pare parcă mai luminoasă decât cealaltă, dar pupa navei, scufundându-se cu iuțeală, îl târăște departe de ea. Își arcuiește trupul, se lovește de o stâncă, își revine și încearcă să înoate împotriva curentului descendent, deși are un braț frânt. Plămânii îi sunt goi. Aerul i-a fost gonit din ei și încearcă să nu inspire apă fiindcă asta l-ar ucide cu siguranță. Nu poate muri. I-au mai rămas atâtea de făcut.

Dar e doar o ființă umană (în mare parte) și, sub presiunea tot mai teribilă, cu vederea năpădită de pete negre și trupul amorțit sub greutatea apei, nu poate să nu inspire cu lăcomie. *Doare*: o arsură acidă în piept, un foc în gâtlej și în continuare nici urmă de aer. Pe deasupra – restul l-ar putea îndura, a îndurat el altele mai rele în lunga și cumplita lui viață –, judecata ordonată și prudentă care a călăuzit și apărat mintea lui Schaffa până acum e deodată copleșită.

Se panichează.

Gardienii nu au voie să se panicheze niciodată. Știe asta. Există motive întemeiate. Dar se panichează, dând din mâini și urlând în timp ce e târât prin întunericul rece. Vrea să trăiască. Pentru cei ca el, acesta este cel dintâi și cel mai cumplit păcat.

Deodată groaza dispare. Un semn rău. O clipă mai târziu e înlocuită de o furie atât de cumplită, că eclipsează orice altceva. Încetează să mai țipe și începe să tremure sub povara ei, dar în același timp știe că furia asta nu-i aparține. În panica lui, și-a coborât garda în fața pericolului și pericolul de care se teme cel mai tare a intrat pe ușă de parcă ar fi deja la el acasă.

Îi grăiește: „Dacă vrei să trăiești, se poate aranja”.

O, Pământiile crud!

Urmează noi oferte, promisiuni, propuneri și recompense. Schaffa poate avea mai multă putere, suficientă ca să lupte împotriva curentului, a durerii și a lipsei de oxigen. Poate trăi… dar există un preț.

Nu! Nu! Cunoaște prețul. Mai bine să moară decât să-l plătească! Dar una e să te hotărăști să mori și cu totul alta să-ți duci hotărârea la îndeplinire când mintea ți-e cuprinsă de ceața morții.

Schaffa simte o arsură în ceafă. E o arsură rece, nu ca focul care i-a cuprins nasul, pieptul și gâtlejul. Ceva acolo se trezește, se încălzește și își adună puterile, pregătindu-se pentru clipa în care rezistența lui se va nărui.

„Toți facem ceea ce trebuie făcut”, răsună șoapta seducătorului și e același raționament pe care Schaffa l-a folosit el însuși vreme de secole ca să-și justifice mult prea numeroasele atrocități. Faci din datorie ceea ce trebuie să faci. Din dragoste de viață.

E suficient. Prezența cea rece îl înhață.

Puterea îi inundă mădularele. În doar câteva secunde, inima a reînceput să bată, oasele frânte s-au sudat la loc și organele și-au reluat funcțiile specifice, deși cu câteva improvizații cauzate de lipsa oxigenului. Se răsucește în apă și începe să înoate, simțind direcția pe care trebuie s-o urmeze. Nu în sus, nu mai trebuie s-o ia în sus. Dintr-odată găsește oxigen în apa pe care o respiră. Nu are branhii, dar, brusc, cavitățile lui pulmonare absorb mai mult decât ar trebui să poată. Oxigenul e însă puțin, insuficient pentru necesitățile corpului său. Celulele încep să-i moară, mai ales într-o anumită zonă a creierului. În mod oribil, e conștient de asta. E conștient de moartea lentă a tot ce-l face să fie Schaffa. Dar este un preț care trebuie plătit.

Se împotrivește, firește. Mânia încearcă să-l mâne înainte, să-l țină sub apă, dar știe că, dacă ar face-o, tot ce e el ar muri. Așa că înoată înainte, însă și înspre suprafață, căutând cu ochi mijiți lumina prin obscuritatea apei. Durează mult, ucigător de mult. Dar cel puțin o parte din această mânie e a lui, mânie pentru că a fost pus cu de-a sila în această postură, mânie pe el însuși fiindcă a cedat, și asta îl face să continue chiar și când simte amorțeala cuprinzându-i brațele și picioarele. Dar…

Ajunge la suprafață. Scoate capul deasupra apei. Se străduiește din răsputeri să nu se panicheze în timp ce elimină apa, vomitând și tușind, și trage aer în piept. E dureros. Dar, odată cu prima gură de aer, moartea încetează. Creierul și membrele sale primesc ceea ce le trebuie. Încă îi mai joacă pete pe dinaintea ochilor, încă mai simte răceala aceea teribilă în ceafă, dar e Schaffa. Schaffa. Se agață de gândul ăsta, își înfige bine ghearele în el și mârâie ca să alunge frigul ce dă să-l învăluie. Pe focul din adâncuri, e încă Schaffa și nu-și va da voie să uite asta!

(Însă pierde atâtea alte lucruri! Înțelege-mă bine: acel Schaffa pe care l-am cunoscut până acum, acel Schaffa de care Damaya a învățat să se teamă și pe care Sienit a învățat să-l sfideze a murit. Ceea ce rămâne este un bărbat cu obiceiul de a zâmbi des, un instinct patern deformat și o furie care nu e în întregime a lui și care se va afla, de acum înainte, în spatele a tot ce va face. Poate că îl vei jeli pe acel Schaffa care nu mai este. Dac-o faci, e în regulă. Cândva a făcut parte din tine.)

Reîncepe să înoate. După șapte ore – asta este puterea pe care a primit-o în schimbul amintirilor sale –, vede conul încă

fumegând al Alliei desenându-se la orizont. E la o distanță mai mare decât cel mai apropiat țărm, dar își schimbă direcția și înoată într-acolo. Cumva știe că acolo va găsi ajutor.

De-acum, soarele a apus demult și domnește întunericul. Apa e rece, îi e sete și îl doare. Din fericire, niciunul dintre monștrii adâncurilor nu-l atacă. Singurul pericol real e propria lui voință și se întreabă dacă aceasta va ceda în lupta cu marea sau învinsă de furia rece care-i consumă mintea. Nu-l ajută nici faptul că e singur, cu excepția stelelor nepăsătoare... și a obeliscului. La un moment dat, privind înapoi, îl zărește: o formă pâlpâitoare, acum incoloră, desenată pe cerul scânteietor al nopții. Nu pare mai departe decât atunci când l-a observat prima oară, de pe puntea navei, și l-a ignorat concentrându-se asupra prăzii sale. Ar fi trebuit să-i acorde mai multă atenție, să-l studieze ca să vadă dacă nu se apropie, să-și aducă aminte că până și un cvadriinelar poate fi o amenințare în anumite circumstanțe și...

Se încruntă, oprindu-se o clipă și făcând pluta pe spate. (E periculos. Oboseala îl cuprinde imediat. Puterea care îl sprijină are limitele ei.) Privește obeliscul. Un cvadriinelar. Cine? Încearcă să-și amintească. Era cineva... important.

Nu. El e Schaffa. Asta e important. Începe din nou să înoate.

Când se apropie zorii, simte sub picioare un nisip negru, zgrunțuros. Iese din apă, pe jumătate împleticindu-se și pe jumătate târându-se, ca și cum trupul său ar fi uitat cum trebuie să se miște pe uscat. În spatele lui, fluxul se retrage. În față se află un copac. Se prăbușește la rădăcina lui, cuprins de ceva care aduce a somn, deși e mai aproape de o comă.

Când se trezește, soarele a răsărit și trupul îi e un atlas al durerilor: plămâni care-l usturără, membre care-l dor, pulsația fracturilor nevindecate ale unor oase neimportante, gât uscat, piele crăpată. (Și o altă durere, mai profundă.) Geme și o umbră îi cade pe față.

— Te simți bine? întreabă o voce care sună cam așa cum se simte el: aspră, uscată, joasă.

Își întredeschide ochii și zărește un bătrân ghemuit lângă el. E un estcostier slab și zbârcit, care și-a pierdut cea mai mare parte a părului alb și creț, mai puțin o fâșie care îi înconjoară capul chel. Privind în jos, Schaffa descoperă că se află într-un golfuleț umbrit de copaci. Barca bătrânului a fost trasă pe nisip, nu prea departe. Din ea se ițește o undiță. Copacii din golf sunt

uscați și nisipul de sub Schaffa e amestecat cu cenușă. Sunt aproape de vulcanul care a fost Allia.

Cum a ajuns aici? Își amintește că a înotat. Dar cum a ajuns în apă? Partea asta nu și-o amintește.

— Eu…, dă să spună Schaffa înecându-se cu limba uscată și umflată.

Bătrânul îl ajută să se ridice în șezut și îi întinde o ploscă fără dop. Apa stătută, cu iz de piele, e cea mai dulce pe care-a băut-o vreodată. După câteva înghițituri, bătrânul i-o ia de la buze și Schaffa știe că e spre binele lui, dar tot geme întinzând mâna după ea. Însă numai o dată. E suficient de puternic încât să nu se milogească.

(Golul din el nu e doar sete.)

Încearcă să se concentreze.

— Eu…

De data asta îi e mai ușor să vorbească.

— Nu știu dacă sunt teafăr.

— Naufragiat?

Bătrânul își întinde gâtul și privește în jur. La o oarecare distanță, dar perfect vizibil, se află lanțul de sulițe stâncoase pe care Sienit l-a ridicat pornind de la insulele piraților și până pe continent.

— Ai fost acolo? Ce-a fost, un cutremur?

Pare imposibil ca bătrânul să nu știe, dar pe Schaffa l-a uluit întotdeauna cât de puține știu oamenii de rând despre lume. (Întotdeauna? A fost întotdeauna atât de uluit? Serios?)

— Rogălău, spune el, prea obosit ca să nimerească cele trei silabe ale cuvântului mai puțin vulgar care-i desemnează pe aceștia.

E de ajuns. Bătrânul se întunecă la chip.

— Animale împuțite! De aia-i bine să-i îneci de mici.

Clatină din cap și se concentrează asupra lui Schaffa.

— Ești prea solid ca să te pot duce în spate și dacă te târăsc o să te doară. Crezi că poți să te ridici?

Cu ceva ajutor, Schaffa reușește să se ridice și se împleticește până la barca bătrânului. Stă la provă și tremură, în timp ce bătrânul vâslește lăsând golfulețul în urmă și îndreptându-se spre sud, de-a lungul coastei. Tremură în parte de frig – acolo unde a stat culcat hainele îi sunt încă ude – și în parte din

pricina șocului care încă stăruie. Dar mai tremură și din cu totul alte motive.

(Damaya! Își amintește, cu mari eforturi, numele și o imagine: o copilă medlatică micuță și înspăimântată, al cărei chip se suprapune peste cel al unei femei medlatice înalte și sfidătoare. Dragoste și teamă în ochii ei, supărare în sufletul lui. A făcut-o să sufere. Trebuie s-o găsească, dar când caută acel loc din mintea lui unde ar trebui s-o simtă, nu descoperă nimic. Ea a dispărut laolaltă cu restul.)

Bătrânul flecărește tot drumul. Îl cheamă Litz Spinare-Lată Metter, iar Metter e o mică așezare de pescari aflată la câțiva kilometri sud de Allia. De când s-a întâmplat nenorocirea cu Allia au tot discutat dacă să se mute sau nu, dar brusc vulcanul a intrat în adormire, așa că poate Pământul cel Crud nu le-a pus gând rău sau cel puțin nu de data asta. Are doi copii, unul prost și celălalt egoist, și trei nepoți, toți de la fiul cel prost, însă despre care se poate spera că nu-s la fel de netoți ca tatăl lor. Nu-s foarte înstăriți, Metter e un com costal ca multe altele, nu-și poate permite nici măcar un zid ca lumea, ci numai un pâlc de copaci și niște pari, dar oamenii fac și ei ce pot, știi cum e, și o să avem grijă de tine, nu-ți fie teamă.

(„Cum te cheamă?”, întreabă bătrânul pe undeva prin toată pălăvrăgeala aia și Schaffa îi spune. Bătrânul îi mai cere și alte nume, dar Schaffa nu-l are decât pe acesta. „Ce căutai acolo?” Înăuntrul lui Schaffa se cască o tăcere adâncă, singurul răspuns.)

Satul e nespus de șubred, clădit jumătate pe uscat și jumătate în apă, cu ambarcațiuni de locuit și case pe picioroange legate între ele prin cheiuri și pontoane. Litz îl ajută pe Schaffa să coboare pe un ponton și oamenii se adună în jurul lui. Îl ating și el tresare, dar nu vor decât să-l ajute. Nu-s vinovați că în ei există atât de puțin din ceea ce i-ar trebui, încât atingerea lor i se pare nefirească. Îl împing, călăuzindu-l. Se pomenește sub un duș cu apă rece, nesărată, apoi e îmbrăcat cu pantaloni scurți și o cămașă fără mâneci, din pânză țesută în casă. Când își ridică părul în timp ce se spală, lumea se miră zărind cicatricea de pe gâtul lui: groasă, cu urme de cusături, pierzându-i-se în păr. (Existența ei e o surpriză și pentru el.) Oamenii se minunează la vederea hainelor lui atât de decolorate de soare, sare și apă, încât și-au pierdut aproape orice urmă de

culoare. Par să fie gri-cafenii. (El își amintește că ar trebui să fie stacojii, dar nu și de ce.)

Din nou apă, din cea bună. De data asta poate bea pe săturate. Mănâncă puțin. Apoi doarme ore în șir, în timp ce în străfundurile minții lui continuă să răsune șoapte mânioase.

Când Schaffa se trezește e noaptea târziu și la picioarele patului său stă un băiețel. Fitilul lămpii a fost micșorat, dar în încăpere e suficientă lumină ca să-i permită lui Schaffa să vadă că băiatul ține în mâini hainele lui, acum spălate și uscate. Copilul a întors pe dos un buzunar: sigurul loc din întregul veșmânt care și-a păstrat ceva din culoarea inițială. Stacojiu.

Schaffa se ridică într-un cot. E ceva la băiatul ăsta… poate.

— Bună!

Băiatul seamănă atât de mult cu Litz, încât, cu numai câteva decade care să-i rideze fața și să-i rărească părul, ar putea trece drept geamănul bătrânului. Dar în ochii lui e o speranță disperată care ar părea nepotrivită pe chipul lui Litz. Litz își cunoaște locul în lume. Pe băiatul ăsta, care are poate unsprezece – doisprezece ani, suficient ca să fie confirmat de comul său… ceva l-a făcut să plutească în derivă și Schaffa crede că știe ce anume.

— Asta-i a ta, spune băiatul ridicând haina.

— Da.

— Ești un Gardian?

O străfulgerare scurtă, aproape o amintire.

— Ce-i aia?

Băiatul pare la fel de confuz pe cât se simte Schaffa. Mai face un pas către pat și se oprește. (Vino mai aproape. Mai aproape.)

— Se spune că nu-ți aduci aminte de nimic. Că ești norocos că mai trăiești.

Băiatul își linge buzele nesigur:

— Gardienii… păzesc.

— Ce anume păzesc?

Băiatul e atât de uluit, că uită să se mai teamă. Se apropie și mai mult.

— Orogenii. Adică… îi aperi pe oameni de ei. Ca să nu facă rău nimănui. Și îi aperi și pe ei de oameni. Așa spun poveștile.

Schaffa se ridică în capul oaselor, trecându-și picioarele peste marginea patului. Rănile aproape că nu-l mai dor, pentru că

puterea mânioasă dinăuntrul lui i-a vindecat carnea mai iute decât ar fi normal. Se simte chiar bine, cu excepția unui lucru.

— Păzesc orogenii, spune el îngândurat. Asta fac eu?

Băiatul râde nervos, deși zâmbetul îi piere cu iuțeală. E foarte speriat, dar nu de Schaffa.

— Oamenii îi omoară pe orogeni, spune el încet. Când îi descoperă. Dacă nu sunt însoțiți de un Gardian.

— Așa fac?

Pare cam necivilizat din partea lor. Apoi își amintește șirul de sulițe de piatră care traversează oceanul și convingerea sa fermă că au fost opera unui orogen. „De aia-i bine să-i îneci de mici”, a zis Litz.

„Ei, pe ăsta l-ați ratat”, gândește Schaffa și se vede silit să-și reprime un râs isteric.

— Nu vreau să fac rău nimănui, spune băiatul. Dar într-o zi o s-o fac fără… fără pregătire. Am fost cât pe ce s-o fac când s-a trezit vulcanul ăla. Mi-a fost greu să mă abțin.

— Dac-ai fi făcut-o, asta te-ar fi ucis și pe tine și probabil pe mulți alții. Un punct fierbinte e mult prea instabil ca să-l poți potoli tu, spune Schaffa, apoi clipește nedumerit.

Cum de știe una ca asta?

Băiatul se luminează la față.

— Deci știi!

Se apropie, se ghemuiește la picioarele lui și-i șoptește:

— Te rog, ajută-mă! Cred că mama… cred că m-a văzut când vulcanul… Am încercat să mă comport normal, dar *n-am putut*. Cred că știe. Dacă-i spune bunicului…

Icnește brusc, ca și cum ar fi rămas fără aer. De fapt, își reprimă un hohot de plâns, dar mișcarea e asemănătoare.

Schaffa știe ce simți când te îneci. Întinde mâna și mângâie părul ca un fuior al băiatului, lăsându-și degetele să stăruie pe ceafă.

— Am ceva de făcut, spune el, pentru că așa este.

În fond, furia care șoptește în mintea lui are un țel și acesta a devenit și țelul său. „Adună-i, antrenează-i, transformă-i în arme cum le e menirea”.

— Dacă te iau cu mine, vom călători foarte departe de aici. N-o să-ți mai vezi niciodată familia.

Băiatul privește în altă parte și spune cu amărăciune:

— Dac-ar afla, m-ar omorî.

— Așa-i.

Schaffa își apasă cu blândețe degetele pe ceafa băiatului, extrăgând din el cea dintâi doză de ceva. Ce? Nu-și poate aminti cum se numește. Poate că n-are nume. Contează numai că există și că e ceva de care el are nevoie. Știe cumva că se poate agăța, cu ajutorul ei, mai strâns de rămășițele zdrențuite ale celui care este. (Care a fost.) Așa că ia și prima înghițitură este ca o gură de apă dulce, neașteptată, printre galoane de sare. Tânjește să soarbă tot și se întinde după restul la fel de însetat ca după plosca lui Litz, deși, din același motiv, se silește să se oprească. Poate să reziste cu ceea ce are deja și, dacă se va dovedi răbdător, băiatul îi va oferi mai mult ceva mai târziu.

Da. Mintea îi e mai limpede acum. În ciuda șoaptelor, îi e mai ușor să gândească. Are nevoie de băiatul ăsta și de alții ca el. Trebuie să plece în căutarea lor și, cu ajutorul lor, poate ajunge la…

… la…

… asta e! Nu totul e clar. Unele lucruri nu și le va aminti niciodată. Va trebui să se descurce așa.

Băiatul îi cercetează chipul. În timp ce Schaffa a încercat să adune laolaltă fragmentele identității sale, băiatul s-a luptat cu propriul viitor. Sunt făcuți unul pentru altul.

— Vin cu tine, spune băiatul, care, din câte s-ar părea, și-a petrecut ultimul minut cu impresia că ar avea de ales. Oriunde. Nu vreau să fac rău nimănui. Nu vreau să mor.

Schaffa zâmbește pentru prima oară din acel moment, la bordul unei nave, cu câteva zile în urmă, când era altcineva. Mângâie din nou capul băiatului.

— Ești bun la suflet. O să te ajut cum pot.

Încordarea băiatului piere pe loc. Ochii i se umplu de lacrimi.

— Du-te și adună-ți câteva lucruri pentru drum. O să discut cu părinții tăi.

Cuvintele i se desprind cu ușurință de pe buze, în mod firesc. Le-a mai rostit, deși nu-și amintește când. Își aduce însă aminte că uneori lucrurile nu decurg atât de bine pe cât spune el.

Băiatul îi mulțumește în șoaptă, apucă genunchiul lui Schaffa și i-l strânge de parcă astfel mulțumirile și-ar atinge mai repede ținta, apoi pleacă în fugă. Schaffa se ridică în picioare fără grabă. Băiatul a lăsat uniforma decolorată, așa că o îmbracă din nou și degetele lui își amintesc cum să și-o potrivească pe trup.

Ar trebui să aibă și o mantie, dar aceasta a dispărut. Nu-și amintește unde. Când înaintează, o oglindă aflată pe unul dintre pereți îi atrage atenția, făcându-l să se oprească. Se înfioară din nou, de data asta nu de plăcere.

Nu-i în regulă. Nu-i deloc în regulă. Părul îi e pleoștit și uscat după ce a suferit ravagiile soarelui și ale sării. Ar trebui să fie negru și strălucitor, dar e fragil, ars și fără luciu. Uniforma atârnă pe el, căci și-a consumat propria substanță ca să aibă rezerve pentru efortul de a ajunge la țărm. Culoarea uniformei nu e nici ea în regulă și nu îl ajută să-și reamintească cine a fost, cine ar trebui să fie. Iar ochii…

„Pământule crud”, își spune privind irisurile aproape albe, ca de gheață. Nu știa că ochii lui arată așa.

O scândură a podelei trosnește lângă ușă și ochii lui stranii se abat într-acolo. Mama băiatului stă în prag, clipind mărunt în lumina lămpii pe care o ține în mână.

— Schaffa, spune ea. Mi s-a părut că te-ai trezit. Și Eitz?

Probabil așa-l cheamă pe băiat.

— A venit să-mi aducă astea, spune Schaffa atingându-și hainele.

Femeia intră în încăpere.

— Aha, spune ea. Acum, că sunt uscate și curate, par a fi o uniformă.

Schaffa încuviințează.

— Am aflat ceva nou despre mine. Sunt Gardian.

Ea face ochii mari.

— Adevărat? spune privindu-l suspicioasă. Eitz te-a deranjat!

— N-a fost niciun deranj, spune Schaffa zâmbindu-i ca s-o liniștească.

Din motive de neînțeles, încruntarea femeii se adâncește. Ei, asta e, probabil că fermecarea oamenilor se numără printre lucrurile pe care le-a uitat. Se răsucește și se apropie, iar ea face un pas înapoi. El se oprește, amuzat de frica ei.

— Și el a aflat ceva despre sine. O să-l iau cu mine.

Ochii femeii se măresc. Buzele i se frământă fără să scoată un sunet, apoi strânge din fălci.

— Știam eu!

— Știai?

— N-am vrut să știu.

Înghite cu greutate și mâna i se crispează. Flacăra micii lămpi tremură la fiecare nouă emoție care o încearcă.

— Nu-l lua. Te rog!

Schaffa își înclină capul.

— De ce nu?

— Asta l-ar băga în mormânt pe taică-su.

— Nu pe bunicul lui?

Schaffa se mai apropie cu un pas. (Mai aproape.)

— Nu pe unchii, mătușile și verii lui? Nu pe tine?

Ea tresare din nou.

— Eu… nu știu ce anume simt în clipa asta, spune clătinând din cap.

— Biata, biata de tine, rostește Schaffa cu blândețe.

Și compasiunea asta e automată. Se simte profund întristat.

— Dar dacă nu-l iau cu mine, cum o să-l aperi de ceilalți?

— Ce?

Femeia îl privește pe Schaffa surprinsă și alarmată. E posibil să nu se fi gândit niciodată la asta? S-ar părea că nu.

— Să-l apăr *pe el*?

Faptul că poate pune o asemenea întrebare, înțelege Schaffa, este o dovadă că femeia nu e la înălțimea însărcinării ei.

Așa că el oftează și, clătinând din cap ca pentru a-și exprima regretul, ridică un braț de parcă ar vrea să o ia pe după umeri. Ea se mai destinde și nu observă că de fapt brațul lui îi înconjoară gâtul. Apoi degetele lui îi ating ceafa și femeia înțepenește subit.

— Ce…

Și cade jos, moartă.

Schaffa privește nedumerit trupul prăbușit pe podea. Preț de o clipă e năucit. Chestia asta trebuia să se întâmple? Apoi – cu mintea reîmprospătată de acea picătură de ceva pe care ea i-a oferit-o, o cantitate atât de mică prin comparație cu ceea ce posedă Eitz – înțelege. Nu poate să procedeze așa decât cu orogenii, care au suficient cât să dea și la alții. Femeia era probabil o odihnită. Dar Schaffa se simte mai bine. De fapt…

„Mai ia”, șoptește furia din mintea lui. „Ia-i și pe ceilalți. Sunt o amenințare pentru băiat și asta e o amenințare pentru tine”.

Da. Pare o idee bună.

Așa că Schaffa se ridică și pornește prin casa tăcută și întunecată, atingându-i pe rând pe toți membrii familiei lui Eitz

și devorându-i bucată cu bucată. Cei mai mulți nici nu se trezesc. Fiul cel netot are mai mult de oferit decât ceilalți, era aproape un orogen. (Aproape un Gardian.) Litz îi oferă cel mai puțin, poate pentru că e bătrân sau poate pentru că e treaz și se împotrivește când Schaffa îi acoperă cu palma gura și nasul. Încearcă chiar să-l înjunghie pe Schaffa cu un cuțit pescăresc pe care-l scoate de sub pernă. Ce păcat că trebuie să îndure o asemenea spaimă! Schaffa îi sucește brusc capul pentru a ajunge la ceafă. Nu remarcă trosnetul decât când fluxul acelui ceva care se scurge din Litz se diminuează și devine inutilizabil. Ah, da, își amintește cu întârziere Schaffa, chestia nu funcționează cu morții. Pe viitor o să fie mai atent.

Dar acum, că durerea stăruitoare din el a amuțit, se simte mult mai bine. Se simte… nu complet. Nu se va mai simți niciodată așa. Dar cu o atât de mare parte a lui ocupată de o altă prezență, orice palmă de teritoriu recâștigat e o binecuvântare.

— Sunt Schaffa Gardian… Garant? murmură el nedumerit când își amintește, în cele din urmă, ultimul nume.

Ce com e Garant? Nu-și amintește. E totuși bucuros că și-a recuperat numele.

— N-am făcut decât ce era necesar. Ceea ce e în interesul lumii întregi.

Cuvintele sunt adevărate, o simte. Da. Îi trebuia această motivație, care i se cuibărește grea ca plumbul în străfundul minții; e uimitor că n-a avut așa ceva mai înainte. Și acum?

— Acum am treabă.

Eitz îl găsește în camera de zi. Băiatul e agitat, cu răsuflarea tăiată și ține un săculeț în mână.

— Te-am auzit vorbind cu mama. I-ai… spus?

Schaffa îngenunchează ca să fie la același nivel cu băiatul și îl prinde de umeri.

— Da. A spus că nu știe ce anume simte și n-a mai adăugat nimic.

Chipul lui Eitz se schimonosește. Aruncă o privire către coridorul ce duce spre camerele adulților. Toți cei aflați de-a lungul acelui coridor sunt morți. Ușile sunt închise și e liniște. Schaffa i-a lăsat însă în viață pe frații și verii lui Eitz, pentru că, la urma urmelor, nu e un monstru.

— Pot să-mi iau la revedere de la ea? întreabă încet Eitz.

— Cred că e prea periculos, spune Schaffa.

E sincer. Nu vrea să fie silit să-l ucidă deja pe băiat.

— E bine să lucrezi curat. Vino! Acum mă ai pe mine și eu n-o să te părăsesc niciodată.

Băiatul clipește la auzul acestor cuvinte, apoi se îndreaptă și încuviințează nesigur. E prea mare și vorbele astea nu ar fi trebuit să aibă o asemenea putere asupra lui. Schaffa bănuiește că au avut efect pentru că Eitz și-a petrecut ultimele câteva luni temându-se de propria familie. E o nimica toată să influențezi o minte însingurată și atât de epuizată. Și nici nu-i o minciună.

Lasă în urmă casa pe jumătate moartă. Schaffa știe că ar trebui să-l ducă pe băiat... undeva. Într-un loc cu ziduri de obsidian și zăbrele poleite, care va pieri într-un foc devastator peste zece ani, deci poate e bine că este prea confuz ca să-și amintească unde se află acesta. Oricum, șoaptele mânioase au început să-l călăuzească în altă direcție. Înspre sud. Undeva unde are treabă.

Își pune mâna pe umărul lui Eitz ca să-l aline sau poate ca să-și găsească el însuși alinare. Pornesc împreună prin bezna ce precede zorii.

•

> „Nu vă lăsați înșelați. Gardienii sunt mult, mult mai străvechi decât Vechiul Sanze și nu lucrează pentru noi”.

Ultimele cuvinte ale
împăratului Mutshatee,
consemnate înaintea
execuției sale

4.

Primești o provocare

După ce ai chemat obeliscul te simți obosită. Revii în camera ta ca să te întinzi vreo jumătate de minut pe salteaua goală pe care ai primit-o odată cu apartamentul și adormi atât de repede, încât nici nu-ți dai seama. În toiul nopții – sau așa susține ceasul tău biologic, deși pereții strălucesc cu aceeași intensitate – deschizi ochii cu impresia că nu a trecut decât o clipă. Dar Hoa e ghemuit alături de tine, părând să doarmă cu adevărat de data asta, o auzi pe Tonkee sforăind încet în camera de alături și te simți mai bine ca până acum, deși ți-e foame. Pentru prima oară în ultimele săptămâni, ești odihnită.

Foamea te mână jos din pat și în sufrageria apartamentului. Pe masă e un săculeț din cânepă, căpătat probabil de Tonkee, deschis parțial și dând la iveală ciuperci, o grămăjoară de fasole uscată și alte bucate din rezervele de hrană. Așa-i: odată acceptați ca membri ai Castrimei, aveți dreptul la rații din depozitele comului. Niciunul dintre alimente nu poate constitui o gustare, poate cu excepția ciupercilor, însă acestea sunt dintr-un soi cum n-ai mai văzut și anumite specii de ciuperci trebuie gătite ca să fie comestibile. Te simți ispitită, dar... e Castrima soiul de com care le-ar da nou-veniților alimente periculoase fără să-i prevină?

Hm. Bine. Îți aduci rucsafugul, scotocești în el după restul proviziilor cu care ai sosit în Castrima și iei o cină compusă din portocale uscate, coji de pâine și o bucată de pastramă rea la gust pe care ai cumpărat-o din ultimul com prin care ai trecut și care, bănuiești tu, e din carne de șobolan de hidroțeavă. Mâncare e tot ceea ce te hrănește, după cum spun loriștii.

Tocmai ai înghițit pastrama și stai somnoroasă, întrebându-te cum e posibil ca simpla convocare a unui obelisc să te stoarcă astfel de puteri – de parcă ar exista vreun aspect legat de obeliscuri care să poată fi descris folosind adjectivul „simplu” –, când devii conștientă de un scrâșnet ascuțit și ritmic ce răsună afară. Decizi pe loc să-l ignori. În comul ăsta nimic n-are sens.

Cel mai probabil îți vor trebui săptămâni sau poate chiar luni să te obișnuiești cu zgomotele lui stranii. (Luni! Ai renunțat atât de ușor la Nassun?) Așadar, continui să caști, ignorând sunetul, deși devine tot mai puternic și răsună tot mai aproape, și ești gata să te ridici și să te duci iar la culcare când îți dai seama, cu întârziere, că ceea ce auzi sunt *țipete*.

Încruntându-te, te duci la ușa apartamentului și tragi în lături draperia subțire. Nu ești din cale afară de îngrijorată: sessapinealele tale nici măcar n-au tresărit și, oricum, dacă o să aibă loc vreodată un cutremur, toată lumea din Castrima de Jos va fi moartă, indiferent cât de repede își va părăsi locuințele. Afară, o mulțime de oameni își văd de treburile lor. O femeie trece pe lângă ușa ta cărând un coș mare, plin cu ciuperci ca acelea pe care ai fost cât pe ce să le mănânci. Te salută neatentă și puțin lipsește să-și verse încărcătura când, încercând să se întoarcă în direcția zgomotului, e gata să se lovească de un bărbat care împinge o ladă de gunoi pe roți și cu capac, care provine probabil de la latrine și duhnește până la ceruri. Fiind un com care nu a adoptat un ciclu oficial zi-noapte, Castrima nu doarme practic niciodată și știi că munca se desfășoară în șase schimburi, nu în trei ca de obicei, pentru că ai fost repartizată într-unul dintre ele. N-o să înceapă decât la amiază – la al doisprezecelea clopot, cum spun oamenii din Castrima –, când ar trebui să te duci la forjă în căutarea unei femei pe nume Artith.

Dar toate astea nu contează, căci printre cristalele crescute la nimereală ale Castrimei zărești un mic pâlc de oameni apărând în gura dreptunghiulară a tunelului care servește drept intrare în geodă. Aleargă purtând o altă persoană și aceasta e cea responsabilă cu țipatul.

Chiar și atunci te simți ispitită să ignori totul și să te întorci la culcare. E un Anotimp. Oamenii mor. Nu poți face nimic în privința asta. Nici măcar nu-s oamenii tăi. N-ai niciun motiv să-ți pese de ei.

Apoi cineva urlă „Lerna!” și în glasul lui e o asemenea panică încât tresari. Din balconul tău vezi cristalul lătăreț și cenușiu care adăpostește apartamentul lui Lerna, aflat la trei cristale depărtare și puțin mai jos decât al tău. Draperia care-i ține loc de ușă e smucită în lături și el iese în grabă, îmbrăcându-și cămașa în timp ce coboară în fugă treptele cele mai apropiate.

Se îndreaptă către infirmerie, direcție în care pare să alerge și pâlcul de oameni panicați.

Din motive pe care nu le-ai putea numi, privești peste umăr, către intrarea apartamentului tău. Tonkee, care are somnul greu, nu a ieșit afară, dar Hoa e acolo, nemișcat ca o statuie, privindu-te. Expresia de pe chipul lui te face să te încrunți. Nu pare capabil să adopte masca împietrită și lipsită de emoții a celor din neamul lui, poate pentru că fața lui nu e din piatră. Indiferent de explicație, cel dintâi lucru pe care i-l citești pe chip e… mila.

În clipa următoare, ai ieșit din apartament și alergi către nivelul solului aproape fără să te gândești. (Fugind, îți spui că mila de pe chipul unui mâncător de piatră deghizat te-a pus în mișcare așa cum n-au putut-o face țipetele unui seamăn de-al tău. Așa un monstru ești.) Castrima e frustrant de încâlcită, ca întotdeauna, dar de data asta te ajută faptul că și alții au început să alerge pe poduri și pasarele în direcția necazului, așa că te poți lăsa purtată de curent.

Când ajungi, în jurul infirmeriei s-a adunat deja o mică gloată, cei mai mulți învârtindu-se de colo colo animați de curiozitate, îngrijorare sau neliniște. Lerna și oamenii care își cară camaradul rănit au intrat și acum este evident ce anume reprezintă zgomotul acela îngrozitor: urletul sfâșietor al cuiva căzut pradă unei suferințe cumplite, o suferință de neîndurat pe care este totuși nevoit s-o îndure.

Dacă începi să-ți faci loc prin mulțime ca să intri în infirmerie, n-o faci intenționat. Nu știi nimic despre primul ajutor… dar la durere te pricepi. Spre surprinderea ta însă, oamenii îți aruncă mai întâi priviri nervoase, dar apoi clipesc și ți se feresc din drum. Observi că aceia care nu reacționează sunt trași la o parte și cei care au făcut ochii mari la vederea ta le explică ceva repede și pe șoptite. Aha! În Castrima s-a dus vestea despre tine.

Apoi ajungi în infirmerie și ești cât pe ce să fii doborâtă de o sanzedă care trece în fugă pe lângă tine ducând un soi de seringă. În mod clar un asemenea comportament nu poate fi sigur. O urmezi până lângă un pat unde șase persoane îl imobilizează pe cel care țipă. Când una dintre ele își schimbă puțin poziția, apuci să zărești fața celui din pat: nu e cineva cunoscut. Doar un medlatic oarecare, care tocmai a fost la

suprafață dacă e să judeci după stratul de cenușă ce-i acoperă pielea, hainele și părul. Femeia cu seringa împinge pe altcineva la o parte și administrează conținutul. O clipă mai târziu, bărbatul se cutremură din tot trupul și gura începe să i se închidă ușor. Țipătul lui se stinge încet-încet. Încet. Se mai cutremură odată cu putere, zgâlțâindu-i pe cei care îl țin. Apoi, din fericire, bărbatul își pierde, în sfârșit, cunoștința.

Tăcerea e aproape asurzitoare. Lerna și vindecătoarea sanzedă continuă să lucreze, deși cei care l-au imobilizat pe bărbat se trag îndărăt privindu-se unii pe alții de parcă s-ar întreba ce să mai facă acum. În acest moment de confuzie tăcută nu poți să nu arunci o privire către partea din spate a încăperii, unde e Alabastru, în continuare neobservat de noii oaspeți ai infirmeriei. Mâncătoarea lui de piatră stă tot unde ai văzut-o ultima oară, deși privirea ei e ațintită asupra dramei voastre. Pe deasupra paturilor zărești chipul lui Alabastru. Ochii lui îi întâlnesc pe ai tăi, apoi se mută în altă parte.

Atenția îți este atrasă din nou de bărbatul care zace pe pat, căci câțiva dintre cei care îl înconjoară tocmai au făcut un pas în spate. La început nu-ți dai seama care e problema, numai că pantalonii lui par uzi în câteva locuri, unde s-a format o crustă de noroi și de cenușă. Umezeala nu e roșie, nu e sânge, dar simți un miros pe care nu l-ai putea descrie. De carne în saramură. De grăsime încinsă. Cizmele i-au fost scoase, dezgolindu-i picioarele care încă mai zvâcnesc spasmodic, cu degetele răsfirate refuzând să se destindă până și în stare de inconștiență. Lerna îi taie cu o foarfecă unul dintre crăcii pantalonilor. Primul lucru pe care-l remarci când dezlipește țesătura umedă sunt micile emisfere albăstrui presărate ici și colo pe pielea bărbatului, fiecare de cinci centimetri în diametru și doi centimetri în înălțime, lucioase și nefirești în carnea ce le înconjoară. Sunt zece sau cincisprezece. Fiecare se află în centrul unui petic de carne umflată, roz-cafenie, cam cât un lat de palmă. La început crezi că gâlmele acelea sunt nestemate. Așa par, cu albastrul lor metalic, frumos.

„Futu-i”, zice cineva cu vocea stinsă din pricina șocului, apoi altcineva spune: „Ce rugina mă-sii?” În spatele tău, altcineva își face loc în infirmerie, după o scurtă ceartă cu oamenii care au blocat intrarea. Se oprește lângă tine și când privești o descoperi pe Ykka făcând ochii mari de șoc și de scârbă, înainte

să-și pună pe chip masca inexpresivității. Apoi întreabă, pe un ton suficient de aspru ca să-i smulgă pe oameni din transă:

— Ce s-a întâmplat?

(Observi, cu întârziere sau poate taman la timp, că în încăpere se mai află o mâncătoare de piatră, nu departe de scena acestei drame. O cunoști; e roșcata care te-a întâmpinat alături de Ykka la sosirea în Castrima. Acum o urmărește pe Ykka cu aviditate, dar ocazional privirea ei de piatră se abate și asupra ta. Brusc, devii nespus de conștientă că Hoa nu te-a urmat când ai părăsit apartamentul.)

— Patrula din perimetrul exterior, îi spune Ykkăi un alt medlatic acoperit de cenușă.

E prea scund ca să fie o Spinare-Lată. Poate e unul dintre noii Vânători. Ocolește grupul de lângă pat cu ochii ațintiți asupra Ykkăi, de parcă ea e singurul lucru care-l împiedică să-l privească pe rănit până când o să-și piardă mințile.

— Eram lângă cariera de s-s-sare, pentru că ne-am zis că ar fi un loc bun de vânătoare. Era o dolină lângă un canal. Beled… nu știu. A dispărut. Mai întâi i-am auzit pe amândoi urlând, dar nu mi-am dat seama de ce. Eram în susul pârâului, cercetam niște urme de animale. Când am ajuns la ei nu mai era decât Terteis, care părea că vrea să se cațăre afară din cenușă. L-am ajutat să iasă, dar chestiile alea erau deja pe el și altele i se târau pe încălțări și a trebuit să i le tai…

Un șuierat te face să-ți smulgi privirea de la cel care vorbește. Lerna își scutură mâna, ținându-și degetele țepene de parcă l-ar durea.

— Dă-mi forcepsul, mânca-l-ar rugina, îi spune el altui bărbat care tresare și se întoarce să execute ordinul.

Nu l-ai mai auzit niciodată pe Lerna înjurând.

— E un soi de bășică, spune sanzeda care i-a făcut injecția bărbatului.

Nu pare convinsă. Îi vorbește lui Lerna încercând mai degrabă să-l convingă pe el decât pe sine. (Încruntat, Lerna continuă să pipăie cu mâna teafără marginile arsurilor și n-o ia în seamă.)

— Asta trebuie să fie. A căzut într-un crater cu aburi, un gheizer sau vreo conductă geo veche și ruginită.

Ceea ce ar face ca gândacii să fie o coincidență.

— … sau m-ar fi prins și pe mine, continuă cu vocea dogită celălalt Vânător. Am crezut că gaura aia era doar cenușă

afânată, dar de fapt era... nu știu ce era. Ca un mușuroi de furnici.

Vânătorul înghite în sec și strânge din fălci.

— Pe ceilalți n-am putut să-i dau jos de pe el, așa că l-am adus aici.

Ykka strânge din buze, dar își suflecă mânecile și înaintează, făcându-și drum printre oamenii șocați.

— Înapoi! se răstește ea. Dacă nu aveți de gând să dați o mână de ajutor, măcar nu stați în cale, înghiți-v-ar pământul!

Unii dintre gură-cască încep să-i tragă pe alții la o parte. Cineva dă să apuce unul dintre obiectele acelea ca niște nestemate și să-l desprindă din carne, dar își retrage mâna țipând, cum a făcut și Lerna. Obiectul se schimbă: două fragmente ale suprafeței sale albastre și strălucitoare se desprind și se ridică, apoi se lasă la loc și deodată ceva în mintea ta se schimbă. Nu e o nestemată, e un gândac, un soi de cărăbuș, iar învelișul acela iridescent e carapacea. În clipa în care și-a ridicat elitrele ai văzut că trupul rotund e transparent, iar înăuntrul lui ceva saltă și bolborosește. Poți să sessizezi căldura chiar din locul unde ești, fierbinte ca un gheizer. În jurul insectei, carnea bărbatului fumegă.

Cineva îi dă lui Lerna un forceps și el încearcă să desprindă un cărăbuș. Elitrele acestuia se ridică și un jet subțire împroașcă degetele lui Lerna. Țipă, scapă forcepsul și se trage înapoi.

— Acid! spune cineva.

Altcineva îl prinde de mână încercând să șteargă cât mai repede substanța, dar tu știi ce este încă dinainte ca Lerna să spună gâfâind:

— Nu! E apă. Apă opărită.

— Aveți grijă, zice cu întârziere celălalt Vânător.

Observi un șir de bășici pe una dintre mâinile lui. Mai observi că nu se uită la masa de operație sau la oamenii din încăpere.

Spectacolul e prea oribil ca să-l privești. Nenorociții ăia de gândaci îl fierb pe bărbat până o să-l ucidă. Dar când îți muți privirile vezi că Alabastru e din nou cu ochii pe tine. Alabastru care e la rândul lui acoperit de arsuri, dar care *ar trebui să fie mort*. Nimeni nu poate să stea lângă epicentrul unei fisuri în erupție, mare cât continentul, și să se aleagă numai cu arsuri de gradul trei ici și colo. De fapt, el ar trebui să fie cenușă împrăștiată pe străzile topite ale Yumenesului.

Înțelegi toate astea în timp ce el te privește, în aparență neafectat de faptul că un alt bărbat trece prin proba focului. E o indiferență familiară, specifică Epicentrului. E indiferența care apare după prea multe trădări, prea mulți prieteni pierduți fără un motiv întemeiat, prea multe atrocități „prea cumplite ca să le privești”, dar la care totuși ai asistat.

Și totuși. Orogenia lui Alabastru are o putere necamuflată, o precizie de diamant și o familiaritate atât de dureroasă, încât ești silită să închizi ochii și să alungi amintirea punții unei nave în mișcare, a unui drum suspendat singuratic, a unei insule stâncoase și bătute de vânturi. Torul pe care îl creează este devastator de strâmt, cu o lățime de abia doi centimetri, atât de discret, încât nu-i poți depista epicentrul cât o gămălie de ac. E în continuare mai bun decât tine.

Apoi auzi o exclamație. Deschizi ochii și vezi tremurul unuia dintre gândaci, șuierând ca un ceainic încins și apoi încremenind. Picioarele lui, care fuseseră înfipte în carnea fiartă din jur, se desprind. E mort.

Dar auzi un geamăt stins și orogenia se disipează. Privești către Alabastru și-l vezi ghemuit, cu capul în piept. Mâncătoarea lui de piatră se ghemuiește încet lângă el și ceva din postura ei indică îngrijorare, chiar dacă fața ei e placidă ca întotdeauna. Mâncătoarea de piatră cu părul roșcat – exasperată, decizi în sinea ta să-i zici Rubinia – îl privește și ea.

Deci așa se face. Întorcându-te din nou către bărbat, îl zărești pe Lerna contemplând fascinat gândacul înghețat. Își ridică ochii plimbându-și-i prin încăpere, se împiedică de privirea ta și se oprește. Vezi întrebarea din ei și dai să clatini din cap: nu, nu tu ai înghețat gândacul. Dar nu asta-i întrebarea care trebuie pusă și poate că el nu asta te întreabă. Nu vrea să știe dacă tu ai făcut-o. Vrea să știe dacă o poți face.

Lerna, Hoa, Alabastru: s-ar părea că azi e ziua în care ești călăuzită de priviri tăcute și sugestive.

Înaintezi și-ți pui sessapinealele la treabă: punctele fierbinți ale insectelor par niște cratere geotermale. În trupușoarele lor e multă presiune controlată. Așa fac apa să fiarbă. Din obișnuință, întinzi o mână către om, pentru ca toată lumea să își dea seama că faci ceva și auzi o înjurătură, un șuierat, pași precipitați și trupuri care se înghesuie, pe măsură ce oamenii se retrag din preajma ta și a torului pe care l-ai putea crea. Ce proști! Nu știu

că ai nevoie de tor numai când trebuie să extragi căldură din mediul înconjurător? Gândacii au din belșug ce-ți trebuie. Dificultatea va fi să reușești să extragi numai de la ei, nu și din carnea încinsă a bărbatului.

Mâncătoarea de piatră a Ykkăi face încet un pas înainte. Nu-i vezi mișcarea, ci mai degrabă i-o sessizezi: e ca un munte alunecând spre tine. Apoi Rubinia se oprește, căci, deodată, un alt munte i-a tăiat calea: e Hoa, nemișcat, emanând o tăcere înghețată. De unde-a apărut? Nu ai timp acum să te gândești la făpturile astea.

Începi încet, folosindu-ți în egală măsură ochii și sessapinealele ca să îți dai seama unde trebuie să te oprești… dar Alabastru ți-a arătat cum se face. Îți alimentezi torul din trupușoarele lor încinse, la fel ca el, luându-i la rând. Pe măsură ce o faci, plesnesc cu un șuierat sonor, violent, iar unul dintre ei chiar țâșnește din rană, propulsat de-a curmezișul camerei. (Oamenii se feresc din calea lui chiar mai repede decât din calea ta.) Și apoi s-a terminat.

Toți se holbează la tine. O privești pe Ykka. Respiri precipitat, pentru că o concentrare atât de precisă a puterii e mult, mult mai grea decât să muți un delușor.

— Ai ceva ce trebuie zguduit?

Ea te privește nedumerită, dar sessizează ce vrei să spui. Te apucă de braț. Are loc o… ce? O inversare. O redirijare spre exterior a forței, așa cum ai face cu un obelisc, numai că aici nu e obelisc și nu tu ești cea care o redirijează, deși e orogenia ta. Deodată, de afară se aud exclamații care te fac să arunci o privire prin ușa infirmeriei. Infirmeria e construită, nu cioplită, într-unul dintre cristalele gigantice ale geodei, așa că interiorul ei e luminat numai de lămpi electrice. Afară însă, prin intrarea fără draperie, vezi că strălucirea cristalelor geodei s-a amplificat în mod vizibil în tot comul.

O privești pe Ykka. Înclină din cap în direcția ta, un gest pragmatic, colegial, ca și cum ar trebui să înțelegi ce a făcut, ca și cum ai putea să te simți confortabil după ce ai văzut o sălbăticiune făcând ceva ce un orogen care poartă inelele Epicentrului nu poate. Apoi Ykka înaintează și ia un alt forceps ca să dea o mână de ajutor. Lerna încearcă din nou să extragă un gândac, în ciuda degetelor lui opărite, și de data asta acesta

se desprinde. O trompă cât el de lungă iese din carnea fiartă și… nu mai poți să privești restul.

(Cu coada ochiului, o zărești din nou pe Rubinia. Acum îi zâmbește Ykkăi, ignorându-l pe Hoa, care stă între voi doi nemișcat ca o statuie. Buzele ei sunt ușor depărtate. Întrezărești scânteierea dinților. Decizi să nu te gândești la asta.)

Așa că te retragi în fundul infirmeriei și te așezi lângă grămada de pernițe pe care șade Alabastru. Stă în continuare ghemuit, cu răsuflarea șuierătoare ca niște foale, deși mâncătoarea de piatră l-a prins de umăr cu o mână ca o menghină, împiedicându-l să se prăbușească. Abia acum observi că își apasă pe pântece ciotul uneia dintre mâini și… o, Pământule! Piatra cenușiu-cafenie care îi acoperise numai încheietura mâinii drepte a avansat acum până la cot.

El își ridică privirea. O peliculă de sudoare îi face chipul să strălucească. Arată epuizat, de parcă ar fi potolit un alt supervulcan, deși măcar de data asta e conștient și îți zâmbește.

— O elevă bună, ca-ntotdeauna, Sien, murmură el. Dar, Pământule, ce costisitoare-i învățătura pe care ți-o dau.

Șocul înțelegerii amuțește totul înăuntrul tău. *Alabastru nu mai poate face orogenie*! Nu fără… consecințe. Dintr-un impuls, o privești pe Antimoniu și stomacul ți se revoltă când observi ochii mâncătoarei de piatră ațintiți asupra brațului lui recent pietrificat. Nu schițează însă nicio mișcare. După o clipă, Alabastru reușește să se îndrepte, mulțumindu-i din priviri pentru sprijin.

— Mai târziu, spune el încet.

Știi că asta înseamnă „Mănâncă-mi brațul mai târziu”. Ea își schimbă poziția mâinii, sprijinindu-l acum din spate.

Dorința de a o împinge în lături și de a înlocui mâna care-l susține cu mâna ta e atât de puternică, încât nu-i poți privi.

Te ridici, îți faci loc prin mulțime ca să ieși din infirmerie și te așezi pe un cristal scund, cu vârful retezat, care de-abia a început să răsară din peretele geodei. Nimeni nu te deranjează, deși simți greutatea privirilor și auzi șoaptele. Nu voiai să rămâi prea mult aici, dar o faci. Nu știi de ce.

În cele din urmă, o umbră cade peste picioarele tale. Îți ridici privirea și-l descoperi pe Lerna dinaintea ta. În spatele lui, Ykka se îndepărtează însoțită de un bărbat care încearcă să-i

vorbească. Ea pare să-l ignore furioasă. Restul mulțimii s-a împrăștiat în cele din urmă, deși prin ușa deschisă poți vedea că în infirmerie e mai multă lume ca de obicei, poate venită să-l viziteze pe nefericitul Vânător pe jumătate fiert.

Lerna nu te privește. Se uită fix la cel mai îndepărtat perete al geodei, pierdut dincolo de strălucirea cețoasă a zeci de cristale. Fumează o țigară. După miros și după culoarea gălbuie a învelișului, îți dai seama că e o molicică; frunze și muguri de lube care, uscate, au un ușor efect de narcotic. Sudmedlatul e faimos pentru ele, în măsura în care Sudmedlatul poate fi faimos pentru ceva. Dar tot ești surprinsă să-l vezi fumând. E doctor. Molicelele nu fac bine la sănătate.

— Cum te simți? îl întrebi.

Mai întâi nu-ți răspunde, mulțumindu-se să tragă îndelung din țigară. Tocmai când te gândești că n-o să-ți răspundă, zice:

— Când mă întorc înăuntru o să-l omor.

Atunci înțelegi. Gândacii i-au ars pielea și mușchii, ajungând probabil până la os. Poate cu o echipă de medici din Yumenes și cu medicamente biomestrice de ultimă oră bărbatul ar putea fi ținut în viață suficient ca să se vindece și chiar și atunci s-ar putea să nu mai meargă niciodată. Cu medicamentele și echipamentul medical ca vai de el pe care îl are Castrima, cea mai bună opțiune a lui Lerna e amputația. Bărbatul ar avea chiar șanse să supraviețuiască. Dar e un Anotimp și fiecare membru al comului trebuie să-și merite dreptul de a sta la adăpost de cenușă și de frig. Puține comuri îi pot găsi utilizări unui Vânător fără picioare și acest com suportă deja un invalid acoperit de arsuri.

(Ykka îndepărtându-se, ignorând un bărbat care pare să pledeze pentru a salva o viață.)

Deci Lerna nu se simte deloc bine. Te hotărăști să schimbi subiectul, oarecum.

— N-am mai văzut gândaci ca ăștia.

— Localnicii spun că se cheamă gândaci-fierbători, deși până acum nimeni n-a știut de ce le zice așa. Se înmulțesc în jurul cursurilor de apă și au rezerve de apă în trup. Animalele îi mănâncă în perioadele secetoase. De obicei sunt necrofagi. Inofensivi.

Lerna își scutură niște scrum de pe braț. Din cauza căldurii din Castrima, poartă numai o cămașă largă, fără mâneci. Pielea antebrațelor lui e presărată cu… ceva. Te uiți în altă parte.

— Dar pe durata unui Anotimp lucrurile se schimbă.

Da. Probabil cadavrele gătite se strică mai încet.

— Puteai să dai jos chestiile astea de pe el din clipa în care ai intrat pe ușă, adaugă Lerna.

Îl privești nedumerită. Apoi mintea ta pricepe că ăsta a fost un reproș. A venit pe un ton atât de blând și dintr-o direcție atât de neașteptată, încât ești prea surprinsă ca să te înfurii.

— Nu puteam, spui tu. Sau cel puțin nu știam că pot. Alabastru…

— De la el n-am așteptări. El a venit aici ca să moară, nu ca să trăiască.

Lerna se răsucește să te privească și deodată înțelegi că purtarea lui calmă ascundea o furie devastatoare. Privirea lui e rece, dar întreaga ținută îi trădează mânia: buzele albe, fălcile încordate, nările fremătând.

— Tu de ce ești aici, Essun?

Tresari.

— Știi bine de ce. Am venit în căutarea lui Nassun.

— Nassun e departe. Țelurile tale s-au schimbat: acum ești aici ca să supraviețuiești, la fel ca noi ceilalți. Acum ești una dintre noi.

Buzele i se arcuiesc într-un rictus care ar putea fi disprețuitor.

— Îți spun toate astea fiindcă, dacă nu reușesc să te fac să înțelegi, poți să faci o nenorocită de criză și să ne omori pe toți.

Deschizi gura să-i răspunzi. Dar el face un pas spre tine și e atât e agresiv, încât te ridici în picioare.

— Spune-mi că n-ai să faci așa ceva, Essun. Spune-mi că n-o să fiu silit să părăsesc și comul ăsta în toiul nopții, în speranța că niciuna dintre persoanele pe care le-ai supărat tu nu mă va ajunge din urmă cu intenția de a-mi tăia gâtul. Spune-mi că n-o să fiu nevoit să mă întorc din nou afară, să mă lupt pentru viața mea și să văd oamenii pe care încerc să-i ajut murind iar și iar până o să mă mănânce nenorociții ăștia de gândaci…

Se întrerupe scoțând un geamăt sugrumat și îți întoarce brusc spatele. Îi privești mușchii încordați și nu spui nimic pentru că nu știi ce i-ai putea spune. E a doua oară când aduce în discuție faptul că ai ucis Tirimo. Și te surprinde asta? Acolo s-a născut,

acolo a crescut. Mama lui Lerna încă mai locuia acolo când ai plecat. Sau cel puțin așa crezi. Poate c-ai ucis-o și pe ea, în acea ultimă zi.

Nu ai ce să spui, nu cu gustul amar al vinovăției pe limbă, dar încerci:

— Îmi pare rău.

El râde. Nu-i al lui râsul ăsta, hidos și plin de mânie. Apoi își reia poziția de dinainte, privind către peretele opus al geodei. Acum și-a mai recăpătat controlul. Mușchiul din falcă nu-i mai zvâcnește atât de des.

— Demonstrează-mi-o!

Clatini din cap, dar mai degrabă a nedumerire decât a refuz.

— Cum?

— Zvonurile circulă. Când te-ai întâlnit cu Ykka prima oară, ea era în compania a doi dintre cei mai mari bârfitori ai comului și se pare că i-ai confirmat ceea ce mulți rogălăi își șopteau deja între ei.

Aproape că tresari auzindu-l că zice „rogălău”. Cândva era un băiat atât de bine-crescut!

— La suprafață, ai zis că Anotimpul acesta nu se va termina decât peste câteva zeci de mii de ani. Ai exagerat sau era adevărul?

Oftezi și-ți netezești părul cu mâna. Rădăcinile sunt o masă densă și încâlcită. Trebuie să-ți rearanjezi buclele, dar n-ai făcut-o pentru că nu ai avut timp și pentru că ți s-a părut inutil.

— Orice Anotimp se încheie, spui tu. Taica Pământ are echilibrul lui. Întrebarea e cât va dura.

— Și cât va dura?

Nu e o întrebare. A vorbit pe un ton plat, resemnat. Bănuiește deja răspunsul.

Și merită unul cinstit și la obiect.

— Zece mii de ani?

Atât va dura până când Falia Yumenes va înceta să mai scuipe lavă și cerul se va limpezi. La scara evoluțiilor tectonice nu înseamnă mult, dar adevăratul pericol este efectul pe care l-ar putea avea cenușa. Dacă stratul care acoperă suprafața caldă a mării va fi prea gros, calotele polare ar putea înainta. Asta ar însemna mări mai sărate. Climă mai uscată. Permafrost. Ghețarii în marș, răspândindu-se. Și Ecuatorialele, cele mai locuibile

regiuni ale lumii într-un asemenea caz, vor fi încă fierbinți și toxice.

Pe durata Anotimpurilor, adevăratul ucigaș este iarna. Foametea. Frigul. Dar chiar și după ce cerul se va limpezi, Falia poate provoca o eră glaciară care să dureze milioane de ani. Toate astea nu contează însă, pentru că omenirea va fi pierit cu mult înainte. Nu vor mai rămâne decât obeliscurile plutind deasupra nesfârșitelor câmpii albe, fără nimeni care să le admire sau să le ignore.

El clipește.

— Hm!

Spre surprinderea ta, se întoarce să te înfrunte. Și mai surprinzător e faptul că mânia pare să i se fi evaporat, deși a fost înlocuită de o expresie impasibilă care ți se pare familiară. Însă nu astea te șochează, ci ceea ce te întreabă în clipa următoare:

— Și ce-ai de gând să faci în privința asta?

Rămâi cu gura căscată la propriu. După o clipă, reușești să bâigui:

— Nu știam că aș putea face ceva în privința asta.

Dar nici în privința gândacilor nu te gândiseși că poți face ceva. Alabastru e geniul. Tu ești pifanul.

— Ce faceți tu și Alabastru cu obeliscurile alea?

— Ce face Alabastru, îl corectezi tu. Pe mine m-a rugat pur și simplu să chem unul. Probabil pentru că…

Te doare s-o spui.

— El nu mai poate practica genul ăsta de orogenie.

— Alabastru a creat Falia, nu-i așa?

Închizi gura atât de repede, că ți se ciocnesc dinții între ei. Tocmai ai spus că Alabastru nu mai poate face orogenie. Dacă suficienți locuitori ai Castrimei vor afla că au ajuns să trăiască într-o grădină subterană de piatră numai din cauza lui, o să găsească ei o cale să-l ucidă, în ciuda mâncătoarei de piatră.

Lerna zâmbește strâmb.

— Haide, Essun, nu e așa greu să pui lucrurile cap la cap. Rănile lui au fost provocate de abur fierbinte, abraziuni de particule și gaz coroziv, nu de foc. Sunt răni caracteristice cuiva care s-a aflat în apropierea unei erupții geotermale. Nu știu cum a supraviețuit, dar și-a lăsat pecetea pe el. (Ridică din umeri.) Iar pe tine te-am văzut distrugând o așezare în cinci minute fără

să transpiri măcar, așa că am o vagă idee despre ceea ce e capabil să facă un decainelar. La ce folosesc obeliscurile?

Strângi din fălci:

— Lerna, poți să-mi pui întrebarea asta în șase feluri diferite și eu o să îți răspund că nu știu în șase feluri diferite, pentru că într-adevăr nu știu.

— Cred că ai măcar o bănuială, dar n-ai decât să mă minți dac-așa vrei, spune el clătinând din cap. Ăsta e și comul tău acum.

Apoi amuțește de parcă așteaptă un răspuns. Dar nu-i răspunzi: ești prea preocupată să respingi ideea cu vehemență. Însă el te cunoaște mult prea bine și știe că nu vrei s-o auzi. De aceea repetă:

— Essun Rogălău Castrima. Asta ești acum.

— Nu!

— Atunci pleacă. Toată lumea știe că Ykka nu te poate reține dacă te hotărăști să pleci. Știu că o să ne omori pe toți dac-așa o să vrei. Pleacă atunci!

Stai locului, privindu-ți mâinile care îți atârnă între genunchi. Mintea ți-e pustie.

Lerna își înclină capul.

— Nu pleci fiindcă nu ești proastă. E posibil să supraviețuiești afară, dar nu ca o persoană pe care Nassun să vrea s-o mai vadă vreodată. Și dacă nu din alt motiv, îți dorești să trăiești ca să o regăsești... oricât de imposibil ar părea.

Mâinile îți tresar o singură dată, apoi recad inerte.

— Când acest Anotimp nu se va încheia, continuă Lerna – și e cu atât mai rău cu cât vorbește cu același glas monoton, sfârșit, cu care te-a întrebat cât va dura Anotimpul, ca un om care rostește un adevăr și o știe și urăște asta –, o să ni se termine mâncarea. Canibalismul va fi de oarece folos, dar pe termen lung nu-i o soluție. În acel moment, comul fie se va apuca de jafuri, fie se va dizolva în bande de comleși rătăcitori. Dar pe termen lung, nici asta nu ne va salva. În cele din urmă, ultimii locuitori ai Castrimei vor flămânzi. Taica Pământ va fi, în sfârșit, victorios.

Fie că-ți place sau nu, ăsta-i adevărul. Și e încă o dovadă că ceea ce i s-a întâmplat lui Lerna pe durata scurtei lui cariere de comles l-a schimbat. Și nu în rău. L-a transformat pur și simplu în soiul de tămăduitor care știe că uneori trebuie să provoci o

suferință cumplită – să refracturezi un os, să tai un membru, să-i ucizi pe cei slabi – pentru ca întregul să devină mai puternic.

— Nassun e puternică, la fel ca tine, continuă el, cu o blândețe contrastând cu brutalitatea spuselor. Să zicem că-i va supraviețui lui Jija. Să zicem că o s-o găsești și-o s-o aduci aici sau în alt loc care ți se va părea sigur. Când depozitele de hrană se vor goli, va flămânzi la fel ca toți ceilalți, dar grație orogeniei ei probabil că îi va putea sili pe alții să-i dea mâncarea lor. Poate chiar îi va ucide ca să păstreze restul depozitelor de hrană pentru ea. Dar în cele din urmă depozitele se vor goli. Va fi silită să părăsească comul, trăind din ce va reuși să dezgroape din cenușă, asta dacă viața nu-i va fi amenințată de sălbăticiuni și de alte primejdii. Va fi printre ultimii care vor muri, singură, flămândă, urându-se pe sine. Urându-te pe tine. Sau poate deja în momentul acela va fi abandonat orice urmă de rațiune. Poate va deveni un animal, condusă numai de instinctul de supraviețuire, dar eșuând chiar și așa. Poate că la sfârșit se va devora pe sine, așa cum face orice animal…

— Încetează! exclami tu.

Din fericire, el tace. Îți întoarce din nou spatele și trage un fum din țigara de mult uitată.

— Ai stat de vorbă cu cineva de când ai sosit? întreabă el în cele din urmă.

Nu e cu adevărat o schimbare a subiectului. Nu te relaxezi. El face semn către infirmerie.

— Cu altcineva decât cu Alabastru și cu menajeria aia în compania căreia ai călătorit? Nu mă refer la o întrunire. Mă refer la o conversație.

Nu suficient cât să conteze. Clatini din cap.

— Essun, zvonurile circulă. Și acum toți se gândesc la moartea lentă de care vor avea parte copiii lor.

În cele din urmă, aruncă țigara. Încă mai e aprinsă.

— Și se gândesc că nu pot face nimic în privința asta.

„Dar tu poți” e ceva ce nu trebuie să adauge.

Oare poți?

Lerna pleacă pe neașteptate, luându-te prin surprindere. Nu-ți dăduseși seama că a terminat ce-a avut de spus. Obiceiul adânc întipărit de a nu irosi nimic te face să ridici țigara pe care a aruncat-o. Îți ia un moment să pricepi cum să tragi fumul în

piept fără să te îneci; n-ai mai încercat până acum. Orogenii nu au voie să ingereze narcotice.

Dar orogenii nu au voie nici să trăiască pe durata unui Anotimp. Epicentrul nu avea depozite de hrană. Nimeni n-a menționat acest aspect, dar tu ești convinsă că, dacă vreodată un Anotimp ar fi afectat suficient de mult Yumenesul, Gardienii ar fi dat năvală și v-ar fi măcelărit pe toți. Cei ca tine sunt utili în prevenirea Anotimpurilor, însă dacă Epicentrul ar fi dat greș în îndeplinirea acestei îndatoriri, dacă merituoșii din Steaua Neagră sau însuși împăratul ar fi simțit cel mai vag ecou al unui cutremur, răsplata ta și a celorlalți orogeni imperiali nu ar fi fost supraviețuirea.

Și de ce să fie altfel? Ce talente utile supraviețuirii are de oferit un rogălău? Poți face ca oamenii să supraviețuiască unor cutremure. Uraaa! De mare folos când nu se găsește nimic de mâncare.

— Ajunge! răsună vocea Ykkăi de undeva de aproape, deși nu o poți vedea din pricina cristalelor de pe sol. S-a săvârșit! Vrei să fii de față sau să stai aici și să-ți irosești energia cu mine?

Te ridici, simțind o durere în genunchi. Pornești în direcția vocii.

Pe drum treci pe lângă un tânăr a cărui față e brăzdată de lacrimi de furie și de durere. Trece ca o furtună pe lângă tine, îndreptându-se către infirmerie. Continui să înaintezi până o descoperi pe Ykka lângă un cristal înalt, îngust. Și-a lipit palma de una dintre laturile lui și stă cu capul plecat și cu părul ei înfoiat căzându-i în jurul obrazului pe care nu i-l poți vedea. Ți se pare că tremură ușor.

Poate e doar imaginația ta. Pare o făptură atât de rece. Dar, pe de altă parte, și tu pari la fel.

— Ykka.

— Nu începe și tu, murmură ea. Nu vreau s-aud nimic, Ucigașă de Gândaci ce ești.

Abia acum îți dai seama că ucigând gândacii i-ai îngreunat alegerea. Înainte s-o faci, ar fi putut aborda uciderea Vânătorului ca pe un gest milos și vina ar fi căzut asupra insectelor. Acum e vorba de pragmatism și de aplicarea politicilor comului. Acum, răspunderea e a ei.

Clatini din cap și te apropii. Ea se îndreaptă imediat, întorcându-se spre tine, și simți orientarea defensivă a orogeniei

ei. Nu o pune la lucru, nu creează un tor și nici nu extrage căldura din atmosferă, dar de ce ar face-o? Astea-s tehnici de-ale Epicentrului. Nu știi ce va face această sălbăticiune ca să se apere, cu pregătirea ei neobișnuită.

O parte din tine e curioasă, chiar detașată. Cealaltă parte remarcă încordarea de pe chipul ei. Așa că îi întinzi molicica încă aprinsă.

Ea o privește nedumerită. Orogenia ei se liniștește din nou, dar își ridică privirea și îți studiază chipul. Apoi înclină capul dezorientată, îngândurată. În cele din urmă, își pune o mână în șold, ia cu cealaltă molicica dintre degetele tale și trage din ea. Își face rapid efectul: după o clipă, Ykka se sprijină din nou de peretele de cristal și, în timp ce suflă spirale de fum, încordarea de pe chipul ei lasă loc epuizării. Îți întinde țigara. Te rezemi alături de ea și o iei.

Vă trebuie zece minute ca să o terminați, trecându-v-o de la una la alta. După ce s-a terminat, nu vă grăbiți să plecați, în baza unui acord tacit. Numai când în infirmerie cineva izbucnește în hohote zgomotoase, deznădăjduite, vă salutați înclinând din cap și vă despărțiți.

•

„E de neînțeles de ce o civilizație cu bun simț ar irosi cavernele bune de depozitare umplându-le cu cadavre! Nu e de mirare că poporul acesta a dispărut, oricare-o fi fost. Estimez că va mai trece un an până vom reuși să scoatem toate scheletele, urnele funerare și celelalte resturi și încă vreo șase luni ca să cartografiem și să renovăm. Mai puțin dacă îmi puteți trimite Jachetele Negre pe care le-am cerut! Nu mă interesează cât costă: unele dintre aceste camere sunt dărăpănate.

Dar și aici există tăblițe. Ceva în versuri, deși nu am reușit să descifrăm limba asta bizară. Ca legea-n-piatră. Sunt cinci tăblițe, nu trei. Ce vreți să facem cu ele? Eu zic să le predăm Universității a Patra ca să nu se mai plângă că distrugem toată istoria”.

Raportul calfei Fogrid Inovator Yumenes către Ghilda Ginerilor din Ecuatorialele de Est: *„Propunere*

privind schimbarea destinației catacombelor subterane din orașul Firaway". *Acces permis numai maeștrilor.*

INTERLUDIU

Iată o dilemă: ești compusă din atâtea persoane pe care nu ți le dorești ca parte din tine. Inclusiv eu.

Dar despre mine știi prea puține. O să încerc să-ți explic contextul a ceea ce sunt, dacă nu și detaliile. Începe – a început – cu un război.

„Război” nu-i cel mai potrivit cuvânt. Poți să zici că-i război când oamenii descoperă o invazie de paraziți și încearcă să le dea foc sau să-i otrăvească? Deși nici asta nu-i o metaforă prea reușită, pentru că nimeni nu urăște un șoarece sau un purice anume. Nimeni nu alege ca obiect al răzbunării lui „uite pe ăla, ăl de-acolo, ticălosu’ ăla mic cu trei picioare și cu spinarea bălțată” și pe toți urmașii lui până la a o sută generație de paraziți care se înșiruie pe durata unei vieți omenești. Iar ticăloșii mici cu trei picioare și cu spinarea bălțată n-au prilejul să devină altceva decât o iritare minoră pentru oameni, în timp ce tu și semenii tăi ați fracturat suprafața planetei și i-ați pierdut Luna. Dacă șoarecii din grădina ta din Tirimo l-ar fi ajutat pe Jija să-l omoare pe Uche, n-ai mai fi lăsat piatră peste piatră și ai fi dat foc ruinelor înainte să pleci. E drept că și așa ai distrus Tirimo, dar dacă ai fi luat-o personal ar fi fost mai rău.

Și totuși, cu toată ura ta, poate că tot n-ai fi reușit să ucizi toți paraziții. Supraviețuitorii ar fi suferit mari schimbări – ar fi devenit mai duri, mai rezistenți, cu spinările și mai bălțate. Poate că suferințele provocate de tine i-ar fi împărțit pe urmașii lor în mai multe facțiuni, fiecare cu interese diferite. Unele dintre aceste interese nu ar avea nicio legătură cu tine. Unii te-ar respecta sau disprețui pentru puterea ta. Alții s-ar devota distrugerii tale cu același entuziasm cu care te-ai devotat tu distrugerii lor, chiar dacă atunci când ar dobândi în sfârșit suficientă putere ca să își manifeste această ostilitate tu vei fi uitat de existența lor. Pentru ei, ura ta va fi o legendă.

Și unii ar putea să spere că te vor îmbuna sau că te vor convinge să dai dovadă de o minimă toleranță. Printre aceștia mă număr și eu.

Nu am fost dintotdeauna așa. Vreme îndelungată, m-am numărat printre cei însetați de răzbunare... dar mereu ajungem

la următoarea problemă: fără Pământ, viața nu este posibilă. Și totuși, există o șansă – și nu una infimă – ca viața să câștige acest război și să distrugă Pământul. De câteva ori am fost cât pe ce.

Așa ceva nu se poate întâmpla. Nu trebuie să ni se permită să câștigăm.

Deci, Essun a mea, aceasta este o mărturisire. Te-am trădat deja și o voi mai face. Tu n-ai apucat încă să alegi o tabără și eu deja îi alung pe cei care ar vrea să te recruteze pentru cauza lor. Deja pun la cale moartea ta. E necesară. Dar pot măcar să încerc din răsputeri să ofer vieții tale un sens care să dureze până la sfârșitul lumii.

5.

Nassun preia frâiele

„Mama m-a obligat să te mint”, gândește Nassun. Își privește tatăl, care mână căruța fără oprire de câteva ore. Ochii lui sunt ațintiți asupra drumului, dar un mușchi îi zvâcnește pe obraz. Una dintre mâinile lui – cea dintâi care l-a lovit pe Uche și care l-a ucis în cele din urmă – tremură încleștată pe frâie. Nassun își dă seama că e încă pradă furiei, că poate, în mintea lui, încă îl mai ucide pe Uche. Nu înțelege de ce și nu-i place. Dar își iubește tatăl, se teme de el și îl adoră, așa că o parte din ea tânjește să-l îmbuneze. „Ce-am făcut de s-a întâmplat una ca asta?”, se întreabă ea. Și apoi sosește răspunsul: „Ai mințit. Ai mințit și nu-i bine să minți”.

Dar nu ea a ales să-l mintă. Așa i-a poruncit mama ei, laolaltă cu multe altele: „Nu te întinde, nu îngheța nimic. O să fac pământul să se miște și să nu te prind că reacționezi, nu ți-am spus să nu reacționezi, până și să asculți înseamnă să reacționezi, oamenii normali nu ascultă în felul ăsta, mă asculți sau nu, oprește-te, înghiți-te-ar Pământul, nu poți să faci nimic cum trebuie, nu mai plânge, acum ia-o de la capăt”. Ordine și iar ordine. O veșnică nemulțumire. Uneori o pală de frig pe post de avertisment, o palmă, inversarea torului lui Nassun, o mână smucind-o de braț. Câteodată mama i-a spus lui Nassun că o iubește, dar Nassun n-a văzut nicio dovadă c-ar fi așa.

Nu ca Tati, care i-a dat o kirkhusă cioplită în piatră cu care să se joace sau o trusă de prim ajutor pentru rucsafugul ei, pentru că Nassun e o Rezistentă, ca mama. Tati care a luat-o la pescuit în Pârâul Tirika în zilele în care nu avea comenzi. Mama nu a stat niciodată întinsă alături de Nassun pe acoperișul ierbos, arătându-i stelele și explicându-i că, din câte se povestește, unele mortcivuri le-ar fi dat nume, dar că nimeni nu și le mai amintește. Tati nu e niciodată atât de obosit încât să nu mai aibă chef de vorbă la capătul unei zile de muncă. Tati nu o inspectează pe Nassun în fiecare dimineață după baie cum face mama, ca să se asigure că și-a spălat bine urechile și și-a făcut

patul, iar dacă Nassun nu se poartă cum trebuie tati se mulțumește să ofteze și să clatine din cap spunându-i: „Dulceața mea, știai că nu-i bine”. Fiindcă Nassun știe de fiecare dată când greșește.

Nu din cauza lui tati voia Nassun să fugă și să devină loristă. Nu-i place să-și vadă tatăl atât de furios. I se pare că tot mama ei e de vină și pentru asta.

Așa că spune:

— Eu am vrut să-ți spun.

Tati nu reacționează în niciun fel. Caii continuă să înainteze. Drumul se întinde dinaintea căruței, pădurile și dealurile trec lent pe alături, cerul de deasupra e senin. Nu întâlnesc prea multă lume: niște căruțași mânând căruțe greoaie cu mărfuri, mesageri, gărzile cvartentului ieșite în patrulare. Câțiva căruțași, care ajung adesea în Tirimo, salută sau fac cu mâna fiindcă îl cunosc pe tati, dar tati nu le răspunde. Lui Nassun nu-i place nici asta. Tatăl ei e un ins prietenos. Bărbatul care stă lângă ea i se pare un străin.

Dar dacă nu-i răspunde, nu înseamnă că nu ascultă. Așa că ea adaugă:

— Am întrebat-o pe mama când îți putem spune. Am întrebat-o de o mulțime de ori. Mi-a zis că niciodată. A zis că n-ai înțelege.

Tati nu spune nimic. Mâinile îi tremură în continuare... dar parcă mai puțin? Nassun nu-și dă seama. O cuprinde nesiguranța: e furios? E trist din pricina lui Uche? (Dar *ea* e tristă din pricina lui Uche? Nu i se pare real. Când se gândește la frățiorul ei mai mic își amintește de un ghemotoc limbut și pus pe chicoteli, care uneori mușca oamenii și își mai murdărea scutecele și care avea o prezență orogenică de dimensiunile unui cvartent. Lucrul acela nemișcat și frânt de acasă nu putea să fi fost Uche, pentru că era prea mic și lipsit de strălucire.) Nassun vrea să atingă mâna tremurândă a tatii, dar descoperă că, în mod bizar, nu prea îi vine s-o facă. Nu e sigură de ce. De frică? Poate pentru că nu-l mai recunoaște pe bărbatul de lângă ea și în preajma străinilor a fost mereu timidă.

Dar. Nu. E tati. Orice-o fi în neregulă cu el, mama e de vină.

Așa că Nassun întinde mâna și strânge cu putere mâna tatii, fiindcă vrea să-i arate că nu se teme și fiindcă e furioasă, deși nu pe tati.

— Eu am vrut să-ți spun!

Lumea se încețoșează. La început, Nassun nu înțelege ce se petrece, așa că se blochează. Asta a antrenat-o mama să facă în clipele de surprindere sau de durere: să își blocheze reacția instinctivă la frică, să blocheze tendința instinctivă a sessapinealelor ei de a se întinde către pământul de dedesubt. Nassun nu are voie să reacționeze orogenic în nicio împrejurare, pentru că oamenii normali n-o fac. „Poți să faci orice altceva”, rostește vocea mamei în mintea ei. „Țipă, plângi, aruncă ceva, ridică-te și ia-te la bătaie”. Dar nu orogenie.

Așa că Nassun se lovește de sol mai rău decât ar fi fost cazul, pentru că nu și-a însușit abilitatea de a nu reacționa și ca urmare încremenește și fizic atunci când nu reacționează orogenic. Iar lumea s-a încețoșat fiindcă nu doar că a fost doborâtă de pe capra căruței, ci s-a și rostogolit peste marginea Drumului Imperial și în josul unei pante presărate cu pietriș, către un mic heleșteu alimentat de un pârâu.

(Pârâul care îl alimentează este cel în care, peste câteva zile, Essun va scălda un băiat straniu, cu pielea albă, care se comportă ca și cum ar fi uitat la ce folosește săpunul.)

Nassun se oprește din cădere amețită și cu răsuflarea tăiată. Încă nu o doare nimic. Când lumea încetează să-i mai danseze pe dinainte și începe să înțeleagă ce s-a întâmplat – „Tati m-a lovit, m-a aruncat jos din căruță” –, tati a coborât panta și o strigă pe nume în timp ce îngenunchează alături și o ajută să se ridice. Plânge de-adevăratelea. Clipind ca să alunge praful care i-a intrat în ochi și stelele verzi ce-i încețoșează vederea, Nassun întinde buimacă mâna și atinge fața lui tati, descoperind-o brăzdată de dâre ude.

— Îmi pare rău, spune el. Îmi pare tare rău, dulceață. Nu vreau să-ți fac rău, nu vreau, tu ești tot ce mi-a mai rămas.

O trage la piept și o îmbrățișează strâns, provocându-i durere. E plină de vânătăi.

— Îmi pare rău, îmi pare rău, îmi pare așa de rău. O, Pământule, Pământule crud, înghiți-te-ar rugina! Nu și pe ea! Nu poți s-o ai și pe ea!

Din gâtlej îi scapă hohote de durere prelungi și isterice. Nassun va înțelege asta mai târziu (dar nu cu mult mai târziu). Își va da seama că în acest moment tatăl ei nu plângea doar pentru fiica pe care a rănit-o, ci și pentru fiul pe care l-a ucis.

În clipa asta, însă, se gândește: „Încă mă mai iubește” și începe și ea să plângă.

Și în timp ce stau așa, tati strângând-o în brațe pe Nassun, Nassun tremurând de ușurare, dar și din pricina șocului întârziat, unda de șoc a continentului sfâșiat în două în nord ajunge până la ei.

Se află la distanță de aproape o zi pe Drumul Imperial. În urma lor, în Tirimo, cu numai câteva clipe în urmă, Essun tocmai a abătut forța undei, făcând-o să se despartă în două și să ocolească așezarea, ceea ce înseamnă că forța care se apropie de Nassun e ceva mai puternică. Iar Nassun aproape că și-a pierdut cunoștința din pricina loviturii și este mai puțin abilă. Când simte înaintarea cutremurului și forța imensă a acestuia, reacționează exact cum nu trebuie: se blochează din nou.

Tatăl ei își înalță capul, surprins de icnetul și de încordarea ei bruscă, și atunci îi ajunge impactul. Până și el sessizează pericolul, deși se apropie prea iute și cu prea multă forță pentru ca alarma să fie altceva decât un dangăt dogit în străfundul minții care înseamnă *fugi, fugi, FUGI, FUGI*. Fuga este inutilă. Cutremurul este echivalentul la scară continentală a ceea ce se petrece când cineva scutură un cearșaf ca să-i întindă cutele și are viteza și forța unui meteorit. La scara oamenilor – mici, staționari, ușor de strivit –, scoarța se zguduie sub ei, iar copacii se clatină și se frâng. Apa din heleșteul alăturat se înalță în aer preț de un moment și rămâne acolo neclintită. Tati o privește, aparent fascinat de acest unic punct nemișcat în jurul căruia lumea se dezintegrează inexorabil.

Dar Nassun rămâne o orogenă talentată, chiar dacă acum nu funcționează la capacitate deplină. Deși nu a reușit să se adune la timp ca să facă ceea ce a făcut Essun, descompunând forța undei înainte să lovească, face următorul lucru înțelept. Înfige coloane invizibile de forță în scoarța pământului, cât de adânc poate, încercând să cuprindă întreaga litosferă. Când forța cinetică a undei lovește, cu doar câteva clipe înainte ca scoarța planetei de dedesubt să reacționeze, îi fură căldura, presiunea și forța de frecare și le folosește ca să-și alimenteze stâlpii, țintuind locului straturile și solul de parcă ar fi lipite.

Poate extrage din pământ toată forța necesară, dar formează un tor. Îl începe de la o oarecare distanță de ea, din cauză că tatăl ei se află în interiorul lui și nu poate, nu poate, nu poate să-

i facă rău, și îl construiește compact și impecabil, deși nu trebuia. Instinctul îi spune s-o facă și instinctul are dreptate. Zidul de gheață al torului ei dezintegrează tot ce se apropie de zona stabilă din centru și împiedică câteva zeci de proiectile să-i străpungă, ucigându-i pe amândoi.

Ceea ce înseamnă că atunci când lumea se dezintegrează se întâmplă pretutindeni altundeva. Pentru o clipă, din realitatea înconjurătoare nu mai există decât globul plutitor al heleșteului și un uragan de resturi pulverizate cu o oază de calm în miezul lui.

Apoi unda trece mai departe. Heleșteul recade la loc, împroșcându-i cu zăpadă plină de noroi. Copacii care nu s-au frânt revin în poziție verticală, unii dintre ei îndoindu-se aproape la fel de tare în direcția opusă ca efect al inerției și rupându-se acum. În depărtare, dincolo de torul lui Nassun, oameni, animale, copaci și bolovani care au fost proiectați în aer se prăbușesc la pământ. Se aud urlete omenești și neomenești. Trosnet de lemn frânt, scrâșnet de piatră fărâmată, scârțâitul distant a ceva metalic, făcut de om, care se rupe. În spatele lor, la capătul celălalt al văii din care tocmai au ieșit, o fațadă stâncoasă se sfărâmă și avalanșa pornește vuind, eliberând o geodă imensă și aburindă de calcedonie.

Apoi se așterne liniștea. Abia atunci Nassun își dezlipește obrazul de umărul tatălui ei și privește în jur. Nu știe ce să creadă. Strânsoarea brațelor tatii se înmoaie – șocul – și ea se foiește până când el îi dă drumul și se poate ridica în picioare. Se ridică și el. Un timp îndelungat, privesc pur și simplu ruinele lumii pe care au cunoscut-o până de curând.

Apoi tati se întoarce încet și ea vede pe chipul lui ceea ce trebuie să fi văzut Uche în ultimele lui clipe.

— Tu ai făcut asta? întreabă el.

Inevitabil, orogenia i-a limpezit mintea lui Nassun. E un mecanism de supraviețuire: stimularea intensă a sessapinealelor este însoțită de obicei de un flux de adrenalină și de alte schimbări fizice care pregătesc trupul pentru fugă… sau pentru orogenie prelungită dacă-i necesar. În cele din urmă, Nassun înțelege că isteria care i-a cuprins tatăl când ea a căzut nu izvora numai din grija față de ea. Și că ceea ce sessizează acum în ochii lui nu e iubire, ci cu totul altceva.

Asta e clipa în care i se frânge inima. Încă o tragedie discretă, neînsemnată printre atâtea altele. Dar îi răspunde pentru că, la urma urmei, e odorul mamei ei și dacă Essun n-a făcut altceva, măcar și-a pregătit fetița să supraviețuiască.

— A fost prea mare ca să-l fi provocat eu, spune Nassun cu o voce calmă, detașată. Eu am făcut asta…

Arată cu mâna în jurul lor, către cercul sigur care-i înconjoară și către haosul care începe dincolo de marginile lui.

— Îmi pare rău că nu l-am oprit pe tot, tati. Am încercat.

Cuvântul „tati” e cel care-și face efectul, la fel cum, mai înainte, au salvat-o lacrimile. Furia ucigașă din privirea lui șovăie, pălește, se transformă.

— Nu pot să te ucid, șoptește el pentru sine.

Nassun îi vede șovăiala. Tot instinctul o face să înainteze și să-l ia de mână. El tresare, poate cu intenția de a o lovi din nou, însă acum ea nu-i dă drumul.

— Tati, repetă ea, de data asta pe un ton plângăreț.

Asta l-a făcut să se răzgândească de fiecare dată când a fost cât pe ce să se întoarcă împotriva ei: amintirea faptului că e fetița lui. Amintirea faptului că până azi a fost un tată bun.

E manipulare. Ceva s-a schimbat în ea și de acum încolo toate gesturile de tandrețe față de tatăl ei vor fi calculate, demonstrative. Din toate punctele de vedere, copilul din ea a murit. Dar știe că e mai bine decât să fi murit toată.

Și funcționează. Jija clipește rapid, apoi murmură ceva ininteligibil. Mâna lui o strânge pe a ei.

— Hai să revenim pe drum, spune el.

(Acum, în mintea ei, el e Jija. Și Jija va rămâne de acum încolo, pentru totdeauna, și nu va mai fi niciodată „tati” decât cu voce tare, când Nassun va avea nevoie de frâie ca să-l mâne.)

Așa că revin pe drum, Nassun șchiopătând ușor fiindcă o doare spatele din pricina aterizării prea dure pe asfalt și pietriș. Drumul s-a fisurat pe toată lungimea, deși în imediata apropiere a căruței lor nu e într-o stare chiar atât de rea. Caii sunt încă înhămați, cu toate că unul dintre ei a căzut în genunchi și s-a încurcat în curele. Să sperăm că nu și-a frânt piciorul. Celălalt a încremenit din pricina șocului. Nassun liniștește animalele, convingându-l pe cel îngenuncheat să se ridice în picioare și găsind cuvintele potrivite pentru a-l scoate pe al treilea din starea catatonică în care se află, în timp ce tatăl ei se apropie

de ceilalți călători care se văd zăcând pe drum. Cei aflați în interiorul torului larg al lui Nassun sunt teferi. Ceilalți…

Odată ce caii sunt în stare să meargă, chiar dacă n-au încetat să tremure, Nassun se duce după Jija și-l găsește încercând să ridice un bărbat care a fost proiectat într-un copac. Impactul i-a frânt spinarea. E conștient și înjură, însă Nassun vede picioarele atârnându-i de-acum inutile. Nu-i bine să fie mișcat, dar în mod evident Jija crede că e mai rău să-l lase așa.

— Nassun, gâfâie el, încercând să-l apuce mai bine pe celălalt, fă loc în căruță. E un spital adevărat în Apă Dulce, la o zi depărtare. Cred că putem ajunge dacă…

— Tati, spune ea încet. Apă Dulce nu mai e acolo.

El se oprește. (Rănitul geme.) Se întoarce spre ea încruntându-se nedumerit.

— Ce?

— Și Sume a pierit, spune ea.

Nu adaugă: „Dar Tirimo e teafăr fiindcă mama era acolo”. Nu vrea să se întoarcă, nici măcar din cauza sfârșitului lumii. Jija aruncă o privire peste umăr către drumul pe care au venit, dar firește că nu poate vedea decât copacii frânți, câteva bucăți mari de asfalt dislocat și… cadavre. O mulțime de cadavre. De aici până-n Tirimo, dacă e să-ți crezi ochilor.

— Ce rugina mă-sii? gâfâie el.

— În nord e o groapă mare în pământ, continuă Nassun. Foarte mare. Asta a provocat cutremurul. O să mai provoace și alte cutremure și tot felul de chestii. Pot să sessizez cenușa și gazele care plutesc încoace. Tati… cred că vine un Anotimp.

Rănitul scoate o exclamație care n-a fost provocată numai de durere. Jija o privește cu ochii măriți de groază. Dar o întreabă și asta e important:

— Ești sigură?

E important fiindcă asta înseamnă că e dispus s-o asculte. E o dovadă de încredere. Nassun încearcă o senzație de triumf, fără să fie sigură de ce.

— Da, spune ea și-și mușcă buzele. O să fie unul rău, tati.

Privirile lui Jija se abat din nou înspre Tirimo. E un reflex condiționat: pe durata unui Anotimp, membrii unui com știu că acesta este singurul loc unde sunt bine-veniți și în siguranță. Orice altceva e un risc.

Dar acum, că a reușit să plece, Nassun nu vrea să se întoarcă. Nu când Jija o iubește – în felul lui straniu – și a luat-o de acolo, când o ascultă și o înțelege chiar dacă știe că e orogenă. Mama a greșit în privința asta. A spus că Jija n-ar înțelege.

„Păi, pe Uche nu l-a înțeles”.

Nassun alungă gândul, strângând din dinți. Uche era prea mic. Nassun va fi mai deșteaptă. Și chiar și așa, mama n-a avut dreptate decât pe jumătate. Nassun va fi mai deșteaptă și decât ea.

Așa că zice încet:

— Tati, mama știe.

Nassun nu-i foarte sigură ce anume a vrut să spună. Știe că Uche a murit? Știe cine l-a omorât în bătaie? Ar crede mama că Jija îi poate face așa ceva propriului copil? Și lui Nassun îi e greu să creadă. Dar Jija tresare ca și cum cuvintele ei ar fi o acuză. O privește lung și pe chipul lui spaima se transformă în oroare, apoi în disperare… și, încet, în resemnare.

Își coboară privirile către bărbatul rănit. Nassun nu-l cunoaște, nu-i din Tirimo și poartă hainele practice și încălțările zdravene ale unui curier. N-o să mai alerge niciodată, în mod sigur nu către comul lui natal, oricare ar fi.

— Îmi pare rău, rostește Jija.

Apoi se apleacă și frânge gâtul bărbatului care tocmai trăgea aer în piept ca să întrebe: „De ce?”

Jija se ridică. Mâinile îi temură din nou, dar se întoarce și întinde una dintre ele. Nassun o ia. Apoi revin la căruță și își reiau drumul către sud.

•

„Anotimpul va reveni întotdeauna”.

Tăblița A Doua, Adevărul incomplet, *versetul unu*

6.

Te dedici cauzei

— O ce? întreabă Tonkee încercând să te zărească prin perdeaua părului ei.

Tocmai ai revenit în apartament după ce ți-ai petrecut o parte din zi ajutând una dintre echipele de lucrători să pună pene și să repare săgețile de arbaletă pentru uzul Vânătorilor. Fiindcă nu aparții unei uzcaste anume, ai dat câte o mână de ajutor fiecăreia dintre ele pe rând, zi de zi. Așa te-a sfătuit Ykka, deși privește cu scepticism noua ta hotărâre de a încerca să te integrezi în com. Dar măcar apreciază faptul că încerci.

Un alt sfat pe care ți l-a dat a fost s-o îndemni pe Tonkee să procedeze la fel, dat fiind că până acum n-a făcut altceva decât să profite de generozitatea comului ca să mănânce, să doarmă și să se scalde. Sigur, această ultimă activitate a fost necesară în cantități considerabile de dragul socializării. În această clipă, Tonkee stă îngenuncheată deasupra unui lighean plin cu apă, în camera ei, tăindu-și părul cu un cuțit ca să elimine șuvițele încâlcite. Te ții la o parte fiindcă în încăpere miroase a mucegai și a trup omenesc și pentru că ți se pare că ai văzut ceva mișcând în apă printre firele de păr retezat. Poate că mizeria lui Tonkee o fi făcut parte din deghizarea ei de comles, dar tot mizerie este.

— O lună, spui tu.

E un cuvânt straniu, scurt și rotund. Nu ești sigură cum cade accentul. Ce a mai zis Alabastru?

— Un... ăăă... satelit. A zis că un geomest ar trebui să știe despre ce e vorba.

Ea se încruntă și mai tare, chinuindu-se să taie o șuviță deosebit de încăpățânată.

— Ei bine, habar n-am despre ce vorbește. N-am auzit în viața mea de „lună”. Aria mea de competență sunt obeliscurile, ai uitat?

Apoi clipește și se oprește, lăsând să atârne șuvița pe jumătate retezată.

— Deși, tehnic vorbind, obeliscurile însele sunt sateliți.
— Ce?
— Păi, satelit înseamnă un obiect a cărui mișcare și poziție depind de ale altuia. Obiectul care controlează este numit „primar”, iar obiectul dependent e satelitul. Înțelegi? spune ea ridicând din umeri. E o chestie despre care vorbesc astronomeștii când îi faci să aibă un dram de logică. *Mecanică orbitală*.
Își dă ochii peste cap.
— Ce?
— Aiureli! Echivalentul celest al tectonicii plăcilor.
O privești neștiind ce să crezi și ea flutură din mână.
— În fine, ți-am spus de obeliscurile care te-au urmat către Tirimo. Oriunde te duci, merg și ele. Asta le face sateliți, iar tu ești elementul primar.
Te înfiori, fiindcă nu-ți place imaginea care ți-a răsărit în minte, cea a unor pripoane fine, invizibile, legându-te de ametist, de topazul aflat mai aproape și acum și de onixul îndepărtat a cărui prezență întunecată devine tot mai puternică în mintea ta. Și, straniu, îți amintești de Epicentru. De pripoanele ce te țineau legată de el chiar dacă în aparență aveai libertatea de a-l părăsi și de a călători. Ai revenit de fiecare dată, altminteri Epicentrul ți-ar fi luat urma, sub chipul Gardienilor.
— Lanțuri, spui în șoaptă.
— Nu, nu, zice Tonkee neatentă.
S-a apucat din nou să taie șuvița aceea și are probleme cu ea. I s-a tocit cuțitul. Ieși un moment, ducându-te în camera pe care o împărți cu Hoa, și-i aduci cremenea din rucsacul tău. Te privește nedumerită când i-o oferi, apoi îți mulțumește printr-o înclinare a capului și se apucă să-și ascută cuțitul.
— Dacă ar exista un lanț între tine și obelisc, te-ar urma pentru că tu l-ai face să te urmeze. Ar fi forță, nu atracție gravitațională. Sigur, presupunând că ai putea determina un obelisc să facă ce vrei.
La auzul ideii, lași să-ți scape un pufnet amuzat.
— Dar un satelit reacționează față de tine indiferent dacă încerci sau nu să-l faci să reacționeze. E atras de prezența ta, de efectul pe care îl exerciți asupra universului. Îți dă târcoale pentru că nu poate altfel.

Flutură neatentă o mână udă, în timp ce tu te holbezi din nou la ea.

— Deși nu trebuie să le atribuim intenții și motivații obeliscurilor, desigur. Ar fi o prostie.

Te așezi pe vine rezemată de peretele din fund al încăperii și cugeți la toate astea în timp ce ea se apucă iar de treabă. În vreme ce părul rămas începe să ia o formă, îți dai seama cu întârziere că e creț și întunecat ca al tău, nu fuior-de-cenușă. Deși poate că buclele ei sunt ceva mai lejere. Păr de medlatic. Probabil încă un punct defavorabil în ochii familiei ei. Și având în vedere că altminteri aspectul ei e tipic sanzed – puțin cam scundă și în formă de pară, dar așa pățesc familiile din Yumenes dacă nu recurg la Prăsitori ca să-și împrospăteze sângele –, e ceva ce ți-ai fi amintit despre ea după acea vizită pe care a făcut-o la Epicentru cu mulți ani în urmă.

Nu crezi că Alabastru se referea la obeliscuri când a pomenit de luna aia. Dar…

— Ai zis că lucrul ăla pe care l-am descoperit în Epicentru, alveola aia, era locul unde au fost construite obeliscurile.

Devine imediat clar că ai revenit pe un teren care pe Tonkee o interesează. Lasă cuțitul deoparte și se apleacă înainte, privindu-te entuziasmată pe sub șuvițele neregulate ale părului proaspăt tuns.

— Mmm. Poate nu toate. Dimensiunile fiecărui obelisc înregistrat variază ușor, așa că numai unele – poate chiar unul singur – s-ar fi potrivit în alveola aia. Sau poate că alveola se schimba de fiecare dată când puneau unul înăuntru, adaptându-se la fiecare obelisc!

— De unde știi că le puneau înăuntru? Poate că de fapt… creșteau înăuntru, apoi erau șlefuite, sau săpate și extrase de acolo.

Asta o pune pe gânduri pe Tonkee. Simți o mândrie perversă la gândul că ai avut o idee care nu i-a trecut celeilalte prin minte.

— Și cine sunt acești „ei”?

Ea clipește dezorientată și se îndreaptă, iar entuziasmul i se diminuează vizibil. În cele din urmă spune:

— Teoretic, Cârmuitorii din Yumenes sunt urmașii celor care au salvat lumea după Anotimpul Sfărâmării. Avem texte transmise din generație în generație din acele vremuri, secrete

pe care fiecare familie jură să le păstreze și care ar trebui să ne fie comunicate când ne câștigăm uznumele și comnumele. (Se strâmbă.) Familia mea n-a făcut-o fiindcă se gândea deja să mă dezmoștenească. Așa că am spart seiful și am luat ce mi se cuvenea prin naștere.

Încuviințezi, fiindcă asta sună ca acea Binof pe care ți-o amintești. Ești însă sceptică în legătură cu secretul ăsta de familie. Yumenes n-a existat înainte de Sanze, iar Sanze e doar cea din urmă dintre nenumăratele civilizații care trebuie să se fi perindat odată cu Anotimpurile. Legendele Cârmuitorilor par un mit pe care l-au născocit ca să-și justifice locul în societate.

Tonkee continuă:

— În seif am descoperit tot soiul de lucruri: hărți, înscrisuri stranii într-o limbă cum n-am mai văzut, obiecte care n-aveau sens – cum ar fi o pietricică galbenă, perfect rotundă, de vreo doi centimetri în diametru. Cineva a pus-o într-o casetă de sticlă, sigilată și plină cu avertismente care îți interziceau să o atingi. S-ar părea că lucrul ăla avea reputația de a face găuri în trup.

Tresari.

— Deci fie poveștile familiei au un sâmbure de adevăr, fie, în mod uimitor, dacă ai bani și putere îți e ușor să aduni o colecție considerabilă de obiecte străvechi și valoroase. Sau ambele.

Îți remarcă expresia și se amuză:

— Da, probabil nu ambele. Oricum, nu e legea-n-piatră, sunt doar... cuvinte. Cunoaștere fragilă. Aveam nevoie să o consolidez.

Asta sună ca Tonkee.

— Așa că te-ai furișat în Epicentru ca să încerci să descoperi alveola, pentru că asta dovedește cumva adevărul unei povești pe care familia ta o transmite din generație în generație?

— Era pe una dintre hărțile pe care le-am găsit, spune Tonkee ridicând din umeri. Dacă o parte din poveste se dovedea adevărată – că în Yumenes există o alveolă ascunsă deliberat de fondatorii orașului –, atunci poate că și restul era adevărat.

Tonkee lasă cuțitul și se foiește căutând o poziție mai confortabilă, în timp ce adună neatentă șuvițele tunse într-o grămadă. Acum părul ei e dureros de scurt și tuns anapoda și îți vine să iei foarfecă și să-i dai o formă. Te hotărăști însă să aștepți până când o să se mai spele o dată pe cap.

— Și alte părți ale poveștilor sunt adevărate, spune Tonkee. Da, o mulțime de povești sunt numai rugină și fum de lube, nu pretind c-ar fi altfel. Dar la a Șaptea am învățat că obeliscurile sunt la fel de vechi ca istoria, dacă nu chiar mai vechi. Avem dovezi ale unor Anotimpuri de acum zece, cincisprezece sau chiar douăzeci de mii de ani și obeliscurile sunt mai vechi. E posibil să preceadă chiar Sfărâmarea.

Cel dintâi Anotimp, cel care aproape că a ucis lumea. Numai loriștii vorbesc despre el, iar Universitatea a Șaptea a dezavuat majoritatea poveștilor lor. Doar din spirit de contradicție, spui:

— Poate n-a fost nicio Sfărâmare. Poate că Al Cincilea Anotimp e ceva ce a existat dintotdeauna.

— Posibil.

Tonkee ridică din umeri, fie neobservând strădania ta de a o enerva, fie nesinchisindu-se. Probabil cea din urmă variantă.

— Să pomenești despre Sfărâmare era cea mai bună metodă să declanșezi o dezbatere de cinci ore la seminar. Bășinoși bătrâni și proști!

Zâmbește amintirii, apoi devine brusc serioasă. Înțelegi de ce. Dibars, orașul care a găzduit Universitatea a Șaptea, se află la Ecuatoriale, puțin mai la vest de Yumenes.

— Dar nu cred că-i așa, spune Tonkee după ce i-a trebuit un moment să-și revină. Nu cred că Anotimpurile au existat dintotdeauna.

— De ce nu?

— Din cauza noastră, spune ea zâmbind larg. A vieții, adică. Nu e suficient de diferită.

— Ce?

Tonkee se apleacă spre tine. Nu e la fel de entuziasmată ca atunci când vorbește despre obeliscuri, dar e limpede că orice aluzie la cunoștințe de mult ascunse e de ajuns să o stârnească. Pentru o clipă, o zărești pe Binof în strălucirea feței ei sincere și îndrăznețe, apoi vorbește redevenind Tonkee, geomesta.

— Totul se schimbă pe durata unui Anotimp, așa se zice, nu? Dar nu suficient de mult. Gândește-te așa: tot ce crește sau pășește pe pământ poate să respire aerul acestei lumi, să-i mănânce hrana, să supraviețuiască variațiilor obișnuite de temperatură. Nu trebuie să ne schimbăm ca s-o facem. Suntem exact cum trebuie să fim, fiindcă așa funcționează lumea. Corect? Poate că noi, oamenii, am avut ghinion, pentru că

trebuie să ne folosim mâinile ca să ne facem haine în loc să ne crească blană... dar putem să ne facem haine. Am fost creați pentru asta, cu mâini agile, în stare să coasă, și creiere capabile să-și dea seama cum să vânăm animale sau să le creștem pentru blana lor. Dar nu am fost creați să filtrăm cenușa din plămâni înainte să se transforme în ciment...

— Unele animale pot.

Tonkee se uită urât la tine.

— Nu mă mai întrerupe! E nepoliticos!

Oftezi și-i faci semn să continue, iar ea încuviințează îmbunată.

— Deci. Da, unele animale își dezvoltă filtre pulmonare pe durata unui Anotimp sau încep să respire apă și se mută în ocean, unde e mai sigur, sau se îngroapă și hibernează și așa mai departe. Dar astea sunt... improvizații ulterioare.

Gesticulează agitată, bâjbâind după cuvinte.

— Ca... atunci când ți se rupe spița unei roți de la căruță la jumătatea drumului dintre două comuri și trebuie să improvizezi. Pricepi? Pui în locul spiței rupte un băț sau poate o bară de metal pentru ca roata să reziste până ajungi la un rotar. Asta se întâmplă când kirkhusele devin dintr-odată consumatoare de carne pe parcursul unui Anotimp. De ce nu se hrănesc tot timpul cu carne? De ce nu au mâncat dintotdeauna carne? Pentru că au fost create la origine pentru altceva și sunt în continuare mai pricepute să se hrănească cu altceva și faptul că se hrănesc cu carne pe durata Anotimpurilor e o improvizație, o soluție de ultim minut găsită de natură ca să împiedice specia să piară.

— Asta-i...

Ești uluită. Sună nebunește, dar cumva simți că-i corect. Nu găsești nicio fisură în această teorie și nici nu ești convinsă că vrei. Tonkee nu e cineva cu care să te lupți de la egal la egal într-o bătălie bazată pe logică.

Tonkee încuviințează.

— De asta nu pot să nu mă tot gândesc la obeliscuri. Au fost construite de oameni, ceea ce înseamnă că specia noastră e cel puțin la fel de veche ca ele! Asta înseamnă că am avut la dispoziție o grămadă de timp ca să facem lumea praf, să o luăm de la capăt și să facem lumea praf din nou. Sau, dacă poveștile Cârmuitorilor sunt adevărate... poate suficient cât să montăm

niște dispozitive de siguranță. Ceva care să ne ajute să trecem peste perioada dificilă până când putem face adevăratele reparații.

Te încrunți ca pentru tine.

— Stai așa! Cârmuitorii din Yumenes cred că obeliscurile, gunoaiele alea rămase de la cine știe ce mortciv, sunt dispozitivele de siguranță?

— Teoretic. Poveștile spun că obeliscurile au ținut lumea laolaltă când era să se destrame. Și sugerează că într-o zi ar putea fi găsită o cale de a pune capăt Anotimpurilor pentru totdeauna cu ajutorul obeliscurilor.

Să se pună capăt Anotimpurilor pentru totdeauna? E greu până și să-ți imaginezi. Fără rucsafugi. Fără depozite de hrană. Comurile ar putea dăinui, s-ar putea dezvolta. Fiecare oraș ar putea deveni ca Yumenes.

— Ar fi fantastic, murmuri tu.

Tonkee îți aruncă o privire pătrunzătoare.

— Orogenii ar putea fi și ei dispozitive de siguranță, să știi, spune ea. Și fără Anotimpuri n-ar mai fi nevoie de voi.

O privești încruntată, neștiind dacă declarația asta ar trebui să te tulbure sau să te reconforteze, apoi ea începe să-și pieptene cu degetele părul și tu îți dai seama că ai rămas fără cuvinte.

•

Hoa a dispărut. Nu știi unde s-a dus. L-ai lăsat la infirmerie, înfruntând-o din priviri pe Rubinia, iar când ai revenit în apartament și ai încercat să mai prinzi câteva ore de somn nu era alături de tine la trezire. Micuța lui boccea cu pietre e încă în încăpere, lângă patul tău, deci probabil că are de gând să se întoarcă în curând. Probabil că nu s-a întâmplat nimic. Însă după atâtea săptămâni te simți ciudat de părăsită fără prezența lui stranie și subtilă. Dar poate e mai bine așa. Trebuie să faci o vizită și ar putea decurge mai bine fără… ostilitate.

Te îndrepți din nou spre infirmerie, tăcută și fără grabă. E seara devreme sau așa crezi; e întotdeauna greu de zis în Castrima de Jos, însă trupul tău e încă adaptat ritmurilor de la suprafață. Deocamdată te bazezi pe asta. Unii dintre oamenii de pe pasarele și platforme te privesc când treci pe lângă ei. Comul ăsta își petrece o grămadă de timp bârfind, e clar. Dar nu

contează. Tot ce contează este dacă Alabastru a avut vreme să-și revină. Trebuie să stați de vorbă.

Cadavrul Vânătorului de azi-dimineață a dispărut. Totul a fost curățat. Lerna e înăuntru, purtând alte haine, și îți aruncă o privire când intri. Îi observi expresia în continuare distantă, deși nu îți întâlnește privirea decât o clipă înainte să te salute din cap și să își reia treaba, oricare-ar fi, ajutându-se de ceva ce arată a instrumente chirurgicale. Lângă el e un alt bărbat, care introduce ceva cu o pipetă într-o serie de flacoane micuțe de sticlă. Acesta nici măcar nu-și ridică ochii. E o infirmerie. Oricine poate intra aici.

Abia când ai ajuns la jumătatea culoarului central al infirmeriei, printre rândurile de paturi, devii conștientă de un sunet pe care l-ai auzit tot timpul: un soi de zumzet. Mai întâi pare monoton, dar concentrându-te asupra lui detectezi tonalități variate, armonii, un ritm subtil. Muzică? O muzică atât de stranie, atât de dificil de înțeles, încât nu ești convinsă că numele i se potrivește. Mai întâi nu-ți dai seama de unde vine. Alabastru este tot unde l-ai văzut de dimineață, pe o grămadă de pernuțe și pături întinse pe podea. N-ai idee de ce Lerna nu i-a dat un pat. Pe o noptieră din apropiere sunt flacoane, un sul de pansament, câteva foarfeci, un vas cu alifie. Alături de el se află o ploscă, din fericire nefolosită după ultima spălare, deși încă mai duhnește.

Muzica vine de la mâncătoarea de piatră, îți dai tu seama uluită în timp ce te ghemuiești pe podea lângă ei. Antimoniu stă cu picioarele încrucișate lângă „cuibul” lui Alabastru, complet nemișcată, arătând ca și cum cineva ar fi sculptat o femeie așezată cu picioarele încrucișate și cu o mână ridicată. Alabastru e adormit, deși într-o poziție ciudată, aproape în șezut, pe care nu o înțelegi până nu observi că se sprijină cu spatele de mâna lui Antimoniu. Poate că e singura poziție confortabilă în care poate dormi? Mâinile îi sunt acoperite de bandaje lucind de alifie și nu poartă cămașă, ceea ce îți permite să observi că rănile lui nu sunt atât de grave pe cât ți s-a părut la început. Nu se văd petice de piatră pe pieptul sau pântecele lui și nu are decât câteva arsuri mici în zona umerilor, majoritatea vindecate. Dar torsul îi este scheletic, aproape lipsit de mușchi, cu coastele expuse și pântecele aproape concav.

Iar mâna lui dreaptă e mult mai scurtă decât de dimineață.

O privești pe Antimoniu. Muzica iese de undeva dinăuntrul ei. Ochii ei întunecați sunt concentrați asupra lui. Nu s-au mișcat la sosirea ta. Muzica asta stranie e liniștitoare. Și Alabastru pare să stea confortabil.

— N-ai avut grijă de el, spui tu privindu-i coastele și amintindu-ți nenumăratele seri în care i-ai pus mâncare dinainte și te-ai încruntat la el în timp ce o mestеca fără chef sau momentele în care complotai cu Innon să-l faceți să mănânce în timpul meselor luate în comun. Mereu mânca mai mult când se credea privit. Dacă tot voiai să ni-l furi, măcar ai fi putut să-l hrănești cum trebuie. Să-l îngrași înainte să-l mănânci sau orice altceva.

Muzica nu se întrerupe. Se aude un sunet vag, de piatră frecată pe piatră, când în cele din urmă ochii ei ca două nestemate negre se abat asupra ta. Sunt atât de nefirești, în ciuda asemănării lor superficiale cu ochii omenești. Poți vedea materia uscată și mată care compune albul ochilor. Fără vene, fără pete, fără nuanța aceea cenușie sau gălbuie care indică oboseală sau grijă sau orice altă slăbiciune umană. Nici măcar nu-ți poți da seama dacă irisurile ei negre au pupile. La câte știi tu, poate nici nu vede cu ei și se folosește de coate ca să-ți detecteze prezența și direcția.

Întâlnești ochii aceia și brusc îți dai seama că doar o parte foarte mică din tine mai e capabilă de frică.

— Ni l-ai luat și nu ne-am putut descurca singuri.

Nu, asta e minciună prin omisiune. Innon, o sălbăticiune, nu avea nicio speranță împotriva Gardienilor și a unui orogen pregătit de Epicentru. Dar tu? Tu ești cea din vina căreia s-a ales praful de toate.

— *Eu* nu m-am putut descurca singură. Dacă Alabastru ar fi fost acolo… Te-am urât. După aia, în timp ce rătăceam singură, m-am jurat că o să găsesc o cale să te ucid. Să te îndes într-un obelisc, cum a pățit celălalt. Să te îngrop în ocean, suficient de departe în larg ca să nu te poată dezgropa nimeni.

Ea te privește și nu spune nimic. Nu poți să te ghidezi nici măcar după ritmul respirației ei, fiindcă nu respiră. Dar muzica moare, lăsând în loc tăcerea. Asta cel puțin e o reacție.

Chiar n-are rost. Dar tăcerea devine asurzitoare și ești în continuare pusă pe ceartă, așa că adaugi:

— Păcat. Muzica era frumoasă.

(Mai târziu, stând întinsă în pat și trecând în revistă greșelile acestei zile, îți vei zice, cu întârziere: „Sunt la fel de nebună cum era Alabastru pe-atunci”.)

O clipă mai târziu, Alabastru se foiește, ridicându-și capul și scoțând un geamăt stins care îți proiectează gândurile și inima pe un drum dus-întors cu zece ani în trecut. Te privește clipind dezorientat și îți dai seama că nu te recunoaște cu părul tău de două ori mai lung, pielea ridată și hainele decolorate de asprimea Anotimpului. Apoi clipește din nou și tu tragi aer adânc în piept și sunteți amândoi înapoi, aici și acum.

— Onixul, spune el cu vocea încleiată de somn. (Sigur că știe!) Mereu muști mai mult decât poți înghiți, Sien.

Nu te deranjezi să-l corectezi cu privire la nume.

— Ai spus că vrei un obelisc.

— Am spus să chemi topazul, mânca-l-ar rugina! Dar dacă ai reușit să chemi onixul, înseamnă că ți-am subestimat evoluția.

Își înclină capul și te privește îngândurat:

— Ce-ai făcut în ultimii ani de ți-ai îmbunătățit atât de mult controlul?

Mai întâi n-ai nicio idee, apoi, deodată, știi.

— Am avut doi copii.

Să împiedici un copil orogen să distrugă totul în jur ți-a consumat o grămadă de energie în cei dintâi ani. Ai învățat să dormi cu ochii deschiși, cu sessapinealele pândind cea mai mică tresărire de frică a bebelușului, cea mai măruntă criză copilărească sau, și mai rău, un cutremur local care ar fi putut determina copilul să reacționeze. Ai prevenit câte zece dezastre pe noapte.

El încuviințează și abia acum îți amintești cum uneori, în Meov, te trezeai nopțile și-l descopereai pe Alabastru cu ochii cârpiți de somn, veghindu-l pe Corindon. Îți amintești chiar cum îl tachinai că-și face atâtea griji când Cori nu era un pericol pentru nimeni.

Arde-o-ar Pământul de treabă, tare nu-ți place să te prinzi de toate astea la atâta timp după!

— Pe mine m-au lăsat cu mama vreme de câțiva ani după ce m-am născut, spune el aproape ca pentru sine.

Ai ghicit deja asta, dat fiind că vorbește una dintre limbile costale. De unde a știut-o mama lui, născută în Epicentru, este însă un mister care nu va fi soluționat niciodată.

— M-au despărțit de ea imediat ce am devenit suficient de mare ca să pot fi intimidat cu eficiență, dar înainte de asta s-ar părea că ea m-a împiedicat de câteva ori să îngheț tot Yumenesul. Nu cred că ar trebui să fim crescuți de odihniți.

Tace un timp, privind în gol.

— Am întâlnit-o peste mulți ani, din întâmplare. N-am știut că e ea, deși cumva ea m-a recunoscut. Cred că este – că a fost în consiliul consultativ al seniorilor. Ajunsese la nouă inele, dacă-mi amintesc bine.

Amuțește câteva clipe. Poate se gândește că și-a ucis și mama. Sau poate încearcă să-și amintească și altceva despre ea în afara acestei întâlniri fugare între doi străini pe un coridor.

Apoi, brusc, se concentrează din nou asupra prezentului, asupra ta.

— Cred că s-ar putea să fii un nonainelar de-acum.

Nu-ți poți stăvili surpriza și încântarea, deși le maschezi pe amândouă sub o falsă nonșalanță.

— Credeam că lucrurile astea nu mai contează.

— Păi, nu contează. Am avut grijă să șterg Epicentrul de pe fața pământului când am distrus Yumenesul. Pe locul orașului mai sunt câteva clădiri, chiar la marginea prăpastiei, dacă nu s-or fi prăbușit de atunci. Dar zidurile de obsidian sunt pulbere și am avut grijă ca Principala să fie prima care se prăbușește în abis.

În vocea lui e o satisfacție profundă, crudă. Parcă ești tu cu câteva momente în urmă, când te imaginai ucigând-o pe mâncătoarea de piatră.

(Îi arunci o privire lui Antimoniu. Se uită din nou la Alabastru, continuând să-i sprijine spatele cu mâna. Aproape te-ai lăsa convinsă că o face din devotament sau bunătate, dacă nu ai ști că mâinile, picioarele și antebrațul lui au ajuns în ceea ce-i slujește de stomac făpturii ăsteia.)

— Am pomenit de inele numai ca să ai un termen de referință, spune Alabastru ridicându-se grijuliu în capul oaselor și întinzând către tine ciotul învelit în piatră al mâinii lui drepte, de parcă-ți citise gândurile. Uită-te în interiorul ăstuia. Spune-mi ce vezi.

Îi privești brațul care acum se termină la cot, întrebându-te ce anume vrea să spună prin „interior”. Apoi, subit, îți amintești de noaptea în care și-a eliminat otrava din trup prin forța minții.

Însă atunci a avut ajutor. Te încrunți și arunci o privire impulsivă către obiectul trandafiriu cu formă stranie din spatele lui, care arată ca un cuțit exagerat de lung și cu un mâner mare și care e, de fapt, un soi de obelisc. Spinelul, așa i-a zis.

Îl privești pe Alabastru. Probabil a văzut încotro te-ai uitat. Nu se clintește: fața lui arsă și împietrită nu tresare, genele lui inexistente nu tremură. Bine, atunci. Îți acceptă orice atât timp cât faci ce-ți cere.

Așa că îi privești brațul. Nu vrei să riști recurgând la spinel. N-ai de unde ști ce ar putea face. În schimb, încerci mai întâi să-i cercetezi brațul folosindu-ți sensibilitatea. E absurd: ți-ai petrecut viața sessizând straturi de pământ aflate la kilometri adâncime. Spre propria-ți surprindere însă, percepția ta îi poate simți brațul. E mic și ciudat, prea aproape și mult prea infim, și totuși e aici pentru că stratul său exterior e din piatră. Calciu, carbon și particule de fier oxidat care trebuie să fi fost cândva sânge și…

Te oprești încruntată și deschizi ochii. (Nu-ți amintești să-i fi închis.)

— Ce-i asta?!

— Ce-i asta?

Acea latură a gurii lui nedeformată de arsuri se arcuiește într-un zâmbet sardonic.

Te încrunți la el.

— E ceva în chestia aia în care… (Te transformi?)… în chestia asta de piatră. Nu e… nu știu. E piatră, dar nu e piatră.

— Poți să sessizezi carnea mai în susul brațului?

N-ar trebui să fii capabilă. Dar când îți reduci cât poți focalizarea, mijind ochii, cu limba presată de cerul gurii și strâmbând din nas, e și acolo. Globule mari și lipicioase ricoșând unele de altele… Te retragi imediat, dezgustată. Măcar piatra e curată.

— Uită-te din nou, Sien. Nu fi lașă!

Asta ar trebui să te scoată din sărite, dar ești prea bătrână pentru așa ceva. Strângi din fălci și încerci din nou, trăgând aer adânc în piept ca să-ți alungi greața. Totul înăuntrul lui e atât de apos și apa nici nu e prizonieră între straturi de lut sau…

Te oprești. Te concentrezi și mai tare. Prin răceala aceea, mișcându-se la rândul său, dar mai lent și într-o manieră mai puțin organică, sessizezi deodată același lucru pe care l-ai

descoperit în piatra din trupul lui. Altceva, nici carne, nici piatră. Ceva imaterial, și totuși acolo, unde-l poți percepe. Fire scânteietoare ce se întrețes în carnea lui, formând o rețea în continuă mișcare. O... tensiune? Un șuvoi de energie strălucitoare. Potențial. Intenție.

Clatini din cap, retrăgându-te ca să te poți concentra asupra lui.

— Ce-i asta?

De data asta el îți răspunde.

— Substanța orogeniei.

A adoptat un ton dramatic, având în vedere că expresia feței nu i se poate schimba prea mult.

— Ți-am mai spus: ceea ce facem noi nu este logic. Ca să determinăm pământul să se miște, punem ceva din noi în sistem și extragem din el cu totul altceva, fără legătură. Întotdeauna a fost implicat încă ceva, conectând astea două între ele: substanța asta.

Te încrunți. El se apleacă spre tine, însuflețit de entuziasm, ca în zilele de demult... apoi ceva trosnește înăuntrul lui și el tresare de durere. Se reazemă din nou, grijuliu, de mâna lui Antimoniu.

Dar l-ai înțeles. Și are dreptate. Niciodată funcționarea orogeniei nu a avut logică, nu? N-ar trebui să funcționeze deloc, voința, concentrarea și percepția n-ar trebui să poată muta munții. Nimic altceva pe lume nu funcționează așa. Oamenii nu pot opri avalanșe dansând desăvârșit sau chema furtuni numai îmbunătățindu-și auzul. Și la un anumit nivel ai știut dintotdeauna că substanța asta era aici, transformându-ți voința în manifestare. Această... orice-o fi ea.

Alabastru te-a putut citi dintotdeauna ca pe o carte.

— Civilizația care a construit obeliscurile avea un cuvânt pentru asta, spune el, dând aprobator din cap la vederea epifaniei tale. Cred că există un motiv pentru care noi nu avem un asemenea cuvânt. E pentru că nimeni, de generații întregi, n-a vrut ca orogenii să înțeleagă ce fac. Au vrut doar să o facem.

Încuviințezi încet.

— După Allia pot să înțeleg de ce nimeni nu a vrut ca noi să știm cum să folosim obeliscurile.

— Dar-ar rugina-n obeliscuri! N-au vrut să creăm ceva mai bun. Sau mai rău.

Trage prudent aer în piept.

— Din clipa asta, încetăm să mai manipulăm piatra, Essun. Substanța aia pe care ai văzut-o în mine, pe aia trebuie să înveți s-o controlezi. S-o percepi oriunde există. Din ea sunt obeliscurile și ea e motivul pentru care fac ce fac. Trebuie să reușești și tu să faci toate astea. Trebuie să te facem cel puțin decainelar.

Cel puțin. Așa, pur și simplu.

— De ce? Alabastru, ai pomenit ceva. O… lună. Tonkee nu știe ce-i asta. Și toate chestiile pe care le-ai zis, că tu ai cauzat Falia și că vrei ca eu să fac ceva și mai rău…

Ceva se mișcă la periferia vederii tale. Îți ridici privirea și observi că bărbatul care lucra alături de Lerna se apropie ducând un castron. Cina lui Alabastru. Îți cobori vocea.

— Apropo, n-am de gând să te ajut să înrăutățești lucrurile. N-ai făcut destul deja?

Alabastru îl privește și el pe infirmierul care se apropie. Fără să-l piardă din ochi, spune cu voce joasă:

— Luna e ceva ce lumea asta a avut cândva, Essun. Un obiect pe cer, aflat mai aproape decât stelele.

Îți tot zice când pe un nume, când pe altul, ceea ce te zăpăcește.

— Pierderea ei a fost una dintre cauzele apariției Anotimpurilor.

Taica Pământ nu a urât viața dintotdeauna, sau cel puțin așa spun loriștii. Ne urăște fiindcă nu poate ierta pierderea unicului său copil.

Dar tot loriștii sunt cei care spun că obeliscurile sunt inofensive.

— De unde știi…

Dar te oprești pentru că bărbatul a ajuns lângă voi, așa că te rezemi de patul alăturat rumegând tot ce ai auzit, în timp ce el îl hrănește cu lingura pe Alabastru. Mâncarea e un soi de piure apos și nu e foarte multă. Alabastru deschide gura ca să fie hrănit, ca un bebeluș. În tot acest timp nu te pierde din ochi. E tulburător și în cele din urmă ești silită să te uiți în altă parte. Anumite schimbări care au intervenit între voi ți se par de neîndurat.

În cele din urmă, bărbatul termină și pleacă, nu fără să-ți fi aruncat o privire inexpresivă, care reușește să-ți transmită

cumva că, după părerea lui, tu ar fi trebuit să fii cea care-l hrănește pe Alabastru. Dar când te îndrepți și deschizi gura, gata să pui alte întrebări, Alabastru zice:

— Probabil că o să am nevoie să folosesc în curând oala aia de noapte. Nu prea mai pot să-mi controlez intestinele foarte bine, dar măcar ies afară regulat.

Văzându-ți expresia, zâmbește cu o vagă amărăciune.

— Nu vreau să asiști la asta, la fel cum nu vrei nici tu. Deci ce-ar fi să vii înapoi mai târziu? Amiaza pare să nu interfereze deloc cu funcțiile organismului meu.

Nu-i corect. Mă rog. Este, și meriți blamul lui, dar e un blam care ar trebui împărțit.

— De ce ți-ai făcut una ca asta? întrebi indicându-i mâinile și trupul distrus. Eu…

Poate ai putea suporta mai bine dacă ai înțelege.

— E consecința a ceea ce am făcut în Yumenes.

Clatină din cap.

— Să nu uiți, Sien, când o să ai de făcut propriile tale alegeri în viitor. Unele dintre ele vor avea un preț teribil. Deși uneori prețul ăsta merită plătit.

Nu înțelegi cum poate el să considere că asta – această moarte lentă, oribilă – este un preț care să merite să fie plătit pentru ceva, mai ales pentru ceea ce a obținut el, și anume distrugerea lumii. Și tot nu înțelegi ce legătură au toate astea cu mâncătorii de piatră, lunile și obeliscurile și tot restul.

Nu te poți abține să nu întrebi:

— N-ar fi fost mai bine să… trăiești pur și simplu?

Să se fi întors, asta e partea pe care n-o poți spune. Să-și fi încropit o viață alături de Sienit, atât cât se putea după pieirea Meovului, dar înainte ca ea să găsească Tirimo și pe Jija și să încerce să creeze o versiune mai palidă a familiei pe care o pierduse. Înainte să devină tu.

Răspunsul e în privirea lui din care piere lumina. E aceeași expresie ca atunci, în stația nodală, când ați stat aplecați deasupra cadavrului abuzat al unuia dintre fiii săi. Poate e expresia pe care a avut-o când a aflat despre moartea lui Innon. E în mod sigur ceea ce ai văzut pe propriul tău chip după moartea lui Uche. Și nu mai ai nevoie de un răspuns. Unele pierderi sunt prea mari. Vi s-a luat prea mult, și ție și lui, vi s-a luat și vi s-a luat și vi s-a luat până când nu v-a mai rămas decât

speranța, și la asta ați renunțat de bunăvoie pentru că era prea dureroasă. Până ați ajuns să preferați să muriți, să ucideți sau să evitați orice formă de atașament decât să mai pierdeți ceva.

Îți amintești ce-ai simțit când ți-ai apăsat palma peste nasul și gura lui Corindon. Nu ce-ai gândit. Gândul era simplu, previzibil: „Mai bine mort decât viu și în sclavie”. Dar ceea ce ai simțit atunci a fost o iubire rece, monstruoasă. Hotărârea de a te asigura că viața fiului tău va rămâne frumoasă și întreagă cum fusese până în acea zi, chiar dacă asta însemna că trebuia să-i pui capăt mai devreme.

Alabastru nu-ți răspunde la întrebare. Nu mai ai nevoie de răspunsul lui. Te ridici să pleci, permițându-i să-și păstreze un ultim rest de demnitate în fața ta, pentru că asta e tot ce mai poți să-i oferi. Dragostea și respectul tău nu valorează mai nimic.

Poate tot cu gândul la demnitate pui o ultimă întrebare, pentru ca discuția să nu se încheie într-o notă atât de lipsită de speranță. E totodată felul tău de a întinde o ramură de măslin și de a-l anunța că ai decis să înveți tot ce poate el să-ți predea. Nu te interesează să agravezi Anotimpul sau orice o fi punând el la cale… dar e clar că la un anumit nivel el are nevoie de asta. Fiul pe care l-a avut cu tine e mort, familia pe care ați construit-o împreună e pentru totdeauna incompletă, însă el rămâne în continuare mentorul tău, dacă nu altceva.

(Și tu ai nevoie de asta, remarcă o parte cinică din tine. E un schimb dezavantajos – el în locul lui Nassun, scopul unei mame înlocuit de cel al unei foste iubite, aceste mistere ridicole în schimbul misterului mai sumbru și mai important al lui Jija ucigându-și propriul fiu. Dar fără Nassun care să te motiveze ai nevoie de ceva. Orice, numai să-ți dea un motiv să continui.)

Așa că întrebi, cu spatele la el:

— Cum îi ziceau?

— Ă?

— Constructorii obeliscurilor. Ai spus că aveau un nume pentru chestia din obeliscuri.

Substanța argintie ce vibrează printre celulele trupului lui Alabastru, mai concentrată și mai compactă în piatra care îl cuprinde.

— Substanța orogeniei. Cum îi spuneau, dat fiind că noi nu mai avem un nume pentru ea?

— Oh!

El își schimbă poziția, pregătindu-se poate pentru ploscă.

— Essun, nu contează cum îi ziceau. Inventează tu un nume dacă vrei. Trebuie doar să știi că substanța asta există.

— Vreau să știu cum îi spuneau.

E o fărâmiță din misterul pe care încearcă să ți-l vâre pe gât. Vrei să-l apuci cu mâinile, să controlezi ingerarea, să simți măcar o parte din gust. În plus, și oamenii care au făcut obeliscurile erau puternici. Nesăbuiți probabil și în mod clar odioși dacă au fost în stare să abată blestemul Anotimpurilor asupra urmașilor lor, dacă ei sunt cu adevărat cei care au făcut-o. Dar puternici. Poate cunoașterea acestui nume îți va conferi și ție putere.

El dă să clatine din cap, se crispează fiindcă gestul îi provoacă durere undeva și se mulțumește să ofteze.

— Îi spuneau *magie*.

Nu înseamnă nimic. E doar un cuvânt. Dar poate reușești tu să-i oferi un sens.

— Magie, repeți, consemnându-l în memorie.

Apoi îți iei rămas-bun și pleci fără să te uiți înapoi.

•

> „Mâncătorii de piatră știau că-s acolo. Sunt sigur de asta, dar nu le-a păsat.
>
> I-am observat ore în șir cum stăteau nemișcați, în timp ce voci răsunau de nicăieri. Limba în care își vorbeau era stranie… una arctică, poate? Sau una dintre limbile costale? N-am mai auzit nimic asemănător. Cu toate acestea, trebuie să recunosc că după câteva ore am adormit. M-am trezit la auzul unor trosnete și bufnete imense, atât de sonore încât am crezut că sosise Sfărâmarea. Când am îndrăznit să-mi ridic ochii, unul dintre mâncătorii de piatră zăcea sfărâmat pe sol. Ceilalți stăteau ca mai înainte, cu excepția unei schimbări: un zâmbet scânteietor, îndreptat în direcția mea”.

Memoriile lui Ouse Inovator (*născut Spinare-Lată*) *Ticastries, geomest amator. Nesusținute de Universitatea a Cincea.*

7.

Nassun găsește Luna

Călătoria lui Nassun și a tatălui ei spre sud este lungă și plină de pericole. Parcurg majoritatea drumului cu căruța trasă de cai, ceea ce înseamnă că înaintează mai repede decât Essun, care este pe jos și rămâne tot mai mult în urmă. Jija ia călători în căruță cerând în schimb alimente sau alte bunuri. Asta le permite să înainteze și mai repede, fiind arareori nevoiți să se oprească și să facă negoț. Mulțumită acestui ritm susținut, se află înaintea schimbărilor climatice, a ploii de cenușă, a kirkhuselor carnivore, a gândacilor-fierbători și a lucrurilor încă și mai teribile care prind viață în ținutul pe care l-au lăsat în urmă. Trec pe lângă Castrima de Sus atât de repede, încât Nassun abia simte chemarea Ykkăi și asta numai în visele ei, atrăgând-o tot mai jos și mai jos în pământul cald, printre lumini albe, cristaline. Dar când visează asta, Castrima se află deja la șaisprezece kilometri depărtare, fiindcă Jija a crezut că pot să mai meargă puțin în acea zi înainte să-și așeze tabăra, așa că nu cad pradă ispitei clădirilor părăsite, dar întregi.

Când trebuie să oprească în alte comuri, unele sunt doar în carantină și nu au declarat încă Legea sezonieră, sperând probabil că partea cea mai rea nu va ajunge atât de departe în sud. Arareori un Anotimp afectează întregul continent dintr-odată. Nassun nu le dezvăluie niciodată străinilor ce anume este, însă dacă ar face-o le-ar spune că de Anotimpul ăsta n-ai unde să te ascunzi. În unele părți ale Neclintirii, efectele se vor face simțite mai târziu, dar în cele din urmă va fi rău peste tot.

Unele dintre comurile unde se opresc îi invită să rămână. Jija nu mai e tânăr, dar e sănătos și puternic, iar talentul lui de cioplitor și apartenența la uzcasta Rezistenților îl fac să fie apreciat. Nassun este suficient de tânără ca să fie pregătită pentru aproape orice meserie necesară și e în mod vizibil sănătoasă și înaltă pentru vârsta ei, dând deja semne că va moșteni statura zdravănă, tipic medlatică, a mamei sale. Sunt câteva locuri în care opresc, comuri puternice cu rezerve

abundente și locuitori prietenoși, unde ea și-ar dori să rămână. Dar Jija refuză de fiecare dată. Are în minte altă destinație.

Câteva comuri pe lângă care trec încearcă să-i omoare. N-are logică, pentru că un bărbat și o fetiță nu pot deține lucruri atât de valoroase încât să merite să fie uciși, însă când Anotimpul apare, logica dispare. Dintr-unele scapă cu fuga. Jija ține cuțitul la gâtul unui bărbat ca să poată ieși amândoi dintr-un com care i-a lăsat să intre pe poartă și apoi a încercat s-o închidă în urma lor. Pierd caii și căruța, ceea ce probabil își și doriseră locuitorii comului, totuși Jija și Nassun scapă cu viață și asta-i cel mai important. De acum vor înainta pe jos și mai încet, dar sunt în viață.

Într-un alt com, ai căror locuitori nici nu se ostenesc să-i avertizeze înainte să tragă cu arbaletele, Nassun este cea care îi salvează. O face cuprinzându-și tatăl în brațe, înfigându-se în pământ și extrăgând fiecare dram de viață, căldură și mișcare din com, până când îl transformă într-un tort strălucitor de ardezie cu glazură de gheață și trupuri neclintite și tari.

(N-o s-o mai facă niciodată. Cum a privit-o Jija după aceea!)

Rămân în comul mort câteva zile, odihnindu-se în casele pustii și completându-și proviziile. Nimeni nu deranjează acest com cât timp sunt ei acolo, fiindcă Nassun păstrează zidurile înghețate în chip de avertisment. Desigur, nu pot sta prea mult. În cele din urmă, celelalte comuri din regiune se vor asocia și vor veni să ucidă rogălăul care, vor presupune ele, este un pericol pentru toți. Câteva zile cu apă caldă și hrană proaspătă – Jija prepară un ospăț din una dintre găinile înghețate ale comului –, apoi pornesc iar la drum. Înainte să se dezghețe cadavrele și să înceapă să duhnească.

Și tot așa: bandiți și escroci, o emisie de gaze aproape letale și un copac ce lansează țepi lemnoși asupra trupurilor calde aflate în apropiere și ei le supraviețuiesc tuturor. Nassun crește ca din apă, deși îi este mereu foame și nu-i niciodată sătulă. Când se apropie, în cele din urmă, de locul despre care a auzit Jija, a trecut un an și ea e cu șapte centimetri mai înaltă.

Au părăsit, în sfârșit, Sudmedlatul și au pătruns în regiunea Antarcticelor. Nassun a început să suspecteze că Jija vrea să o ducă tocmai în Nife, unul dintre puținele orașe din regiunea antarctică, lângă care se aude că s-ar afla un Epicentru auxiliar. Dar el se abate de pe drumul imperial Pellestane – Nife și

pornesc către est, oprindu-se din când în când pentru ca Jija să-i întrebe pe oamenii întâlniți pe drum dacă merge în direcția corectă. După una dintre aceste discuții, purtate de fiecare dată în șoaptă și numai după ce Jija crede că Nassun a adormit, numai cu oameni pe care Jija îi consideră rezonabili și doar după câteva ore de taclale la o masă împărtășită, Nassun află, într-un final, încotro se îndreaptă.

— Spune-mi, ai auzit vreodată de Lună? îl aude pe Jija șoptindu-i unei femei care e cercetaș pentru un com din regiune, după ce au mâncat un vânat prins de ea stând lângă un foc aprins de Jija.

Pentru Nassun, întrebarea nu înseamnă nimic și cuvântul de la sfârșitul ei nici atât. Dar femeia scoate o exclamație de surprindere. Îi spune lui Jija că trebuie să părăsească drumul imperial și să o apuce pe drumul local către sud-est, apoi să o ia spre sud când drumul se va încrucișa cu un râu pe care-l vor întâlni curând. După aceea, Nassun se preface adormită pentru că simte privirea sfredelitoare a femeii ațintită asupra ei. În cele din urmă însă, Jija se oferă cu timiditate să o ajute să-și încălzească așternuturile, așa că Nassun e nevoită să asculte cum tatăl ei se străduiește s-o facă pe femeie să geamă și să scâncească drept răsplată pentru carne și ca să o facă să uite de prezența lui Nassun. Dimineață pleacă amândoi înainte ca femeia să se trezească, pentru ca ea să nu-i urmărească și să încerce să-i facă rău lui Nassun.

Câteva zile mai târziu, întâlnesc râul și se abat din drum, înfundându-se în pădure pe o cărare umbrită de copaci care-i abia o panglică palidă și bătătorită printre tufărișuri și lăstari. În această parte a lumii, cerul nu e complet acoperit decât de puțină vreme: majoritatea copacilor încă mai au frunze și Nassun poate chiar să audă animalele țopăind prin tufișuri și zbughind-o la trecerea lor. Uneori o pasăre ciripește sau croncăne. Pe cărare nu mai sunt alți oameni, deși e evident că unii au trecut recent pe aici, altfel drumul ar fi și mai năpădit de ierburi decât este. Antarcticele sunt un ținut dezolant și puțin populat, își amintește că a citit asta în manualele ei, într-o altă viață. Puține comuri, mai puține drumuri imperiale și ierni aspre până și în afara Anotimpurilor. Îți ia săptămâni să traversezi cvartentele de aici. Tundra ocupă părți mari din Antarctice și vârful cel mai sudic al continentului a devenit, din câte se

spune, un ghețar compact care înaintează mult în largul oceanului. A citit că pe cerul nopții, dacă l-ar putea zări printre nori, dansează adesea lumini straniu colorate.

Însă în această parte a Antarcticelor stăruie în aer o umezeală fierbinte, în ciuda ușoarei scăderi a temperaturii. Nassun sessizează sub picioarele lor fierberea intensă, zăgăzuită a unui vulcan-scut activ, care practic tocmai erupe, dar foarte încet, cu un mic izvoraș de lavă care se îndreaptă spre sud. Ici și colo pe harta sensibilității ei, Nassun detectează erupții hidrotermale care au ieșit la suprafață sub formă de gheizere sau de izvoare termale. Umezeala și căldura solului constituie motivul pentru care copacii sunt încă verzi.

Apoi copacii se răresc și înaintea lor se înalță ceva ce Nassun n-a mai văzut niciodată. O formațiune stâncoasă, crede ea, dar una care pare să constea din zeci de panglici lungi, columnare, de piatră cafeniu-cenușie care alcătuiesc o pantă vălurită, gradată, suficient de înaltă ca să alcătuiască un munte scund sau un deal înalt. În vârful acestui râu de piatră vede frunzișul stufos și verde al copacilor: formațiunea se încheie cu un soi de platou. Pe acest platou, Nassun zărește printre copaci ceva ce ar putea fi un acoperiș rotunjit sau un turn de provizii. E o așezare de un anume fel. Dar nu știe cum ar putea ajunge până la ea fără să escaladeze panglicile acelea stâncoase, ceea ce pare periculos.

Numai că... numai că... Ceva îi gâdilă sensibilitatea, transformându-se treptat în presiune, apoi într-o certitudine ispititoare. Nassun îi aruncă o privire tatii, care contemplă și el stâncile. În lunile de la moartea lui Uche a ajuns să-l înțeleagă pe Jija mai bine ca oricând înainte, pentru că viața ei depinde de asta. Înțelege că e fragil, în ciuda aparentei lui forțe și solidități. Fisurile din el sunt noi, dar periculoase, ca muchiile plăcilor tectonice: măcinându-se perpetuu, niciodată stabile, necesitând doar cea mai ușoară atingere ca să elibereze energia înmagazinată de eoni întregi, distrugând tot ce-i în jur.

Dar cutremurele sunt ușor de gestionat dacă știi cum.

Așa că Nassun spune, privindu-l atentă:

— Astea au fost făcute de orogeni, tati.

S-a așteptat să-l vadă încordându-se și el așa face. S-a așteptat ca el să tragă o gură zdravănă de aer ca să se calmeze, și el o face și pe-asta. Până și gândul la orogeni îi provoacă

aceeași reacție pe care o avea mama la vederea vinului roșu: răsuflare rapidă, mâini tremurânde, paralizie și uneori genunchi slăbiți. Tati nu avea voie să aducă acasă lucruri de culoare stacojie, dar uneori uita și odată ce se petrecuse asta nu te mai puteai înțelege cu mama. Nu era nimic de făcut decât să aștepți să i se potolească tremurul, să i se calmeze răsuflarea și să nu-și mai frângă mâinile.

(Să nu-și mai *maseze* o mână. Nassun nu a remarcat diferența, dar Essun își masa o mână. Din cauza vechii dureri care-i mai stăruia în oase.)

Odată ce Jija s-a mai liniștit, Nassun adaugă:

— Cred că numai orogenii pot să urce panta aia.

De fapt, e convinsă că-i așa. Coloanele de piatră se mișcă imperceptibil. Toată regiunea e un vulcan care erupe extrem de lent. Aici, vulcanul emite un flux mic, dar statornic de lavă căreia îi trebuie ani ca să se răcească, separându-se în aceste lungi coloane hexagonale pe măsură ce se contractă. Ar fi ușor pentru un orogen, fie și unul neantrenat, să se opună acelei presiuni ascendente, să guste puțin din acea căldură ce se disipează lent și să facă să se înalțe o nouă coloană. S-o călărească până ajunge sus, pe platou. Multe dintre panglicile de piatră din fața lor sunt de un cenușiu mai palid, mai noi, mai puțin tocite. Și alții au procedat la fel de curând.

Atunci tati o surprinde încuviințând crispat.

— Sunt... ar trebui să mai fie și alții ca tine aici. (Nu pronunță niciodată cuvântul cu *o* sau cuvântul cu *r*. Spune întotdeauna „ca tine”, „de-ai tăi” și „de soiul ăla”.) De aia te-am adus aici, dulceață.

— Ăsta e Epicentrul de la Antarctice?

Poate s-a înșelat ea cu privire la locul unde se află acesta.

— Nu, spune el rânjind. (Fisura din el se cutremură.) E ceva mai bun.

E pentru prima oară când se arată dispus să discute despre asta. Respirația nu i s-a accelerat foarte tare și nu o privește așa cum face atât de adesea când se chinuiește să-și aducă aminte că ea e fiica lui. Nassun se decide să mai cerceteze puțin, să-i verifice straturile.

— Mai bun?

— Mai bun.

El o privește și, pentru prima oară după ceea ce a părut o eternitate, îi zâmbește ca odinioară. Așa cum ar trebui să-i zâmbească un tată fiicei lui.

— Pot să te vindece, Nassun. Așa spun poveștile.

„Să mă vindece de ce anume?” e cât pe ce să întrebe Nassun.

Instinctul de supraviețuire intervine însă, făcând-o să-și muște limba înainte să rostească o prostie. Nu poate fi vorba decât de o singură boală, în ochii lui, decât de o singură otravă pe care ar dori-o extrasă din fetița lui chiar dacă a trebuit să străbată jumătate de lume pentru asta.

Un leac. Un leac! Pentru orogenie? Nici nu știe ce să creadă despre asta. Să fie… altfel decât este? Să fie normală? E posibil așa ceva?

E atât de uluită, încât o clipă uită să-și supravegheze tatăl. Când își amintește se cutremură, fiindcă el a supravegheat-o în tot timpul ăsta. Dar, văzându-i expresia, el încuviințează satisfăcut. Surpriză, asta voia să vadă, sau poate încântare sau mulțumire. Ar fi reacționat urât la neplăcere sau frică.

— Cum? întreabă ea.

Curiozitatea e ceva ce el poate tolera.

— Nu știu. Dar am auzit asta de la diverși călători, mai înainte.

Dacă atunci când spune „cei ca tine” se referă la un singur lucru, tot la fel nu există pentru ei doi decât un singur „mai înainte”.

— Se spune că există de cinci sau zece ani.

— Dar cum rămâne cu Epicentrul?

Nassun clatină din cap nedumerită. Dacă era să o ducă undeva, s-ar fi așteptat…

Chipul lui tati se schimonosește.

— Animalele dresate și puse în lesă tot animale rămân.

Se întoarce din nou către piatra aceea curgătoare.

— Îmi vreau fetița înapoi.

„Dar n-am plecat nicăieri”, gândește Nassun, deși știe că nu trebuie s-o spună cu glas tare.

Nu e nicio cărare care să le arate încotro s-o apuce, nu există niciun indicator prin apropiere. Asta s-ar putea explica, în parte, prin măsurile de apărare sezonieră. Au văzut câteva comuri care se protejau nu numai cu ziduri, ci și cu obstacole insurmontabile și cu camuflaj. Fără îndoială, membrii comului știu o cale secretă

de a urca pe platou, dar Nassun și Jija, necunoscând-o, s-au pomenit cu o enigmă pe care trebuie s-o rezolve. Nu există o metodă ușoară de a trece dincolo de culme. Ar putea să-i dea ocol ca să vadă dacă de cealaltă parte nu există niște trepte, însă asta ar dura probabil câteva zile.

Nassun se așază pe un buștean din apropiere, după ce s-a asigurat că nu adăpostește insecte sau alte făpturi care să fi devenit agresive de la venirea Anotimpului. (Nassun a învățat să trateze natura cu aceeași precauție ca pe tatăl ei.) Îl privește pe Jija pășind încolo și-ncoace și oprindu-se din când în când să tragă câte un șut uneia dintre panglicile stâncoase acolo unde se înalță din pământ. Bombăne ceva pentru sine. Are nevoie de un timp înainte să admită ce anume trebuie făcut.

În cele din urmă, se întoarce către ea:

— Poți s-o faci?

Ea se ridică. El dă înapoi, ca speriat de mișcarea ei bruscă, apoi se oprește și o privește furios. Ea rămâne locului, lăsându-l să vadă cât de tare o rănește când se teme de ea.

Un mușchi tresare pe obrazul lui. O parte din mânie piere, înlocuită de tristețe. (Dar numai o parte.)

— O să trebuiască să ucizi pădurea asta ca s-o faci?

Oh. Acum ea îi înțelege oarecum îngrijorarea. Acesta este primul loc înverzit pe care l-au văzut în ultimul an.

— Nu, tati, răspunde ea. E un vulcan prin preajmă.

Indică pământul de sub picioarele lor. El tresare din nou, privind solul cu aceeași ură neascunsă pe care uneori i-o arată și ei. Dar e inutil să-l urăști pe Taica Pământ, la fel de inutil ca a-ți dori să se încheie Anotimpul.

El respiră adânc și deschide gura și Nassun este atât de sigură că va spune „bine”, încât începe deja să schițeze zâmbetul reconfortant de care el va avea nevoie. Așa se face că sunt amândoi luați pe nepregătite de trosnetul sonor care își trimite ecourile în pădurea din jurul lor, făcând să se ridice în aer un stol de păsări despre existența cărora ea nici nu știuse. Alături, ceva se înfige în pământ, făcând-o să clipească nedumerită când vibrațiile vagi ale loviturii se transmit prin scoarța de sub picioarele ei. Ceva mic, dar cu impact puternic. Apoi Jija țipă.

Pe vremuri, Nassun încremenea ori de câte ori era luată prin surprindere. Așa a învățat-o mama ei. Condiționarea a mai slăbit

în anul care a trecut și, deși încremenește, își scufundă totuși sensibilitatea în pământ. Doar câțiva metri, dar e de-ajuns. Însă simte că îngheață la vederea suliței metalice cu țepi care a străpuns gamba tatii.

— Tati!

Jija a căzut într-un genunchi, ținându-se de picior și scoțând printre dinții încleștați un sunet care nu e chiar un țipăt, dar care trădează tot atâta suferință. Sulița e imensă: are câțiva metri în lungime și cinci centimetri grosime. Vede cum a împins carnea în lături ca să-și urmeze calea ei teribilă. Vârful s-a înfipt în pământ de cealaltă parte a gambei, țintuindu-l locului la propriu. E un harpon, nu o săgeată de arbaletă. Are chiar și un lanț subțire atașat la capătul neascuțit.

Un lanț? Nassun se răsucește urmărindu-l cu privirea. Cineva ține celălalt capăt. Tălpi duduie pe solul din apropiere, frunze trosnesc sub pași. Umbre țâșnesc de la un trunchi de copac la altul și dispar. Răsună un strigăt într-o limbă arctică pe care a mai auzit-o, dar nu o vorbește. Sunt bandiți! Și se apropie.

Îl privește din nou pe tati, care încearcă să inspire adânc. E palid la față. E atâta sânge! Dar el o privește cu ochii măriți de durere, arătându-și albul, și ea își amintește deodată de comul unde au fost atacați, comul pe care l-a înghețat, și de felul în care a privit-o el pe urmă.

Bandiți. Omoară-i! Știe că așa trebuie. Dacă n-o face, o vor ucide ei.

Dar tatăl ei vrea o fetiță, nu un animal.

Așa că privește și privește și respiră precipitat și nu e în stare decât să privească, nu poate gândi, nu poate acționa, nu poate face altceva decât să stea locului tremurând, panicându-se, sfâșiată între instinctul de supraviețuire și dragostea filială.

Apoi cineva coboară pe muchiile de lavă întărită, sărind de la o panglică stâncoasă la alta cu o viteză și o agilitate care sunt... Nassun privește cu gura căscată. Nimeni nu poate face așa ceva. Dar bărbatul aterizează ghemuit pe solul pietros de la poalele stâncilor, cu un bufnet surd, rău prevestitor. E solid. Își dă seama cât de solid este chiar dacă el rămâne pe jumătate ghemuit, cu ochii ațintiți asupra a ceva aflat între copacii din spatele lui Nassun, în timp ce scoate din teacă un cuțit de sticlă lung și amenințător. (Și totuși, simțurile ei nu percep vibrația produsă de greutatea lui aterizând pe sol. Ce înseamnă asta? Și

e un… Scutură din cap crezând că e vorba de o insectă, însă zumzăitul acela straniu este o senzație, nu un sunet.)

Apoi bărbatul se pune în mișcare, năpustindu-se în direcția desișurilor și picioarele lui lovesc solul cu atâta forță încât bulgări de țărână îi zboară în urmă. Cu gura căscată, Nassun se răsucește să-l urmărească din priviri, pierzându-i urma în frunziș, dar apoi izbucnesc țipete în limba aceea, din nou, și din direcția în care l-a văzut pe bărbat dispărând se aude un icnet înfundat, gutural, ca al cuiva care a primit o lovitură zdravănă. Oamenii care se mișcau printre trunchiurile copacilor se opresc locului. Nassun vede o femeie cu trăsături arctice stând încremenită, clar vizibilă în golul dintre niște liane încâlcite și o stâncă veche și roasă de vreme. Femeia se întoarce trăgând aer în piept ca să strige, dar, neclar ca o ceață, bărbatul se ivește îndărătul ei, lovind-o cu pumnul în spate. Nu, nu, cu cuțitul… Dispare înainte ca femeia să apuce să se prăbușească. Violența și viteza atacului sunt uluitoare.

— N-Nassun, spune Jija și Nassun tresare din nou.

Vreme de un moment chiar l-a uitat. Se apropie, se ghemuiește lângă el și își pune piciorul pe lanț pentru ca nimeni să nu-l poată folosi ca să-i chinuiască și mai mult tatăl. El o apucă de braț strângând-o prea tare.

— Trebuie să… ăăă… fugi.

— Nu, tati!

Încearcă să-și dea seama cum e atașat lanțul de harpon. Coada acestuia e netedă. Dacă ar putea să desprindă lanțul sau să taie capătul zimțat, ar putea să tragă piciorul lui tati din el, eliberându-l. Dar pe urmă? E o rană cumplită! Dacă o să sângereze până va muri? Nu știe ce să facă.

Scutură capătul lanțului, încercând să vadă dacă nu-l poate desprinde, și Jija scoate un șuierat.

— Nu… cred că-i osul…

Jija se clatină și Nassun își spune că buzele lui palide nu-s un semn bun.

— Pleacă!

Ea îl ignoră. Lanțul e sudat de un inel aflat la capătul cozii. Îl pipăie, cu mintea în fierbere acum, că atacul bărbatului a smuls-o din paralizie. (Dar mâna îi tremură. Respiră adânc, încercând să-și țină frica sub control. Undeva printre copaci răsună un geamăt gâlgâit și un urlet de furie.) Știe că Jija are în rucsac

câteva dintre uneltele lui de cioplitor, însă harponul este din oțel. Stai așa, metalul se sfarmă dacă e suficient de rece, nu-i așa? N-ar putea ea, oare, cu un tor înalt și îngust…

N-a mai făcut așa ceva niciodată. Dacă greșește, o să-i înghețe piciorul. Dar cumva, instinctiv, simte că poate fi făcut. Felul în care a învățat-o mama să se gândească la orogenie – absorbi căldură și mișcare și proiectezi căldură și mișcare – nu i s-a părut niciodată corect. E ceva adevărat în asta. Funcționează, o știe din experiență. Totuși metoda are ceva… nefiresc. Lipsit de eleganță. Și-a zis adesea: „Dacă nu mă gândesc la asta ca fiind căldură…”, fără să găsească însă o încheiere utilă.

Mama nu e aici, dar moartea este și tatăl ei e unica ființă din lume care o iubește, deși dragostea lui e împletită cu suferință.

Așa că își pune mâna pe capătul cozii harponului.

— Nu te mișca, tati.

— C-ce?

Jija tremură, dar puterile îi slăbesc cu repeziciune. E bine. Așa, Nassun poate lucra fără ca nimeni să-i spulbere concentrarea. Își pune mâna liberă pe piciorul lui, dat fiind că orogenia ei nu a înghețat-o niciodată pe ea însăși, chiar și când nu o putea controla suficient, apoi închide ochii.

Sub căldura vulcanului se află ceva, întrepătruns printre undele ce străbat pământul dansând. E ușor să manipulezi undele și căldura, dar e greu până și să percepi acest alt lucru și poate de aceea mama a învățat-o pe Nassun să caute mai degrabă undele și căldura. Dar dacă Nassun poate simți acest lucru care e mai fin și mai delicat și mult mai precis decât căldura și undele… dacă îl poate modela sub forma unei muchii tăioase și s-o ascută până la o finețe infinită și să taie cu ea coada așa…

Răsună un șuierat scurt și ascuțit și aerul dintre ea și Jija se învolburează. Capătul harponului cade, cu lanț cu tot, și cele două secțiuni metalice retezate scânteiază netede ca oglinda în lumina după-amiezii.

Răsuflând ușurată, Nassun deschide ochii. Și-l descoperă pe Jija încordat, privind dincolo de ea cu o expresie în care se amestecă groaza și sfidarea. Surprinsă, Nassun se răsucește și-l vede în spatele ei pe bărbatul cu cuțitul.

Părul lui e negru, lins ca al arcticilor și lung până mai jos de talie. E atât de înalt, încât, întorcându-se să-l privească, ea cade în fund. Sau o fi pentru că se simte brusc epuizată? Nu știe. Bărbatul respiră precipitat și hainele lui – o cămașă din pânză țesută în casă și o pereche de pantaloni vechi, surprinzător de curați – sunt stropite cu jerbe de sânge al căror centru este cuțitul de sticlă din mâna lui. O privește cu ochi scânteietori ca metalul pe care ea tocmai l-a retezat și zâmbetul lui e aproape la fel de tăios.

— Bună, mititico, spune bărbatul văzând că Nassun îl privește. Mișto șmecherie.

Jija încearcă să se miște, să-și deplaseze piciorul de-a lungul cozii harponului, și e groaznic. Se aude scrâșnetul zadarnic al osului frecându-se de metal și el lasă să-i scape un geamăt de agonie, întinzându-se orbește după Nassun. Nassun îl prinde de umăr, dar el e greu și ea e obosită și își dă seama, îngrozită, că, dacă se va dovedi necesar, nu mai are putere să se lupte cu bărbatul cu cuțitul de sticlă. Umărul lui Jija tremură sub palma ei și ea tremură aproape la fel de tare. Poate de aia nu folosește nimeni chestia aia de dincolo de căldură? Acum, ea și tatăl ei vor plăti pentru prostia ei.

Dar bărbatul cu păr negru se ghemuiește pe vine, cu o lentoare și o grație remarcabile pentru cineva care cu câteva clipe mai devreme a dat dovadă de atâta brutalitate și iuțeală.

— Nu te teme, spune el, apoi clipește și în privirea lui licărește ceva ce aduce a nesiguranță. Te cunosc de undeva?

Nassun nu l-a mai văzut niciodată pe acest uriaș cu ochi-de-gheață și cu cel mai lung cuțit din lume. Arma picurând de sânge e încă în mâna care acum atârnă pe lângă trup. Clatină din cap puțin cam repede.

Bărbatul clipește, nesiguranța din priviri îi piere și zâmbetul revine.

— Animalele alea au murit. Am venit să te ajut, nu-i așa?

Întrebarea are ceva nefiresc. A rostit-o de parcă avea nevoie de o confirmare: „Nu-i așa?” E prea sinceră, prea din inimă. Apoi adaugă:

— N-o să las pe nimeni să-ți facă rău.

Poate e o simplă coincidență că, spunând aceste cuvinte, privirea i se abate către tatăl ei. Dar Nassun simte că o parte din încordarea ei se risipește.

Apoi Jija încearcă din nou să se miște și scoate o nouă exclamație de durere, iar privirea bărbatului redevine clară.

— Ce neplăcut! Dă-mi voie să te ajut.

Lasă cuțitul și se întinde către Jija.

— Nu te apropia! izbucnește Jija încercând să se dea îndărăt și cutremurându-se de durere.

Gâfâie și a început să transpire.

— Cine ești? Ești…

Ochii lui se abat către culmea din lavă solidificată.

— De acolo?

Bărbatul, care s-a retras văzând reacția lui Jija, îi urmează direcția privirii.

— O, da. Santinelele comului v-au zărit apropiindu-vă. Apoi i-am văzut pe bandiți înconjurându-vă, așa că am coborât să vă ajut. Ne-au mai făcut probleme și înainte. A fost un prilej convenabil să eliminăm această amenințare.

Ochii lui limpezi revin la Nassun, poposind în treacăt asupra harponului retezat. În tot acest timp nu a încetat să zâmbească.

— Dar *tu* n-ar fi trebuit să ai probleme cu ei.

Știe ce e Nassun. Ea se crispează lipindu-se de tatăl ei, deși e conștientă că nu-și va găsi adăpost aici. O face din obișnuință.

Tatăl ei se încordează și răsuflarea îi devine șuierătoare.

— Ești… ești… (Înghite în sec.) Căutăm Luna.

Zâmbetul bărbatului devine și mai larg. Are un vag accent ecuatorial. Ecuatorialii au întotdeauna dinți zdraveni și albi că ai lui.

— O, da, spune el. Ați găsit-o.

Tata se relaxează ușurat, atât cât i-o permite piciorul.

— Oh… oh, Pământule crud, în sfârșit!

Nassun nu mai poate să îndure.

— Ce anume este *Luna*?

— Luna Găsită, spune bărbatul înclinând din cap. Este numele comunității noastre. E un loc foarte special, pentru oameni foarte speciali.

Apoi își vâră cuțitul în teacă și întinde o mână, cu palma în sus:

— Mă cheamă Schaffa.

I-a întins mâna numai lui Nassun, care nu înțelege de ce. Poate pentru că știe ce e ea? Poate doar fiindcă mâna ei nu e plină de sânge ca ale lui Jija? Înghite în sec și ia mâna, care o

cuprinde imediat pe a ei într-o strânsoare fermă. Reușește să îngaime:

— Mă cheamă Nassun. El e tata.

Apoi își ridică bărbia și spune:

— Nassun Rezistent Tirimo.

Nassun știe că mama a fost pregătită la Epicentru, ceea ce înseamnă că uznumele ei nu a fost niciodată „Rezistent”. Iar Nassun are numai zece ani, prea mică pentru ca Tirimo să-i acorde un comnume chiar dacă ar mai locui acolo. Dar bărbatul înclină din cap cu gravitate, ca și cum nu-i o minciună.

— Haide, spune el. Ia să vedem dacă, împreună, nu-l putem elibera pe tatăl tău.

Se ridică trăgând-o odată cu el și ea se întoarce spre Jija spunându-și că poate ea și Schaffa, unindu-și forțele, l-ar putea ridica pe Jija din coada harponului și chiar ar putea-o face atât de repede încât să nu-l doară prea tare. Dar înainte să apuce s-o spună, Schaffa își apasă două degete pe ceafa ei. Ea tresare și se răsucește spre el, imediat în defensivă, și el își ridică ambele mâini, fluturând din degete ca să-i arate că e în continuare neînarmat. Ea simte o ușoară umezeală pe ceafă, probabil o pată de sânge.

— Datoria mai întâi, spune el.

— Ce?

El face semn din cap către tatăl ei.

— Pot să-l ridic și tu o să-i miști piciorul.

Nassun clipește din nou nedumerită. Bărbatul se apleacă deasupra lui Jija și strigătele de durere ale tatii, în timp ce ei îl eliberează, îi distrag atenția de la atingerea aceea stranie.

Mult mai târziu însă își va aminti că, în clipa de după acea atingere, vârfurile degetelor bărbatului au scânteiat la fel ca marginile retezate ale harponului. Un fir din acea lumină-de-sub-căldură, subțire ca borangicul, părea să treacă de la ea la el. Își va mai aminti și că preț de o clipă firul acela a iluminat și altele: o țesătură complexă de linii zimțate răspândite în tot trupul lui ca fisurile care apar pe un geam lovit cu un corp contondent. Zona impactului, centrul pânzei de păianjen, se afla undeva aproape de ceafa lui. Nassun își va aminti că în acea clipă s-a gândit: „El nu-i singur acolo”.

În această clipă însă nu contează. Călătoria lor s-a încheiat. S-ar părea că Nassun a ajuns acasă.

•

„Gardienii nu vorbesc despre Garant, unde sunt creați. Nimeni nu știe unde se află. Dacă îi întrebi despre asta, se mulțumesc să zâmbească”.

Din istorisirea „Fără titlu 759”,
înregistrată în cvartentul Quarta,
în comul Eadin, de itinerantul Mell
Lorist Piatră.

8.

Ai fost prevenită

Stai la coadă ca să ridici rația săptămânală pentru gospodăria ta, când auzi cea dintâi șoaptă. Nu e îndreptată către tine și nu trebuia s-o auzi, dar o auzi oricum pentru că vorbitorul e agitat și uită să vorbească încet.

— Sunt prea mulți dintre ei, arză-i-ar Pământul! îi spune un bărbat mai vârstnic unuia mai tânăr în clipa în care te smulgi din gândurile tale suficient ca să înțelegi cuvintele. Ykka e în regulă, și-a câștigat locul aici, nu? Trebuie să fie și câțiva de treabă printre ei. Dar ceilalți? Nu avem nevoie decât de unul…

Însoțitorul său îl reduce imediat la tăcere. Îți ațintești privirea asupra unui grup îndepărtat de persoane care încearcă să transporte niște coșuri cu minereu dintr-o parte într-alta a cavernei făcându-le să alunece pe o funie, pentru ca atunci când bărbatul mai tânăr se va uita în jur să nu te surprindă privindu-i. Dar nu uiți.

S-a împlinit o săptămână de la incidentul cu gândacii-fierbători, dar ai senzația c-a trecut o lună. Nu e de vină doar faptul că ai pierdut șirul zilelor și al nopților. Această stranie elasticitate a timpului e provocată în parte de faptul că ai pierdut-o pe Nassun și odată cu ea și acel sentiment al urgenței pe care ți-l dă un țel. Fără asta te simți împuținată și fără rădăcini, la fel de lipsită de țintă ca acele busolelor în Anotimpul Rătăcirii. Te-ai decis să încerci să te adaptezi aici, să-ți găsești un nou țel, să explorezi noile tale granițe, însă asta nu prea te ajută. Geoda Castrimei îți sfidează și simțul proporțiilor, nu numai percepția timpului. Ți se pare înghesuită când stai lângă unul dintre pereții ei, de unde vederea peretelui opus e obstrucționată de zeci de sulițe ascuțite de cuarț care se încrucișează în toate direcțiile. Ți se pare pustie când treci pe lângă cristale întregi de apartamente nelocuite și-ți dai seama că locul a fost construit să adăpostească mai mulți oameni decât în prezent. Târgușorul de la suprafață era mai mic decât Tirimo, dar începi să-ți dai seama că eforturile Ykkăi de a recruta

locuitori pentru Castrima au avut un succes extraordinar. Cel puțin jumătate dintre oamenii pe care-i întâlnești în corn sunt nou-veniți, la fel ca tine. (Nu e de mirare că și-a dorit unii dintre acești nou-veniți în consiliul ei improvizat: noutatea, aici, e o caracteristică de grup.) Întâlnești un metallorist nervos, trei cioplitori care nu-s pe măsura lui Jija, un biomest care lucrează cu Lerna două zile pe săptămână și o femeie care odinioară a trăit din vânzarea de produse artizanale din piele și care acum își petrece zilele tăbăcind pieile aduse de Vânători.

Unii nou-veniți au un aer nefericit pentru că, la fel ca Lerna, nu avuseseră de gând să se alăture Castrimei. Ykka sau altcineva i-a considerat utili comunității compuse cândva numai din negutători și mineri și asta a însemnat sfârșitul călătoriei lor. Alții însă manifestă o hotărâre disperată de a contribui la bunăstarea comului și de a-l apăra. Aceștia sunt cei care n-aveau încotro s-o apuce, ale căror comuri au fost distruse de producerea Faliei sau de replicile seismice care au urmat. Nu toți au talente utile. De obicei sunt mai tineri, ceea ce e logic, deoarece majoritatea comurilor nu primesc pe durata unui Anotimp oameni vârstnici sau infirmi decât dacă au abilități aflate la mare căutare și fiindcă, după cum afli stând de vorbă cu ei, Ykka cere ca nou-veniților să le fie pusă o întrebare anume: „Poți trăi alături de orogeni?” Cei care spun „Da” sunt primiți înăuntru. Iar cei care pot spune „Da” sunt, de regulă, mai tineri.

(Celor care spun „Nu”, înțelegi tu fără să fie nevoie să întrebi, nu li se permite să-și continue călătoria și eventual să se alăture altor comuri sau unor bande de comleși ca să atace o comunitate despre care se știe că adăpostește orogeni. S-ar părea că la o distanță convenabilă în direcția în care bate vântul se află o carieră de ghips. E utilă și pentru că atrage animalele de pradă care altfel ar veni în Castrima de Sus.)

Și mai sunt localnicii, oameni care făceau parte din Castrima cu mult înainte de venirea Anotimpului. Mulți dintre ei sunt nemulțumiți de noile sosiri, chiar dacă toată lumea știe că așezarea nu ar fi putut supraviețui așa cum era. Pur și simplu era prea mică. Înaintea venirii lui Lerna nici n-au avut doctor, ci doar un bărbat care, pe lângă meseria lui de potcovar, mai juca rolul de moașă, de chirurg improvizat și de veterinar. Și nu au avut decât doi orogeni, pe Ykka și pe Cutter, deși, din câte se

pare, până la începerea Anotimpului nimeni nu a știut cu certitudine dacă Cutter era sau nu unul. Asta-i o poveste pe care o să vrei s-o auzi într-o bună zi. Fără orogeni, Castrima de Jos devenea o capcană a morții, ceea ce i-a făcut pe majoritatea localnicilor să accepte fără entuziasm eforturile Ykkăi de a atrage încoace mai mulți semeni de-ai ei. Așa că vechii locuitori ai Castrimei te privesc cu suspiciune, dar partea bună e că așa îi privesc pe toți nou-veniții. Nu statutul tău de orogen îi deranjează, ci faptul că deocamdată nu ai dovedit ce poți face.

(Surprinzător ce plăcut e gândul ăsta. Să fii judecată pentru ceea ce faci, nu pentru ceea ce ești.)

În ultimul timp, ți-ai petrecut diminețile într-o echipă care se ocupă cu grădinăritul în apă, punând la încolțit semințe în tăvi cu cârpe ude, apoi mutând lăstarii rezultați în jardiniere cu apă și chimicale pregătite de biomești ca să poată supraviețui. E o muncă liniștitoare și îți amintește de grădina pe care ai avut-o în Tirimo. (Uche stând printre ferigile comestibile și făcând strâmbături cumplite în timp ce mestecă un pumn de pământ pe care și l-a vârât în gură înainte să-l poți opri. Amintirea te face să zâmbești, apoi durerea îți împietrește din nou chipul. Încă nu ești în stare să zâmbești amintindu-ți de poznele lui Corindon și au trecut zece, ba nu, unsprezece ani de-acum.)

Seara te duci la Ykka și discuți cu ea, Lerna, Hjarka și Cutter despre problemele comului. Asta include chestii cum ar fi dacă să-l pedepsiți pe Jever Inovator Castrima pentru că a vândut evantaie – dat fiind că legea imperială interzice negoțul privat pe durata unui Anotimp – și cum să-l faceți pe Bătrânu’ Crey (care nu-i chiar așa de bătrân) să nu se mai plângă că apa de la băi este călâie. Îi calcă pe nervi pe toți. Și cine o să intervină dacă Ontrag, olăreasa, va continua să spargă produsele nereușite ale celor doi ucenici ai ei? Ontrag face ce a fost învățată, dar ăsta e modul în care le predai oamenilor care chiar vor să deprindă olăritul. Ucenicii lui Ontrag sunt acolo numai pentru că Ykka le-a poruncit să învețe meseria înainte ca bătrâna să dea în primire. La cum merg lucrurile, s-ar putea s-o omoare chiar ei.

Toate astea sunt ridicole, banale, incredibil de plicticoase și… îți plac la nebunie. De ce? Cine știe? Poate pentru că seamănă cu discuțiile pe care le-ai avut în cele două ocazii în care ai făcut parte dintr-o familie? Îți amintești cum te certai cu Innon dacă

să-l învățați pe Corindon, încă de mic, sanze-mat, ca s-o vorbească fără accent, sau mai târziu și numai dacă va vrea să părăsească Meovul. Odată te-ai certat cu Jija pentru că el spunea că dacă păstrezi fructele în cămara frigorifică își pierd gustul, iar pe tine nu te interesa asta atât timp cât țineau mai mult. Discuțiile pe care le ai cu ceilalți sfetnici sunt mai importante: deciziile voastre afectează acum mai mult de o mie de persoane. Dar au ceva la fel de prostesc și de pedant. Pedanteria prostească e un lux de care arareori ai avut prilejul să te bucuri.

Ai ieșit din nou la suprafață și stai tăcută pe veranda unei case, sub ploaia de cenușă. Azi, cerul e ușor diferit: nori subțiri, cenușiu-gălbui au luat locul norilor denși, cenușiu-roșiatici. Formațiunile noroase sunt lungi ca niște valuri, deosebite de șiragurile ca de mărgele pe care le-ai tot văzut de la apariția Faliei. Una dintre Spinările-Late care face de pază se uită în sus și spune:

— Poate că situația se îmbunătățește.

Galbenul norilor aproape îți dă iluzia că soarele strălucește. Îl și zărești din când în când, un disc palid și lipsit de forță încadrat uneori de formele ondulate care plutesc încet.

Nu le spui paznicilor ce sessizezi, și anume că norii galbeni conțin mai mult dioxid de sulf ca de obicei. Nu le spui nici ceea ce știi, și anume că, dacă ar ploua în clipa asta, pădurea care înconjoară Castrima și care în prezent furnizează o parte semnificativă din hrana comului ar muri. Undeva în nord, falia pe care a creat-o Alabastru a erupt un nor mare de gaz dintr-un buzunar subteran de mult îngropat. Cutter, care a venit sus cu tine și cu Hjarka, îți aruncă o privire, ascunzându-și grijuliu orice expresie: știe și el. Dar tace la rândul lui și crezi că înțelegi de ce: din cauza santinelei și a speranței ei că lucrurile se îmbunătățesc. Ar fi o cruzime să spulberi speranța asta înainte să se stingă de la sine. Cutter îți devine mai simpatic după acest moment de bunătate împărtășită.

Apoi întorci puțin capul și senzația de bine piere. În apropiere se află un alt mâncător de piatră, ascuns în umbra unei case nu chiar îndepărtate. Acesta are aspectul unui bărbat din marmură alb-gălbuie ca untul, străbătută de vine cafenii, și un păr învolburat de culoarea alamei. Nu privește pe nimeni, nu mișcă și nici nu l-ai fi observat dacă n-ar fi fost strălucirea metalică a

părului său, bătătoare la ochi pe fundalul cețos al zilei. Te întrebi, pentru a treia sau a patra oară, de ce se adună ei în jurul Castrimei. Încearcă să fie de folos, așa cum te ajută Hoa pe tine? Așteaptă ca și alți semeni de-ai tăi să se transforme în piatră delicioasă, numai bună de ronțăit? Sunt pur și simplu plictisiți?

Nu ai vreme acum pentru făpturile astea. Te uiți în altă parte și îl alungi din minte pe Marmură Untoasă, iar mai târziu, când ești gata să pornești la drum, privești din nou într-acolo și a dispărut.

Ați urcat aici și-l urmați pe unul dintre Vânători prin pădure pentru că ei au vrut să vedeți ceva. Ykka nu v-a însoțit pentru că trebuie să medieze un conflict între Spinările-Late și Rezistenți, ceva legat de lungimea turelor. Lerna nu e nici el cu voi fiindcă a început să predea niște cursuri de îngrijire a rănilor pentru oricine e interesat. Hoa nu e cu voi deoarece e dispărut în continuare de o săptămână. Dar vă însoțesc șapte Spinări-Late, doi Vânători și femeia blondă și cu pielea albă pe care ai cunoscut-o în ziua sosirii tale în Castrima și care ți s-a prezentat ca fiind Esni. A fost acceptată în com ca Spinare-Lată, deși abia cântărește patruzeci și cinci de kilograme și e mai palidă decât cenușa. Se pare că înaintea Faliei a fost căpetenia unui clan de văcari, ceea ce înseamnă că știe cum să pască vitele și să aplaneze neînțelegerile ivite între persoanele cu ego supradimensionat. Ea și oamenii ei s-au alăturat de bunăvoie Castrimei pentru că era mult mai aproape decât comul lor natal de la Antarctice. După Falie, ceea ce a rămas din turma lor a fost pus la uscat, în saramură sau la afumat și a constituit singura rezervă de carne a Castrimei.

Nimeni nu vorbește pe drum. Tăcerea pădurii, cu excepția foșnetului vietăților mici prin tufișuri și a ocazionalului tocănit îndepărtat al animalelor care sfredelesc lemnul, pare să îndemne la muțenie. Pădurea se schimbă, remarci tu pe măsură ce înaintezi. Copacii cei mai înalți și-au pierdut frunzele cu luni în urmă, când seva s-a retras din ele ca să-i protejeze de frigul tot mai puternic și de aciditatea suprafeței solului. În schimb, frunzișul tufișurilor și al copacilor de înălțime medie s-a îndesit, sorbind cu lăcomie puțina lumină pe care o poate captura și uneori strângându-și frunzele pe timpul nopții ca să le scuture de cenușă. Asta face ca stratul de cenușă de dincolo de drum să

fie mai subțire, într-atât încât uneori vezi covorul de frunze de pe sol.

Ceea ce e bine, pentru că scoate în evidență un nou element apărut în peisaj: movilele. Au în jur de un metru înălțime, sunt construite din cenușă întărită, frunze și crenguțe, și într-o zi luminoasă ca asta sunt ușor de zărit fiindcă emit aburi discreți. Uneori zărești oscioare, resturi de lăbuțe sau cozi ieșind de la baza lor. Mușuroaie de gândaci-fierbători. Nu-s multe… dar nu-ți amintești să fi observat vreunul acum o săptămână, când ai trecut prin această regiune a pădurii. (Ai fi sessizat căldura.) Asta îți reamintește că, dacă majoritatea plantelor și animalelor se zbat să supraviețuiască pe durata unui Anotimp, câteva, destul de rare, fac mai mult de-atât: în lipsa prădătorilor lor obișnuiți și în condiții ideale prosperă, înmulțindu-se exponențial oriunde găsesc resurse de hrană, bazându-se pe forța numerelor ca să asigure continuitatea speciei.

Ceea ce nu-i bine. Te surprinzi verificându-ți des încălțămintea și observi că și ceilalți fac la fel.

Apoi ajungeți în vârful unei culmi dedesubtul căreia se întinde un bazin forestier. E clar că acesta se află în afara ariei protectoare menținute de orogenii Castrimei, pentru că fâșii mari de pădure sunt una cu pământul și uscate, ca efect al Faliei. Dacă n-ar fi cenușa, ai putea să vezi la sute de kilometri distanță, dar fiind o zi luminoasă și cu puțină cenușă, poți vedea la câteva zeci de kilometri. E de-ajuns.

Pentru că, neclar în lumina aurie, zărești ceva înălțându-se în mijlocul pădurii doborâte. Un pâlc de ramuri lungi sau trunchiuri tinere, curățate de crengi, înfipte în pământ în încercarea de a le face să stea drepte, deși multe dintre ele s-au înclinat într-o parte sau alta. În vârful fiecăreia flutură câte o fâșie de pânză roșie menită să atragă privirile. Nu-ți poți da seama dacă roșul acela este vopsea sau altceva, fiindcă în fiecare par se află un cadavru. Parii le ies prin gură sau prin alte părți ale trupurilor: sunt înfipte în ei.

— Nu sunt de-ai noștri, spune Hjarka.

Privește printr-o sticlă-de-văzut-departe, ajustând-o în timp ce unul dintre Vânători se aține prin preajmă cu mâna pe jumătate ridicată, gata să prindă prețiosul instrument în caz că Hjarka l-ar scăpa sau, cunoscând-o pe Hjarka, l-ar lepăda pur și simplu.

— E greu să-ți dai seama de aici, dar nu-i recunosc și nu cred că am trimis pe cineva atât de departe. Și par cam nespălați. O fi vreo ceată de bandiți comleși.

— Una care a mușcat mai mult decât putea să-nghită, bombăne unul dintre Vânători.

— Știm unde sunt toate patrulele noastre, spune Esni încrucișându-și brațele. Nu țin evidența fiecăruia, cu excepția Spinărilor-Late, Vânătorii se gestionează singuri, dar știm cine pleacă și când revine.

A studiat deja trupurile prin sticla-de-văzut-departe și a fost ideea ei ca membrii conducerii comului să fie aduși la suprafață ca să vadă cu ochii lor.

— Cred că cei care au făcut-o sunt călători. Un grup întârziat încercând să ajungă la comul său natal, mai bine înarmat decât comleșii care l-au atacat. Și mai norocos.

— Călătorii nu ar face așa ceva, spune Cutter încet.

E de obicei o prezență discretă. Hjarka e cea de la care te aștepți să facă probleme, dar de fapt e previzibilă și mult mai relaxată decât te-ai aștepta judecând după aspectul ei intimidant. Cutter însă se opune la aproape orice propuneți tu, Ykka sau ceilalți. Îndărătul fațadei lui calme se ascunde un mic ticălos încăpățânat.

— La trasul în țeapă mă refer. N-aveau motive să se oprească atât de mult din drum. Cineva și-a petrecut timpul tăind parii ăia, ascuțindu-i, săpând gropi în care să-i înfigă și amplasându-i în așa fel încât să fie văzuți de la kilometri întregi. Călătorii… călătoresc și-atât.

Cutter e mai greu de citit decât Hjarka, îți dai tu seama. Hjarka e o femeie care n-a reușit niciodată să-și ascundă adevărata natură, așa că nici nu încearcă. Cutter e un ins care și-a petrecut întreaga viață ascunzând o putere capabilă să mute munții sub o aparentă supușenie. Acum știi cum arată treaba asta văzută din afară. Dar omul are dreptate.

— Atunci ce crezi că e? O altă bandă de comleși? îți dai tu cu presupusul.

— Nici ei n-ar face asta. În acest moment nu mai irosesc cadavrele.

Tresari și alți câțiva membri ai grupului oftează sau se foiesc. Dar e adevărat. Mai sunt animale de vânat, însă cele care nu au intrat în hibernare sunt suficient de fioroase, de blindate sau de

toxice ca să fie o pradă dificilă pentru toți, cu excepția celor mai abili vânători. Comleșii arareori au arbalete funcționale și disperarea nu te face mai agil. Și, după cum au demonstrat gândacii-fierbători, pentru orice cadavru s-au ivit noi competitori.

Desigur, dacă locuitorii Castrimei nu găsesc în curând o nouă sursă de carne, nici tu și nici ceilalți nu veți mai irosi cadavrele. Reacția aia de repulsie a servit mai multor scopuri.

În cele din urmă, Hjarka lasă jos sticla-de-văzut-departe.

— Da, oftează ea răspunzându-i lui Cutter. Futu-i!

— Ce-i?

Deodată te simți proastă de-a binelea, de parcă toți ceilalți au început să vorbească într-o limbă străină.

— Cineva își marchează teritoriul, spune Hjarka ridicând din umeri și gesticulând cu mâna în care ține sticla-de-văzut; Vânătorul i-o desprinde dintre degete cu agilitate. Este un avertisment, dar nu către alți comleși, pe care-i doare în cur și care probabil ar da corpurile alea jos ca să ia o gustare. Ci către noi. Dându-ne de știre ce ne vor face dacă vom intra pe teritoriul lor.

— Singurul com din direcția aia e Tettehee, spune unul dintre Vânători. Sunt prietenoși, așa au fost de ani de zile. Și nu suntem o amenințare pentru ei. În direcția aia nu prea se găsește apă care să susțină alte comuri. Râul cotește către nord.

Nord. Asta te deranjează. Nu știi de ce. Nu ai de ce să le pomenești celorlalți despre asta, dar…

— Când ați primit ultima oară vești din Tettehee?

Tăcerea e singurul răspuns. Privești în jur. Toți se holbează la tine. Ei, iată-ți răspunsul.

— Atunci va trebui să trimitem pe cineva în Tettehee.

— Cineva care să sfârșească tras în țeapă? spune Hjarka privindu-te furioasă. Nimeni nu-i de prisos în comul ăsta, nou-venito!

E prima oară când ai reușit s-o înfurii și e o mulțime de furie acolo. E mai vârstnică, mai solidă și, pe lângă dinții ei piliți, mai e și privirea fioroasă a ochilor ei negri. Dar cumva îți amintește de Innon, așa că nu reacționezi cu mânie.

— Oricum va trebui să trimitem un grup care să facă negoț.

O spui cât de blând poți și asta o face să clipească nedumerită. Este concluzia inevitabilă a tuturor discuțiilor pe care le-ați purtat în ultimul timp cu privire la împuținarea resurselor de carne ale cornului.

— Am putea să folosim avertismentul ăsta ca să ne asigurăm că membrii expediției sunt înarmați și suficient de numeroși, în așa fel încât nimeni să nu se pună cu ei fără să plătească.

— Și dacă cei care au făcut asta sunt un grup și mai mare și mai bine înarmat?

Forța nu e totul, nu pe durata unui Anotimp. O știi și tu. O știe și Hjarka. Dar spui:

— Trimite un orogen cu ei.

Ea te privește sincer surprinsă și ridică dintr-o sprânceană.

— Ca să ne omoare jumătate din oameni încercând să-i apere?

Îi întorci spatele și întinzi o mână. Niciunul nu se îndepărtează de tine, dar niciunul nu provine din comuri suficient de importante ca să fi fost vizitate de orogeni imperiali: ei nu știu ce înseamnă acest gest. Scot însă exclamații și se trag îndărăt când faci un tor cu raza de un metru și jumătate în tufișurile aflate câțiva pași mai încolo. Cenușă și frunze moarte se ridică formând un vârtej și gheața scânteiază în lumina sulfuroasă a după-amiezii. Nu trebuia să-l formezi atât de iute. Ai făcut-o ca să te dai în spectacol.

Apoi folosești ce ai extras din torul acela și te răsucești, direcționându-l asupra trupurilor înfipte în țepe. La început e greu să-ți dai seama ce se petrece la o asemenea distanță, dar pe urmă copacii din apropiere încep să tremure și țepele se clatină violent. Un moment mai târziu, solul se fisurează și pământul înghite țepele cu podoabele lor sinistre. Îți împreunezi mâinile încet, ca să nu alarmezi pe nimeni, și copacii încetează să mai tremure. Însă după o clipă, toată lumea simte culmea de sub voi zguduindu-se ușor, pentru că ai permis unei mici părți din unda de șoc să vină înspre tine. Nici asta nu era necesar. Dar voiai să sublimezi o idee.

E lăudabil faptul că, deschizând ochii și întorcându-te către Hjarka, nu o descoperi alarmată, ci impresionată.

— Ce drăguț, spune ea. Deci tu cel puțin poți să îngheți pe cineva fără să-i ucizi pe toți cei din preajmă. Dacă toți rogălăii ar putea face asta, oamenii n-ar mai avea probleme cu ei.

Chiar nu-ți place cuvântul ăla, mânca-l-ar rugina, indiferent ce crede Ykka.

Și nu ești sigură că ești de acord cu Hjarka. Oamenii au probleme cu rogălăii dintr-o mulțime de motive fără nicio legătură cu orogenia. Deschizi gura să-i dai replica și te oprești. Pentru că acum vezi capcana pe care ți-a întins-o Hjarka, singurul final pe care îl poate avea această conversație, și nu vrei să ajungi acolo… dar n-ai cum să eviți asta. Dar-ar rugina-n toate!

Și așa te pomenești la conducerea unui Epicentru nou-nouț.

•

— Ce prostie, spune Alabastru.

— Știu, oftezi tu.

E a doua zi și purtați o nouă conversație despre principiile de funcționare a irealului: cum funcționează un obelisc, cum reproduce structura lui cristalină straniile rețele de putere dintre celulele unei făpturi vii și că, în teorie, există lucruri chiar mai mici decât celulele, deși nimeni nu le-a văzut și nu poate demonstra că există.

Porți zilnic asemenea conversații cu Alabastru, între tura ta de dimineață și dezbaterile politice de seara, pentru că el e în continuare animat de un sentiment de urgență accentuat de gândul morții sale inevitabile. Discuțiile astea nu durează prea mult, deoarece puterile lui Alabastru sunt limitate. Și pân-acum nici nu s-au dovedit foarte folositoare, în principal fiindcă Alabastru e îngrozitor ca profesor. Dă ordine răstite, ține prelegeri și nu-ți răspunde niciodată când întrebi ceva. E iritabil și lipsit de răbdare. Și dacă poți pune o parte din asta pe seama durerilor pe care le îndură, restul e doar Alabastru fiind el însuși. Chiar nu s-a schimbat deloc.

Ești adesea surprinsă înțelegând cât de dor ți-a fost de ticălosul ăsta bătrân și irascibil. Și din cauza asta îți ții firea… cel puțin o vreme.

— Cineva tot trebuie să-i învețe pe cei mici, spui tu.

Majoritatea orogenilor comului sunt copii sau adolescenți, din simplul motiv că majoritatea sălbăticiunilor nu supraviețuiesc copilăriei. Ai auzit că unii orogeni mai vârstnici le dau lecții, învățându-i cum să nu înghețe nimic atunci când se lovesc la picior, iar faptul că acum Castrima e stabilă ca Ecuatorialele

odinioară e de ajutor. Dar e vorba de sălbăticiuni care învață alte sălbăticiuni.

— Și dacă nu o să reușesc să fac ceea ce tot insiști tu să fac…

— Niciunul dintre ei nu face cât un cui ruginit. Ai fi sessizat tu însăți asta dacă te-ai fi deranjat să le acorzi atenție. Nu ține numai de antrenament, ci și de talentul nativ. Ăsta e motivul pentru care Epicentrul ne-a silit pe noi doi să ne împerechem, Essun. Și cei mai mulți dintre ei nu vor fi capabili să treacă de faza redistribuirii energiei.

Acesta este termenul pe care l-ați născocit voi doi pentru orogenia făcută cu ajutorul căldurii și al energiei cinetice, așa cum o preda Epicentrul. Ceea ce Alabastru încearcă acum să-ți predea, iar tu înveți cu mare greutate pentru că se bazează pe lucruri fără pic de logică, este ceva ce ai început să numești „redistribuirea magiei”. Nici termenul ăsta nu-i corect, nu e practic vorba de redistribuire, dar, până o să pricepi mai bine, merge.

Alabastru vorbește în continuare despre cursurile de orogenie pe care ai acceptat să le predai și despre copiii care le vor urma.

— Să le predai lor înseamnă să-ți irosești timpul.

În mod inexplicabil, disprețul ăsta începe să-ți consume răbdarea.

— Nu-i niciodată o pierdere de timp să-i educi pe ceilalți.

— Ai vorbit ca o învățătoare de la țară. O, stai așa…

E o lovitură josnică, o manifestare de dispreț față de vocația care ți-a oferit atâția ani de camuflaj. Ar trebui să nu-i dai atenție, dar e ca sarea pe rană, așa că te răstești:

— Ia mai termină!

Alabastru te privește nedumerit, apoi se încruntă.

— N-am timp de pierdut cocoloșindu-te, Sien…

— Essun! (Aici, în clipa asta, e important.) Și mi se rupe că ești pe moarte! Nu-ți permit să-mi vorbești așa!

Și te ridici, fiindcă, deodată, simți că ți-a ajuns.

El te privește fix. Antimoniu e de față, ca întotdeauna, sprijinindu-l tăcută, și ochii ei se abat o clipă spre tine. Crezi că-i citești surprindere în privire, dar probabil e doar imaginația ta.

— Ți se rupe că sunt pe moarte.

— Da, mi se rupe. De ce rugina mă-sii mi-ar păsa? Ție nu-ți pasă dacă noi ceilalți murim. Tu ne-ai făcut asta!

Aflat în celălalt capăt al încăperii, Lerna își ridică privirea încruntându-se, iar tu îți amintești să vorbești mai încet.

— O să te cureți mai curând și o să ai parte de o moarte mai ușoară decât noi ceilalți. Noi o să murim de foame la mult timp după ce tu vei fi pulbere în cenușă. Și dacă nu poți să te deranjezi să mă înveți cu adevărat ceva, să te fut! O să-mi dau seama și singură cum să repar lucrurile!

Și ești deja la jumătatea infirmeriei, călcând zorită, cu pumnii strânși pe lângă trup, când el se răstește:

— Ieși pe ușa aia și o să mori de foame! Rămâi și o să ai o șansă!

Continui să mergi, strigându-i peste umăr:

— Te-ai prins!

— Mi-a luat zece ani! Și futu-i mama ei de treabă de făptură căpoasă și cu inima de piatră…

Geoda se zguduie. Nu numai infirmeria, ci întregul com. Auzi strigăte alarmate afară și decizi că ți-a ajuns. Te oprești, îți încleștezi pumnii și repezi un contrator împotriva epicentrului pe care el l-a poziționat dedesubtul Castrimei. Nu reușești să-l disloci. Tot nu ai precizia necesară și oricum ești prea furioasă ca să încerci. Însă mișcarea încetează, fie pentru că ai oprit-o tu, fie fiindcă l-ai surprins atât de tare că s-a potolit, nu știi și nici nu-ți pasă.

Apoi te răsucești pe călcâie și pornești către el cu atâta furie că Antimoniu dispare, ivindu-i-se deodată alături, ca un paznic tăcut, amenințător. Nu-ți pasă de ea și nu te impresionează nici faptul că Alabastru s-a ghemuit din nou, scoțând un soi de gâfâit chinuit.

— Ascultă la mine, cretin egoist ce ești, mârâi tu, aplecându-te în așa fel încât numai mâncătoarea de piatră să te audă.

Alabastru tremură, suferind vizibil, și cu o zi în urmă asta ar fi fost suficient ca să te oprești. Acum ești prea furioasă ca să mai ai loc de milă.

— Tu oi fi așteptând să mori, dar eu trebuie să trăiesc aici și dacă îi faci pe oamenii ăștia să ne urască pentru că nu-ți poți controla…

Stai așa! Te oprești din vorbit, distrasă. De data asta vezi schimbarea când se produce: în brațul lui stâng, care era mai lung. Piatra înaintează în susul lui lent, dar constant, scoțând un șuierat abia audibil în timp ce-i transformă carnea în cu totul

altceva. Aproape împotriva voinței tale, îți folosești vederea așa cum te-a învățat el, căutând printre particulele lui reci conexiunile acelea evazive, fine. Vezi deodată că sunt mai strălucitoare, ca un metal argintiu, formând o rețea mai densă și ordonându-se într-un tipar nou, nemaivăzut.

— Ești așa o javră arogantă, mârâie el printre dinți.

Asta te smulge din starea de uluire cu care-i contempli brațul și care e înlocuită de jignire la gândul că tocmai el dintre toți s-a găsit să te acuze de aroganță.

— Essun. Te comporți de parcă ești singura care a făcut greșeli, singura silită să trăiască, deși a murit pe dinăuntru. Nu știi nimic, nu vrei s-asculți…

— Pentru că nu-mi spui nimic! Te aștepți să-ți dau ascultare orbește, dar nu împărtășești ce știi. N-ai decât porunci și proclamații și… și… și nu-s copil mic. Pământule crud, eu nu i-aș vorbi așa nici măcar unui copil!

(Dar o voce trădătoare îți șoptește: „Numai c-ai făcut-o. Așa i-ai vorbit lui Nassun…” Și o voce loială se răstește: „Pentru că n-ar fi înțeles. Dacă ai fi fost mai blândă, mai lentă, n-ar mai fi fost în siguranță. A fost pentru binele ei și…”)

— E pentru binele tău, dar-ar rugina, rostește răgușit Alabastru.

Înaintarea pietrei pe brațul lui s-a oprit, de data asta numai după doi-trei centimetri. Din fericire.

— Încerc să te protejez, în numele Pământului!

Te oprești și-l privești furioasă, el îți răspunde cu o privire la fel de furioasă și se lasă tăcerea.

În spatele tău se aude clinchetul unui obiect metalic greu care tocmai a fost lăsat jos. Asta te face să privești peste umăr către Lerna, care și-a încrucișat brațele pe piept și vă studiază. Majoritatea locuitorilor Castrimei, fie ei și orogeni, nu vor ști ce a cauzat zguduitura de mai devreme, dar el știe pentru că a citit limbajul trupurilor voastre și acum va trebui să-i dai niște explicații, de preferat înainte să condimenteze următorul castron cu terci al lui Alabastru cu cine știe ce.

E un bun prilej să-ți reamintești că acestea nu-s zilele de odinioară și că nu poți reacționa ca odinioară. Dacă Alabastru nu s-a schimbat, atunci totul depinde de tine. Pentru că tu te-ai schimbat.

Așa că te îndrepți și tragi aer adânc în piept.

— N-ai avut niciodată un învățăcel. Așa-i?

Auzind schimbarea din vocea ta, el te privește surprins, apoi se încruntă bănuitor.

— Te-am învățat pe tine.

— Nu, Alabastru. Ai făcut lucruri imposibile și eu pur și simplu te-am privit făcându-le și am încercat să nu mor imitându-te. Dar nu ai încercat niciodată să transmiți deliberat informații altui adult, nu-i așa?

Știi răspunsul fără să-l mai aștepți, dar e important ca el s-o spună cu glas tare. E un lucru pe care trebuie să-l înțeleagă.

Un mușchi îi tresare pe obraz.

— Am încercat.

Izbucnești în râs. Nota defensivă din glasul lui spune tot. După încă un moment de gândire – și după o respirație adâncă menită să te ajute să-ți recapeți controlul –, te așezi din nou. Antimoniu rămâne în picioare, înălțându-se amenințător deasupra voastră, dar încerci să n-o bagi în seamă.

— Ascultă, zici tu. Trebuie să-mi dai un motiv să am încredere în tine.

El mijește ochii.

— N-ai avut încredere în mine până acum?

— Alabastru, ai distrus lumea. Mi-ai spus că vrei să înrăutățesc lucrurile. N-am auzit nimic care să mă îndemne să te urmez orbește.

Nările lui palpită. Durerea împietririi pare să se fi domolit, deși e leoarcă de sudoare și respiră cu greutate. Apoi ceva în expresia lui se schimbă și o clipă mai târziu se lasă moale, atât cât mai poate.

— L-am lăsat să moară, murmură el privind în altă parte. E firesc să nu ai încredere în mine.

— Nu, Alabastru. Innon a fost ucis de Gardieni.

El schițează o umbră de zâmbet.

— Și pe el l-am lăsat să moară.

Atunci înțelegi. A fost acum zece ani și ai zice că n-a trecut nicio zi.

— Nu, repeți tu.

Dar ai zis-o moale. Fără forță. Ți-a spus că n-o să te ierte pentru Corindon... însă poate nu ești singura pe care nu o poate ierta.

Urmează o tăcere îndelungată.

— Bine, zice el în cele din urmă. O să-ți spun.

— Ce anume?

— Unde am fost în ultimii zece ani. (Își ridică privirea către Antimoniu, care vă domină în continuare cu statura ei.) Ce înseamnă toate astea.

— Nu-i pregătită, spune mâncătoarea de piatră, făcându-te să tresari la auzul vocii ei.

Alabastru încearcă să ridice din umeri, se crispează simțind un junghi undeva în trup și oftează.

— Nici eu nu eram.

Antimoniu vă privește pe amândoi. Căutătura ei nu pare diferită de cele cu care te măsoară de când te-ai întors, dar ai senzația că în ea citești o anumită reținere. Poate-i doar imaginația ta. Apoi ea dispare brusc. De data asta vezi cum se întâmplă. Forma ei se încețoșează, devenind imaterială, transparentă. Apoi se prăbușește prin podea ca și cum i s-ar fi căscat o groapă sub picioare. A plecat.

Alabastru oftează.

— Vino și așază-te lângă mine, spune el.

Te încrunți imediat.

— De ce?

— Ca să mai punem de-o partidă de sex! Tu de ce crezi?

Cândva l-ai iubit. Probabil încă îl mai iubești. Te ridici oftând și te apropii de perete. Te rezemi confortabil, apoi, cu grijă, deși spatele lui nu e ars, îl sprijini cu o mână, ajutându-l să stea în capul oaselor, cum obișnuiește să facă Antimoniu. Alabastru tace câteva clipe, apoi spune:

— Mulțumesc.

Și apoi... îți povestește tot.

•

> „Nu respira cenușa cea fină. Nu bea din apa cea roșie. Nu umbla prea mult pe solul cald”.
>
> *Prima Tăbliță*, Despre supraviețuire, *versetul șapte*

9.

Nassun, necesară

N-ar trebui să-ți reamintesc, pentru că ești Essun, că înainte de Luna Găsită Nassun n-a cunoscut decât Tirimo și drumul prin lumea întunecată de cenușa unui Al Cincilea Anotimp. Îți cunoști fiica, nu? Ar trebui așadar să fie evident că Luna Găsită devine pentru ea ceva ce înainte nu crezuse că are: un adevărat cămin.

Nu e un neocom. La baza ei se află satul Jekity, care a fost un oraș mare acum câteva sute de ani, înainte de Anotimpul Sufocării. Pe durata acelui Anotimp, Muntele Akok a acoperit Antarcticele cu cenușă, dar nu asta a fost cât pe ce să ucidă Jekityul, dat fiind că pe atunci orașul avea magazii uriașe și ziduri zdravene din lemn și ardezie. Jekity a murit din cauza unei acumulări de erori: un copil a dat foc uleiului vărsat dintr-un opaiț, declanșând un incendiu care a cuprins partea vestică a așezării, mistuind o treime din oraș înainte ca oamenii să readucă focul sub control. Starostele comului a murit în incendiu și, când trei persoane calificate pentru acest post și-au prezentat candidatura, disidențele și luptele interne au făcut ca secțiunea arsă din zid să nu fie reclădită suficient de repede. Un roi de tibbiți – animale mici și blănoase care năvălesc cu miile, ca furnicile, când mâncarea nu le ajunge – a invadat comul având grijă de toți cei prea lenți ca să se cocoațe pe ceva și de rezervele de hrană aflate la nivelul solului. Supraviețuitorii au rezistat o vreme cu proviziile rămase, apoi au început să moară de foame. Cinci ani mai târziu, când cerurile s-au limpezit în cele din urmă, dintre sutele de mii de suflete de la începutul Anotimpului rămăseseră mai puțin de cinci mii.

Jekityul de azi e și mai mic. Zidul comului poartă încă urmele reparațiilor precare, făcute de mântuială în Anotimpului Sufocării, și deși depozitele de hrană au fost construite pe picioroange și reîmprospătate suficient cât să corespundă standardelor imperiale, asta-i numai pe hârtie. Comul nu s-a priceput să facă rotația proviziilor vechi sau stricate înlocuindu-le cu unele noi. Străinii arareori au cerut să se alăture

comunității Jekity. Chiar și după standardele antarctice comul este privit ca unul ghinionist. De obicei, tinerii îl părăsesc pentru a-și găsi, prin persuasiune sau prin căsătorie, un loc în sânul altor comunități aflate în plină înflorire, unde au mai multe șanse să capete de lucru și unde amintirea suferinței nu dăinuie. Cu zece ani în urmă, când Schaffa a descoperit acest com apatic, care trăia din agricultura practicată prin terasare, și a convins-o pe Maite, starostele de atunci, să-i permită să înființeze o unitate specială de Gardieni între zidurile sale, femeia a sperat că era începutul unei schimbări în bine pentru căminul ei. Gardienii sunt un adaos sănătos pentru o comunitate, nu? Și într-adevăr acum sunt trei Gardieni în Jekity, cu tot cu Schaffa, și nouă copii de vârste diferite. Au fost zece, dar unul dintre ei, când s-a lăsat pradă unei crize de nervi, a provocat într-o seară un cutremur scurt, dar puternic, și nimeni nu l-a mai văzut de-atunci. Maite n-a pus întrebări. E bine să știi că Gardienii își fac datoria.

Nassun și tatăl ei nu știu toate astea când se instalează în com, deși la un moment dat cineva le va povesti. Tămăduitorii – un doctor în vârstă și un botanist specializat în plante sălbatice – își petrec șapte zile asigurându-se că Jija este în afara oricărui pericol, pentru că, la puțin timp după ce îi operează rana, el face febră. În tot acest timp, Nassun îl îngrijește. Când devine însă clar că va supraviețui, Schaffa le face cunoștință cu Maite, care e încântată auzind că Jija e cioplitor în piatră. Comul n-a mai avut unul de câteva decenii, așa că au fost siliți să-și trimită comenzile unor cioplitori din Deveteris, un com aflat la vreo treizeci de kilometri. În com se găsește o casă de mult părăsită cu un cuptor pentru cărămizi și, deși o forjă ar fi fost mai utilă, Jija îi spune că îl poate repune în folosință. Maite îi dă o lună ca să se asigure de asta și ascultă când cei din jurul ei îi povestesc că Jija este politicos, prietenos și cu bun-simț. Și trebuie să fie și viguros dat fiind că s-a refăcut de pe urma rănii cu iuțeala unui Rezistent, ca să nu mai pomenim că a supraviețuit până la capătul călătoriei numai în compania unei fetițe. Toți observă ce bine-crescută și devotată e fiica lui, deloc ce te-ai aștepta de la un rogălău. Așa se face că, la capătul unei luni, Jija primește numele Jija Rezistent Jekity. I-l acordă în cadrul unei ceremonii cum cei mai mulți localnici n-au văzut în viața lor, atât de mult timp a trecut de când s-a mai alăturat cineva comului. Maite

însăși este nevoită să caute amănuntele ceremoniei într-o carte veche. Apoi dau și o petrecere, care-i foarte reușită. Jija le spune că este onorat.

Nassun rămâne doar *Nassun*. Nimeni nu-i spune Nassun Rezistent Tirimo, deși ea continuă să se prezinte astfel când face noi cunoștințe. Interesul pe care-l manifestă Schaffa față de ea este prea evident. Dar ea nu provoacă necazuri, așa că oamenii din Jekity o tratează cu aceeași prietenie ca pe Jija, chiar dacă îmbinată cu o anumită prudență.

Dar ceilalți copii orogeni o acceptă pe Nassun cu brațele deschise tocmai pentru că este ceea ce este.

Cel mai mare dintre ei e un băiat de pe Coastă pe nume Eitz, care vorbește cu un accent ciudat, bolovănos, pe care Nassun îl consideră exotic. Are optsprezece ani și este înalt, cu un chip prelung și, chiar dacă în ochii lui stăruie tot timpul o umbră, asta nu-i diminuează farmecul în ochii lui Nassun. El este cel care îi urează bun venit în cea dintâi zi când devine clar că Jija va supraviețui.

— Luna Găsită e comunitatea noastră, spune el cu o voce adâncă, ce face inima lui Nassun s-o ia la galop, în timp ce o conduce către mica incintă pe care oamenii lui Schaffa au construit-o la oarece distanță, lângă porțiunea slăbită a zidului lui Jekity.

Se află în susul unui deal. El o conduce către niște porți care se deschid la apropierea lor.

— Yumenesul a avut Epicentrul, iar Jekity are asta: un loc unde poți fi tu însăți, unde ești întotdeauna în siguranță. Schaffa și ceilalți Gardieni sunt aici ca să ne protejeze, să nu uiți asta. Asta-i locul nostru.

Luna Găsită are propriile ei ziduri, din coloanele acelea de bazalt predominante în regiune, numai că acestea sunt uniforme ca dimensiuni și identice ca formă. Nassun nu trebuie să sessizeze ca să știe că au fost ridicate prin orogenie. În incintă sunt câteva clădiri micuțe, unele noi, dar cele mai multe abandonate de vechiul Jekity pe măsură ce populația comului s-a împuținat. Indiferent ce destinație vor fi avut înainte, acum au fost transformate într-o locuință pentru Gardieni, o sală de mese, o zonă vastă pavată cu lespezi unde se fac antrenamentele, câteva magazii de provizii la nivelul solului și un dormitor pentru copii.

Nassun e fascinată de ceilalți copii. Două fete sunt de pe Coasta de Vest, micuțe, cu pielea cafenie, părul negru și ochi piezişi. Sunt surori, seamănă între ele şi le cheamă Oegin și Ynegen. Nassun n-a mai văzut în viața ei pe cineva de pe Coasta de Vest și se holbează la ele până când își dă seama că și ele se holbează la ea. Ele îi cer voie să-i atingă părul și ea le cere voie să-l atingă pe al lor. Asta le face pe toate să-și dea seama ce prostească e ideea asta și se pun pe chicotit, devenind prietene pe loc, fără ca nimeni să mai pipăie capul nimănui. Apoi mai e Paido, sudmedlatic ca și ea, care după cum arată are în vine ceva sânge antarctic, pentru că părul îi este galben-intens și pielea atât de albă că strălucește. Ceilalți îl tachinează din pricina asta, dar Nassun îi spune că uneori și ea se arde dacă stă la soare – deși are grijă să nu menționeze că ei îi trebuie o zi, nu doar câteva minute – și el se luminează la față.

Ceilalți copii sunt toți din comuri modeste din Sudmedlat și sângele lor sanzed este evident. Deshati se pregătea să devină cioplitoare în piatră când au găsit-o Gardienii și îi pune lui Nassun tot felul de întrebări despre tatăl ei. (Nassun o previne să nu i se adreseze direct lui Jija. Deshati înțelege imediat, deși se întristează.) Lui Wudeh i se face rău când mănâncă anumite soiuri de cereale și e foarte mic și fragil pentru că nu toată hrana îi priește, dar orogenia lui e cea mai puternică din tot grupul. Lashar o privește pe Nassun cu răceală și își bate joc de accentul ei, deși Nassun nu vede nicio deosebire între felul ei de a vorbi și cel al lui Lashar. Ceilalți îi spun că bunicul lui Lashar a fost ecuatorial, iar mama ei e Cârmuitorul acestui com. Din păcate, Lashar e orogenă, așa că toate astea nu mai contează... dar educația de pân-acum își spune cuvântul.

Pe Chiulangioaica n-o cheamă astfel, dar nu vrea să spună nimănui numele ei adevărat, așa că s-a ales cu această poreclă după ce într-o după-amiază a încercat să se fofileze de la îndatoririle ei. (Acum nu mai face așa ceva, însă porecla i-a rămas.) Mijita și-a primit porecla pentru că e cumplit de timidă și în majoritatea timpului stă ascunsă în spatele altcuiva. N-are decât un ochi și o cicatrice teribilă care-i brăzdează obrazul (de când bunica ei a încercat s-o înjunghie, șoptesc ceilalți când Mijita nu se află în apropiere). De fapt, o cheamă Xif.

Sunt zece cu Nassun și vor să afle totul despre ea: de unde vine, care-s mâncărurile ei preferate, cum era viața în Tirimo,

dacă a ținut vreodată în brațe un pui de kirkhusa pentru că-s atât de mătăsoși. Și, odată ce devine evident că Schaffa o preferă, încep să o întrebe alte lucruri, pe șoptite. Ce a făcut în ziua Faliei? Cum a devenit atât de pricepută la orogenie? Așa descoperă Nassun că arareori cei ca ea se nasc din părinți orogeni. Wudeh e cel mai aproape, pentru că mătușa lui și-a dat seama ce este și l-a învățat pe ascuns ce-a putut, dar asta înseamnă că știe cum să nu înghețe oamenii din greșeală și cam atât. Câțiva dintre ceilalți au învățat lecția la modul dur și în cursul acestei conversații Oegin devine foarte tăcută. Deshati nici n-a știut că e orogenă până la apariția Faliei, ceea ce Nassun nu poate pricepe. Ea e cea care pune cele mai multe întrebări, dar cu voce joasă și rușinată, când ceilalți nu sunt prin preajmă.

O altă descoperire a lui Nassun este că-i mult, mult, mult mai talentată decât oricare dintre ei. Nu e vorba numai de antrenamente. Eitz are mult mai mulți ani de pregătire decât ea, și totuși orogenia lui e la fel de slabă și de fragilă ca trupul lui Wudeh. Eitz și-o poate controla suficient cât să nu facă rău, dar nici prea mult bine nu poate face cu ea (de exemplu, să găsească diamante, să răcorească un locușor unde să stea într-o zi fierbinte sau să reteze în două un harpon). Când Nassun încearcă să le explice acest ultim aspect, ceilalți o privesc cu gura căscată și apoi Schaffa se desprinde de peretele clădirii celei mai apropiate (sunt întotdeauna supravegheați de un Gardian când se adună să se antreneze sau să se joace) și o ia la o plimbare.

— Ceea ce nu înțelegi tu, spune Schaffa odihnindu-și o mână pe umărul ei în timp ce merg, este că abilitatea orogenică nu ține numai de antrenament, ci și de talentul tău înnăscut. S-au făcut atâtea eforturi pentru ca acest dar să fie eliminat de pe fața pământului.

Oftează ușor, părând dezamăgit:

— Puțini se mai nasc cu talentul ăsta, la un asemenea nivel.

— Tata l-a omorât pe fratele meu din cauza lui, spune Nassun. Uche avea mai multă orogenie decât mine. Dar nu făcea altceva decât să asculte cu ea și să spună ciudățenii uneori. Mă făcea să râd.

Vorbește încet pentru că încă o mai doare să spună cuvintele astea și pentru că le-a rostit atât de rar. Jija n-a vrut să le audă

niciodată, așa că până acum n-a avut cui să-și împărtășească durerea. Se află pe terasele sudice ale Jekityului, platforme succesive ridicându-se deasupra câmpiei de lavă. Terasele sunt în continuare acoperite cu grâne și legume. Unele plante au început să capete un aspect bolnăvicios ca urmare a împuținării luminii solare. Probabil aceasta va fi cea din urmă recoltă înainte ca pătura de nori să se îngroașe.

— Da. Și e o tragedie, mititico. Îmi pare tare rău, spune Schaffa și oftează. Confrații mei și-au făcut cu prea mult zel datoria de a preveni populația cu privire la pericolul pe care-l reprezintă orogenii neantrenați. Nu spun că avertismentele astea erau false. Dar poate că erau… exagerate.

Ridică din umeri. Se înfurie la gândul că această exagerare este motivul pentru care tatăl ei o privește uneori cu atâta ură. Dar e o furie neclară, fără direcție. Urăște lumea, nu pe cineva anume, ceea ce înseamnă că are destule de urât.

— Tata crede că sunt malefică, se pomenește spunând.

Schaffa o privește îndelung. Pentru o clipă, pe chipul lui se ivește confuzia, un soi de încruntare nedumerită pe care o are din când în când. Fără să vrea, Nassun îl sessizează fugar și da, acele fire argintii, stranii, s-au aprins din nou în el, întrepătrunse în carnea lui și penetrându-i mintea, pornind de undeva din regiunea cefei. Nassun se oprește îndată ce privirea lui se limpezește, pentru că el e de o sensibilitate nefirească în a-i detecta orogenia și nu-i place ca ea s-o facă fără permisiunea lui. Dar când îl chinuiesc firele acelea strălucitoare este mai puțin atent.

— Nu ești malefică, spune el cu fermitate. Ești exact așa cum te-a făcut natura. Asta înseamnă că ești specială, Nassun, specială și puternică într-un mod atipic până și printre cei ca tine. La Epicentru deja ai purta inele. Poate patru sau chiar cinci. Pentru cineva de vârsta ta e uimitor.

Asta o face pe Nassun să se simtă fericită, deși nu înțelege tot ce-i spune el.

— Wudeh zice că la Epicentru sistemul de inele merge până la zece.

Wudeh are parte de cel mai vorbăreț dintre Gardieni, Nida cea cu ochi ca agatul. Uneori Nida spune lucruri care n-au sens, dar în restul timpului le împărtășește cunoștințe utile, așa că toți copiii au învățat pur și simplu s-o ignore când bate câmpii.

— Da, zece, spune Schaffa, pe care, dintr-un motiv neclar, treaba asta pare să-l nemulțumească. Dar aici nu suntem la Epicentru, Nassun. Aici trebuie să te antrenezi singură de vreme ce nu avem seniori orogeni care să te antreneze. Și asta-i bine, fiindcă sunt anumite… lucruri pe care le poți face.

Chipul i se crispează. O nouă străfulgerare argintie îi străbate trupul, apoi se domolește.

— Lucruri pe care trebuie să le faci și pe care… antrenamentul Epicentrului nu te poate învăța să le faci.

Nassun cugetă la cele auzite, ignorând pe moment firele argintii.

— Lucruri cum ar fi să fac orogenia să-mi dispară?

Știe că tatăl ei i-a cerut asta lui Schaffa.

— Ar fi posibil, după ce vei ajunge într-o anumită fază a dezvoltării tale. Dar ca să ajungi acolo cel mai bine ar fi să înveți să-ți folosești puterile fără idei preconcepute.

Îi aruncă o privire. Expresia lui e indiferentă, dar cumva Nassun știe: Schaffa nu vrea ca ea să devină o odihnită chiar dacă asta ar fi posibil.

— Ești norocoasă că te-ai născut ca fiică a unei orogene suficient de abile ca să se descurce cu tine când erai copil. Probabil că ai fost foarte periculoasă ca bebeluș și în cei dintâi ani de viață.

De data asta e rândul lui Nassun să ridice din umeri. Își coboară privirea și strivește sub picior o buruiană care și-a croit drum printre două coloane de bazalt.

— Probabil că da.

El o examinează din nou cu atenție. Orice e în neregulă cu el – și e ceva în neregulă cu toți gardienii Lunii Găsite – dispare ori de câte ori ea încearcă să-i ascundă ceva. Ai zice că poate sessiza minciunile.

— Povestește-mi despre mama ta.

Nassun nu vrea să vorbească despre mama ei.

— Poate că-i moartă.

Pare cel mai probabil, deși își amintește că a simțit efortul mamei ei de face Falia să ocolească Tirimo. Dar poate că oamenii au remarcat asta, nu? Mama a prevenit-o mereu pe Nassun să nu facă orogenie în timpul cutremurelor, pentru că așa se dau de gol cei mai mulți orogeni. Și când orogenii se dau de gol pătesc ce-a pătit Uche.

— Poate, spune el, înclinându-și capul ca o pasăre. Tehnica ta poartă marca antrenamentului Epicentrului. Ai… precizie. E ceva neobișnuit la o pietricică…

Șovăie. Preț de un moment, pare din nou confuz.

— La un copil de vârsta ta. Cum te-a antrenat?

Nassun ridică din nou din umeri și-și îndeasă mâinile în buzunare. Dacă-i povestește, el o s-o urască. Sau dacă nu, în mod sigur o să-și schimbe în rău părerea despre ea. Poate chiar o să renunțe la ea.

Schaffa se așază pe zidul unei terase din apropiere. Continuă s-o privească, zâmbind politicos. În așteptare. Asta o face pe Nassun să se gândească la o a treia posibilitate, încă și mai rea: în caz că refuză să-i povestească, n-o să-i alunge pe ea și pe tatăl ei din Luna Găsită? Atunci ea n-o să mai aibă pe nimeni în afară de Jija.

Și… îi aruncă o privire furișă lui Schaffa. Pe fruntea lui s-a ivit o vagă încruntare, exprimând însă nu nemulțumire, ci îngrijorare. Nu pare prefăcută. Chiar își face griji pentru ea! Nimeni nu și-a mai făcut griji pentru ea de un an încoace.

Așa că, în cele din urmă, Nassun spune:

— Ne duceam într-un loc la capătul văii, departe de Tirimo. Îi spunea lui tati că mă învață să culeg ierburi.

Schaffa încuviințează. Asta e una dintre chestiile pe care le învață copiii din comurile aflate în afara rețelei ecuatoriale de noduri. Un talent util în caz că vine vreun Anotimp.

— Ea spunea că petrecem timp împreună, ca fetele. Tati râdea.

— Și acolo învățai să folosești orogenia?

Nassun încuviințează, cu privirea ațintită asupra mâinilor.

— Îmi povestea despre asta când tati lipsea de acasă. Discuții ca-ntre fete, așa le zicea.

Discuții despre mecanica undelor și matematică. O ploaie nesfârșită de întrebări. Furie când Nassun întârzia să răspundă sau dădea răspunsul greșit.

— Dar pe Pisc… în locul unde mă ducea ea, făceam numai exerciții. Desenase niște cercuri pe sol. Trebuia să mișc un bolovan și torul meu nu trebuia să depășească al cincilea inel, apoi al patrulea, apoi al treilea. Uneori arunca bolovanul spre mine.

Înspăimântătoare priveliștea celor trei tone de piatră care se apropiau huruind de ea în timp ce ea se întreba: „Dacă nu mă descurc o să-l oprească mama oare?”

Dar se descurcase, așa că întrebarea rămăsese fără răspuns.

Schaffa chicotește.

— Uimitor.

Văzând că Nassun îl privește nedumerită, adaugă:

— Exact așa sunt – erau – antrenați copiii orogeni în cadrul Epicentrului. Dar s-ar părea că antrenamentul tău a fost considerabil iuțit.

Își înclină din nou capul, gânditor:

— Dacă ai avut ședințe practice numai ocazional, ca să nu prindă tatăl tău de veste…

Nassun încuviințează. Mâna ei stângă se închide și se deschide din nou, ca și cum are o voință proprie.

— A spus că nu avea timp să mă învețe cu binișorul și că oricum eram prea puternică. Trebuia să găsească metoda cea mai eficientă.

— Înțeleg.

Dar ea îl simte privind-o, așteptând. El știe că e mai mult de-atât. O îmboldește:

— Dar trebuie să-ți fi fost greu.

Nassun încuviințează, apoi ridică din umeri.

— Nu-mi plăcea. Am și țipat la ea odată. I-am spus că e rea. I-am spus c-o urăsc și că nu poate să mă oblige s-o fac.

Când lumina argintie nu pâlpâie și nu scânteiază în interiorul lui, respirația lui Schaffa e remarcabil de regulată. Mai înainte, Nassun s-a gândit că seamănă cu a unei persoane adormite, atât e de liniștită. Acum îi ascultă ritmul răsuflării, liniștitoare chiar dacă nu aparține unui om adormit.

— Mama a tăcut brusc. Apoi a zis: „Ești sigură că te poți controla?” Și pe urmă mi-a luat mâna într-a ei.

Își mușcă buzele și adaugă:

— Și mi-a frânt-o.

Pentru o clipă, respirația lui Schaffa se oprește:

— Ți-a frânt mâna?

Nassun încuviințează. Își plimbă degetul de-a curmezișul palmei, în locul unde oasele lungi care unesc încheietura mâinii cu degetele o mai dor și-acum când e frig. El nu mai spune nimic, așa că ea continuă:

— A spus că nu c-conta dac-o uram. Nu conta dacă voiam sau nu să fiu bună la orogenie. După aia m-a luat de mână și mi-a zis: „Nu îngheța nimic”. Avea o piatră rotundă și m-a lovit cu ea peste… peste mână.

Sunetul cărnii lovite de piatră. Pocnetele umede când mama ei îi pusese oasele la loc. Vocea ei, țipând. Glasul mamei, răzbătând dincolo de vuietul sângelui în auz: „Ești ca focul, Nassun. Ești ca fulgerul, periculos dacă nu e captat prin fire de sârmă. Dar dacă poți să te controlezi, în ciuda durerii, o să știu că nu ești un pericol”.

— N-am înghețat nimic.

După asta mama ei o dusese acasă și îi povestise lui Jija că Nassun alunecase și căzuse. Își respectase promisiunea și n-o mai dusese niciodată pe Nassun pe Pisc. Ceva mai târziu, Jija remarcase cât de tăcută devenise Nassun în ultimul an. „Așa pățesc fetele când încep să crească”, spusese mama.

Nu. Dacă tati a ajuns Jija, atunci și mama trebuie să fie Essun.

Schaffa a amuțit. Dar acum știe ce e ea: un copil atât de încăpățânat, încât propria ei mamă a fost nevoită să-i rupă mâna ca s-o facă să asculte. O fată a cărei mamă n-a iubit-o niciodată, ci doar a șlefuit-o, și care nu poate redobândi dragostea tatii decât realizând imposibilul, devenind ceea ce nu este.

— A fost o greșeală, spune Schaffa.

A vorbit atât de încet, încât ea abia îl aude. Se întoarce și-l privește surprinsă. El își ține ochii în pământ și pe chipul lui a apărut o expresie stranie. Nu nedumerirea, confuzia aceea de care dă dovadă câteodată. Pare a-și aminti ceva și expresia lui e una… vinovată? Îndurerată. Tristă.

— E o greșeală să le faci rău celor pe care-i iubești, Nassun.

Nassun îl privește cu gura căscată. I se taie respirația și nu-și dă seama decât când simte o durere în piept și se vede silită să tragă aer în plămâni. E o greșeală să le faci rău celor pe care-i iubești. E o greșeală. O greșeală. A fost dintotdeauna o greșeală.

Apoi Schaffa îi întinde o mână. Ea i-o ia. El o trage aproape și ea se lasă fără împotrivire, apoi se pomenește în brațele lui, care o cuprind strâns, așa cum tati n-a mai făcut de când l-a omorât pe Uche. În clipa aceea nu-i pasă că Schaffa n-are cum s-o iubească pentru că n-o cunoaște decât de câteva săptămâni. Ea una îl iubește. Are nevoie de el. Ar face orice pentru el.

Cu obrazul lipit de umărul lui, Nassun sessizează când se produce o nouă străfulgerare argintie. De data asta, fiind în contact cu el, îi simte ușoara tresărire a mușchilor. E atât de vagă și ar putea fi orice: o ciupitură de insectă sau un fior în aerul tot mai rece al înserării. Dar cumva ea își dă seama că de fapt e durere. Încruntându-se cu obrazul lipit de uniforma lui, Nassun se întinde precaută către locul acela straniu de la ceafa lui, de unde ies firele argintii. Sunt flămânde firele astea, cumva. Când se apropie de ele, o ling cercetătoare. Curioasă, Nassun le atinge și simte… ce? O smucitură vagă. Apoi se simte obosită.

Schaffa tresare din nou și se retrage, ținând-o la distanță de un braț.

— Ce faci?

Ea ridică stânjenită din umeri.

— Aveai nevoie de asta. Te durea.

Schaffa își întoarce încet capul într-o parte și într-alta, nu în chip de negație, ci ca și cum verifică ceva ce se aștepta să fie acolo, dar a dispărut.

— Mă doare tot timpul, mititico. Asta înseamnă să fii Gardian. Dar…

Pare nedumerit. Astfel își dă seama Nassun că durerea a pierit, cel puțin deocamdată.

— Te doare tot timpul? întreabă ea încruntându-se. E din cauza chestiei ăleia din capul tău?

Privirea lui revine imediat la ea. Nu s-a temut niciodată de ochii lui albi-ca-gheața, nici măcar acum, când devin foarte reci.

— Ce?

Ea arată către propria ceafă. Acolo se află sessapinealele, știe asta de la lecțiile de biomestrie de la creșă.

— E ceva în tine, ceva mic. Aici. Nu știu ce anume este, dar l-am sessizat de când te-am cunoscut. Când m-ai atins pe gât.

Clipește brusc, înțelegând:

— Când ai luat de la mine ceva ca să te doară mai puțin.

— Da, așa am făcut.

Își întinde brațul la spatele ei, poziționându-și două degete la capătul coloanei ei vertebrale, unde începe craniul. Atingerea nu e relaxată ca în celelalte dăți. Cele două degete sunt țepene, ca și cum el se preface că ține un cuțit.

Numai că nu se preface. Ea își amintește ziua aceea din pădure, când ajunseseră la Luna Găsită și îi atacaseră banditii.

Schaffa e foarte, foarte puternic, suficient de puternic pentru ca degetele lui să treacă prin mușchi și oase ca prin hârtie. El n-ar fi avut nevoie de o piatră ca să-i frângă mâna.

Privirea lui Schaffa o găsește pe a ei și descoperă că ea înțelege exact ce se gândește el să facă.

— Nu ți-e frică.

Ea ridică din umeri.

— Spune-mi de ce.

Vocea lui nu lasă loc nesupunerii.

— Păi..., spune ea și ridică iar din umeri înainte să se gândească să se abțină. Nu... adică... dacă ai un motiv întemeiat?

— Habar n-ai care-s motivele mele, mititico.

— Știu!

Nassun se încruntă, dar e supărată mai degrabă pe sine. Apoi găsește explicația.

— Tati n-avea niciun motiv să-l omoare pe fratele meu mai mic.

Sau s-o doboare din căruță cu o lovitură de pumn. Sau să clocească gânduri ucigașe în minte, cum a făcut-o de atâtea ori, în timp ce-i arunca priviri atât de grăitoare, încât până și un copil de zece ani n-avea cum să nu se prindă.

Ochii-de-gheață clipesc. E un spectacol fascinant: treptat, expresia lui Schaffa se îmblânzește, trecând de la ideea de a o ucide la surpriză și apoi la o tristețe atât de profundă, încât Nassun simte un nod în gât.

— Și ai văzut atâta suferință fără sens, încât poți îndura gândul de a fi ucisă dacă există un motiv pentru asta?

Se pricepe la vorbe mai bine decât ea. Nassun încuviințează apăsat.

Schaffa oftează. Ea îi simte degetele tremurând.

— Dar acest lucru nu trebuie cunoscut de cei care nu fac parte din ordinul meu. Odată i-am permis să trăiască unui copil care văzuse și n-ar fi trebuit s-o fac. Și am suferit amândoi din cauza milei mele. Asta-mi amintesc.

— Nu vreau să suferi, spune Nassun.

Își pune mâinile pe pieptul lui, chemând firele argintii din el să mai ia. Ele încep să alunece spre ea.

— Te doare tot timpul? Nu-i cinstit.

— Sunt multe lucruri care pot ușura durerea. Zâmbetul, de exemplu, eliberează anumite endorfine, care…

Tresare și își ia mâna de pe ceafa ei, apucând-o de mâini și desprinzându-le de el chiar în clipa în care firele argintii o găsiseră. Pare sincer alarmat.

— Chestia asta poate să te omoare!

— Oricum o să mă omori tu.

I se pare o chestie de bun-simț.

El o privește fix:

— Pământ al taților și mamelor noastre!

Dar odată cu asta încordarea ucigașă pare să-i dispară din postură. După un moment oftează.

— Să nu pomenești niciodată despre… ceea ce sessizezi în mine când sunt ceilalți prin preajmă. Dacă ceilalți Gardieni află că știi, n-o să te pot apăra.

Nassun încuviințează.

— N-o să spun. O să-mi zici ce este?

— Într-o bună zi, poate.

Se ridică în picioare. Nassun se agață de mâna lui când el încearcă să și-o retragă. Bărbatul se încruntă nedumerit, dar ea zâmbește și îi leagănă mâna ușor și după o clipă el clatină din cap. Apoi pornesc înapoi către incintă și aceasta este cea dintâi zi când Nassun se gândește că aici este casa ei.

•

> „Caută orogenul în leagănul lui. Caută centrul cercului. Acolo vei afla [*neclar*]…”
>
> *Tăblița A Doua*, Adevărul incomplet, *versetul cinci*

10.

Te așteaptă o treabă însemnată

I-ai spus de atâtea ori că-i nebun! Chiar și când ajunseseși să-l iubești ți-ai spus că-l disprețuiești. De ce? Poate pentru că ai înțeles destul de repede că puteai deveni și tu ca el. Sau mai degrabă pentru că ai bănuit, cu mult înainte să-l pierzi și să-l recapeți, că de fapt nu era nebun. „Nebun” e în fond felul în care se gândesc oamenii la toți rogălăii, creaturi cu mințile corupte de timpul ăla pe care l-au petrecut cufundați în piatră, de alianța lor evidentă cu Pământul cel Crud, de faptul că nu erau suficient de umani.

Dar.

„Nebuni” e totodată termenul prin care rogălăii supuși îi desemnează pe rogălăii nesupuși. Odinioară și tu ai fost supusă, fiindcă ți-ai imaginat că astfel vei fi în siguranță. El ți-a demonstrat – te-a împiedicat iar și iar, cu perseverență, să crezi altceva – că obediența nu te apăra de Gardieni, de noduri sau de riscul de a fi linșat, de obligația de a te înmulți la comandă sau de batjocură și atunci care era rostul ei? Partida era prea aranjată ca să merite jucată.

Ai pretins că-l urai fiindcă erai lașă. Dar în cele din urmă l-ai iubit și acum face parte din tine, pentru că, de atunci, ți-ai găsit curajul.

•

— M-am luptat cu Antimoniu pe toată durata coborârii, spune Alabastru. A fost o prostie. Dacă m-ar fi scăpat din strânsoare, dacă i-ar fi slăbit concentrarea fie și o clipă, aș fi devenit parte din stâncă. Nici n-aș fi fost strivit, ci doar… m-aș fi contopit cu ea.

Își ridică brațul mutilat și îl cunoști suficient de bine ca să știi că acum ar fi fluturat din degete. Dacă le-ar mai fi avut. El oftează fără să remarce.

— Când a murit Innon, probabil ajunseserăm deja la nivelul mantalei planetei.

Vorbește încet. În infirmerie s-a făcut liniște. Te uiți în jur: Lerna a dispărut, iar unul dintre asistenții săi doarme într-un pat liber, sforăind ușor. Vorbești și tu la fel de încet. E o conversație numai pentru urechile voastre.

Trebuie să întrebi, deși până și gândul la întrebarea asta e dureros:

— Știi…

— Da. Am sessizat cum a murit.

Alabastru amuțește câteva clipe. Vibrezi de durerea lui, care se împletește cu a ta.

— N-am avut cum să nu sessizez. Ceea ce fac Gardienii ăștia e tot un soi de magie. Numai că-i… greșită. Contaminată, ca tot ce-i legat de ei. Când destructurează o persoană, dacă ești acordat cu acea persoană se simte ca un seism de gradul nouă.

Desigur, amândoi erați acordați cu Innon. Era o parte din tine. Te cutremuri, fiindcă Alabastru încearcă să te facă și mai acordată, cu pământul și cu orogenia, cu obeliscurile și cu teoria magiei unificate, dar tu nu vrei să mai trăiești așa ceva. A fost destul de rău c-ai asistat la asta, c-ai văzut oroarea rămasă dintr-un trup cândva atât de frumos pe care l-ai ținut în brațe și l-ai iubit. A fost mai rău ca un cutremur de gradul nouă.

— N-am putut să-l împiedic.

— Nu. N-aveai cum.

Stai în spatele lui, sprijinindu-l cu o mână. El privește în gol de când a început să spună povestea. Nici acum nu se întoarce să te privească, probabil pentru că n-o poate face fără să-l doară. Dar poate că în vocea lui e alinare.

— Nu știu cum a manipulat ea presiunea și căldura de nu m-au ucis, continuă el. Nu știu cum de n-am înnebunit știind unde mă aflam, vrând să mă întorc la tine, conștient de neajutorarea mea, simțind că mă sufoc. Când am sessizat ce i-ai făcut lui Cori am tras obloanele. Nu-mi amintesc restul călătoriei sau nu vreau. Probabil că… nu știu.

Se înfioară sau încearcă s-o facă. Îți simți mușchii spatelui zvâcnind.

— Când mi-am venit în simțiri eram din nou la suprafață, într-un loc care…

Ezită. Tăcerea lui se prelungește atât de mult, încât ți se face pielea de găină.

(Am fost și eu acolo. E greu de descris. Nu-i vina lui Alabastru.)

— De cealaltă parte a lumii există un oraș, spune el în cele din urmă.

Cuvintele nu au logică. În mintea ta, cealaltă parte a lumii este o întindere vastă de nimic. O hartă pe care nu se află nimic în afara oceanului.

— Pe… o insulă? Există uscat acolo?

— Oarecum.

Nu-i mai este ușor să zâmbească, dar îi simți zâmbetul în glas.

— E un vulcan masiv, adormit, deși se află sub ocean. E cel mai mare vulcan-scut pe care l-am sessizat în viața mea. Poți să instalezi lejer Antarcticele pe el. Orașul se află chiar deasupra lui, pe ocean. De jur-împrejurul lui nu-i nimic cât vezi cu ochii: nici pământ pentru agricultură, nici dealuri care să stăvilească tsunamiurile. Nici porturi sau chei unde să legi o barcă. Numai… clădiri. Copaci și alte plante din soiuri cum n-am mai văzut, sălbăticite, dar fără să fie o pădure, cumva încastrate în oraș. Nu știu cum să le spun. Infrastructură care pare să mențină totul stabil și în funcțiune, dar foarte stranie. Tuburi, cristale și chestii care par însuflețite. N-am putut să-mi dau seama cum funcționa nici a zecea parte din ele. Și în centrul orașului e o… gaură.

— O gaură. (Încerci să ți-o imaginezi.) Pentru înotat?

— Nu. N-are apă. Gaura coboară până în vulcan și… dincolo de el.

Alabastru trage aer adânc în piept.

— Orașul există ca să adăpostească gaura asta. Tot ce-i în el a fost construit cu acest scop. Până și numele lui, pe care mâncătorii de piatră mi l-au dezvăluit, e o recunoaștere a acestui fapt: Centrul Miezului. E o ruină, Essun, un mortciv ca oricare altul, numai că-i intact. Străzile nu s-au sfărâmat. Clădirile sunt goale, dar unele piese de mobilier sunt încă utilizabile, făcute din materiale care nu-s naturale și nu se deteriorează. Ai putea să locuiești acolo dacă ai vrea.

Face o pauză.

— Eu am locuit acolo, după ce m-a adus Antimoniu. Nu aveam unde altundeva să mă duc și nici cu cine să vorbesc… cu excepția mâncătorilor de piatră. Erau zeci, Essun, poate chiar sute. Spun că nu ei au construit orașul, dar că acum le aparține. Și că le-a aparținut de zeci de mii de ani.

Știi cât de tare-l enervează să fie întrerupt, dar acum face o pauză. Poate așteaptă un comentariu din partea ta, poate că îți dă timp să-i absorbi cuvintele. Tu însă te mulțumești să-i privești ceafa. Puținul păr care i-a rămas a crescut prea lung; în curând va trebui să-i ceri lui Lerna niște foarfeci și… În mintea ta nu există niciun gând adecvat, în afară de ăsta.

— E un gând pe care nu poți să-l ocolești când te confrunți cu așa ceva.

Vocea lui e obosită. Lecțiile voastre arareori durează peste o oră și acum deja a trecut mai mult. Te-ai simți vinovată dacă ai fi în stare să mai simți altceva decât șoc.

— Obeliscurile te duc cu gândul acolo, dar…

Îl simți încercând să ridice din umeri. Îl înțelegi.

— Pe ele nu poți să le atingi sau să le străbați. Dar orașul ăsta… Istoria oficială datează de cât? De zece mii de ani? De douăzeci și cinci de mii dacă iei în calcul toate Anotimpurile în privința cărora cei de la Universitate încă se mai ceartă. Dar *oamenii* există de mult mai multă vreme. Cine știe când anume niște versiuni ale strămoșilor noștri s-au târât pentru prima oară afară din cenușă și s-au pus pe trăncănit? Acum treizeci de mii de ani? Acum patruzeci? De prea multă vreme ca să fim creaturile jalnice care suntem acum, ghemuite îndărătul zidurilor noastre și folosindu-ne inteligența și cunoștințele numai și numai pentru a supraviețui. Asta-i tot ce facem acum: căutăm căi mai eficiente de a face chirurgie cu echipament improvizat. Chimicale mai eficiente pentru a cultiva mai multe legume cu mai puțină lumină. Cândva am fost mult mai mult de-atât.

Amuțește din nou și tăcerea se prelungește.

— V-am plâns pe tine, pe Innon și pe Cori vreme de trei zile în orașul acela care amintea de noi cum am fost odinioară.

Te doare faptul că a suferit și pentru tine. N-o meriți.

— Când am… mi-au adus de mâncare.

Alabastru sare peste ceea ce începuse să spună cu atâta iuțeală că la început fraza nu are sens.

— Am mâncat-o, apoi am încercat să-i omor, spune el și vocea-i devine amară. Mi-a luat ceva până să renunț la idee, dar ei au continuat să mă hrănească. I-am întrebat de mai multe ori de ce mă aduseseră acolo. De ce mă țineau în viață. La început, Antimoniu a fost singura care vorbea cu mine. Am crezut că erau supușii ei, dar apoi mi-am dat seama că nu-mi cunoșteau

limba. Unii dintre ei nu erau deloc obișnuiți să interacționeze cu oamenii. Mă priveau și uneori trebuia să-i alung. Unii păreau fascinați de mine, alții scârbiți. Sentimentul era reciproc. În cele din urmă, am învățat s-o rup pe limba lor. Trebuia s-o fac. Anumite părți ale orașului vorbeau în limba asta. Dacă știai cuvintele potrivite, puteai să deschizi uși, să aprinzi lumini, să faci mai cald sau mai rece într-o încăpere. Nu toate dispozitivele mai erau funcționale. Orașul se defecta totuși. Dar încet. Însă gaura… Era înconjurată de indicatoare care se aprindeau când te apropiai.

(Îți amintești brusc de o încăpere din inima Epicentrului. Panouri lungi și înguste aprinzându-se pe rând pe măsură ce te apropiai de alveolă, strălucitoare, deși nu se vedea nici urmă de foc sau de filamente.)

— Bariere mari cât clădirile, care uneori străluceau noaptea. Avertismente care se scriau cu foc în aerul dinaintea ta, alarme care se declanșau dacă te apropiai prea mult. Antimoniu m-a dus acolo însă, în cea dintâi zi când am devenit… funcțional. Am stat pe una dintre bariere și am privit în jos, într-un întuneric atât de adânc, încât…

Aici e nevoit să se oprească. Înghite în sec și reia:

— Ea îmi spusese deja că mă luase din Meov pentru că nu-și permiteau riscul să mă lase să fiu ucis. Așa că acolo, în inima Centrului Miezului, mi-a spus: „De asta te-am salvat. Acesta este dușmanul. Tu ești singurul care-l poate înfrunta”.

— *Ce*?

Nu ești confuză. Crezi că înțelegi. Dar nu-ți place, așa că decizi că n-ai înțeles bine.

— Așa a spus, răspunde el; acum e furios, dar nu pe tine. Cuvânt cu cuvânt. Îmi amintesc, pentru că mă gândeam că ăsta a fost motivul pentru care au murit Innon și Cori, iar tu ai fost aruncată la câini: pentru că în bezna istoriei cineva, unul dintre deștepții noștri de strămoși, s-a hotărât să sape o gaură în centrul lumii așa, fără niciun motiv. Ba nu, de dragul puterii, așa a zis Antimoniu. Nu știu cum anume trebuia să funcționeze, dar știu c-a făcut-o și a creat obeliscurile și alte instrumente care să canalizeze această putere. Dar ceva n-a mers cum trebuie. Am impresia că nici Antimoniu nu știe exact ce anume. Sau poate că mâncătorii de piatră încă se mai ceartă pe subiectul ăsta și nu s-a ajuns la un consens. Dar ceva a mers prost. Obeliscurile… au

dat rateuri. Luna a fost îndepărtată de lângă planetă. Poate asta a fost sau poate s-au întâmplat și altele, dar, indiferent de cauză, rezultatul a fost Sfărâmarea. Chiar a avut loc, Essun. Asta a dus la apariția Anotimpurilor.

Sub mâna ta, mușchii spinării lui tresar ușor. E încordat.

— Înțelegi? Noi folosim obeliscurile. Pentru odihniți, ele nu-s decât niște bolovani mari și stranii. Orașul ăla, toate minunile alea… mortcivul ăla a fost condus de orogeni. Noi am distrus lumea, așa cum s-a spus dintotdeauna. Noi, rogălăii.

O spune cu atâta cruzime și furie, încât cuvântul îi reverberează în tot trupul. Simți cum se încordează când îl rostește. Vehemența îi face rău. Știa asta, dar tot i-a spus.

— Ce n-au nimerit poveștile, continuă el cu un glas ostenit, sunt taberele. Legendele spun că suntem agenții Taicii Pământ, dar e taman pe dos: suntem dușmanii lui. Ne urăște mai mult decât îi urăște pe odihniți, din cauza a ceea ce am făcut. De aia i-a creat pe Gardieni, ca să ne controleze și…

Clatini din cap.

— Bastru… vorbești de parcă planeta este reală. Adică vie. Conștientă. Toate chestiile astea despre Taica Pământ sunt doar povești care încearcă să explice ce nu merge pe lumea asta. Cum ar fi recoltele alea stranii cu care ne pomenim din când în când. Am auzit de oameni care se roagă la un bătrân din ceruri să-i țină în viață cât timp dorm. Oamenii simt nevoia să creadă că lumea e mai mult decât e.

Și lumea e un mare căcat. Înțelegi asta acum, după doi copii morți și după distrugerea repetată a vieții tale. Nu e nevoie să-ți imaginezi planeta ca pe o forță răuvoitoare, dornică de răzbunare. E doar stâncă. Pur și simplu așa-i viața: teribilă, scurtă și încheindu-se în uitare, asta dacă ești norocos.

El izbucnește în râs. Și asta-i face rău, dar e un râs care te înfioară, fiindcă râde la fel ca atunci, pe drumul suspendat dintre Yumenes și Allia. La fel ca în acea stație nodală plină de morți. Alabastru n-a fost nebun niciodată. Pur și simplu a aflat prea multe lucruri care pe un ins mai slab l-ar fi făcut să-și piardă mințile și uneori asta se vede. E felul lui de a gestiona situația, eliberând o parte din acea oroare cumulată, chiar dacă asta îl face să sune ca un nebun cu spume la gură. E și felul în care te avertizează – și de-acum știi asta – că urmează să mai

nimicească o bucățică din naivitatea ta. Nimic nu-i atât de simplu pe cât ai vrea.

— Probabil așa au crezut și ei, zice Alabastru după ce se oprește din râs. Cei care au decis să sape o gaură până în miezul planetei. Dar numai pentru că nu ești în stare să vezi sau să înțelegi un lucru nu înseamnă că acesta nu-ți poate face rău.

Știi că-i adevărat. Dar, și mai important, auzi cunoașterea din vocea lui Alabastru. Te face să te încordezi.

— Ce-ai văzut?

— Totul.

Ți se face pielea de găină.

El inspiră adânc. Când vorbește din nou, vocea-i e monotonă.

— Este un război cu trei tabere. De fapt, sunt mai multe, dar numai astea trei trebuie să te preocupe. Toate cele trei tabere vor să pună capăt acestui război, problema este însă cum. Problema, vezi tu, suntem noi, oamenii. Două dintre tabere încearcă să decidă ce să facă cu noi.

Formularea asta explică multe.

— Pământul și… mâncătorii de piatră?

Întotdeauna furișându-se, complotând, vrând nu se știe ce.

— Nu. Și ei sunt oameni, Essun. Nu ți-ai dat seama? Au nevoi, dorințe și sentimente, la fel ca noi. Și luptă în războiul ăsta de mult mai multă vreme decât noi doi. Unii dintre ei încă de la începuturi.

— Începuturi?

(Cum, adică de când cu Sfărâmarea?)

— Da, unii dintre ei sunt chiar atât de bătrâni. Antimoniu e una dintre aceștia. La fel și mititelul care te urmează peste tot, sau cel puțin așa cred. Mai sunt și alții. Nu pot muri, deci… da. Unii dintre ei au fost de față atunci.

Ești prea copleșită ca să mai fi capabilă de vreo reacție. Hoa? Șapte ani mergând pe treizeci de mii? Hoa?!

— Una dintre tabere ne vrea pe noi – pe toți oamenii – morți, spune Alabastru. Presupun că e și asta o cale de a pune capăt războiului. Cealaltă tabără vrea ca oamenii să fie… neutralizați. Vii, dar inofensivi. Ca mâncătorii de piatră: Pământul a încercat să-i facă mai asemănători lui, dependenți de el, crezând că astfel vor deveni inofensivi.

Suspină:

— E un sentiment liniștitor să știi că și planeta poate să dea greș.

Tresari cu întârziere, fiindcă tot te mai gândești la Hoa.

— A fost om cândva, murmuri tu.

Da. Acum e numai o deghizare, o costumație de mult lepădată, reluată de dragul vremurilor de odinioară, dar odată ca niciodată el a fost un băiat din carne și oase, care arăta așa. Nu are trăsături sanzede, pentru că pe vremea lui rasa sanze nu exista.

— Toți au fost. Asta-i de fapt problema lor.

Alabastru e foarte obosit și poate de aceea vorbește atât de încet.

— Eu abia îmi amintesc lucruri care mi s-au întâmplat acum cincizeci de ani. Imaginează-ți-i pe ei, încercând să țină minte ce s-a petrecut acum cinci mii de ani. Acum zece mii de ani. Sau acum douăzeci de mii. Imaginează-ți cum e să-ți uiți propriul nume. De aia nu răspund niciodată când îi întrebăm cine sunt.

Înțelegerea te face să icnești.

— Nu cred că materia din care sunt alcătuiți mâncătorii de piatră e ceea ce-i face atât de diferiți, continuă el. Cred că nimeni nu poate trăi atât fără să devină ceva cu totul străin de specia umană.

El tot spune „imaginează-ți”, însă tu nu reușești. Sigur că nu reușești. Dar te gândești la Hoa. Ce fascinat era de săpun. Cum se ghemuia lipit de tine ca să doarmă. Tristețea lui când ai încetat să-l mai tratezi ca pe o ființă umană. S-a străduit atât de tare, a făcut tot ce i-a stat în puteri și la sfârșit a dat greș.

— Ai zis că-s trei tabere, spui tu, concentrându-te pe ceea ce poți în loc să jelești ceea ce nu poți.

Alabastru începe să se încovoaie, sprijinindu-se tot mai mult pe mâna ta. Are nevoie de odihnă. Tace atâta timp, încât crezi c-a adormit. Apoi zice:

— Am șters-o într-o noapte când Antimoniu lipsea. Eram acolo de… câțiva ani? Pierdusem socoteala timpului. Nu aveam cu cine să vorbesc în afară de ei, iar ei uită uneori că oamenii au nevoie să vorbească. Nimic în pământ ce să pot asculta, exceptând bolboroseala vulcanului. Pe partea aceea a lumii, constelațiile nu-s cum trebuie…

Se întrerupe o clipă. Timpul pierdut, ajungându-l din urmă.

— Mă uitam la niște diagrame ale obeliscurilor încercând să pricep ce intenționaseră constructorii lor. Mă durea capul. Știam că ești în viață și-mi era atât de dor de tine că mă îmbolnăveam. Am avut deodată ideea asta nebunească: poate, sărind în gaura aia, puteam să mă întorc la tine.

Dacă ar mai avea o mână pe care să i-o poți strânge într-a ta! Degetele îți tresar pe spinarea lui. Nu-i același lucru.

— Așa că am fugit până la gaura aia și am sărit în ea. Nu se cheamă sinucidere dacă nu vrei să mori, așa mi-am zis. (Îl simți din nou că zâmbește.) Dar nu era… lucrurile care înconjoară gaura sunt mecanisme, dar rolul lor nu e numai să te avertizeze. Probabil am declanșat ceva sau poate așa trebuia să funcționeze ele. Am coborât, dar nu în cădere liberă. Era o descindere cumva controlată. Rapidă, dar într-un ritm constant. Ar fi trebuit să mor. Căldură, presiune atmosferică, aceleași forțe prin care m-a purtat Antimoniu, mai puțin stânca, numai că Antimoniu nu era acolo și ar fi trebuit să mor. De-a lungul puțului sunt lumini, la intervale regulate. Ferestre, cred. Oamenii chiar au locuit acolo, dedesubt. Dar în cea mai mare parte domnește întunericul. În cele din urmă, după ore sau poate zile… am încetinit. Ajunsesem la…

Se oprește. Simți că i se face pielea găinii.

— Pământul e viu, spune el și glasul i-a devenit răgușit, aspru și ușor isteric. Unele povești din bătrâni sunt doar povești, ai dreptate, dar nu și asta. Atunci am înțeles ce încercaseră să-mi spună mâncătorii de piatră. De ce trebuia să folosesc obeliscurile ca să creez Falia. Suntem în război cu lumea asta de atâta vreme că am uitat, Essun, dar lumea n-a uitat. Și trebuie să-i punem capăt curând, altminteri…

Alabastru se oprește brusc și tăcerea durează. Vrei să întrebi ce se va întâmpla dacă un război atât de străvechi nu se va încheia cât mai repede. Vrei să-l întrebi ce i s-a întâmplat în miezul Pământului, ce-a văzut sau ce-a pățit de l-a zguduit atât de tare. Însă n-o faci. Ești curajoasă, dar știi ce poți și ce nu poți îndura.

El șoptește:

— Când mor, să nu mă îngropi.

— Ce…

— Dă-mă lui Antimoniu.

Ca și cum și-ar fi auzit numele, Antimoniu apare dintr-odată înaintea voastră. Te uiți urât la ea, înțelegând că asta înseamnă că Alabastru a ajuns la capătul puterilor și discuția trebuie să se încheie. Îi porți pică pentru slăbiciunea lui și urăști faptul că-i pe moarte. Te face să cauți un țap ispășitor pentru ura ta.

— Nu, spui tu privind-o. Te-a luat de lângă mine. N-are dreptul să te păstreze.

El chicotește. E atât de slăbit, încât furia ta se spulberă.

— E fie ea, fie Pământul cel Crud, Essun. Te rog!

Începe să se încline într-o parte și poate că nu ești monstrul care te crezi, căci renunți și te ridici. Silueta lui Antimoniu se încețoșează așa cum fac mâncătorii de piatră, lenți cu excepția momentelor când nu-s, apoi apare ghemuită alături de el, folosindu-și acum ambele mâini ca să-l sprijine, în timp ce el se lasă în voia somnului.

O privești pe Antimoniu. În tot timpul ăsta ai considerat-o dușmanca ta, dar dacă ceea ce a spus Alabastru e adevărat…

— Nu, te răstești tu. (Nu vorbești de fapt cu ea, însă funcționează și așa.) Nu sunt pregătită să te consider un aliat.

Și poate nu vei fi niciodată.

— Chiar dac-ai fi, rostește o voce ce iese din pieptul mâncătoarei de piatră, eu sunt aliata lui. Nu a ta.

Oameni ca noi, cu dorințe și nevoi. Vrei să respingi și ideea asta, dar gândul că nici ea nu te place se dovedește straniu de reconfortant.

— Alabastru a spus c-a înțeles de ce ai făcut ce-ai făcut. Dar eu nu am înțeles de ce a făcut el ce-a făcut sau ce vrea. A spus că este un război cu trei tabere. Care-i a treia? El de ce parte se află? Care-i rolul Faliei?

Oricât ai încerca, nu ți-o poți imagina pe Antimoniu ca pe o ființă cândva umană. Prea multe lucruri te împiedică: fața ei inexpresivă, vocea ei dislocată. Faptul c-o urăști.

— Poarta Obeliscului amplifică energiile, atât cele fizice, cât și cele supranaturale. Nicio gură de vulcan aflată la suprafață nu poate produce aceste energii în cantități suficiente. Falia e o sursă de încredere, abundentă.

Ceea ce înseamnă… Te încordezi.

— Vrei să spui că dacă aș folosi Falia ca sursă ambientală de energie, direcționând-o prin torul meu…

— Nu. Asta te-ar omorî.

— Ei, mersi că m-ai avertizat.

Dar începi să înțelegi. E aceeași problemă pe care o ai cu lecțiile lui Alabastru: căldura, presiunea și mișcarea nu sunt singurele forțe implicate.

— Vrei să spui că pământul emană și magie? Și că, dacă aș canaliza magia asta într-un obelisc…

Te oprești, amintindu-ți cuvintele ei:

— Poarta Obeliscului?

Privirea lui Antimoniu a fost concentrată asupra lui Alabastru. Acum, ochii ei negri și inexpresivi se deplasează și îi întâlnesc în cele din urmă pe ai tăi.

— Cele două sute șaisprezece obeliscuri conectate împreună prin intermediul nestematei de control.

În timp ce tu ai rămas cu gura căscată, întrebându-te ce rugina mă-sii e nestemata de control și șocată la gândul că există mai mult de două sute de blestemății de-astea, ea adaugă:

— Dacă le folosești pentru a canaliza energia Faliei ar trebui să fie de ajuns.

— De ajuns ca să ce?

Pentru prima oară, în vocea ei se strecoară o emoție: iritarea.

— Ca să impui un echilibru sistemului Pământ-Lună.

Ce?

— Alabastru a spus că Luna a fost îndepărtată.

— Pe o orbită eliptică retrogradă.

O privești inexpresiv și atunci ea îți vorbește din nou pe limba ta.

— Adică se întoarce.

O, Pământule! Dar-ar rugina! Nu, fir-ar să fie!

— Vrei să prind nenorocita de Lună?

Ea se mulțumește să te privească și abia acum îți dai seama că ai ajuns să țipi. Arunci o privire vinovată către Alabastru, dar nu s-a trezit. Și nici infirmierul din patul lui îndepărtat. Când vede că nu mai adaugi nimic, Antimoniu spune:

— E una dintre opțiuni.

Aproape ca și cum era gata să uite, adaugă:

— Alabastru a făcut cea dintâi corecție necesară a cursului Lunii, încetinind-o și alterând traiectoria care i-ar fi permis să treacă din nou pe lângă planetă. Altcineva trebuie să facă a doua corecție, plasând-o din nou pe o orbită stabilă și într-un

aliniament magic. Dacă echilibrul va fi restabilit, cel mai probabil Anotimpurile vor dispărea sau vor deveni atât de rare, încât pentru neamul tău va fi practic același lucru.

Tragi aer în piept, dar acum ai înțeles. Redă-i Taicii Pământ copilul și poate că furia lui se va domoli. Asta e cea de-a treia tabără, așadar: cea care vrea un armistițiu, oamenii și Taica Pământ acceptând să se tolereze reciproc, chiar dacă asta a însemnat să creeze Falia și să ucidă milioane de ființe. Coexistență pașnică prin orice mijloace.

„Anotimpurile vor dispărea”. Nu poți să-ți imaginezi asta. Anotimpurile au existat dintotdeauna. Numai că acum știi că nu-i adevărat.

— Păi, nici nu se pune problema unei alegeri, spui tu în cele din urmă. Să pun capăt Anotimpurilor sau să văd cum moare toată lumea și Anotimpul ăsta se prelungește la nesfârșit? O să…

„Să prind Luna” sună ridicol.

— O să fac ce vreți voi, mâncătorii de piatră.

— Întotdeauna există alegeri.

Privirea ei, stranie cum e, se schimbă în mod subtil sau poate ai început tu să-i descifrezi mai bine expresiile. Deodată pare umană și foarte, foarte înverșunată.

— Și nu toți semenii mei vor același lucru.

O privești încruntată, dar ea nu mai adaugă nimic.

Vrei să îi pui și alte întrebări, să te străduiești mai mult să înțelegi, însă ea a avut dreptate: nu erai pregătită pentru asta. Capul ți se învârte și cuvintele îndesate în el încep să se încețoșeze și să se amestece. E prea mult.

Dorințe și nevoi. Înghiți în sec.

— Pot să stau aici?

Ea nu răspunde. Presupui că de fapt nu era nevoie să întrebi. Te ridici și te muți în patul cel mai apropiat. Căpătâiul e la perete, ceea ce înseamnă că vei sta cu capul spre spatele lui Alabastru și Antimoniu și nu ai chef să contempli ceafa mâncătoarei de piatră. Iei perna și te ghemuiești cu capul la picioarele patului, ca să poți vedea fața lui Alabastru. Cândva dormeai mai bine dacă-l puteai zări dincolo de umerii largi ai lui Innon. Nu-i același lucru, dar e ceva.

După un timp, Antimoniu începe din nou să cânte. E straniu de liniștitor. Dormi mai bine ca oricând în ultimele luni.

•

„Caută [*șters*] retrograd pe cerul sudic. Când crește [*șters*]”.

Tăblița A Doua, Adevărul incomplet, *versetul șase*

11.

Schaffa, cu capul pe pernă

Iarăși el. Mi-aș dori să nu-ți fi făcut atâta rău. Nu-ți place deloc să fii el. O să-ți placă și mai puțin să afli că e parte din Nassun… dar nu te gândi la asta acum.

•

Bărbatul care încă mai poartă numele Schaffa, deși cu greu mai poate fi considerat aceeași persoană, visează fragmente din sine.

Gardienii visează arareori. Obiectul înfipt adânc în lobul sessapinealei stângi a lui Schaffa interferează cu ciclul somn-trezie. N-are prea des nevoie de somn și când doarme nu intră decât arareori în faza de somn profund în care apar visele. (Oamenii obișnuiți înnebunesc dacă sunt privați de faza de visare a somnului. Gardienii sunt imuni la soiul ăsta de nebunie… sau poate că ei sunt nebuni dintru-nceput.) Știe că-i un semn rău faptul că visează mai des zilele-astea, dar n-are ce face. A ales să plătească prețul.

Așa că zace pe un pat într-o colibă și geme, zvâcnind convulsiv în timp ce mintea lui se luptă cu imaginile ce o asaltează. Nu visează cum trebuie, pentru că s-a dezobișnuit și pentru că i-a rămas atât de puțin din materialul care ar fi putut fi folosit ca să creeze vise. Mai târziu va vorbi despre toate astea cu glas tare, de unul singur, în timp ce își strânge capul în palme încercând să adune laolaltă fragmentele disparate ale identității sale, și așa voi afla eu ce anume îl chinuiește. Voi ști că atunci când se zvârcolește în somn visează…

… Doi oameni, ale căror trăsături sunt surprinzător de clare în amintirea lui, deși tot restul a dispărut: numele lor, relațiile lor cu el, motivul pentru care și-i amintește. Văzând că femeia are ochi-de-gheață tiviți cu gene negre, dese, presupune că e mama lui. Bărbatul are un aspect mult mai obișnuit. Mult prea obișnuit, deliberat obișnuit, într-un fel care stârnește imediat bănuieli în mintea de Gardian a lui Schaffa. Sălbăticiunile se străduiesc din greu să pară oameni oarecare. Cum au ajuns cei doi să-l aibă pe

el și cum de i-a părăsit, asta s-a pierdut, dar măcar fețele lor sunt interesante.

… Garantul și camerele lui cu pereți negri, tăiați în straturile de rocă vulcanică. Mâini blânde, voci compătimitoare. Schaffa nu și-i amintește pe stăpânii mâinilor și ai vocilor. E ajutat să se așeze într-un scaun din sârmă. (Nu, nodurile n-au fost primele care le-au utilizat.) Scaunul e sofisticat, automat, funcționând impecabil, deși lui Schaffa i se pare că e vechi. Zumzăie și își schimbă configurația, răsucindu-l până când Schaffa se pomenește atârnând cu fața în jos sub lumina artificială, cu chipul prins între două bare rigide și cu ceafa expusă. Are părul scurt. În spate și deasupra lui aude pogorându-se mecanisme străvechi, atât de ezoterice și de bizare, încât numele și scopurile lor originare s-au pierdut demult. (Îți amintește că a învățat, cam în aceeași perioadă, că scopurile originare pot fi lesne pervertite.) În jurul lui aude smiorcăielile și rugămințile altora aduși în acest loc odată cu el: smiorcăielile și rugămințile unor copii. Își dă seama că în amintirea asta el însuși e copil. Apoi aude țipetele celorlalți, urmate de și amestecându-se cu zbârnâituri și zgomotul a ceva tăiat. Mai răsună și un zumzet grav, lichid, pe care nu-l va mai auzi niciodată (dar care ți s-ar părea foarte cunoscut ție și oricărui orogen care s-a aflat în apropierea unui obelisc), pentru că începând din acest moment sessapinealele lui vor fi reconfigurate, sensibile la orogenie, nu la tulburările pământului.

Schaffa își amintește că s-a zbătut și că, până și când era copil, era mai puternic decât majoritatea. Reușește să-și elibereze capul și torsul aproape complet înainte ca mașinăria să ajungă la el. De aceea prima tăietură dă greș, nimerind mult mai în josul gâtului și aproape omorându-l. Echipamentul își ajustează traiectoria necruțător. Simte răceala când așchia de fier îi e inserată în trup și detectează imediat în el frigul altei prezențe. Cineva îl coase. Durerea este cumplită și nu va mai înceta niciodată, deși învață cum s-o domolească suficient cât să fie funcțional, la fel ca toți cei care supraviețuiesc implantului. Toate zâmbetele alea, pricepi? Endorfinele domolesc durerea.

… Epicentrul, o încăpere cu tavan înalt aflată în inima Principalei, și luminile artificiale familiare care înaintează către un puț vast în pereții căruia cresc nenumărate ace de fier, pe

care-l ocolesc. El și alți Gardieni privesc în jos, către trupușorul sfâșiat care zace pe fundul gropii. Din când în când, unul dintre copii găsește locul, sărmanele făpturi prostuțe. Nu înțeleg? Pământul chiar e crud, e nemilos și Schaffa i-ar proteja pe toți de el dac-ar putea. Există un supraviețuitor: unul dintre copiii repartizați Gardienei Leshet. Fata tresare când Leshet se apropie de ea, dar Schaffa știe că Leshet o va lăsa să trăiască. Leshet a fost dintotdeauna mai moale, mai blândă decât ar fi trebuit și copiii ei au de suferit din pricina asta…

… Drumul și numeroșii străini care-și feresc privirea la vederea ochilor lui albi-ca-gheața și a zâmbetului lui permanent, înțelegând că văd ceva ce nu-i în regulă, chiar dacă nu știu ce anume. Într-o noapte, la un han, o femeie se străduiește să lase curiozitatea să-i biruie frica. Schaffa o avertizează, dar ea e insistentă și el nu poate să nu-și spună că plăcerea va ține durerea la distanță ore în șir, poate chiar toată noaptea. E bine să se simtă uman pentru scurt timp. Dar, așa cum a prevenit-o, circuitul îl aduce înapoi peste câteva luni. Ea are un copil în pântece și spune că nu-i al lui, însă el nu-și poate permite această incertitudine. Folosește pumnalul de sticlă neagră, o unealtă făurită în Garant. Femeia a fost bună cu el, așa că țintește numai copilul, sperând că ea îi va elimina cadavrul și va trăi. Dar ea e furioasă, îngrozită și, strigând după ajutor, scoate și ea un cuțit. N-o să mai facă niciodată una ca asta, decide el în timp ce îi ucide pe toți: întreaga ei familie, o duzină de gură-cască, apoi jumătate din oraș care îl atacă în masă. Niciodată nu va mai uita că nu este și n-a fost niciodată o ființă umană.

… Leshet, din nou. De data asta abia o recunoaște. Părul i-a albit și fața ei cândva netedă e toată numai riduri și piele lăsată. E mai scundă, oasele ei se comprimă silind-o să stea cocoșată, așa cum li se întâmplă adesea Arcticilor când îmbătrânesc. Dar Leshet a trăit mai multe secole decât Schaffa însuși. Pentru ei, „bătrân” n-ar trebui să însemne așa ceva: slăbiciune, senilitate, împuținare. (Fericire și un zâmbet care are altă menire decât aceea de a domoli durerea. Nici asta n-ar trebui să însemne.) Privește împietrit zâmbetul larg, entuziast, pe care ea i-l adresează în timp ce se apropie șontâcăind dinspre coliba în care a găsit-o. Se simte copleșit de o oroare vagă și de un dezgust tot mai puternic, de care nu e conștient decât în clipa în

care ea se oprește dinaintea lui și el se întinde și-i frânge gâtul cu o mișcare reflexă.

... Fata. Fata aceea. Una dintre zeci, dintre sute, chipurile lor, de-a lungul anilor, se amestecă și se contopesc... dar nu și ea. O găsește într-un hambar, o biată făptură micuță și înspăimântată, și ea îl iubește imediat. O iubește și el și, în timp ce o învață supunerea recurgând la oase frânte, amenințări pline de dragoste și șanse pe care n-ar trebui să i le dea, își dorește să poată fi mai blând. Oare l-a molipsit Leshet cu blândețea ei? Poate, poate... însă fața ei! Ochii ei! E ceva la ea. Mai târziu nu va fi surprins aflând că este implicată în ridicarea unui obelisc în Allia. Micuța lui specială! După aceea refuză să creadă că e moartă. În timp ce se duce s-o recupereze, e mândru de ea și se roagă vocii din mintea lui ca ea să nu-l silească s-o ucidă. Fata...

... al cărei chip îl face să se deștepte cu un mic țipăt. Fata!

Ceilalți doi Gardieni îl privesc cu ochii disprețuitori ai Pământului. Sunt la fel de compromiși ca el, ba chiar mai mult. Au devenit tustrei ceea ce ordinul Gardienilor i-a prevenit să nu devină. El își amintește numele lui, dar ei le-au uitat pe ale lor. Asta e unica deosebire reală dintre ei și el, nu? Și totuși, cumva ei par mult mai împuținați decât el.

E irelevant. Se ridică din pat, se freacă la ochi și iese.

Coliba copiilor. E vremea să vadă ce fac, își spune Schaffa, deși se duce ață drept la patul lui Nassun. Doarme, și el își ridică felinarul și-i luminează chipul. Da. Asemănarea a fost de la început acolo, în ochii ei și poate în pomeți, zgândărindu-l, iar acum amintirile lui fragmentate și concretețea chipului ei îl ajută să ajungă la o concluzie. Damaya lui. Fata care n-a murit, renăscută.

Își amintește că i-a frânt mâna Damayei și se cutremură. De ce a făcut așa ceva? De ce a făcut toate lucrurile oribile pe care le-a făcut? Gâtul lui Leshet. Gâtul lui Timay. Familia lui Eitz. Atâția alții, așezări întregi. De ce?

Nassun se foiește în somn, murmurând ceva. Schaffa o mângâie mașinal pe obraz și ea se liniștește. În pieptul lui e o durere surdă care poate fi dragoste. Își amintește însă că a iubit, și pe Leshet, și pe Damaya, și pe mulți alții, și totuși le-a făcut ce le-a făcut.

Nassun se mișcă și se deșteaptă pe jumătate, clipind în lumina felinarului.

— Schaffa?

— Nu-i nimic, mititico, spune el. Îmi pare rău.

Îi pare rău în atâtea feluri… Dar spaima nu l-a părăsit și amintirea visului stăruie. Trebuie să încerce să le alunge.

— Nassun, izbucnește el în cele din urmă. Te temi de mine?

Ea clipește, încă nedezmeticită, apoi zâmbește și în el ceva se destinde.

— Niciodată!

„Niciodată”. Schaffa simte că i s-a pus un nod în gât și înghite cu greutate.

— Bine. Culcă-te la loc!

Ea adoarme imediat și de fapt poate că n-a fost nicio clipă cu adevărat trează. Dar el rămâne alături, veghind-o până ce ochii ei încep să se miște sub pleoape, visând din nou.

Niciodată.

— N-o s-o mai fac niciodată, șoptește el și amintirea asta îl face și ea să tresară.

Apoi sentimentele i se schimbă și hotărârea i se întărește. Ce s-a întâmplat înainte nu contează. Acela era un alt Schaffa. Acum are o nouă șansă. Și dacă a fi mai puțin decât era înseamnă să nu mai fie monstrul care a fost, atunci nu regretă nimic.

O durere fulgerătoare îi străbate spinarea, mult prea rapid ca s-o poată alunga cu un zâmbet. Ceva nu e de acord cu decizia lui. Automat, își întinde mâna către ceafa lui Nassun… apoi se oprește. Nu. Ea înseamnă pentru el mai mult decât eliberarea de durere.

„Folosește-o”, îi ordonă vocea. „Frânge-o. E încăpățânată ca mama ei. Învaț-o măcar pe ea să se supună”.

„Nu”, gândește Schaffa ca răspuns și se pregătește pentru represaliile ce urmează. În fond, nu-i decât durere.

Așa că Schaffa o învelește pe Nassun, o sărută pe frunte și stinge lumina la plecare. Se îndreaptă către culmea de deasupra așezării și își petrece acolo restul nopții, strângând din dinți și încercând să se descotorosească de ultimele rămășițe ale celui care a fost, promițându-și un viitor mai bun. În cele din urmă, ceilalți doi Gardieni ies și ei pe treptele colibei, dar el ignoră greutatea privirilor lor stranii ațintite asupra spinării lui.

12.

Nassun, căzând în sus

Repet: astea sunt în mare parte speculații. O știi pe Nassun și e o parte din tine, dar nu poți fi Nassun... și cred că de-acum am stabilit că nu o cunoști așa de bine cum crezi. (Ah, dar niciun părinte nu-și cunoaște atât de bine copilul.) Însărcinarea de a înțelege existența lui Nassun revine altcuiva. Dar o iubești și asta înseamnă că o parte din mine nu poate să nu simtă același lucru.

În dragoste, așadar, vom căuta înțelegerea.

•

Nassun ascultă cu sensibilitatea ancorată adânc în pământ.

La început nu sunt decât obișnuitele interferențe asupra sesunei ambientale: destinderile și contractările infime ale straielor, bolboroseala placidă a bătrânului vulcan de sub Jekity, scrâșnetul lent al coloanelor de bazalt ridicându-se și răcindu-se încontinuu. S-a obișnuit cu astea. Îi place că acum poate să le asculte după pofta inimii, oricând vrea, în loc să fie silită să aștepte până după lăsarea întunericului, zăcând trează după ce părinții ei s-au dus la culcare. Aici, în Luna Găsită, Schaffa i-a dat voie să folosească creuzetul oricând vrea și pe perioade oricât de lungi. Încearcă să nu-l monopolizeze, pentru că și ceilalți trebuie să învețe... dar lor nu le place orogenia așa cum îi place ei. Majoritatea lor par indiferenți față de puterea pe care o mânuiesc sau față de minunățiile pe care le pot explora dacă reușesc s-o controleze. Câțiva chiar se tem de ea, lucru pe care Nassun nu-l poate înțelege, dar pe de altă parte nu mai înțelege nici cum de-a vrut vreodată să devină loristă. Acum are libertatea de a fi pe deplin cine și ce este și nu se mai teme de acest sine. Acum are pe cineva care crede în ea așa cum e, are încredere în ea și luptă pentru ea. Așa că va fi ea însăși.

Acum, Nassun călărește un vârtej din interiorul punctului fierbinte de sub Jekity, într-un echilibru perfect printre presiunile opuse, și nici prin gând nu-i trece să se teamă. Nu-și dă seama că un cvadriinelar de-al Epicentrului s-ar chinui să facă ce face

ea. Dar ea n-o face cum ar face-o un cvadriinelar, apucând mișcarea și căldura și încercând să le canalizeze prin ea. Se întinde într-acolo, da, dar numai cu simțurile, nu și cu torul ei de absorbție. Însă, deși un instructor de la Epicentru ar preveni-o că în felul acesta nu poate influența nimic, ea își urmează propriile instincte care îi spun că poate. Lăsându-se în brațele vârtejului, răsucindu-se odată cu el, se poate relaxa suficient ca să se strecoare dincolo de presiunea și de fricțiunea lui, către ceea ce se află dedesubt: argintul.

Acesta e numele pe care a decis să i-l dea după ce i-a întrebat pe Schaffa și pe ceilalți și a înțeles că nici ei nu știu ce este. Ceilalți copii orogeni nici măcar nu-l pot detecta. Lui Eitz i s-a părut odată că a sessizat ceva, în urma rugăminții ei timide de a se concentra asupra lui Schaffa, nu a pământului, fiindcă argintul e mai ușor de văzut – mai dens, mai puternic, mai hotărât – în oameni decât în sol. Dar în clipa următoare Schaffa a înțepenit și i-a aruncat o privire furioasă, iar Eitz a tresărit, părând mai vinovat și mai bântuit ca de obicei, așa că Nassun a regretat că l-a făcut să sufere. Nu l-a mai rugat niciodată să încerce.

Ceilalți, însă, nu pot face nici măcar atât. Ceilalți doi Gardieni, Nida și Umber, o ajută cel mai mult.

— E o chestie pe care încercam s-o eliminăm în Epicentru când ei o descopereau, când auzeau chemarea, când ascultau cu prea multă atenție, începe Nida, iar Nassun se oțelește pentru că odată ce Nida se pornește n-ai de unde ști când se va opri. Numai ceilalți Gardieni o pot face să se oprească. Folosirea de sublimate în loc de structuri de control e periculoasă, definitivă, e un avertisment. Important de cultivat pentru cercetare, dar pe majoritatea copiilor de acest soi i-am trimis să servească în noduri. Printre ceilalți i-am tăiat – tăiat – tăiat pentru că era interzis să te întinzi către cer.

Uimitor, dar după asta se întrerupe. Nassun se întreabă ce legătură are cerul cu toate astea, însă știe că nu trebuie să întrebe, pentru ca Nida să nu se pornească din nou.

Dar Umber, care e pe atât de lent pe cât e Nida de iute, încuviințează.

— Le-am permis câtorva să se dezvolte, traduce el. Pentru prăsire. Din curiozitate. Pentru gloria Epicentrului. Dar numai atât.

Ceea ce îi spune lui Nassun câteva lucruri, odată ce reușește să extragă informația din delirul ăsta. Nida, Umber și Schaffa nu mai sunt Gardieni adevărați, deși au fost cândva. Au abandonat crezul ordinului lor, alegând să-și trădeze vechiul mod de viață. Așadar, folosirea argintului le provoacă o îngrijorare teribilă Gardienilor obișnuiți, însă de ce? Dacă numai câțiva dintre orogenii Epicentrului au avut voie să-și dezvolte acest dar, să „progreseze”, care era pericolul dacă ar fi făcut-o mai mulți? Și de ce acești foști Gardieni, care odinioară îi „eliminau” pe cei cu darul, o lasă acum pe ea să-l folosească după plac?

Observă că Schaffa e și el prezent la discuție, totuși nu spune nimic. Se mulțumește să o privească și să-i zâmbească, tresărind ori de câte ori argintul scânteiază și străfulgeră prin trupul lui. În ultimul timp, asta i se întâmplă destul de des. Nassun nu-i sigură din ce cauză.

Nassun revine acasă serile, după ce și-a petrecut întreaga zi la Luna Găsită. Jija s-a instalat comod în casa lui din Jekity și de fiecare dată când ea se întoarce găsește noi amănunte plăcute care transformă locuința într-un cămin: vechea ușă de lemn vopsită într-un albastru surprinzător de intens, butași plantați în mica lor grădină, deși aceștia sunt tot mai pirperniciți pe măsură ce norul de cenușă de deasupra lor se îndesește, un covor, cumpărat în schimbul unui cuțit de sticlă, în cămăruța pe care el i-a repartizat-o ei. Nu e la fel de mare cum era camera ei din Tirimo, dar are o fereastră care dă deasupra pădurii ce înconjoară platoul lui Jekity. Dincolo de pădure, dacă văzduhul e suficient de limpede, poate zări uneori coasta ca o linie îndepărtată, albă, imediat ce se termină verdele pădurii. Dincolo de ea se află o întindere albastră care o fascinează, deși de aici nu poate vedea decât această fâșie de culoare. N-a văzut niciodată marea de aproape, însă Eitz îi spune povești fascinante despre ea: că miroase a sare și a forme stranii de viață, că scaldă cu apa ei un strat fin numit nisip, pe care nu crește mai nimic din cauza sării, că uneori pe uscat ajung făpturi care trăiesc în ea, cum ar fi crabi, caracatițe sau suzete-de-nisip, deși acestea din urmă apar, zice-se, numai pe durata unui Anotimp. Tsunamiul e un pericol constant și de aceea oamenii nu locuiesc în apropierea mării dacă pot să evite asta și, într-adevăr, la câteva zile după ce ea și Jija au ajuns în Jekity a sessizat mai degrabă decât a zărit ecourile unui cutremur

puternic departe spre est, mult în largul oceanului. A sessizat și reverberațiile produse când ceva imens a fost mutat din loc, izbindu-se de uscat în lungul coastei. De data asta i-a părut bine că se afla atât de departe.

E bine totuși să ai din nou o casă. Pentru prima oară după mult timp, viața începe să reintre în normal. Într-o seară, la cină, Nassun îi povestește tatii ce i-a spus Eitz despre mare. El o privește sceptic și o întreabă de unde a auzit toate astea. Ea îi povestește despre Eitz și tata amuțește.

— Băiatul ăla e rogălău? întreabă el după un moment.

Nassun, ale cărei instincte au emis în cele din urmă un avertisment – s-a dezobișnuit să mai supravegheze schimbările de dispoziție ale lui Jija amuțește. Dar, știind că el se va înfuria și mai tare dacă nu vorbește, face în cele din urmă semn că da.

— Care dintre ei?

Nassun își mușcă buzele. Dar Eitz e al lui Schaffa și știe că Schaffa nu va permite ca vreunul dintre orogenii lui să fie rănit. Așa că răspunde:

— Cel mai mare. E înalt și cu pielea foarte neagră și are o față lungă.

Jija continuă să mănânce, totuși Nassun îi vede mușchii fălcii încordându-se fără nicio legătură cu mestecatul.

— Băiatul ăla de pe Coastă. L-am văzut eu. Nu vreau să mai vorbești cu el.

Nassun înghite și riscă:

— Trebuie să vorbesc cu toți ceilalți, tati. Așa învățăm.

— Învățați?

Jija își ridică privirea. Expresia lui este stăpânită, controlată, dar e limpede că-i furios.

— Câți ani are băiatul ăla, douăzeci? Douășcinci? Și încă-i rogălău. Încă! Ar fi trebuit să fie în stare să se vindece de-acum!

O clipă Nassun e confuză, pentru că vindecarea de orogenie este ultimul lucru la care se gândește la sfârșitul fiecărei lecții. Da, Schaffa a spus că așa ceva-i posibil. Ah, iar Eitz, care nu are decât optsprezece ani, dar pe care e clar că Jija îl crede mai mare, e prea vârstnic ca să nu fi utilizat deja tratamentul acela, dacă avea de gând. Înfiorându-se, Nassun își dă seama că Jija a început să se îndoiască de spusele lui Schaffa despre posibilitatea vindecării orogeniei. Ce va face dacă-și va da seama că Nassun nu mai vrea să fie vindecată?

Nimic bun.
— Da, tati, spune ea.
Ca de fiecare dată, asta îl înduplecă.
— Dacă trebuie să vorbești cu el în timpul lecțiilor, asta e. Nu vreau să-i înfurii pe Gardieni. Dar nu-i vorbi când nu ești la școală, spune el și oftează. Nu-mi place că petreci atâta timp acolo sus.
Continuă să bodogăne pe tema asta până la sfârșitul cinei, dar nu zice nimic mai rău, așa că Nassun se relaxează în cele din urmă.
A doua zi de dimineață, la Luna Găsită, îi spune lui Schaffa:
— Trebuie să învăț să ascund mai bine ceea ce sunt.
Când îi spune asta, Schaffa cară doi saci la deal, către incinta Lunii Găsite. Sunt grei și o fi nefiresc de puternic, dar până și unul ca el gâfâie cărându-i, așa că ea nu insistă să primească un răspuns cât timp merg. Când au ajuns la una dintre magaziile dărăpănate unde-și țin proviziile, el pune poverile jos și-și trage sufletul. E mai ușor să ții aici alimentele pentru hrana copiilor decât să te deplasezi tot timpul până la depozitele din Jekity sau la cantina comună.
— Ești în siguranță? întreabă el încet.
De aia-l iubește ea.
Nassun încuviințează mușcându-și buza de jos, pentru că nu-i în regulă să se îndoiască de propriul ei tată. El o sfredelește îndelung cu privirea și expresia rece și calculată de pe chipul lui o avertizează că a început să ia în calcul o soluție simplă pentru problema ei.
— Să nu faci asta! izbucnește ea.
El ridică dintr-o sprânceană.
— Ce să nu fac? o provoacă.
Viața lui Nassun în ultimul an a fost hidoasă. Măcar brutalitatea lui Schaffa e curată și necomplicată, așa că îi vine mai ușor să strângă din fălci și să-și sumețească bărbia.
— Nu-l omorî pe tata.
El zâmbește, dar ochii lui continuă să fie reci.
— O spaimă ca a lui are o cauză, Nassun. Ceva fără legătură cu tine, cu fratele tău sau cu minciunile mamei tale. Orice-o fi fost, l-a rănit pe tatăl tău și, evident, rana asta s-a infectat. O să atace orice-i atinge acea veche rană sau măcar se apropie de ea… și ai văzut asta.

Ea se gândește la Uche și încuviințează.

— Cu așa ceva nu poți discuta rațional.

— Ba pot, izbucnește ea. Am mai făcut-o. Știu cum să-l…

„Manipulez”, ăsta ar fi cuvântul potrivit, dar ea nu are decât zece ani, așa că spune:

— Pot să-l împiedic să facă rău. Am făcut-o de fiecare dată până acum.

Aproape de fiecare dată.

— Până când, la un moment dat, nu vei reuși să-l oprești. O dată va fi de ajuns, spune el.

O privește drept în ochi:

— Nassun, dacă îți face vreun rău, o să-l ucid. Nu uita asta dacă pui viața tatălui tău mai presus de a ta. Pentru că eu n-o pun.

Apoi se întoarce către magazie să aranjeze proviziile și acela este sfârșitul conversației lor.

Ceva mai târziu, Nassun le relatează celorlalți această discuție. Micul Paido propune:

— Poate ar trebui să te muți la Luna Găsită, împreună cu noi.

Ynegen, Chiulangioaica și Lashar stau alături, relaxându-se și refăcându-și forțele după ce și-au petrecut după-amiaza găsind și deplasând pietrele marcate îngropate sub podeaua creuzetului. La auzul acelor cuvinte, încuviințează și murmură exprimându-și acordul.

— Așa se și cuvine, spune Lashar cu aroganța ei obișnuită. N-o să fii niciodată una de-a noastră cât timp locuiești printre ei.

Nassun s-a gândit și ea adesea la acest lucru. Dar…

— E tatăl meu, spune ea desfăcându-și neputincioasă brațele.

Afirmația nu se bucură de înțelegerea celorlalți, atrăgându-i doar câteva priviri compătimitoare. Majoritatea copiilor încă poartă urmele violențelor îndurate din partea adulților din viața lor, în care au avut încredere.

— E un odihnit, se răstește Chiulangioaica și odată cu asta pentru cei mai mulți subiectul e încheiat. În cele din urmă, Nassun renunță să-i mai convingă de contrariu.

Inevitabil, aceste gânduri încep să-i afecteze orogenia. Cum altfel dacă o parte secretă din ea vrea să-și mulțumească tatăl? Ca să se conecteze pe deplin cu pământul are nevoie de toată forța ei și de încrederea alimentată de entuziasm. În după-amiaza aceea, în timp ce încearcă să atingă firele argintii

învârtejite ale punctului fierbinte, lucrurile decurg atât de rău, încât, redevenind conștientă după o luptă care o lasă cu răsuflarea tăiată, descoperă că a înghețat toate cele zece inele ale creuzetului și atunci Schaffa pune piciorul în prag.

— În noaptea asta o să dormi aici, spune el, după ce o cară în brațe pe deasupra solului înghețat și o pune pe o banchetă.

Ea e prea epuizată ca să meargă. A avut nevoie de toată puterea ei ca să rămână în viață.

— Mâine, când te trezești, mergem amândoi la tine acasă și îți aducem lucrurile încoace.

— N-nu vreau, gâfâie ea, deși știe că lui Schaffa nu-i place când copiii îi spun nu.

— Mititico, nu-mi pasă ce vrei tu. Problema asta interferează cu antrenamentul tău. De aia Epicentrul despărțea copiii de familiile lor. Ceea ce faci tu e prea periculos ca să-ți permiți să te lași distrasă, chiar și de persoane dragi.

— Dar…

Nu are putere să protesteze mai viguros. El o ține în poală, încercând s-o încălzească, fiindcă marginea torului ei a fost la doar doi centimetri de piele.

Schaffa oftează. Un timp nu spune nimic, cu excepția momentului în care strigă să vină cineva cu o pătură. O aduce Eitz, care plecase după una imediat ce văzuse ce se întâmplă. (Toată lumea a văzut. E jenant. După cum ai înțeles în perioada copilăriei timpurii și periculoase a lui Nassun, e o fire foarte, foarte mândră.) Când Nassun se oprește în cele din urmă din tremurat și nu se mai simte ca și cum sessapinealele i-ar fi fost bătute metodic, Schaffa spune:

— Mititico, tu servești unui scop mai înalt. Nu dorințelor unui singur om, nici măcar alor mele. N-ai fost făcută pentru asemenea meschinării.

Ea se încruntă.

— Atunci… pentru ce am fost făcută?

El clatină din cap. Argintul străfulgeră prin el, o rețea însuflețită care își schimbă forma pe măsură ce lucrul acela implantat în sessapineala lui își reafirmă din nou voința sau cel puțin încearcă.

— Ca să dregi o greșeală imensă. Una la care am contribuit cândva.

Asta e atât de interesant, încât alungă somnul după care trupul lui Nassun tânjește.

— Ce greșeală?

— Că i-am înrobit pe cei ca tine.

Când Nassun se trage înapoi ca să-l poată privi încruntată, el zâmbește din nou, de data asta cu tristețe.

— Sau poate e mai corect să spunem că am perpetuat robia pe care și-au impus-o singuri în perioada Vechiului Sanze. Vezi tu, oficial, Epicentrul era condus de orogeni, orogeni triați și cultivați de noi, aleși cu grijă și modelați întru supunere. Făcuți să-și cunoască locul. Având de ales între moarte și cea mai vagă șansă de a fi acceptați, au fost disperați și noi ne-am folosit de asta. Noi i-am adus la disperare.

Din motive neclare, aici se oprește și oftează. Inspiră adânc. Expiră. Zâmbește. Așa își dă Nassun seama, fără să sessizeze, că durerea care locuiește în permanență în capul lui Schaffa a început să devină din nou mai arzătoare.

— Și cei ca mine – Gardienii dintre care am făcut cândva parte – au fost complici la această atrocitate. Ai văzut cum cioplește tatăl tău o piatră? O lovește cu ciocanul, desprinzând bucățile mai slabe. Sfărâmând-o, dacă nu poate suporta presiunea, și luând-o de la capăt cu alta. Asta am făcut și eu pe vremuri, dar cu copii.

Lui Nassun îi este greu să creadă. Sigur că Schaffa e violent și lipsit de scrupule, dar asta numai cu dușmanii. Anul petrecut în afara unui com a învățat-o pe Nassun că uneori cruzimea este necesară. Însă poate copiii de la Luna Găsită el se poartă întotdeauna cu blândețe și bunătate.

— Până și cu mine?

Întrebarea nu-i clară, dar el înțelege ce-a vrut să spună: „Dacă m-ai fi găsit atunci?”

Îi atinge capul, mângâindu-l și odihnindu-și vârfurile degetelor pe ceafa ei. Nu ia nimic de data asta, dar poate că gestul îl mai alină, căci pare atât de trist.

— Până și cu tine, Nassun. Le-am făcut rău multor copii pe vremea aia.

Ce trist! Nassun decide că, și dacă el a făcut ceva rău, sigur n-a fost intenționat.

— N-a fost corect să-i tratăm așa pe semenii tăi. Sunteți ființe umane. A fost o greșeală să vă transformăm în unelte. De *aliați*

avem nevoie acum, în zilele astea întunecate mai mult ca oricând.

Nassun e gata să facă orice-i cere Schaffa. Dar de aliați ai nevoie ca să atingi niște obiective specifice și nu sunt totuna cu prietenii. Faptul că distinge diferența este o altă lecție învățată pe drumul încoace.

— De ce ai nevoie să-ți fim aliați?

Privirea lui devine distantă, tulburată.

— Ca să reparăm ceva de mult stricat, mititico, și să punem capăt unui conflict ale cărui origini se pierd atât de departe în trecut, încât cei mai mulți dintre noi au și uitat cum a început. Sau că războiul încă e în desfășurare.

Ridică o mână și-și atinge ceafa.

— Când am renunțat la ceea ce eram, m-am devotat cauzei de a contribui la încheierea războiului.

Deci asta e.

— Nu-mi place că te face să suferi, spune Nassun privind pata aceea de pe harta argintie din trupul lui.

E atât de micuță. Mai fină decât acele pe care le folosește uneori tatăl ei ca să coasă rupturile din haine. Dar e un spațiu negativ în toată strălucirea aceea, perceptibil numai prin contrast și prin efectele sale, nu și în sine. Ca păianjenul neclintit din centrul unei pânze tremurânde, îmbrobonite de rouă. Însă păianjenii hibernează pe durata unui Anotimp, în vreme ce lucrul acela din creierul lui Schaffa îl apasă fără încetare.

— De ce te chinuiește dacă faci ce vrea?

Schaffa clipește. O îmbrățișează cu blândețe și zâmbește.

— Pentru că refuz să te silesc să-i faci pe voie. Îți prezint dorințele sale și te las să alegi, iar dacă spui „nu” o să-ți respect decizia. El e… mai puțin încrezător în cei ca tine. Și trebuie să recunosc că are motive.

Clatină din cap.

— Putem să discutăm despre astea mai târziu. Acum lasă-ți sessapinealele să se odihnească.

Ea se supune imediat, deși n-a vrut să-l sessizeze și nici nu era conștientă că o face. Sessizatul continuu a devenit pentru ea o a doua natură.

— Cred că te vei simți mai bine după un pui de somn.

Așa că el o duce într-unul dintre dormitoare și o culcă într-un pat al nimănui. Ea se ghemuiește în coconul păturii și adoarme legănată de sunetul vocii lui care le cere celorlalți copii să nu o deranjeze.

Și se trezește în dimineața următoare cu ecoul propriilor țipete și gâfâieli în auz, în timp ce se zbate să se elibereze de pătură. Cineva o prinde de braț și asta-i tot ce n-ar trebui să fie: nu acum, nu pe ea, nu-i cine vrea și nu-i tolerabil. Se năpustește în pământ și nu căldura sau presiunea răspunde chemării ei, ci acea rețea de lumină argintie care țipă la rândul său, reverberând de nevoia ei nerostită de putere. Țipătul se răsfrânge în tot ținutul, nu numai prin fire, ci și în unde, nu numai prin pământ, ci și prin apă și aer, și

și atunci

și ATUNCI

ceva îi răspunde. Ceva din cer.

Nu vrea să facă ceea ce face. Iar Eitz în mod sigur nu a vrut să se întâmple ceea ce se întâmplă ca rezultat al încercării lui de a o trezi din coșmar. O place pe Nassun. E o fată tare dulce. Și chiar dacă Eitz nu mai e un copil încrezător și, în anii de când și-a părăsit casa lui de pe Coastă, și-a dat seama că în ziua aceea Schaffa zâmbea prea mult și mirosea vag a sânge, înțelege ce înseamnă fascinația acestuia față de Nassun. În tot timpul ăsta, Gardianul a căutat ceva și, în ciuda a toate, Eitz îl iubește suficient de mult ca să spere că va găsi.

Poate că gândul ăsta te va face să te simți mai bine, ceea ce nu va fi cazul cu Nassun, care, înspăimântată și dezorientată, îl transformă pe Eitz în piatră.

Nu e același proces care i se întâmplă, departe de aici și sub pământ, lui Alabastru. Acela este mai lent, mai crud, și totuși mult mai rafinat. E o artă. Ce i se întâmplă lui Eitz e o catastrofă: lovitura ca de baros a atomilor reordonați brusc și nu la întâmplare. Rețeaua pe care aceștia ar trebui să o formeze în mod natural se dizolvă în haos. Procesul pornește dinspre piept, când Nassun încearcă să-l împingă, răspândindu-se în mai puțin timp decât le trebuie celorlalți copii prezenți să icnească surprinși. Îi cuprinde pielea cafenie, care se întărește și capătă un luciu ca de ochi-de-tigru, apoi îi pătrunde sub piele, deși nimeni nu va vedea rubinul dinăuntrul lui decât dacă îl vor sparge. Eitz moare aproape pe loc, când inima i se solidifică într-

o nestemată striată din cuarț galben, rubin întunecat și agată albă, întrețesută cu vagi vinișoare de safir. E un eșec superb. Totul se petrece atât de repede, că n-apucă să se sperie. Asta, dacă nu altceva, ar putea s-o aline pe Nassun mai târziu.

Dar în acest moment, în secundele tensionate de după, în timp ce Nassun se zvârcolește și încearcă să-și retragă mintea care cade, cade în sus printr-o lumină albastră, apoasă, în timp ce exclamația lui Deshati se transformă într-un țipăt (care declanșează altele), în timp ce Mijita se apropie și privește cu gura căscată reproducerea strălucitoare și viu colorată a lui însuși în care s-a transformat Eitz, altundeva se întâmplă mai multe lucruri deodată.

Pe unele dintre ele le-ai ghicit probabil. Undeva la vreo sută șaizeci de kilometri, un obelisc de culoarea safirului scânteiază devenind solid pentru o clipă, apoi redevine translucid și pornește greoi către Jekity. La mulți kilometri depărtare, într-o cu totul altă direcție, la mare adâncime, într-o venă magmatică de porfir, ceva aducând cu o siluetă umană se răsucește, însuflețit de un interes cu totul nou.

Se mai întâmplă și altceva ce poate nu ai ghicit sau poate da, pentru că tu îl cunoști pe Jija și eu nu. Dar exact în clipa în care fiica sa dezorganizează protonii unui băiat, Jija își încheie suișul anevoios către platoul care adăpostește Luna Găsită. Prea mânios ca să mai fie politicos după o noapte nedormită, începe să-și strige fiica.

Nassun nu-l aude. Se zvârcolește în dormitor. Auzind țipetele celorlalți copii, Jija se întoarce în direcția clădirii, dar înainte să poată porni într-acolo doi Gardieni ies afară din locuința lor și traversează curtea. Umber se îndreaptă spre dormitor cu pași rapizi. Schaffa se abate din drum ca să-i taie calea lui Jija. Nassun va afla mai târziu despre asta de la copiii care sunt martori. (Și eu la fel.)

— Fiica mea nu s-a întors acasă noaptea trecută, spune Jija când Schaffa îl oprește.

Jija e alarmat de țipetele copiilor, dar nu foarte mult. Indiferent ce se întâmplă în dormitor, nu se aștepta la nimic bun de la acest bârlog al ticăloșiei care este Luna Găsită. Înfruntându-l pe Schaffa, și-a încordat fălcile într-un fel pe care tu l-ai recunoaște din alte ocazii în care a mai simțit că dreptatea e de partea lui. Ca urmare, nu este dispus să renunțe.

— O să rămână aici, răspunde Schaffa zâmbind politicos. Am descoperit că întoarcerea la tine acasă, seară de seară, interferează cu antrenamentele ei. Întrucât e evident că ți s-a vindecat piciorul suficient cât să urci pân-aici, vrei să fii amabil și să-i aduci lucrurile mai târziu?

— Ea…

Când Umber deschide ușa și intră, țipetele răsună mai tare preț de un moment, apoi însă el o închide în urma sa și se lasă tăcerea. Asta-l face pe Jija să se încrunte, dar clatină din cap concentrându-se pe ceea ce e important.

— N-o să stea aici, dar-ar rugina! Nu vreau să-și petreacă mai mult timp decât e necesar cu…

Se oprește la timp ca să nu pronunțe cuvântul acela obscen.

— Ea nu-i una dintre ei.

Schaffa își înclină capul o clipă, ca și cum ascultă ceva ce numai el poate auzi.

— Chiar nu-i? întreabă el pe un ton visător.

Jija îl privește, rămas momentan fără cuvinte. Apoi înjură și încearcă să treacă pe lângă Schaffa. Într-adevăr, piciorul i s-a întremat aproape complet de la sosirea în Jekity, dar încă mai șchioapătă vizibil, pentru că harponul a sfâșiat tendoane și nervi care se vor vindeca foarte încet sau poate niciodată. Însă chiar dacă Jija ar fi fost capabil să se miște cu mai multă ușurință, tot nu ar fi putut scăpa de palma care se ivește de nicăieri și-i acoperă fața.

E mâna uriașă a lui Schaffa, care i se așterne pe chip cu atâta iuțeală, încât mișcarea pare o ceață. Jija n-apucă s-o întrezărească decât când i s-a așezat deja peste ochi, nas și gură, ridicându-l pe sus și izbindu-l cu spinarea de pământ. Jija rămâne întins, năucit, prea amețit ca să se întrebe ce s-a întâmplat și prea șocat ca să simtă durerea. Apoi mâna se retrage și chipul Gardianului apare pur și simplu dinaintea lui Jija, cu nasul aproape atingându-l pe al său.

— Nassun n-are tată, spune Schaffa încet. (Mai târziu Jija își va aminti că Schaffa a zâmbit în tot acest timp.) N-are nevoie nici de tată, nici de mamă. Nu știe asta încă, dar o va descoperi într-o zi. S-o învăț mai de timpuriu că se poate descurca fără tine?

Și își pune vârfurile a două degete sub bărbia lui Jija, apăsând pielea moale cu suficientă forță, iar Jija pricepe imediat că viața lui depinde de ceea ce va răspunde.

Jija încremenește cu răsuflarea tăiată. În mintea lui nu-i nimic demn de povestit sau despre care să speculăm. Nu spune nimic, deși scoate un sunet. Când copiii vor povesti mai târziu scena, vor lăsa la o parte acest amănunt: scâncetul mic, strangulat al unui bărbat care încearcă să nu-și piardă controlul asupra vezicii și intestinelor și nu se poate gândi decât la moartea lui iminentă. E un sunet nazal, izvorât din fundul gâtului. Îi vine să tușească.

Schaffa pare să ia drept răspuns scâncetul lui Jija. Zâmbetul i se lărgește preț de o clipă, un zâmbet sincer, cald, expunându-i gingiile și încrețindu-i colțurile ochilor. E sincer încântat că nu trebuie să-l ucidă pe tatăl lui Nassun cu mâinile goale. Ridică cu un gest deliberat mâna poziționată sub maxilarul lui Jija și își flutură degetele pe dinaintea ochilor acestuia până când Jija clipește.

— Poftim, spune Schaffa. Acum putem să ne comportăm din nou ca niște persoane civilizate.

Se îndreaptă și își întoarce privirile către dormitor. E clar că l-a uitat deja pe Jija, deși își amintește să adauge:

— Nu uita, te rog, să-i aduci lucrurile.

Apoi se ridică, pășește peste el și se îndreaptă spre dormitor.

Nimănui nu-i mai pasă ce anume face Jija după asta. Un băiat a fost împietrit și o fată a manifestat o putere stranie și înspăimântătoare până și pentru un rogălău. Astea sunt lucrurile pe care și le vor aminti toți când se vor gândi la această zi.

Toată lumea, bănuiesc eu, mai puțin Jija, care pleacă acasă șchiopătând.

În dormitor, Nassun a reușit în cele din urmă să-și retragă sensibilitatea din coloana de lumină albastră, apoasă, care a fost cât pe ce s-o mistuie. E o realizare extraordinară, chiar dacă ea nu-și dă seama. Tot ce știe, când în cele din urmă își revine după criză și-l găsește pe Schaffa aplecat deasupra ei, este că s-a întâmplat ceva înspăimântător și că Schaffa e aici ca să aibă grijă de toate.

(În esența ei, e fiica ta. Nu e treaba mea s-o judec, dar... ah, cât de mult îți seamănă.)

— Povestește-mi, spune Schaffa.

S-a așezat pe marginea patului ei, foarte aproape, blocându-i intenționat vederea către Eitz. Umber îi scoate afară pe ceilalți copii. Mijita plânge isteric. Ceilalți sunt tăcuți, în stare de șoc. Nassun nu observă: în acest moment are de îndurat propria ei traumă.

— Era…, începe ea.

Respiră prea agitat. Schaffa îi acoperă gura și nasul cu mâna lui mare și după câteva momente ritmul respirației ei încetinește. Odată ce revine cât de cât la normal, el își retrage mâna și îi face semn să continue.

— Era… ceva albastru. O lumină. Și… am căzut în sus. Schaffa, am căzut *în sus*!

Se încruntă, nedumerită de panica pe care o simte.

— Trebuia să ies de-acolo, mă durea. Era prea repede. Mă ardea! Mi-a fost așa de frică…

El încuviințează ca și cum spusele ei au vreo logică.

— Da, dar ai supraviețuit. Asta-i foarte bine.

Ea strălucește de mândrie, deși nu înțelege ce a vrut el să spună. Schaffa cugetă un moment.

— Ai sessizat și altceva cât ai fost conectată?

(Nu o va mira cuvântul ăsta, „conectată”, decât mai târziu.)

— Era un loc în nord. Linii în pământ. Pretutindeni.

Prin asta vrea să spună că străbăteau toată Neclintirea. Schaffa își înclină capul a interes, ceea ce o încurajează să continue.

— Puteam să aud oamenii vorbind. Acolo unde atingeau liniile. În noduri erau oameni. Acolo unde se încrucișau liniile. Dar n-am reușit să-mi dau seama ce spuneau.

Schaffa înțepenește.

— Oameni în noduri. Orogeni?

— Da?

De fapt, îi e greu să răspundă la întrebare. Orogenia acelor străini îndepărtați era puternică, în unele cazuri chiar mai puternică decât a lui Nassun. Dar cei mai puternici dintre ei aveau un soi de netezime stranie, aproape uniformă. Ca și cum îți plimbi degetele peste o piatră șlefuită, fără asperități pe care să le simți. Aceia erau totodată cei aflați la distanță mai mare, unii dintre ei mai departe în nord chiar decât Tirimo, până aproape de locul unde lumea devenise roșie și fierbinte.

— Rețeaua de noduri, spune Schaffa îngândurat. Hm. Cineva ține în viață în nord câțiva dintre administratorii nodurilor? Ce interesant!

Mai e și altceva, așa că Nassun continuă să se bâlbâie:

— Mai aproape de aici sunt mulți dintre ei. Dintre noi.

Aceștia erau asemănători tovarășilor ei de la Luna Găsită, cu o orogenie strălucitoare, neastâmpărată și proaspătă, cu multe cuvinte adunându-se și reverberând de-a lungul liniilor argintii care-i conectează. Conversații, șoapte, râsete. Un com, îi sugerează mintea ei. O comunitate de un anume fel. O comunitate de orogeni.

(N-a sessizat Castrima. Știu că te-ai întrebat.)

— Câți? întreabă Schaffa foarte încet.

Ea nu poate cuantifica genul ăsta de lucruri.

— Aud o mulțime de oameni vorbind. Cum ar fi mai multe case pline de oameni.

Schaffa se întoarce. Din profil, ea observă că buzele i s-au arcuit dezvelindu-i dinții. De data asta nu-i un zâmbet.

— Epicentrul antarctic.

Nida, care a intrat în tăcere în cameră, spune de lângă ușă:

— N-au fost exterminați?

— S-ar părea că nu, spune Schaffa fără nicio inflexiune în voce. E o chestiune de timp până ne vor descoperi.

— Da, spune Nida și râde încet.

Nassun sessizează încordarea rețelei argintii din trupul lui Schaffa. El i-a spus că zâmbetul domolește durerea. Cu cât un Gardian zâmbește și râde mai mult, cu atât mai mare e durerea.

— Dacă nu cumva…, râde Nida din nou.

De data asta Schaffa zâmbește și el.

Dar se întoarce din nou către Nassun și îi dă părul la o parte de pe obraz.

— Vreau să fii calmă, spune el.

Apoi se ridică și se trage în lături, permițându-i să vadă cadavrul lui Eitz.

Și după ce ea încetează să plângă, să țipe și să tremure în brațele lui Schaffa, Nida și Umber vin, iau statuia lui Eitz și pleacă cu ea. Este, în mod evident, mai grea decât a fost Eitz în timpul vieții, dar Gardienii sunt foarte puternici. Nassun nu știe unde îl duc pe acest frumos băiat născut la malul mării, cu zâmbetul lui trist și ochii lui blânzi, și nu va ști nimic altceva

despre soarta lui finală, cu excepția faptului că ea l-a ucis și că asta înseamnă că-i un monstru.

— Poate, răspunde Schaffa când ea spune asta printre suspine. (El o ține iar în poală și-i mângâie buclele dese.) Dar ești monstrul meu.

Și ea e atât de nefericită și de înspăimântată, încât chiar o face să se simtă mai bine.

•

> „Piatra durează neschimbată. Să nu schimbi niciodată ceea ce e scris în piatră”.
>
> *Tăblița A Treia*,
> Construcții, *versetul unu*

13.

Tu, printre relicve

Începi să ai senzația că locuiești în Castrima de-o viață. Și n-ar trebui. E doar un alt com, doar un alt nume, doar un alt nou început sau măcar unul parțial. Se va încheia probabil la fel ca toate celelalte. Dar... aici toți știu ce ești și asta contează. Ăsta a fost singurul lucru bun legat de Epicentru, de Meov, de perioada când ai fost Sienit: puteai fi tu însăți. E un lux pe care înveți să-l savurezi din nou.

Te afli iar la suprafață, în Castrima de Sus, cum îi spun ei, în mijlocul a ceea ce a fost cândva zona verde, simbol al așezării. Pământul ce înconjoară Castrima este alcalin și nisipos. Ai auzit-o pe Ykka exprimându-și speranța că o ploaie acidă ar îmbunătăți calitatea solului. Părerea ta e că pământul are nevoie de mai multă materie organică pentru asta... și n-are prea mari șanse să capete așa ceva dat fiind că pe drumul încoace ai văzut trei mușuroaie de gândaci-fierbători.

Vestea bună e că mușuroaiele sunt lesne de detectat, chiar dacă nu-s cu mult mai înalte decât stratul de cenușă ce acoperă solul. Insectele dinăuntrul lor îți gâdilă sensibilitatea, prezentându-se ca o sursă de căldură și de presiune la îndemână pentru orogenia ta. Pe drum încoace i-ai învățat pe copii cum să sessizeze mica diferență între această energie încapsulată și mediul ambiant mai rece și mai relaxat din preajma ei. Cei mai mici transformă asta într-un joc, exclamând și arătând cu degetul ori de câte ori simt un mușuroi, luându-se la întrecere care găsește mai multe.

Vestea proastă este că săptămâna asta sunt mai multe mușuroaie de gândaci-fierbători decât săptămâna trecută. Probabil că asta nu-i a bună, dar nu-i lași pe copii să-ți vadă îngrijorarea.

Sunt șaptesprezece în total, grosul orogenilor Castrimei. Doi sunt adolescenți, dar cei mai mulți sunt mai mici, unul n-are decât cinci ani. Majoritatea sunt orfani sau ar putea la fel de bine să fie, ceea ce nu te surprinde. Ce te surprinde e că toți

trebuie să aibă un autocontrol destul de bun și minți agere, pentru că altfel nu ar fi supraviețuit Faliei. Probabil că au sessizat apropierea dezastrului suficient de devreme ca să se poată ascunde într-un loc izolat, să-și lase instinctele să-i salveze, să-și revină și să plece înainte ca altcineva să-și dea seama cine s-a aflat în centrul cercului de stabilitate. Majoritatea sunt corcituri medlatice ca tine: tenuri departe de arămiul tipic sanzed, păr nu tocmai fuior-de-cenușă, o gamă de ochi și trupuri de la arctici până la costalieri. Deloc diferiți de copiii cărora le-ai predat la creșa din Tirimo. Numai materia și, inevitabil, metodele tale de predare trebuie să fie diferite.

— Sessizați ce fac eu – doar sessizați, nu imitați, spui tu și creezi un tor în jurul tău.

Îl faci de câteva ori și de fiecare dată altfel, uneori înalt și strâmt, alteori stabil, dar suficient de larg ca marginea să ajungă în apropierea lor. (Jumătate dintre copii se împleticesc îndărăt, scoțând exclamații de spaimă. Bine: asta e exact ce trebuia să facă. Nu-i bine că restul au stat locului ca proștii. Trebuie să te ocupi de asta.)

— Acum răsfirați-vă. Tu acolo, tu dincolo, toți ceilalți la aceeași distanță. Odată ce v-ați așezat la locurile voastre, faceți un tor exact ca ăsta pe care-l fac eu.

Nu așa le-ar fi predat Epicentrul. Acolo, cu ani întregi la dispoziție, între ziduri sigure și sub cerul reconfortant de albastru, copiii ar fi fost învățați treptat, cu blândețe, având vreme să-și depășească temerile și să se maturizeze. Însă într-un Anotimp nu-i vreme pentru blândețe și între pereții zimțați ai Castrimei nu e loc pentru eșec. Ai auzit bombănelile, ai văzut privirile pline de ranchiună de care ai parte când te alături echipelor de lucrători sau te duci la baia comună. După părerea Ykkăi, Castrima e ceva special: un com unde rogălăii și odihniții pot trăi în armonie, conlucrând ca să supraviețuiască. Tu crezi că-i naivă. Copiii ăștia trebuie pregătiți pentru ziua inevitabilă în care Castrima se va întoarce împotriva lor.

Așa că le demonstrezi și îi corectezi, cu cuvinte atunci când poți și, într-un caz, cu o inversare a torului pe care unul dintre copii îl face prea larg, amenințând să-și înghețe un coleg.

— Nu-ți poți permite să fii neatent!

Băiatul stă în fund pe solul rece și te privește cu ochi mari. Ai făcut pământul să se miște sub picioarele lui doborându-l și

acum stai aplecată deasupra lui, țipând, intimidându-l deliberat. A fost cât pe ce să omoare un alt copil: chiar ar trebui să-i fie frică.

— Când faci greșeli, mor oameni. Asta vrei?

El clatină vehement din cap.

— Atunci ridică-te și ia-o de la capăt!

Faci șmotru cu ei până când fiecare a demonstrat măcar capacitatea minimală de a-și controla dimensiunile torului. Nu ți se pare în regulă să-i înveți asta fără teoria care i-ar ajuta să înțeleagă de ce și cum funcționează puterile lor sau fără exercițiile de echilibrare menite să asigure o separare perfectă între instinct și putere. Trebuie să-i înveți în câteva zile ceea ce tu ai ajuns să stăpânești în ani. Dacă tu ești artistă, ei vor fi doar niște imitatori jalnici, în cel mai bun caz. Sunt tăcuți când reveniți în Castrima și bănuiești că unii dintre ei te urăsc. De fapt, ești foarte sigură că te urăsc. Dar vor fi mai utili Castrimei așa, iar în ziua inevitabilă în care Castrima se va întoarce împotriva lor vor fi pregătiți.

(Șirul ăsta de gânduri ți-e familiar. Cândva, în vreme ce o antrenai pe Nassun, ți-ai spus că nu conta dacă la sfârșitul pregătirii ea avea să te urască; supraviețuirea ei avea să fie dovada dragostei tale. Dar niciodată nu ți s-a părut corect, nu? Din cauza asta, cu Uche ai fost mai blândă. Și mereu ai avut de gând să-i ceri iertare lui Nassun, dar mai târziu, când avea să fie suficient de mare ca să înțeleagă… Ah, sunt atâtea regrete în tine, gravitând în miezul tău grele ca fierul compactat.)

— Ai dreptate, spune Alabastru ceva mai târziu, când îi povestești despre lecție așezată pe patul din infirmerie. Dar te și înșeli.

L-ai vizitat mai târziu ca de obicei și drept urmare e agitat, suferind în mod vizibil. Efectul medicamentelor pe care i le dă Lerna de obicei a început să treacă. Când ești cu el nici nu știi ce să-ți dorești: ești conștientă că nu mai are mult timp să te învețe tot ce știe, dar ai vrea totodată să-i prelungești viața și fiecare zi în care îl epuizezi te macină cu forța unui ghețar. Urgența și disperarea nu merg prea bine mână-n mână. Te-ai hotărât ca de data asta să nu stai mult, dar azi el are chef de vorbă, rezemat de mâna lui Antimoniu și cu ochii închiși. Nu poți să nu te gândești că în felul ăsta încearcă să-și cruțe puterile, ca și cum vederea ta i le secătuiește.

— Unde mă-nșel? întrebi.

Poate că în tonul tău e un avertisment. Mereu ai avut un sentiment protector față de elevii tăi, indiferent cine erau.

— În primul rând, îți irosești timpul. N-o să fie niciodată altceva decât niște împinge-stâncă lipsiți de precizie.

Vocea lui Alabastru vibrează de dispreț.

— Și Innon a fost un împinge-stâncă, te răstești tu.

El se oprește o clipă și un mușchi îi tresare pe obraz.

— Deci poate e bine că-i înveți o metodă sigură de a împinge stâncile, chiar dacă nu procedezi cu blândețe.

Acum disprețul din vocea lui a pierit. Probabil ăsta e lucrul cel mai apropiat de o scuză pe care o să-l auzi.

— Dar în rest îmi mențin părerea: e o greșeală să-i înveți, pentru că lecțiile lor stau în calea lecțiilor tale.

— Ce?

El te pune să-i sesizezi din nou unul dintre cioturi și… oh! OH! Descoperi deodată că ți-e mai greu să simți substanța aceea dintre celule. Percepția ta are nevoie de mai mult timp ca să se ajusteze și când o face trebuie să-ți reprimi tendința de a observa numai căldura și mișcarea micilor particule. O după-amiază de predat te-a dat înapoi cu o săptămână sau mai mult.

— Există un motiv pentru care Epicentrul preda așa cum preda, îți explică el în cele din urmă, când te retragi frecându-te la ochi și luptându-te cu frustrarea.

Acum a deschis ochii. Te urmăresc din orbitele înfundate.

— Metodele Epicentrului reprezintă un fel de condiționare menită să te orienteze către redistribuția energiei și departe de magie. Torul nici măcar nu-i necesar: mai sunt și alte moduri de a coopta energia mediului ambiant. Dar ei îți predau în felul ăsta pentru a-ți îndrepta orogenia în jos, nu în sus. Nimic din ce-i deasupra ta nu contează. Numai ce-i împrejurul tău, niciodată ce-i mai departe.

Clatină din cap, atât cât mai poate.

— E uimitor când stai să te gândești. Așa funcționează toți cei din Neclintire. Nu contează ce se află în oceane, nu contează ce-i pe cer. Nu cumva să privești orizontul și să te-ntrebi ce se ascunde dincolo de el. Am petrecut secole luându-i peste picior pe astronomești pentru teoriile lor țăcănite, dar ceea ce ni se părea incredibil de fapt era însuși gândul că se deranjaseră să se uite *în sus* suficient cât să le formuleze.

Aproape că uitaseși acest aspect al lui: visătorul, rebelul reconsiderând în permanență felul în care au fost lucrurile dintotdeauna, pentru că poate n-au fost așa de la-nceput. Și pe deasupra mai are și dreptate. Viața în Neclintire nu încurajează revizuirea, reorientarea. În fond, înțelepciunea e sculptată în piatră: de aceea nu se încrede nimeni în metalul instabil. Există un motiv pentru care Alabastru era miezul magnetic al micii tale familii, pe vremea când erați împreună.

Fir-ar să fie, azi ești într-o dispoziție nostalgică! Asta te îndeamnă să spui:

— Cred că nu mai ești doar un decainelar. (El te privește surprins.) Mereu te *gândești*. Ești un geniu, numai că geniul tău se manifestă într-un domeniu pe care nimeni nu-l respectă.

Alabastru te privește îndelung. Mijește ochii suspicios.

— Ești beată?

— Nu, nu-s…

Și gata cu amintirile tale afectuoase, Pământule crud!

— Dă-i-nainte cu afurisita de lecție!

El pare mai ușurat decât tine de schimbarea subiectului.

— Deci asta-ți face învățătura Epicentrului. Înveți să te gândești la orogenie ca la ceva ce ține de efort, când de fapt e o chestiune de… perspectivă. Și de percepție.

O traumă de forma Alliei îți spune de ce Epicentrul nu și-a dorit ca fiecare sălbăticiune de nimic să se conecteze cu obeliscul cel mai la îndemână. Dar îți ia un moment până înțelegi distincția despre care vorbește el. E adevărat, folosirea energiei este ceva cu totul diferit de folosirea magiei. Metoda Epicentrului te face să simți orogenia drept ceea ce e: efortul de a deplasa obiecte grele folosind voința în locul mâinilor sau al pârghiilor. Magia însă pare să nu ceară niciun efort, cel puțin cât timp o folosești. Epuizarea sosește mai târziu. În acel moment, însă, e pur și simplu vorba *să știi că-i acolo*. Să te antrenezi s-o vezi.

— Nu înțeleg de ce au făcut asta, spui tu bătând îngândurată darabana pe saltea.

Epicentrul a fost construit de orogeni. Măcar unii dintre ei, cândva în trecut, trebuie să fi sessizat magia. Dar… înțelegi și te înfiori. Ah, da! Cei mai puternici orogeni, cei care detectează cel mai ușor magia și probabil, ca rezultat, au dificultăți în a stăpâni redistribuirea energiei, ei sunt aceia care sfârșesc în noduri.

Alabastru însă gândește mai departe de Epicentru.
— Cred că și-au dat seama de pericol, spune el. Nu doar că niște rogălăi lipsiți de autocontrolul necesar s-ar putea conecta cu obeliscurile și ar muri, ci că unii ar putea să reușească, dar din motivele greșite.
Încerci să te gândești care ar fi motivele corecte de a activa rețeaua acestor străvechi mașinării ale morții. Alabastru ți-o citește pe chip.
— Nu cred că-s cel dintâi rogălău care să fi vrut să azvârle Epicentrul într-o groapă cu lavă.
— Că bine zici!
— Și războiul. Nu uita de el! Gardienii care colaborează cu Epicentrul sunt una dintre facțiunile despre care ți-am povestit. Sunt cei care vor menținerea stării actuale: rogălăii transformați în creaturi sigure și utile, odihniții făcând toată treaba și fiind convinși că ei se află la cârmă, în timp ce de fapt Gardienii sunt aceia care conduc. Controlându-i pe oamenii care pot controla dezastrele naturale.
Asta te surprinde. Ba nu, te surprinde că nu ți-ai dat seama și singură. Dar adevărul e că nu ți-ai petrecut foarte mult timp gândindu-te la Gardieni când nu te aflai în prezența unuia. Poate că este și asta una dintre condiționările la care ai fost supusă: nu privi în sus și nu te gândi la afurisitele alea de zâmbete.
Te hotărăști să te gândești la ei acum.
— Dar Gardienii mor pe durata unui Anotimp… (Căcat!) Ei spun că mor… (Căcat!) Sigur că nu mor!
Alabastru dă drumul unui hârâit care ar putea fi un hohot de râs.
— Am o influență rea asupra ta.
Așa a fost de la-nceput. Nu poți să-ți reții zâmbetul, deși, din pricina subiectului discuției, sentimentul nu durează.
— Dar nu se alătură comurilor. Probabil se ascund altundeva până trece Anotimpul.
— Poate. Poate în locul ăsta, Garant. Nimeni nu pare să știe unde-i.
Face o pauză, căzut pe gânduri:
— Cred că ar fi trebuit s-o întreb pe a mea înainte s-o părăsesc.
Nimeni nu-și părăsește Gardianul așa, pur și simplu.
— Ai zis că n-ai ucis-o.

El clipește, răsărind din amintiri.

— Nu. *Am vindecat-o*. Oarecum. Știi chestia aia pe care o au ei în cap.

Da. Sânge și durerea din palma ta. Schaffa înmânându-i cu multă grijă ceva micuț și însângerat altui Gardian. Încuviințezi.

— Le oferă abilitățile pe care le au, dar în același timp îi contaminează, îi corupe. Seniorii Epicentrului vorbeau despre asta în șoaptă. Sunt diferite grade de contaminare…

Strânge din fălci, schimbând vizibil subiectul. Poți să bănuiești de ce. Undeva de-a lungul lui ar trebui să atingă tema Gardienilor fără cămăși, care ucid printr-o simplă atingere.

— În fine, am scos chestia aia din Gardiana mea.

Înghiți în sec.

— Odată am văzut un Gardian ucigând alt Gardian și scoțând-o.

— Da. Când contaminarea devine prea puternică. Atunci sunt periculoși chiar și pentru ceilalți Gardieni și trebuie epurați. Am auzit că nu se procedează cu blândețe. Sunt brute până și cu-ai lor.

„E mânios”, spusese Gardiana Timay chiar înainte s-o ucidă Schaffa. „Pregătindu-se pentru momentul reîntoarcerii”. Inspiri. Amintirea e atât de vie în mintea ta pentru că aceea a fost ziua în care tu și Tonkee – Binof – ați găsit alveola. Ziua în care ai dat testul pentru cel dintâi inel, mai devreme decât trebuia și cu viața ta pe talerul balanței. N-o să uiți nimic din ce s-a petrecut în ziua aia. Și acum…

— E Pământul.

— Ce?

— Chestia care e în Gardieni. Ăăă… contaminantul. („I-a schimbat pe cei care urmau să îl controleze. Le-a înlănțuit sorțile.”) Gardiana aia începuse să vorbească în numele Pământului!

Îți dai seama că ai reușit să-l surprinzi și tu o dată.

— Atunci…

El cugetă un moment.

— Înțeleg. De aia schimbă taberele. Încetează să mai lucreze pentru menținerea actualei stări a lucrurilor și încep să servească interesele Pământului. Nu-i de mirare că ceilalți îi omoară.

Asta vrei tu să pricepi.

— Ce anume dorește Pământul?

Privirea lui Alabastru e grea, apăsătoare.

— Ce vrea orice vietate confruntată cu un dușman atât de crud încât i-a răpit copilul?

Strângi din fălci. „Răzbunare”.

Te lași de pe pat pe podea, rezemată de cadrul patului.

— Povestește-mi despre Poarta Obeliscului.

— Da. M-am gândit eu c-o să te intereseze.

Vocea lui Alabastru e din nou blândă, dar pe chip i-a apărut o expresie care te face să-ți spui: „Probabil așa a arătat în ziua în care a făcut Falia”.

— Îți amintești principiile de bază. Conectare în paralel. Doi boi la jug în locul unuia singur. Doi rogălăi pot face împreună mai mult decât unul singur. Valabil și pentru obeliscuri… dar progresia e exponențială. O matrice, nu un jug. Ceva dinamic.

Bun, pân-acum ai înțeles:

— Deci trebuie să-mi dau seama cum să le înlănțui pe toate.

El încuviințează ușor.

— Și îți trebuie un amortizor, cel puțin în prima fază. Când am deschis Poarta în Yumenes am folosit câteva duzini de administratori de noduri.

Câteva duzini de rogălăi pipernciți, distorsionați, transformați în arme lipsite de inteligență… pe care cumva Alabastru le-a întors împotriva stăpânilor lor. Ce tipic pentru el, ce desăvârșit!

— Amortizor?

— Ca să te protejeze de impact. Să… armonizeze fluxul… Se poticnește și oftează: Nu știu cum să-ți explic. O să vezi tu când o să încerci.

„Când”. E prea sigur de asta.

— Ce-ai făcut tu i-a omorât pe administratorii nodurilor?

— Nu tocmai. I-am folosit ca să deschid Poarta și să creez Fisura… și pe urmă ei au încercat să facă ceea ce fuseseră creați să facă: să oprească cutremurul. Să stabilizeze terenul.

Te strâmbi, înțelegând. Nici chiar tu, în culmea disperării tale, n-ai fost atât de nebună încât să încerci să oprești unda de șoc în momentul în care a ajuns la Tirimo. Unicul lucru sigur era să-i abați forța în altă parte. Dar administratorii nodurilor n-au nici mintea, nici controlul necesare ca să facă ceea ce este sigur.

— Nu i-am folosit pe toți, spune Alabastru îngândurat. Cei aflați prea departe în vest și la Arctice și Antarctice erau dincolo

de raza mea de acțiune. De atunci, mulți dintre ei au murit. N-a avut cine să-i țină în viață. Dar încă mai sessizez noduri active în câteva locuri. Rămășițe ale rețelei: la sud, lângă Epicentrul Antarctic, și în nord, lângă Rennanis.

Normal că poate sessiza nodurile active de aici până la Antarctice. Tu abia sessizezi la câteva sute de kilometri de Castrima și trebuie să te străduiești ca să bați atât de departe. Și poate că rogălăii din Epicentrul Antarctic au supraviețuit cumva și au ales să aibă grijă de frații lor mai puțin norocoși din noduri, dar…

— Rennanis?

Nu se poate. E un oraș ecuatorial. Aflat mai la sud-vest decât multe altele. Locuitorii Yumenesului îl considerau a fi abia cu o treaptă mai sus față de fundăturile din Sudmedlat. Dar Rennanis era suficient de ecuatorial ca să fi pierit.

— Fisura cotește spre nord-vest de-a lungul unei falii străvechi pe care am găsit-o. A ocolit Rennanisul la câteva sute de kilometri… Presupun că a fost suficient ca să le dea administratorilor de noduri șansa de a face ceva. Asta ar fi trebuit să-i omoare pe cei mai mulți, iar ceilalți ar fi trebuit să moară abandonați de personalul lor, dar nu știu.

Amuțește, poate epuizat. Azi, vocea lui e răgușită și ochii îi sunt roșii. O altă infecție. Lerna ți-a explicat că le tot capătă pentru că anumite arsuri de pe trup nu i se vindecă. Nici lipsa tranchilizantelor nu ajută.

Încerci să rumegi ce ți-a spus el și ce ți-a spus Antimoniu, ce ai aflat prin încercări și suferințe. Poate numărul contează. Două sute șaisprezece obeliscuri, un număr incalculabil de alți orogeni ca amortizor și tu. Magia care să pună toate astea laolaltă… cumva. Toate formând o rețea care să prindă Luna, arză-o-ar focul din adâncuri.

Alabastru nu spune nimic cât timp cugeți, așa că în cele din urmă te uiți la el ca să vezi dacă n-a adormit. Dar e treaz, măsurându-te cu ochii ca două crăpături.

— Ce-i?

Te încrunți, imediat în defensivă.

El schițează un sfert de zâmbet cu acea jumătate a gurii care n-a fost arsă.

— Nu te-ai schimbat. Dacă îți cer ajutorul, îmi spui să pic mort. Dacă nu zic niciun nenorocit de cuvânt, ești gata să faci miracole. Oftează: Pământule nesătul, ce dor mi-a fost de tine!

Asta doare neașteptat de tare. Îți dai seama imediat de ce: pentru că a trecut multă vreme de când nimeni nu ți-a mai zis așa ceva. Jija era tandru când voia, dar nu era genul sentimental. Innon își manifesta afecțiunea prin sex și glume. Dar Alabastru... el așa a fost mereu. Gestul surprinzător, complimentul stângaci pe care puteai să-l iei drept tachinare sau jignire. Te-ai înăsprit atât de tare în lipsa lor. În lipsa lui. Pari puternică și sănătoasă, însă pe dinăuntru te simți cum arată el: numai piatră sfărâmicioasă și cicatrice, gata să te spargi dacă te îndoi prea mult.

Încerci să zâmbești și nu reușești. El nici nu încearcă. Vă priviți. Nu-i nimic, și totuși e totul.

Sigur că nu poate dura. Cineva intră în infirmerie și, apropiindu-se, te surprinde prin faptul că e Ykka. Hjarka vine în urma ei, rămânând tot mai în spate și afișând o plictiseală tipic sanzedă: scobindu-și cu o bucățică de lemn lustruit dinții piliți, cu o mână în șoldul ei amplu, cu fuiorul-de-cenușă al părului ei mai ciufulit ca de obicei și mai turtit pe partea pe care a dormit.

— Îmi pare rău că vă-ntrerup, dar avem o problemă, spune Ykka fără cine știe ce urmă de regret în voce.

Începi să urăști cuvintele astea. Dar e timpul să închei lecția, așa că îl saluți pe Alabastru și te ridici.

— Ce mai e acum?

— Prietena ta. Leneșa.

Tonkee, care nu s-a alăturat echipelor formate din Inovatori, nu se deranjează să ridice rațiile voastre când îi vine rândul și dispare în mod convenabil ori de câte ori e timpul unei întâlniri la nivel de castă. Într-un alt com ar fi dat-o demult afară din pricina acestui comportament, însă beneficiază de mai multă îngăduință pentru că este unul dintre însoțitorii orogenului aflat pe locul doi ca putere la nivelul Castrimei. Dar și îngăduința are limitele ei, iar Ykka pare scoasă din sărite.

— A descoperit camera de comandă și s-a încuiat înăuntru, spune ea.

— Camera... (Ce?!) Camera de comandă a cui?

— A Castrimei, răspunde Ykka, părând iritată că trebuie să explice. Ți-am spus când ai venit: există mecanisme care fac

locul ăsta să funcționeze: lumina, aerul și tot restul. Ținem secretă această încăpere pentru că dac-o ia cineva razna și vrea să spargă chestii, ne-ar putea ucide pe toți. Dar geomesta ta-i acolo, făcând numai Pământul știe ce, și practic am venit să te întreb dacă-i în regulă s-o ucidem, pentru că asta am de gând să fac.

— N-o să poată strica nimic important, spune Alabastru.

Asta vă face să tresăriți pe amândouă, pe tine fiindcă nu ești obișnuită să-l vezi interacționând cu altcineva, iar pe Ykka fiindcă probabil se gândește la el ca la o grămadă de medicamente irosite, nu ca la o persoană. Nici el nu pare să aibă o părere prea bună despre ea, căci ochii îi sunt din nou închiși.

— Cel mai mare risc este să-și facă rău sieși.

— E bine de știut, spune Ykka, deși îl privește cu scepticism. Poate chiar aș fi mai ușurată dacă de fapt n-ai bate câmpii, având în vedere că n-ai cum să știi ce se întâmplă dincolo de infirmeria asta. Dar e drăguț că te-ai gândit.

El lasă să-i scape un pufnet amuzat.

— Am știut tot ce trebuia să știu despre relicva asta de îndată ce am sosit. Și dacă oricare dintre voi, cu excepția lui Essun, ar avea vreo șansă să o facă să funcționeze la adevărata ei capacitate, n-aș mai sta aici nicio clipă.

În timp ce tu și Ykka ați rămas cu gura căscată, el suspină adânc. Când o face, ceva zornăie în el, ceea ce te neliniștește și îți propui să-l întrebi pe Lerna despre asta, mai târziu. Dar el nu mai adaugă nimic și în cele din urmă Ykka îți aruncă o privire care spune limpede: „Sunt sătulă de prietenii tăi”, apoi îți face semn s-o urmezi afară.

E mult de urcat până la camera asta de comandă. Hjarka începe să răsufle greu după primul set de trepte, dar după aceea se obișnuiește și își găsește ritmul. Ykka se descurcă mai bine, deși după zece minute începe să transpire. Tu încă mai ai antrenamentul dobândit pe drum, așa că n-ai nicio problemă cu ascensiunea, exceptând faptul că după primele trei scări, o scară de lemn și un balcon spiralat, construit în jurul unuia dintre cele mai groase cristale ale cornului, ești dispusă până și să începi o conversație oarecare numai ca să-ți iei gândul de la solul care rămâne tot mai jos.

— Care e procedura disciplinară obișnuită pentru cei care nu-și fac datoria de castă?

— Un șut în dos, care alta? spune Ykka ridicând din umeri. Dar nu-i putem da afară, în ploaia de cenușă. Trebuie să-i ucidem ca să păstrăm secretul. Există însă o procedură: un avertisment și o audiere. Morat – reprezentanta castei Inovatorilor – nu a formulat nicio plângere oficială. I-am cerut s-o facă, dar a dat din colț în colț. A spus că amica ta i-a dat un dispozitiv portabil pentru testarea apei care ar putea să salveze viețile Vânătorilor noștri când sunt pe teren.

Hjarka scoate un râs răgușit. Tu clatini amuzată din cap.

— E o mită drăguță. Dacă nu-i altceva, clar e o supraviețuitoare.

Ykka își dă ochii peste cap.

— Poate. Dar dă prost ca o persoană care nu se alătură echipelor de lucru să nu fie pedepsită, chiar dacă persoana în cauză inventează lucruri utile în afara programului. O să înceapă și alții să tragă chiulul și atunci ce-o să fac?

— Dă-i afară pe ăia care n-au inventat nimic, sugerezi tu.

Apoi te oprești pentru că Ykka s-a oprit. Crezi că au enervat-o spusele tale, dar ea privește în jur, contemplând întinderea comului. Așa că te oprești și tu. Aici, sus, ești mult deasupra principalului nivel locuit. Geoda răsună de chemări și de zgomotul unui ciocan și una dintre echipele de lucrători cântă o melodie ritmată. Riscând o privire peste balustrada cea mai apropiată, vezi că cineva a improvizat o platformă din lemn și funie care să urce mărfurile până la nivelul mediu, dar în lipsa unei contragreutăți singura metodă ca să ridici o încărcătură grea e să te joci „de-a funia”. Asta fac acum vreo douăzeci de persoane. Toată treaba pare neașteptat de distractivă.

— Aveai dreptate cu privire la asimilați, spune Hjarka cu voce blândă, contemplând la rândul ei agitația Castrimei. N-am fi putut face locul ăsta să meargă fără oameni în plus. Am crezut că mănânci căcat, dar aveai dreptate.

Ykka oftează.

— Merge deocamdată, spune ea. O privește pe Hjarka: Nu mi-ai zis că nu-ți plăcea ideea.

Hjarka ridică din umeri:

— Mi-am părăsit comul natal pentru că nu voiam să port povara Cârmuirii. N-am vrut-o nici aici.

— Nu trebuie să te lupți cu mine pentru funcția de staroste ca să ai dreptul la o opinie, pentru numele Pământului!

— Când vine un Anotimp și sunt unicul Cârmuitor din com aș face bine să fiu atentă la părerile mele.

Ridică din umeri și îi zâmbește Ykkăi cu ceva ce pare a fi afecțiune.

— Oricum mă aștept să mă omori în orice clipă.

Ykka râde scurt.

— Tu așa ai fi făcut în locul meu?

Simți duritatea din întrebarea ei.

— Astea au fost regulile pe care am fost învățată să le urmez, da, dar ar fi o prostie să încerc așa ceva aici. N-a mai existat niciodată un Anotimp ca ăsta… sau un com ca ăsta.

Hjarka te privește sugestiv, ca pe cel mai recent exemplu al stranietății Castrimei.

— Într-o situație ca asta, respectarea tradiției n-ar face decât să strice tot! E mai bine să ai ca staroste o persoană care nu știe cum *ar trebui* să fie lucrurile, ci doar cum vrea ea să fie. Un staroste dispus să ia la șuturi pe cine trebuie pentru ca viziunea sa să se împlinească.

Vreme de câteva clipe, Ykka îi absoarbe spusele în tăcere. E evident că orice-o fi făcut Tonkee nu e nici urgent, nici groaznic. Apoi se răsucește și reîncepe urcușul, părând să fi decis că pauza s-a terminat. Tu și Hjarka oftați și o urmați.

— Cred că oamenii care au construit locul ăsta nu l-au gândit prea bine, spune Ykka în timp ce vă reluați urcușul. E prea ineficient, prea dependent de mașinării care se pot strica sau pot rugini. Și cu orogenia ca sursă de energie, când e cel mai nesigur lucru. Dar uneori mă gândesc că poate nu l-au construit așa deliberat. Poate ceva i-a silit să se refugieze cât mai repede sub pământ și au descoperit o geodă uriașă și au lucrat cu ceea ce aveau.

Își plimbă o mână peste balustradă în timp ce înaintați. E una dintre structurile metalice originare construite în interiorul geodei. Deasupra nivelurilor locuite totul e făcut din metal de pe vremuri.

— Asta mă face să mă gândesc de fiecare dată că ei trebuie să fi fost cu adevărat strămoșii Castrimei. Respectau munca grea și capacitatea de a se adapta sub presiune, la fel ca noi.

— Nu așa face toată lumea?

(Mai puțin Tonkee.)

— Unii, spune ea refuzând să înhațe momeala prea evidentă. Eu m-am dat de gol în fața tuturor la cincisprezece ani. Izbucnise un incendiu de vegetație undeva în sud. Era secetă. Fumul începuse să ucidă bătrânii și copiii comului. Am crezut că va trebui să plecăm. În cele din urmă, m-am dus la periferia incendiului, unde câțiva concetățeni încercau să creeze o barieră. Șase dintre ei au murit în încercarea aceea.

Clatină din cap.

— N-ar fi funcționat. Incendiul era prea puternic. Dar ăștia-s oamenii mei dacă vrei să știi.

Încuviințezi. Sună ca locuitorii Castrimei pe care ai ajuns să-i cunoști. Sună și ca locuitorii din Tirimo pe care ajunseseși să-i cunoști, și ca meoviții, allianii sau yumeniții. Niciun popor n-ar fi supraviețuit în Neclintire dacă n-ar fi dat dovadă de o tenacitate feroce. Dar Ykka are nevoie să se gândească la Castrima ca la ceva special și chiar e specială în felul ei straniu. Așa că ții gura închisă cu înțelepciune.

— Am oprit focul, continuă ea. Am înghețat partea în flăcări a pădurii și am folosit energia ca să creez o ridicătură mai spre sud, ca un soi de baraj în caz că izbucnea o nouă pălălaie. Toată lumea a văzut ce-am făcut. Și au știut exact ce eram.

Te oprești și te uiți fix la ea. Ea se întoarce zâmbind ușor.

— Le-am spus că dacă voiau să cheme Gardienii și să mă trimită la Epicentru eram dispusă să mă duc. Iar dacă voiau să mă spânzure le-am promis că n-o să îngheț pe nimeni. În loc să treacă la fapte, s-au certat vreme de trei zile pe chestia asta. Eu am crezut că încercau să decidă cum anume să mă omoare, zice ea ridicând din umeri. Așa că m-am dus acasă și am luat cina cu părinții mei. Amândoi știau și-și ieșiseră din minți de grija mea, dar am reușit să-i împiedic să mă scoată din oraș pe ascuns, în căruță. M-am dus la creșă a doua zi, ca de obicei. În cele din urmă, am aflat că localnicii se certau ca să decidă cum anume să mă antreneze. Fără să anunțe Epicentrul, adică.

Rămâi cu gura căscată. I-ai văzut pe părinții Ykkăi, încă sănătoși și în putere, cu un aer de încăpățânare tipic sanzedă. Din partea lor îți vine să crezi. Dar și ceilalți? Bine. Poate Castrima chiar e specială.

— Ei, și cum te-au pregătit până la urmă? întreabă Hjarka.

— Ei, știi cum sunt comurile astea din Medlat. Când s-a produs Falia încă se mai certau pe tema asta. Pân’ la urmă m-am antrenat singură.

Râde, iar Hjarka oftează.

— Ăștia-s oamenii mei. Cu creierii complet ruginiți, dar de treabă.

Fără să vrei, îți spui: „Dacă i-aș fi adus aici pe Nassun și pe Uche imediat ce s-au născut!”

— Nu toți sunt mulțumiți că suntem aici, te pomenești vorbind ca și cum încerci să-ți combați propriul gând.

— Da, am auzit și eu. De aia mă bucur că antrenezi puștimea și că toată lumea te-a văzut dând gândacii ăia jos de pe Terteis.

Devine serioasă:

— Bietul Terteis! Dar ai demonstrat încă o dată că e mai bine să aibă oameni ca noi prin preajmă, în loc să ne omoare sau să ne alunge. Castrimenii sunt oameni practici, Essie. (Îți displace diminutivul imediat ce-l auzi.) Sunt prea practici ca să facă ceva numai fiindcă le zice altcineva c-așa trebuie.

Cu asta își reia ascensiunea. După o clipă, tu și Hjarka faceți la fel.

Te-ai obișnuit cu albul neîntrerupt al Castrimei. Numai câteva dintre clădirile-cristale au nuanțe de ametist sau de cuarț fumuriu. Aici însă, tavanul geodei a fost sigilat cu o substanță netedă, de consistența sticlei și verde-închis ca smaraldul. Culoarea e un ușor șoc. Ultimele scări care duc sus sunt suficient de largi pentru a fi urcate de cinci persoane una lângă alta, așa că nu ești surprinsă când descoperi două Spinări-Late încadrând ceva ce aduce cu trapa glisantă a unui pod, din aceeași materie verde. Una dintre Spinările-Late are în mână un mic cuțit din sticlă securizată. Colegul ei nu are decât brațele lui puternice, încrucișate pe piept.

— Tot nimic, spune bărbatul când sosiți. Se tot aud sunete dinăuntru: clinchete și zumzăieli și câteodată ea strigă ceva. Dar ușa e tot blocată.

— Ce anume strigă? întreabă Hjarka.

El ridică din umeri.

— Chestii cum ar fi „știam eu” sau „deci de-aia”.

Pare ceva tipic pentru Tonkee.

— Cum a blocat ușa? întrebi tu.

Femeia ridică din umeri. Faptul că Spinările-Late sunt numai mușchi fără pic de creier e un stereotip, dar unii indivizi se potrivesc descrierii mai mult decât ar trebui.

Ykka îți aruncă o nouă privire care spune: „E vina ta”. Clatini din cap, urci până pe ultima treaptă și bați în ușă.

— Tonkee, deschide, mânca-te-ar rugina!

Urmează un moment de tăcere, apoi auzi un zăngănit stins.

— Futu-i, tu ești! bombăne Tonkee undeva departe de ușă. Stai așa și nu îngheța nimic!

O clipă mai târziu, ceva zornăie în contact cu ușa. Apoi aceasta alunecă în lături. Tu, Hjarka, Ykka și Spinările-Late urcați înăuntru, deși toți, în afară de Ykka, vă opriți cu gurile căscate, așa că ei îi revine sarcina de a-și încrucișa brațele pe piept, aruncându-i lui Tonkee privirea exasperată pe care o merită.

Tavanul de deasupra ușii e boltit. Substanța verde formează o podea și camera astfel rezultată e presărată cu obișnuitele cristale albe care coboară din adevăratul tavan al geodei, stâncos și cenușiu-verzui, aflat la vreo cinci metri deasupra. Ceea ce te face să te oprești cu gura căscată și cu mintea brusc golită de gânduri e faptul că de această parte a barierei verzi cristalele pâlpâie și se sting, alternând haotic între imaginile lor tremurătoare și starea solidă. Afară, vârfurile și tijele acestor cristale, care străpung podeaua, nu făceau așa ceva. Niciun alt cristal din Castrima nu mai face așa ceva. Dincolo de strălucirea lor – care, sigur, e un avertisment că nu sunt niște bolovani oarecare –, cristalele Castrimei nu diferă de alte soiuri de cuarț. Aici însă... brusc înțelegi ce voia să spună Alabastru când vorbea despre capacitățile Castrimei. Adevărul despre Castrima devine deodată înspăimântător de clar: geoda e plină nu de cristale, ci de *potențiale obeliscuri*.

— Dar-ar rugina! șoptește una dintre Spinările-Late, vorbind și în numele tău.

Lucrurile lui Tonkee sunt împrăștiate prin toată încăperea: instrumente stranii și bucăți de piele acoperite cu diagrame și, într-un colț, un pat care explică de ce în ultimul timp nu prea a mai dormit în apartament. (Ți-e urât fără ea și Hoa, dar nu-ți place să recunoști.) Ea tocmai se îndepărtează de tine, privindu-te încruntată peste umăr și părând iritată de sosirea voastră.

— Nu atinge nimic, spune ea. Nu știu ce efect poate avea un orogen de calibrul tău asupra chestiilor ăstora.

Ykka își dă ochii peste cap.

— Tu ești aia care n-ar trebui să atingă nimic. N-ai voie aici și știi bine. Hai!

— Nu.

Tonkee îngenunchează lângă un soclu jos, neobișnuit, aflat în centrul încăperii. Arată ca un cristal căruia i-a fost retezată partea din mijloc. Vezi baza (pâlpâitoare, ireală) crescând din tavan și soclul vine în continuarea ei (pâlpâind în tandem), dar pe o lungime de un metru și jumătate între ele e numai spațiu gol. Suprafața soclului a fost retezată atât de curat, încât lucește ca o oglindă și rămâne solidă chiar și când restul cristalului pâlpâie.

Mai întâi nu vezi nimic pe ea. Dar Tonkee se uită la suprafața soclului cu o asemenea concentrare încât te face să i te alături. Când te lași în jos ca să vezi mai bine, privirea ei o întâlnește pe a ta și ești șocată de încântarea greu reprimată din ochii ei. Nu asta te șochează de fapt; de-acum o cunoști. Ești șocată pentru că această privire exaltată, părul scurt și hainele curate o transformă atât de evident într-o versiune mai matură a lui Binof, încât te miri din nou că n-ai recunoscut-o pe loc.

Dar nu asta contează. Te concentrezi asupra soclului, deși mai sunt de văzut multe alte minuni. Un soclu mai înalt, în fundul încăperii, deasupra căruia plutește un obelisc în miniatură, înalt de treizeci de centimetri, de culoarea smaraldului, la fel ca podeaua. Un alt soclu pe care se află o piatră ovală, plutind la rândul ei. O serie de pătrate transparente încastrate într-un perete, conținând diagramele stranii ale unei mașinării necunoscute; dedesubtul lor, o serie de panouri, fiecare cu un contor ce măsoară lucruri necunoscute cu cifre pe care nu le poți înțelege.

Pe soclul cel lat, însă, se află obiectele cele mai puțin excentrice din încăpere: șase așchii metalice micuțe, subțiri ca acele și nu mai lungi decât degetul tău mare. Nu sunt din acel metal argintiu ca străvechile structuri ale Castrimei. Acest metal e neted și închis la culoare, presărat cu vagi urme de roșu. Fier. Este de mirare că nu s-a oxidat în toți anii de când există Castrima. Numai dacă nu…

— Tu ai pus astea aici? o întrebi pe Tonkee.

Ea se enervează pe loc.

— Da, sigur că n-aș fi intrat în camera de control a unui artefact lăsat de cine știe ce mortciv decât ca să descopăr cel mai periculos dispozitiv din ea și să mă apuc să arunc în el cu bucăți de metal ruginit!

— Nu fi antipatică, te rog!

Ești prea curioasă ca să lași izbucnirea ei să te enerveze și oricum o cam meritai.

— De ce crezi că ăsta-i cel mai periculos dispozitiv din încăpere?

Tonkee îți indică marginea teșită a soclului. Te uiți mai atentă și te minunezi. Materialul nu e neted ca restul coloanei de cristal; marginile sunt acoperite cu simboluri și inscripții gravate. Scrisul e același ca pe panourile de pe perete – oh! Și acestea strălucesc roșu, culoarea părând să plutească și să fluctueze la mică distanță de suprafață.

— Și asta, spune Tonkee.

Își ridică o mână și o apropie de suprafața soclului și de fărâmele de metal. Deodată, literele roșii țâșnesc în aer – nu ai un mod mai bun de a descrie ce se întâmplă. Într-o clipă s-au mărit și s-au răsucit către voi, arzând în aer la nivelul ochiului, un avertisment inconfundabil. Roșul e culoarea bazinelor de lavă. E culoarea unui lac în care a murit orice formă de viață, cu excepția algelor toxice: un avertisment care prevestește o lovitură iminentă. Unele lucruri nu se schimbă de la o cultură la alta sau odată cu timpul, ești sigură de asta.

(La modul general te înșeli. În acest caz însă ai dreptate.)

Toată lumea privește cu gura căscată. Hjarka se apropie și ridică o mână, încercând să atingă literele plutitoare, însă degetele îi trec prin ele. Ykka se deplasează în jurul soclului, fascinată fără să vrea.

— Am observat asta și mai-nainte, dar nu i-am acordat niciodată atenție. Literele se răsucesc odată cu mine.

Nu s-au mișcat. Dar te înclini într-o parte și, da, când o faci literele se deplasează ușor ca să rămână în fața ta.

Nerăbdătoare, Tonkee își retrage mâna, îi face Hjarkăi semn să-și ia mâna, iar literele se turtesc și se micșorează, revenind cuminți pe marginea soclului.

— Dar nu există nicio barieră. De obicei, în cazul artefactelor mortcivurilor – al artefactelor acestei civilizații –, accesul la orice

lucru cu adevărat periculos e împiedicat cumva. Fie există o barieră fizică, fie urmele uneia pe care timpul a scos-o din uz. Dacă nu voiau să atingi ceva, fie nu-l atingeai, fie trebuia să te chinuiești al naibii de tare ca s-o faci. Ăsta? E doar un avertisment. Nu știu ce înseamnă.

— Chiar poți să atingi chestiile astea?

Întinzi mâna către bucățile de fier, ignorând avertismentul care se declanșează din nou. Tonkee șuieră ascuțit, făcându-te să te retragi brusc, ca un copil prins jucându-se unde n-avea voie.

— Am spus să nu pui mâna pe nimic! Care-i problema ta?

Strângi din dinți, dar o meritai și pe asta, instinctul tău matern nu-ți permite s-o negi.

— De când vii pe-aici? întreabă Ykka stând pe vine lângă patul de campanie al lui Tonkee.

Tonkee privește bucățile de fier și la început crezi că n-a auzit-o pe Ykka. Trece un moment în care nu-i răspunde. Pe chipul ei e o expresie care începe să nu-ți placă. Nu poți spune c-o cunoști mai bine decât atunci când erai o pietricică, dar știi că nu-i o fire mohorâtă. E mohorâtă acum, iar mușchii încordați îi fac falca să iasă în evidență într-un fel care știi că nu-i place și ăsta e un semn foarte rău. Pune ceva la cale. Îi răspunde Ykkăi:

— De o săptămână. Dar m-am mutat aici abia acum trei zile. Cred. Am pierdut socoteala.

Își freacă ochii:

— N-am prea dormit.

Ykka clatină din cap și se ridică.

— Ei, măcar n-ai distrus nenorocitul ăsta de com. Deocamdată. Spune-mi ce-ai înțeles.

Tonkee se întoarce și o privește prudentă.

— Panourile alea de pe perete activează și reglează pompele de apă și sistemul de circulație a aerului și procesele de răcire. Dar asta știai deja.

— Da. Dat fiind că nu suntem morți.

Ykka își scutură palmele de praful de pe podea și se apropie încet de Tonkee, cu o atitudine preocupată, dublată însă de o amenințare subtilă. Nu-i la fel de zdravăn clădită ca majoritatea femeilor sanzede, are cu vreo treizeci de centimetri mai puțin decât Hjarka. Nu pare la fel de periculoasă ca alții, dar simți concentrarea lentă a orogeniei ei. Era complet pregătită să-și

croiască drum înăuntru sfărâmând sau înghețând totul în cale. Spinările-Late se trag și ele mai aproape, dând greutate amenințării ei nerostite.

— Ce vreau eu să aflu e cum de-ai știut asta, continuă ea, oprindu-se dinaintea lui Tonkee. Noi ne-am dat seama în cele dintâi zile învățând din greșeli. Atingi ceva și scade temperatura, atingi altceva și apa din piscina comunală se încălzește. Dar în ultima săptămână nu s-a schimbat nimic.

Tonkee lasă să-i scape un oftat ușor.

— De-a lungul anilor, am învățat să descifrez unele dintre aceste simboluri. Dacă petreci suficient timp înăuntrul ruinelor de soiul ăsteia, vezi că anumite chestii se tot repetă.

Ykka cugetă la spusele ei, apoi indică din cap mesajul de avertisment ce înconjoară marginea soclului:

— Ăsta ce zice?

— N-am idee. Am zis „să descifrez”, nu „să citesc”. Sunt simboluri, nu limbaj.

Tonkee se apropie de unul dintre panourile din zid și indică un desen în relief aflat în colțul din dreapta sus. Nu e intuitiv: e ceva verde, aducând cu o săgeată, dar cu înflorituri și ațintită în jos.

— Pe ăsta l-am văzut oriunde erau grădini acvatice. Cred că se referă la calitatea și intensitatea luminii pe care o primesc grădinile. (Îi aruncă o privire Ykkăi.) De fapt, știu că e vorba despre lumina pe care o primesc grădinile.

Ykka își ridică ușor bărbia, suficient ca să-ți dai seama că Tonkee a nimerit-o.

— Deci locul ăsta nu diferă de alte ruine pe care le-ai văzut? Și ele aveau cristale ca astea?

— Nu. N-am mai văzut niciodată ceva cum e Castrima. Cu excepția…

Te privește fugar și se uită în altă parte.

— Ei, nu exact cum e Castrima.

— Chestia aia din Epicentru nu semăna deloc cu asta, exclami tu.

Au trecut mai bine de douăzeci de ani, dar n-ai uitat nici cel mai mic amănunt. Aceea era o groapă, în timp Castrima e o piatră găurită pe dinăuntru. Dacă ambele au fost făurite de aceiași oameni, pentru a face operațiuni similare, nu există nicio dovadă.

— Ba de fapt semăna.

Tonkee revine lângă soclu și flutură din mână activând avertismentul. De data asta îți arată un simbol din interiorul strălucirii roșii a textului: un cerc negru, compact, înconjurat de un octogon alb. Nu înțelegi cum de nu l-ai văzut până acum: iese în evidență din tot roșul ăla.

— Am văzut semnul ăsta la Epicentru, desenat pe unele dintre panourile luminoase. Tu erai preocupată să te uiți în groapă. Nu cred că l-ai observat. Dar de atunci eu am mai ajuns în cinci-șase locuri unde s-au construit obeliscuri și semnul ăsta se află de fiecare dată în apropierea a ceva periculos.

Te privește sugestiv:

— Uneori am găsit oameni morți lângă el.

Fără să vrei, te gândești la Gardiana Timay. Care n-a fost găsită moartă, dar e moartă și tu era cât pe ce să i te alături în ziua aia. Apoi îți amintești de camera fără uși, de momentul petrecut pe marginea gropii căscate. Îți amintești micile ieșituri ascuțite ca niște ace din pereții gropii… exact ca aceste bucăți de fier.

— Alveola, murmuri tu. (Așa îi spusese Gardiana.) Un contaminant.

Simți un fior în ceafă. Tonkee te privește brusc.

— „Ceva periculos” poate însemna orice, spune Hjarka iritată, în timp ce tu ai încremenit cu ochii ațintiți asupra bucăților acelora de fier ruginit.

— Nu, în cazul ăsta înseamnă ceva anume.

Tonkee o privește pe Hjarka până o face să-și coboare ochii, ceea ce este o realizare în sine.

— Era semnul dușmanului lor.

Futu-i, înțelegi tu. Futu-i, futu-i, futu-i!

— Ce? întreabă Ykka. Despre ce Pământul nesătul vorbești acolo?

— Despre *dușmanul* lor.

Tonkee se reazemă de marginea soclului, cu prudență, remarci tu, dar demonstrativ.

— Era război, nu pricepi? Către sfârșit, chiar înainte să se aleagă praful de civilizația lor. Toate ruinele lor, tot ce a rămas din acele vremuri, sunt dispozitive defensive, orientate către supraviețuire. Precum comurile de azi, exceptând faptul că ei aveau și altceva care să-i protejeze în afară de zidurile din

piatră. Lucruri cum ar fi *geodele subterane uriașe.* S-au ascuns în locurile astea și și-au studiat dușmanul și poate că au construit arme ca să riposteze.

Se răsucește și indică jumătatea superioară a cristalului-soclu. În aceeași clipă, acesta pâlpâie ca un obelisc.

— Nu, spui tu mecanic.

Toți se întorc să te privească și te crispezi.

— Adică... (Căcat, acum ai spus-o!) Obeliscurile nu-s...

Nu știi cum s-o spui fără să relatezi toată povestea și nu vrei să faci asta. Nu ești sigură de ce. Poate din același motiv invocat de Antimoniu când Alabastru a început să ți-o spună ție: nu sunt pregătiți. Acum trebuie să găsești o încheiere care să nu provoace noi comentarii.

— Nu cred că sunt defensive sau că reprezintă o armă.

Tonkee tace preț de un moment.

— Atunci ce sunt?

— Nu știu.

(Nu-i o minciună. Chiar nu ești sigură.)

— Poate o unealtă. Periculoasă dacă-i folosită greșit, dar nu menită să ucidă.

Tonkee pare să prindă curaj:

— Essun, știu ce s-a întâmplat cu Allia.

E o lovitură neașteptată și, emoțional vorbind, devastatoare. Din fericire, ți-ai petrecut o viață încercând să găsești metode sigure de a-ți canaliza reacțiile în fața loviturilor neașteptate.

— Obeliscurile n-au fost făcute pentru așa ceva, zici tu. A fost un accident.

— De unde...

— Pentru că eram conectată cu lucrul ăla, mânca-l-ar rugina, când s-a prăjit!

Ai repezit-o cu atâta vehemență, încât ecoul vocii tale umple încăperea. Tresari, dându-ți seama cât ești de furioasă. Una dintre Spinările-Late icnește și se schimbă la față, reamintindu-ți brusc de privirile pe care ți le-au aruncat Spinările-Late din Tirimo când Rask le-a cerut să te lase să ieși pe poartă. Până și Ykka îți aruncă o căutătură care spune fără cuvinte: „Sperii localnicii, calmează-te, dar-ar rugina!” Așa că tragi aer adânc în piept și amuțești.

(Abia mai târziu îți vei aminti cuvântul pe care l-ai folosit în timpul acestei conversații. „Prăjit”. Te vei întreba de ce l-ai rostit și ce înseamnă și nu vei ști răspunsul.)

Tonkee expiră grijulie și e ca și cum ar fi exprimat gândurile tuturor.

— E posibil să fi făcut eu niște presupuneri greșite.

Ykka își trece palma peste păr. Gestul îi face capul să pară neașteptat de mic, dar într-o clipită părul i se înfoaie la loc.

— Bine. Castrima a mai fost folosită pe post de com, asta știm deja. Probabil de câteva ori. Dacă m-ai fi *întrebat*, în loc să vii aici și să te comporți ca un copil, ți-aș fi spus asta. Ți-aș fi spus tot ce știu, fiindcă vreau să înțeleg locul ăsta la fel de mult ca tine…

Tonkee lasă să-i scape un hohot scurt de râs:

— Niciunul dintre voi nu-i suficient de deștept.

— … dar recurgând la șmecheria asta m-ai făcut să nu mai am încredere în tine. Nu las oamenii în care n-am încredere să facă lucruri care le-ar putea dăuna celor pe care-i iubesc. Deci vreau să ieși de-aici și să nu te mai întorci.

Hjarka se încruntă:

— Yk, nu ești cam aspră?

Tonkee se încordează imediat, făcând ochii mari de durere și oroare.

— Nu poți să mă lași pe dinafară! Nimeni altcineva din comul ăsta ruginit n-are habar ce…

— Nimeni altcineva din comul ăsta ruginit nu ne-ar da foc tuturor numai ca să aibă șansa de a studia un popor care a murit pe când lumea era tânără. Cumva însă am impresia că tu ai fi în stare! spune Ykka și acum Spinările-Late o privesc pe ea cu îngrijorare, pentru că aproape țipă.

— Vizite sub supraveghere, bâlbâie Tonkee.

Acum pare disperată.

Ykka se apropie de ea până când ajung față în față și Tonkee amuțește.

— Prefer să nu înțeleg nimic despre locul ăsta decât să risc să-l distrug, vorbește Ykka încet și cu răceală. Poți să spui același lucru despre tine?

Tonkee îi întoarce privirea tremurând vizibil și nu scoate un cuvânt. Dar răspunsul e evident, nu? Tonkee e la fel ca Hjarka. Amândouă au fost crescute în casta Cârmuitorilor, educate să

pună nevoile celorlalți pe primul loc, dar amândouă au ales o cale mai egoistă. Nici nu e o întrebare.

Și de asta mai târziu, privind retrospectiv, nu vei putea spune că te-a surprins ceea ce a urmat.

Tonkee se întoarce, se avântă înainte, luminile roșii scânteiază și apoi una dintre bucățile de fier e în pumnul ei. Până să observi ce-a luat, ea s-a și îndepărtat, repezindu-se către ușă. Hjarka scoate o exclamație. Ykka a încremenit locului, părând surprinsă, dar mai ales resemnată. Cele două Spinări-Late privesc năucite, apoi, cu întârziere, se reped după Tonkee. Însă o clipă mai târziu Tonkee scoate o exclamație și se oprește. Una dintre Spinările-Late o apucă de braț, dar îi dă drumul imediat, căci Tonkee urlă.

Te-ai pus în mișcare fără să gândești. Într-un fel, Tonkee e a ta, la fel ca Hoa, ca Lerna, ca Alabastru, de parcă în lipsa copiilor tăi încerci să-i adopți pe toți cei de care te-ai atașat fie și pentru o clipă. Nici măcar n-o placi pe Tonkee. Simți totuși o gheară în stomac când o apuci de încheietură și-i vezi mâna plină de sânge.

— Ce rugi…

Tonkee te privește cu o panică animalică. Apoi se smucește, țipă din nou și ești cât pe ce să-i dai drumul pentru că simți ceva mișcându-se sub degetul tău.

— Ce rugina…? exclamă Ykka.

Mâna Hjarkăi apucă brațul lui Tonkee, ajutându-te, pentru că panica îi dă lui Tonkee puteri neașteptate. Îți controlezi repulsia inexplicabilă și violentă suficient cât să-ți deplasezi degetul mare, ținând-o pe Tonkee de încheietură ca să poți vedea mai bine. Ceva se mișcă sub pielea ei. Zvâcnește și tremură, dar se deplasează inexorabil în sus, urmând o venă mare. E suficient de voluminos ca să fie fragmentul acela de fier.

— Pământule nesătul! exclamă Hjarka aruncând o privire îngrijorată chipului lui Tonkee.

Îți reprimi niște hohote isterice de râs la auzul ironiei neintenționate a înjurăturii.

— Îmi trebuie un cuțit, te mulțumești să spui.

Vocea ta sună remarcabil de calm. Ykka se apleacă, vede ce-ai văzut și înjură printre dinți.

— O, futu-i, dar-ar rugina, căcat, se văicărește Tonkee. Scoate-o! Scoate-o și jur că nu mai vin aici!

E o minciună, dar poate că pe moment o crede.

— Pot s-o scot cu dinții, spune Hjarka privindu-te.

Dinții ei ascuțiți sunt ca niște cuțite mici.

— Nu, spui tu, convinsă că, dac-ar face-o, lucrul acela s-ar mulțumi să pătrundă în Hjarka și și-ar vedea de treabă. Iar limbile sunt mai greu de operat decât brațele.

— Cuțit! se răstește Ykka către Spinările-Late, către cea cu cuțitul de sticlă securizată.

E ascuțit, dar mic, menit mai degrabă să taie sfori decât ca armă. Dacă nu lovești din prima o zonă vitală, ar trebui să înjunghii pe cineva de un milion de ori ca să-l omori, însă asta-i tot ce ai. O ții pe Tonkee de încheietură fiindcă se zbate și mârâie ca un animal. Cineva îți pune cuțitul în mână cu mișcări nesigure și cu lama înainte. Ți se pare un an până-i schimbi poziția, dar îți păstrezi privirea ațintită asupra umflăturii mișcătoare de sub pielea cafenie a lui Tonkee. Unde se duce, mânca-o-ar rugina? În sinea ta, ești prea îngrozită ca să-ți ardă de speculații.

Dar, înainte să poți poziționa vârful cuțitului ca să-l scoți, obiectul acela mișcător dispare. Tonkee urlă din nou cu un glas frânt și oribil. I-a intrat în carne.

Faci o tăietură adâncă imediat deasupra cotului, ceea ce ar trebui să fie înaintea lucrului. Tonkee geme.

— Mai adânc! Îl simt!

Dacă tai mai adânc o să ajungi la os, dar strângi din dinți și o faci. E sânge peste tot. Ignorând gâfâielile și șuierăturile de durere ale lui Tonkee încerci să sondezi în căutarea lucrului, deși te îngrozește gândul că, dacă l-ai descoperi, ar putea pătrunde în carnea ta.

— În arteră, gâfâie Tonkee. (Tremură, scâncind printre dinți după fiecare cuvânt.) Ca un drum suspendat către… sessa! Ah! Futu-i!

Își încleștează mâna în partea de jos a bicepsului. Obiectul ăla e mai sus decât te-ai așteptat. Mișcându-se mai repede acum, că a ajuns în arterele mai mari.

„Sessa”. O privești o clipă pe Tonkee și te înfiori când înțelegi că încerca să spună „sessapineale”. Ykka se întinde dincolo de tine și cuprinde cu mâna brațul lui Tonkee, sub mușchiul deltoid, strângând cu putere. Te privește, dar știi că nu ți-a rămas de

făcut decât un singur lucru. N-o să poți să-l faci cu cuțitașul ăsta… dar ai alte arme.

— Țineți-i brațul întins.

Fără să aștepți să vezi dacă Ykka și Hjarka îți dau ascultare, o apuci pe Tonkee de umăr. Ai în minte șmecheria făcută de Alabastru, un tor micuț, delicat, precis localizat, ca acela pe care l-a folosit ca să ucidă gândacii-fierbători. De data asta îl vei folosi ca să sapi prin brațul lui Tonkee și să îngheți mica așchie de metal. Speri. Dar în timp ce-ți extinzi sensibilitatea și te concentrezi, ceva se schimbă.

Te scufunzi adânc în căldura ei, căutând structura metalică a așchiei de fier, încercând să sessizezi diferența dintre ea și fierul din sângele lui Tonkee și atunci… da. Scânteierea argintie a magiei e aici.

Nu te așteptai s-o descoperi în agitația celulelor ei. Tonkee nu se transformă în piatră ca Alabastru și n-ai mai sessizat niciodată magie în interiorul altei ființe vii. Și totuși, aici, în interiorul lui Tonkee, e ceva care scânteiază statornic, ceva argintiu, ca o rețea, venind dinspre picioare – dar dincotro? Nu contează – și terminându-se în așchia de fier. Nu e de mirare că lucrul ăsta se poate mișca atât de repede, fiindcă e alimentat de altceva. Folosind această sursă de energie, întinde înainte cârcei proprii ca să se prindă de carnea lui Tonkee și să se târască prin ea. De asta e dureros, pentru că fiecare celulă pe care o atinge tremură ca arsă și moare. Cârceii devin mai lungi cu fiecare contact. Afurisenia asta crește practic în interiorul ei, hrănindu-se cu ea în mod imperceptibil. Un cârcel pipăie drumul ca un cercetaș, orientându-se către sessapinealele lui Tonkee, și simți instinctiv că a-l lăsa să ajungă acolo ar fi Rău.

Încerci să apuci fibra-rădăcină, gândindu-te s-o încetinești sau să-i slăbești puterea, dar

Oh

nu

simți ură și

„toți facem ceea ce trebuie să facem”

mânie și

„ah, salut, micuțul meu dușman!”

— Hei! îți strigă vocea Hjarkăi în ureche. Trezește-te!

Te smulgi din ceața în care nu erai conștientă că te-ai cufundat. Bine. Ocolești rădăcina ca să nu simți încă o dată orice

o fi călăuzind-o. Contactul acela de o clipă a meritat, însă, fiindcă acum știi ce să faci.

Îți imaginezi niște foarfeci cu lame de argint scânteietor și tăiș de o finețe infinită. Taie cârcelul. Taie și ceilalți lujeri, altfel pot crește din nou. Elimină contaminantul înainte să-și înfigă și mai bine ghimpii în ea. Te gândești la Tonkee în timp ce faci asta. Dorindu-ți să-i salvezi viața. Dar în clipa asta Tonkee nu e Tonkee, e o colecție de particule și de substanțe. Tai.

Nu-i vina ta. Știu că n-o să mă crezi, dar… nu-i vina ta.

Și când reușești să-ți relaxezi sessapinealele și să-ți ajustezi percepția din nou la scară mare, ești surprinsă descoperindu-te plină, absolut plină de sânge. Nu înțelegi ce caută Tonkee pe podea, gemând, înconjurată de o băltoacă din ce în ce mai mare, în vreme ce Hjarka țipă la una dintre Spinările-Late să-i dea cureaua imediat, în clipa asta. Simți în apropiere zvâcnetul așchiei de fier și tresari alarmată, pentru că acum știi ce încearcă lucrurile astea să facă și știi că-s malefice. Dar întorcându-te să privești așchia de fier ești năucită pentru că tot ce vezi e o piele netedă ca bronzul, stropită de sânge, și o fâșie dintr-o haină familiară. Apoi simți un soi de spasm, mâna ta devine conștientă că ține o greutate și… și… Ei bine, ții în mână brațul retezat al lui Tonkee.

Îl lași să cadă. Sau mai degrabă, șocată, îl arunci cu violență. Aterizează dincolo de Ykka și de cele două Spinări-Late care se înghesuie în jurul lui Tonkee făcând ceva, încercând probabil să-i salveze viața, nici măcar nu poți să-ți baţi capul cu asta, pentru că acum vezi capătul tăiat al brațului lui Tonkee, care este o secțiune transversală perfectă, ușor piezișă, ce continuă să sângereze și să zvâcnească fiindcă *tu tocmai i l-ai retezat*, dar, stai așa, nu e ăsta singurul motiv.

Într-o gaură micuță de lângă os zărești ceva care se zvârcolește să iasă. Gaura este o arteră secționată. Acel ceva este așchia de fier, care cade pe podeaua netedă și verde și rămâne nemișcată printre pete de sânge, ca și cum nu-i decât o bucată inofensivă de metal.

„Salut, micuțul meu dușman!”

INTERLUDIU

E un lucru pe care nu-l vei vedea petrecându-se, dar care va avea impact asupra restului vieții tale. Imaginează-ți-l. Imaginează-mă pe mine. Știi ce sunt sau așa crezi, atât cu mintea ta rațională, cât și cu partea instinctivă, animalică din tine. Ai văzut un trup de piatră înveșmântat în carne și, deși niciodată n-ai crezut cu adevărat că eram uman, te-ai gândit la mine ca la un copil. Încă o mai faci, deși Alabastru ți-a spus adevărul: *că nu mai sunt copil de dinainte ca limba pe care-o vorbești să fi luat ființă. Poate că n-am fost copil niciodată. Dar să auzi un lucru e una și să-l crezi e cu totul altceva.*

Ar trebui, așadar, să mă imaginezi așa cum sunt cu adevărat printre ai mei: *bătrân, puternic și foarte temut. O legendă. Un monstru.*

Ar trebui să-ți imaginezi…

Castrima ca un ou. Mici particule dau târcoale oului, furișându-se prin piatră. Pentru prădători, ouăle sunt o pradă bogată și ușor de devorat dacă sunt lăsate nepăzite. Acesta este devorat, deși locuitorii Castrimei nu sunt conștienți de asta. (*Cred că Ykka e singura și până și ea are doar o bănuială*.) *Un ospăț atât de lent nu e ceva ce majoritatea semenilor tăi să observe. Suntem un popor foarte lent. Dar asta nu înseamnă că odată devorarea terminată efectul nu va fi mortal.*

Totuși, ceva i-a făcut pe prădători să șovăie, cu dinții dezgoliți, însă fără să fi apucat să muște. Aici se află încă o ființă bătrână și puternică, cea căreia tu îi spui Antimoniu. Nu e interesată de paza oului, dar ar putea dac-ar vrea. O va face dacă ei încearcă să i-l răpească pe Alabastru al ei. Ceilalți sunt conștienți de asta și se feresc de ea. Nu-i cazul.

De mine ar trebui să se teamă.

Nimicesc trei dintre ei în cea dintâi zi când te-am părăsit. În timp ce tu împarți o țigară cu Ykka, eu o spulber pe mâncătoarea ei de piatră, făptura roșcată căreia ea începuse să-i spună Strălucire, iar tu Rubinia. Parazit împuțit, furișându-se numai ca să ia, fără să dea nimic în schimb! *O disprețuiesc. Am fost meniți să fim mai buni de-atât. Apoi îi atac pe cei doi care-i dau târcoale lui Alabastru, sperând să atace dacă Antimoniu va*

deveni neatentă. N-o fac pentru că Antimoniu ar avea nevoie de ajutor, să fie clar, ci pentru că rasa noastră nu ar trebui să se coboare la un asemenea nivel de prostie. Îi epurez pentru binele nostru, al tuturor.

(*Nu sunt morți de-a binelea, dacă asta te supără. Noi nu putem muri. În zece mii de ani sau poate în zece milioane, se vor reconstitui din atomii componenți pe care i-am împrăștiat. Un timp îndelungat în care să-și contemple nesăbuința, ca să se poarte mai bine data viitoare*.)

Măcelul acesta inițial îi face pe mulți alții să dea bir cu fugiții; *în sinea lor, prădătorii sunt făpturi lașe. Dar nu se duc departe. Dintre cei ce se ațin prin apropiere, câțiva încearcă să negocieze. E destul pentru toți, spun ei. Dacă măcar unul are potențial*… *însă îi surprind pe unii dintre ei urmărindu-te pe tine, nu pe Alabastru.*

Mi-o mărturisesc în timp ce le dau târcoale prefăcându-mă milostiv. Îmi povestesc despre un altul dintre cei bătrâni, unul pe care-l cunosc de pe vremea unor conflicte de mult trecute. Și el are o viziune pentru noi, opusă alei mele. Știe despre tine, Essun a mea, și te-ar ucide dac-ar putea, pentru că vrei să închei ceea ce a început Alabastru. Nu poate ajunge la tine pentru că eu îi stau în drum… *dar te poate sili să te autodistrugi. A găsit chiar și niște aliați umani lacomi în nord care-s dispuși să-l ajute.*

O, ce ridicol e războiul ăsta al nostru! *Ne folosim de voi cu atâta ușurință. Până și de tine, Essun, comoara mea, pionul meu. Sper că într-o zi mă vei ierta.*

14.

Sosește o invitație!

Trec șase luni în lumina albă, invariabilă, a unui adăpost străvechi, alimentat de magie. După cele dintâi zile, te legi cu o cârpă la ochi când ești obosită, creându-ți astfel propria ta zi și propria ta noapte. Rezultatul e acceptabil.

Brațul lui Tonkee este reatașat cu succes, deși la un moment dat face o infecție gravă, în fața căreia antibioticele de bază ale lui Lerna par neputincioase. Supraviețuiește, deși, când febra și infecția lividă bat în retragere, degetele ei și-au pierdut capacitatea de a face mișcări precise și membrul îi e cuprins de furnicături și de amorțeli. Lerna crede că situația e permanentă. Tonkee te blestemă pe înfundate ori de câte ori îi dai de urmă în toiul prelevării de eșantioane sau al altei îndeletniciri și o silești să meargă la întâlnirea cu șeful castei Inovatorilor. Când abuzează de epitete cum ar fi „măcelar de brațe” îi amintești că, în primul rând, ea singură i-a permis unei părticele a Pământului crud să i se târască prin trup și că, în al doilea rând, tu ești singurul motiv pentru care Ykka n-a ucis-o deocamdată, așa că poate ar trebui să ia în calcul ideea de a-și ține gura. O face, dar tot se poartă ca o nemernică. În Neclintire nimic nu se schimbă cu adevărat.

Și totuși… uneori se întâmplă și asta.

Lerna îți iartă faptul că ești un monstru. De fapt, nu tocmai. Tot nu vă vine ușor să discutați despre Tirimo. Numai că te-a auzit certându-te cu Ykka tot timpul cât a operat brațul lui Tonkee și asta înseamnă ceva pentru el. Ykka ar fi vrut ca Tonkee să fie lăsată să moară pe masa de operație. Ai pledat pentru viața ei și ai câștigat. Acum Lerna știe că ai de oferit și altceva decât moarte. Tu nu ești sigură că asta-i o judecată validă, dar te simți ușurată că ați salvat ceva din vechea voastră prietenie.

Hjarka începe s-o curteze pe Tonkee. La început, ea nu reacționează prea bine. Nu știe ce să creadă despre darurile constând în animale moarte sau cărți care au început să apară

în apartamentul ei însoțite de remarci de genul: „În cazul în care ai nevoie de ceva care să-ți țină ocupat creierul ăla mare”, rostite cu nonșalanță exagerată și însoțite de priviri sugestive. Tu ești cea care trebuie să-i explice lui Tonkee că Hjarka a decis, grație cine știe cărui set sucit de valori la care ține, că o geomestă cu abilitățile sociale ale unui bolovan reprezintă tot ce poate fi mai dezirabil. Atunci Tonkee se arată mai degrabă iritată, plângându-se de „distrageri” și de „capriciile cărnii efemere” și invocând nevoia de a „nu face din trup centrul atenției”. În general o ignori.

Cărțile sunt cele care joacă rolul decisiv. Hjarka pare să le aleagă după numărul de cuvinte plurisilabice de pe copertă, dar de câteva ori, întorcându-te acasă, o găsești pe Tonkee absorbită de ele. În cele din urmă, într-o zi, la sosire, descoperi draperia de la ușa lui Tonkee lăsată și pe Tonkee absorbită de Hjarka, după cum sugerează sunetele ce se aud dinăuntru. Nu credeai că pot face atâtea cu mâna ei infirmă. Hm!

Poate că acest nou simț al conexiunii cu Castrima o face pe Tonkee să încerce să-i demonstreze Ykkăi de ce-i în stare. (Sau poate-i vorba doar de mândrie. Tonkee se opărește când Ykka remarcă, la un moment dat, că o Spinare-Lată muncitoare este mai utilă comului decât ea.) Oricare ar fi motivul, Tonkee aduce în fața consiliului un nou model predictiv la care a lucrat: în cazul în care Castrima nu găsește o sursă stabilă de proteine animale, unii membri ai comului vor începe să resimtă efectele în circa un an.

— O să înceapă cu prosteala-cărnii, vă spune ea. Uituceală, oboseală, mărunțișuri de-astea. Dar e un soi de anemie. Dacă va continua, va avea ca rezultat demența și deteriorarea nervilor. Vă puteți imagina restul.

Prea multe povești de-ale loriștilor arată ce poate păți un com rămas fără carne. Oamenii vor deveni slabi și paranoici, iar comunitatea va fi vulnerabilă în fața unui atac. Singura variantă ca să nu se ajungă aici e canibalismul, explică Tonkee. Pur și simplu nu-i suficient să plantezi mai multă fasole.

Raportul reprezintă o informație utilă, dar nimeni nu și-a dorit s-o audă, iar Ykka nu o place mai mult pe Tonkee după ce v-a împărtășit-o. După ședință îi mulțumești lui Tonkee, dat fiind că nimeni altcineva n-a făcut-o. Maxilarul inferior îi iese puțin în afară și ea răspunde:

— Păi, n-o să pot să-mi continui cercetările dacă o să începem să ne omorâm și să ne mâncăm unii pe alții.

Îi pasezi pregătirea copiilor orogeni lui Temell, un alt orogen adult din com. Copiii se plâng că nu e foarte bun, că nu are nimic din talentul tău și că, deși e mai blând cu ei, nu-i învață la fel de multe lucruri. (E plăcut să fii apreciată, chiar și retrospectiv.) Începi să-l antrenezi pe Cutter ca alternativă după ce îți cere să-i arăți cum i-ai tăiat brațul lui Tonkee. Te îndoiești că va reuși să simtă magia sau să deplaseze obeliscuri, dar e măcar de nivelul primului inel și vrei să vezi dacă nu poți să-l duci până la două sau trei inele. Aparent, învățătura superioară nu interferează cu lecțiile primite de la Alabastru sau cel puțin Bastru nu se plânge de asta. Accepți. Ți-a lipsit predatul.

(Te oferi să faci schimb de tehnici cu Ykka, deoarece ea nu manifestă niciun fel de interes legat de lecții. Vrei să știi cum anume face ceea ce face. „Nu”, zice ea făcându-ți cu ochiul într-un fel care nu-i neapărat glumeț. „Trebuie să păstrez niște ași în mânecă dacă nu vreau să mă îngheți într-o bună zi.”)

O expediție comercială compusă din voluntari pornește spre nord în încercarea de a ajunge la comul Tettehee. Nu se întoarce. Ykka refuză să facă o altă încercare și tu nu protestezi. Unul dintre foștii tăi elevi orogeni s-a aflat în grupul acela.

Însă, cu excepția problemei legate de hrană, Castrima prosperă în aceste șase luni. O femeie rămâne însărcinată fără permisiune, ceea ce e o mare problemă. Bebelușii nu pot fi de folos comului vreme de mulți ani și niciun com nu-și poate permite să aibă prea multe persoane inutile pe durata unui Anotimp. Ykka decide că gospodăria de două persoane a femeii nu va primi rații sporite până nu moare vreunul dintre bătrâni, făcându-i astfel loc copilului neîngăduit. Te cerți iar cu Ykka, fiindcă știi foarte bine că s-a gândit la Alabastru când i-a spus femeii, pe nepusă masă: „Asta n-ar trebui să dureze mult”. Ykka nu manifestă nici urmă de regret: chiar la Alabastru s-a referit și speră că acesta va muri curând, pentru că bebelușul măcar va avea valoare în viitor.

Din cearta asta rezultă două lucruri bune: încrederea în tine crește după ce toată lumea te-a văzut țipând în gura mare în mijlocul Vârfului Teșit fără să provoci nici măcar un tremur, iar Prăsitorii decid să intervină în favoarea copilului pentru a pune capăt disputei. Pe baza genealogiei favorabile recente, atribuie

familiei una dintre alocațiile lor pentru copii, cu condiția ca micuțul să se alăture uzcastei lor dacă se va naște perfect. Nu e un preț chiar atât de mare, argumentează ei, să-ți petreci anii reproductivi turnând copil după copil pentru comul și casta ta în schimbul dreptului de a te naște. Mama e de acord.

Desigur, Ykka nu le-a împărtășit membrilor comului situația proteinelor, altfel Prăsitorii nu ar mai lua partea nimănui. (Tonkee a ghicit-o de una singură, normal.) Ykka nici nu intenționează să spună cuiva până nu devine evident că nu există nicio altă soluție. Tu și ceilalți membri ai consiliului vă arătați de acord, fără tragere de inimă. Deocamdată încă mai aveți un an. Dar din cauză că Ykka păstrează tăcerea, la câteva zile după ce o aduci pe Tonkee să-și continue recuperarea acasă primești vizita unui Prăsitor de sex masculin. E un ins cu părul fuior-de-cenușă, lat în umeri și cu ochi ca tăciunele, care devine interesat când află că ai avut trei copii sănătoși, toți orogeni puternici. Te flatează spunându-ți ce înaltă și zdravănă ești și ce bine ai făcut față lunilor de drum supraviețuind numai cu hrană din rații, insinuând apoi că nu ai „decât” patruzeci și trei de ani. Asta te face să izbucnești în râs. Te simți bătrână ca lumea și prostovanul ăsta arătos te crede gata să produci un nou copil.

Refuzi cu un zâmbet oferta lui tacită, dar... te-ai simțit straniu purtând această conversație. A fost neplăcut de familiară. După ce pleacă, te gândești la Corindon și o trezești pe Tonkee aruncând cu o cană în zid și urlând din rărunchi. Apoi te duci la o altă lecție cu Alabastru, ceea ce e inutil, pentru că o petreci stând dinaintea lui și tremurând în tăcere, pradă unei furii cumplite. După cinci minute, el spune cu oboseală în glas:

— Oricare-i problema ta, trebuie să ți-o rezolvi singură. Nu te mai pot opri.

Îl urăști pentru că nu mai e invincibil. Și pentru că nu te urăște.

În aceste șase luni, Alabastru suferă o altă infecție severă. Îi supraviețuiește numai împietrindu-și deliberat ce i-a mai rămas din picioare. Această auto-chirurgie îi afectează atât de grav organismul, încât rarele lui momente de luciditate se reduc la numai o jumătate de oră, fiind despărțite între ele de lungi perioade de apatie sau de somn agitat. Când e treaz este atât de slăbit, încât trebuie să te chinuiești să-l auzi, deși, din fericire, această situație se îmbunătățește în decurs de câteva

săptămâni. Faci progrese, conectându-te cu ușurință cu topazul proaspăt-sosit și începând să înțelegi cum a transformat el spinelul în arma asemănătoare unui cuțit pe care o ține la îndemână. (Obeliscurile sunt conducte. Curgi prin ele, curgi odată cu ele, așa cum curge magia. Rezistă și vei muri, dar acordează-te cu ele și multe se vor dovedi posibile.)

Te afli însă departe de a ști cum să legi mai multe obeliscuri laolaltă și ești conștientă că nu înveți suficient de repede. Alabastru nu are puterea să te blesteme pentru ritmul anevoios în care avansezi, dar nici nu trebuie. Faptul că-l vezi împuținându-se pe zi ce trece te face să te arunci asupra obeliscului în mod repetat, plonjând în lumina lui apoasă chiar și atunci când capul te doare și stomacul ți se revoltă și nu vrei decât să te ghemuiești undeva și să plângi. Te doare mult prea tare să-l privești pe Alabastru, așa că te aduni și încerci și mai tare să devii ca el.

Un lucru bun a rezultat de-aici: ți-ai găsit un scop. Felicitări!

Altă dată plângi pe umărul lui Lerna. El îți masează spatele și-ți sugerează cu delicatețe că nu trebuie să înduri singură acest chin. E o propunere izvorâtă mai degrabă din bunătate decât din pasiune și nu te simți vinovată c-o ignori. Deocamdată.

Se ajunge astfel la un soi de echilibru. Nu e o vreme a odihnei, dar nici a luptei. Supraviețuiești. Într-un Anotimp, în acest Anotimp, e în sine o victorie.

Apoi Hoa se întoarce.

•

Se întâmplă într-o zi a tristeții și-a dantelei. Tristețea e pentru că au mai murit câțiva Vânători. Tocmai aduceau înapoi un vânat rar – un urs evident prea slab ca să poată hiberna în siguranță, a cărui disperare agresivă l-a făcut ușor de nimerit – când ceata s-a pomenit atacată la rândul ei. Trei Vânători au pierit sub o ploaie de săgeți de arcuri și de arbalete. Cei doi supraviețuitori nu și-au văzut atacatorii. Proiectilele păreau să vină din toate direcțiile. Au fugit, singurul lucru inteligent, dar au revenit peste o oră în speranța de a recupera cadavrele camarazilor și vânatul cel prețios. Uimitor, nimic nu fusese deranjat de atacatori sau de animalele de pradă, însă alături de cei căzuți se afla un obiect: un băț înfipt în pământ, în jurul căruia cineva legase o fâșie zdrențuită și murdară de cârpă. Era

prinsă cu un nod zdravăn, în ale cărui ochiuri destrămate se afla ceva.

Intri în camera în care ține Ykka sfat chiar când începe să taie nodul, deși Cutter stă aplecat deasupra ei zicându-i cu încordare în glas:

— Nu e sigur deloc ce faci. Nu știi ce…

— Nu-mi pasă, murmură Ykka concentrându-se asupra nodului.

E grijulie, evitând să atingă partea mai îngroșată, care în mod evident conține ceva. Nu-ți dai seama ce anume, dar e un soi de cocoloș și pare ușor. Încăperea e mai aglomerată ca de obicei pentru că e de față și una dintre membrele uzcastei Vânătorilor, mânjită de cenușă și sânge și decisă să știe pentru ce au murit tovarășii ei. Ykka ridică ochii ca semn că a luat act de sosirea ta, însă își reia lucrul.

— Cuts, dacă-mi explodează ceva în față, tu ești noul staroste, spune ea.

Asta îl stânjenește pe Cutter, reducându-l la tăcere suficient pentru ca Ykka să desfacă nodul fără să mai fie distrasă. Materialul odinioară alb este dantelă și dacă nu te înșeli a fost cândva de o calitate care ar fi făcut-o pe bunica ta să-și deplângă sărăcia. Când ochiurile ei se desfac, în mijlocul lor apare un mic ghem de piele tăbăcită. E un bilet.

BUN VENIT ÎN RENNANIS, grăiește el în cărbune.

Hjarka înjură. Tu te așezi pe un divan pentru că e mai bun decât podeaua și simți nevoia să stai jos. Cutter pare sceptic.

— Rennanis se află la Ecuatoriale, spune el.

Și deci ar trebui să fi pierit. E aceeași reacție pe care ai avut-o și tu când ți-a spus Alabastru.

— Poate nu-i chiar Rennanis, zice Ykka.

Încă mai examinează bucata de piele, răsucind-o, râcâind cărbunele cu muchia cuțitului ca pentru a-i verifica autenticitatea.

— Poate-i un grup de supraviețuitori din acest oraș, rămași acum comleși și doar cu puțin mai buni decât bandiții, luând numele locului lor de baștină. Sau poate niște tipi care se visează a fi ecuatoriali și care profită de șansa de a se pretinde ceva ce nu puteau înainte ca orașul să fi ars.

— Nu contează, se răstește Hjarka. Indiferent de la cine o veni, asta-i o amenințare. Ce o să facem în privința ei?

Încep̆ speculațiile și discuțiile în contradictoriu și în aer plutește o panică tot mai mare. Fără să fi avut intenția, te rezemi de peretele sălii de întruniri a Ykkăi. De peretele cristalului în care se află apartamentul ei. De coaja geodei din care răsare cristalul. Nu e un obelisc. Nici măcar porțiunile pâlpâitoare ale cristalelor din camera de comandă nu emană acea putere, așa cum ar trebui. Chiar dacă se află într-o stare de irealitate similară obeliscurilor, aceasta este unica asemănare.

Dar ți-ai amintit ceva ce ți-a spus Alabastru cu mult timp în urmă, într-o după-amiază rubinie, într-un com de coastă care acum a devenit o ruină fumegândă. Alabastru, murmurând despre conspirații și spioni, despre faptul că niciun loc nu era sigur. Îți amintești că l-ai întrebat: „Vrei să spui că ne-ar putea asculta cineva prin ziduri? Prin… chiar prin stâncă?” Odată ca niciodată credeai că lucrurile pe care le făcea el erau miracole.

Și acum ai ajuns la nivelul a nouă inele, așa spune Alabastru. Acum știi că miracolele țin de efortul potrivit, percepția potrivită și poate magia potrivită. Castrima se află în mijlocul unei străvechi roci sedimentare, în care se întrețes vinele unor păduri de mult moarte și transformate în cărbune sfărâmicios, totul într-un echilibru precar deasupra unei rețele de cicatrice care sunt falii străvechi, de mult închise. Oricât de stângaci e înfiptă în straiele scoarței, geoda se află aici de suficient timp pentru ca straturile ei exterioare să fi fuzionat complet cu mineralele locale. Asta te ajută să-ți extinzi sensibilitatea dincolo de Castrima, o insinuare discretă, care se atenuează treptat. Nu e ca atunci când îți extinzi torul. Un tor e puterea ta. Ce faci acum ești tu însăți. E mai greu. Dar poți să simți ceea ce puterea ta nu poate și…

— Hei, trezirea! spune Hjarka trăgându-ți un ghiont în umăr și tu revii la realitate și-i arunci o privire furioasă.

Ykka mârâie exasperată.

— Hjar, să-mi aduci aminte într-o zi să-ți povestesc ce se întâmplă de obicei când cineva întrerupe o orogenie avansată. Probabil că bănuiești, dar amintește-mi să-ți descriu cu detalii sângeroase, ca să te mai înfrânezi data viitoare.

— Stătea degeaba și voi restul vă uitați la ea, spune Hjarka îndreptându-se de spate și părând iritată.

— Încercam să ascult către nord, te răstești tu.

Acum toți te privesc de parcă ești nebună. Pământule nesătul, ce păcat că nimeni de-aici nu s-a mai pregătit la Epicentru! Deși oricum asta-i ceva ce numai un senior ar putea înțelege.

Lerna îndrăznește:

— Ascultai… pământul? Adică sessizai?

E greu să explici când cuvintele pentru asta lipsesc. Te freci la ochi.

— Nu, ascultam. Vibrațiile. Toate sunetele sunt vibrații, dar…

Confuzia de pe chipurile lor se adâncește. Va trebui să pui lucrurile în context.

— Rețeaua de noduri e încă la locul ei, spui tu. Alabastru a avut dreptate. Dacă încerc, pot s-o sessizez ca pe o zonă de calm, în timp ce restul Ecuatorialelor sunt un dezastru clocotitor. Cineva îi ține în viață pe administratorii de noduri din jurul Rennanisului, deci…

— Deci sunt cu adevărat ei, spune Cutter părând tulburat. Un oraș ecuatorial chiar s-a decis să ne anexeze.

— Ecuatorialii nu anexează, spune Ykka cu fălcile încordate, privind fâșia de piele din mâna ei. Ei sunt Vechiul Sanze sau ce-a mai rămas din el. Pe vremuri, când Sanze voia ceva, își lua.

Urmează o tăcere încordată, apoi toată lumea începe să se panicheze din nou. Prea multă vorbărie. Oftezi masându-ți tâmplele și-ți dorești să fii singură ca să mai faci o încercare. Sau…

Clipești. Simți potențialul enorm al topazului care plutește pe cer deasupra Castrimei, unde s-a aflat în ultimele șase luni, pe jumătate ascuns în norii de cenușă. Pământule nesătul! Alabastru nu sessizează pur și simplu jumătate de continent: folosește spinelul. Ție nici nu ți-a trecut prin cap să folosești un obelisc pentru a-ți mări raza de acțiune, dar el o face cu naturalețea cu care respiră.

— Să nu mă atingă nimeni, spui tu încet. Să nu-mi vorbească nimeni.

Fără să aștepți să vezi dac-au înțeles, plonjezi în obelisc.

(Pentru că, hai să fim sinceri, o parte din tine și-o dorește. A visat de luni de zile apa care curge în sus și torentul de putere. Ești om, orice spun ceilalți despre cei ca tine. E plăcut să te simți puternică.)

Apoi ești în topaz și-l străbați, extinzându-te asupra lumii cât ai clipi. Nu trebuie să fii în pământ câtă vreme topazul e în aer,

e aerul însuși. Există în stări de agregare care transcend soliditatea și astfel ești capabilă să o transcenzi și tu; devii aer. Plutești printre norii de cenușă și vezi Neclintirea alunecând pe dedesubt: forme de relief, petice de pădure muribundă și drumuri ca niște fire, totul acoperit cu o pătură cenușie după lungile luni ale Anotimpului. Continentul pare micuț și te gândești: „Pot să ajung la ecuator cât ai clipi”, dar gândul ăsta te înfricoșează puțin. Nu știi de ce. Încerci să nu te gândești – cât de mare e distanța dintre a savura această putere și a o folosi ca să distrugi lumea? (Oare asta a simțit Alabastru când...?) Dar te-ai implicat. Ești conectată. Rezonanța e completă. Te avânți spre nord.

Și te oprești brusc. Ceva aflat mult mai aproape decât ecuatorul îți atrage atenția. E atât de șocant, încât îți pierzi imediat aliniamentul cu topazul și ești foarte norocoasă. Există o clipă în care simți puterea obeliscului în toată imensitatea ei vibrantă și știi că nu supraviețuiești decât datorită unor rezonanțe fericite și unor proiectanți de mult morți care au luat măsuri în cazul unor greșeli ca a ta, apoi te pomenești înapoi în trupul tău, bălmăjind înainte să-ți amintești ce înseamnă cuvintele.

— Tabără, foc, rostești gâfâind.

Lerna se apropie și îngenunchează în fața ta, luându-ți mâinile între-ale lui și verificându-ți pulsul. Îl ignori. E important.

— Bazin.

Ykka pricepe imediat și înțepenește, strângând din fălci. Pricepe și Hjarka. Nu-i proastă, altfel Tonkee nu și-ar pierde timpul cu ea. Blestemă. Lerna se încruntă și Cutter vă privește pe toți din ce în ce mai nedumerit.

— Asta chiar înseamnă ceva?

Ce idiot!

— O armată, te răstești, revenindu-ți. Dar cuvintele sunt greu de găsit. E-e o... nenorocită de armată. În bazinul împădurit. Le-am... sessizat focurile de tabără.

— Câte?

Ykka se ridică deja, luând de pe raft un cuțit cu lama lungă și prinzându-și-l de coapsă. Hjarka se ridică și ea, apropiindu-se de ușa apartamentului Ykkăi și dând draperia la o parte. O auzi strigând-o pe Esni, căpetenia Spinărilor-Late. Uneori, Spinările-Late fac muncă de iscoade sau completează efectivele

Vânătorilor, dar într-o situație ca asta sarcina lor principală este apărarea comului.

N-ai putut să numeri toate acele punctișoare de căldură care ți-au zgândărit sensibilitatea când te aflai în obelisc, însă încerci să aproximezi.

— Poate o sută?

Dar alea erau focurile de tabără. Câți oameni se aflau în jurul fiecărui foc? Presupui că șase-șapte. În condiții obișnuite, asta nu-i o armată foarte mare. Guvernatorul oricărui cvartent decent ar fi putut ridica o armată de zece ori mai numeroasă chiar și luat din pripă. Însă pe durata unui Anotimp și pentru un com mic, precum Castrima – a cărui populație totală nu e cu mult mai mare –, o armată de cinci-șase sute de oameni reprezintă într-adevăr o amenințare.

— Tettehee, exclamă Cutter încremenind.

E mai palid ca de obicei. Dar înțelegi la ce se gândește. Șirul de trupuri trase în țeapă în chip de avertisment, cu șase luni în urmă, în bazinul împădurit. Comul Tettehee se află dincolo de bazin, la gura unui râu care șerpuiește pe teritoriul Castrimei și în cele din urmă se varsă într-unul dintre marile lacuri din Sudmedlat. N-ați mai primit vești din Tettehee de luni bune, iar expediția de negoț pe care ați trimis-o dincolo de semnul de avertisment nu s-a mai întors. Această armată trebuie să fi ajuns în Tettehee cam în acea perioadă și să-și fi așezat tabăra acolo pentru o vreme, trimițând iscoade care să marcheze teritoriul. Reîmprospătându-și proviziile, refăcându-și puterile, vindecându-și răniții, expediind poate în Rennanis o parte din pradă. Acum, că au distrus Tettehee, s-au pus din nou în mișcare.

Și cumva știu despre existența Castrimei. Ăsta-i felul lor de a o saluta.

Ykka iese și își unește strigătele cu ale Hjarkăi și în câteva minute cineva sună alarma de cutremur și-i cheamă pe toți capii gospodăriilor să se adune pe Vârful Teșit. N-ai auzit niciodată alarma de cutremur a Castrimei – un com plin de rogălăi – și e mai enervantă decât te-ai fi așteptat, un zumzăit grav, ritmic. Înțelegi de ce: în mijlocul atâtor structuri cristaline, să bați clopotul nu-i cea mai bună idee. Și totuși. Tu, Lerna și ceilalți o urmați pe Ykka, care traversează un pod suspendat și ocolește două dintre cele mai largi coloane de cristal, cu buzele strânse

și fața rigidă. Când ajunge, pe Vârful Teșit s-a adunat deja o mică mulțime. Când strigă să oprească cineva alarma aia, dar-ar rugina-n ea, și alarma chiar se oprește, cristalul retezat e deja periculos de înțesat cu oameni care murmură neliniștiți. Există o balustradă, dar chiar și-așa. Hjarka țipă la Esni și Esni țipă, la rândul ei, la Spinările-Late aflate în mulțime și acestea înaintează cu greu în încercarea de a întoarce lumea din drum pentru ca nicio tragedie oribilă să nu vă distragă atenția de la potențiala tragedie oribilă ce vă amenință pe toți.

Ykka își ridică brațele, cerând atenție, și toți amuțesc pe loc.

— Motivul pentru care v-am chemat aici este următorul, începe ea și expune problema în câteva fraze concise.

O respecți pentru că nu le ascunde nimic locuitorilor Castrimei. Îi respecți și pe ei pentru că se mulțumesc doar să scoată exclamații sau murmure alarmate în loc să se panicheze. Dar sunt toți oameni de rând, echilibrați și de nădejde, iar pe cuprinsul Neclintirii panica a fost dintotdeauna dezaprobată. Poveștile loriștilor sunt pline de avertismente categorice împotriva celor care nu-și pot stăpâni frica și puține comuri le acordă acestor oameni comnume, cu excepția celor suficient de înstăriți sau de influenți ca să vâre problema sub preș. Odată ce începe un Anotimp, lucrurile astea se rezolvă de obicei de la sine.

— Rennanis a fost un oraș mare, spune o femeie după ce Ykka a tăcut. Jumătate cât Yumenesul, dar cu milioane de locuitori. Ne putem lupta cu așa ceva?

— E un Anotimp, spune Hjarka înainte să apuce Ykka să răspundă. Ykka se uită urât la ea, dar Hjarka nu se sinchisește: Nu avem de ales.

— Putem să ne luptăm datorită modului în care e construită Castrima, adaugă Ykka reducând-o pe Hjarka la tăcere dintr-o privire. Nu prea ne pot ataca pe la spate. Dacă se ajunge aici, putem să blocăm tunelurile și nimeni nu va reuși să coboare până la noi. Putem să așteptăm până se plictisesc.

Da, dar nu la nesfârșit. Nu câtă vreme comul are nevoie de vânat și de negoț în completarea proviziilor furnizate de depozite și de grădinile acvatice. Acum o respecți pe Ykka pentru că *nu* le spune asta. Mulțimea freamătă oarecum ușurată.

— Avem vreme să trimitem un mesager în sud, către vreunul dintre comurile aliate? întreabă Lerna. (Îl simți cum încearcă să ocolească problema aprovizionării.) Ar fi vreunul dispus să ne ajute?

La auzul ultimei întrebări, Ykka pufnește batjocoritor. Mulți o imită și câțiva îl privesc cu milă pe Lerna. E un Anotimp. Dar…

— Putem să facem comerț. Am putea să ne împrospătăm proviziile vitale și medicamentele și să fim mai pregătiți în caz de asediu. Un grup mic are nevoie de câteva zile ca să traverseze bazinul împădurit. Unui grup mai mare s-ar putea să-i ia două săptămâni. Mai puțin dacă îl străbate în marș forțat, dar e o prostie periculoasă să faci așa ceva pe un teren pe care nu-l cunoști. Știm că au iscoade pe teritoriul nostru, dar…

Îți aruncă o privire:

— Cât de aproape sunt ceilalți?

Te-a luat prin surprindere, dar știi ce vrea.

— Grosul forței se află lângă locul tragerii în țeapă.

Asta înseamnă la jumătatea bazinului împădurit.

— Ar putea ajunge aici în câteva zile, spune cineva cu glasul pițigăiat de frică și mulți alții încep să murmure.

Devin mai gălăgioși. Ykka își ridică din nou brațele, însă de data asta numai unii membri ai adunării amuțesc. Restul continuă să facă speculații, să calculeze și zărești câteva persoane pornind-o către poduri, cu intenția clară de a-și face propriile lor planuri și la naiba cu Ykka. Nu e haos, panica nu a izbucnit încă, dar în aer se simte mirosul amar al fricii. Te ridici, decisă să ajungi lângă Ykka, în centrul adunării, și să-ți adaugi vocea apelului ei la calm.

Dar te oprești. Pentru că în locul către care voiai să te îndrepți s-a ivit cineva.

Nu seamănă cu Antimoniu, cu Rubinia sau cu ceilalți mâncători de piatră pe care i-ai zărit ocazional prin com. Acestora, nu se știe de ce, nu le place să fie văzuți mișcându-se. Uneori vezi un soi de ceață mișcătoare și apoi statuia e acolo, privindu-te ca și cum în locul acela se află dintotdeauna statuia unui străin, sculptată de cineva cu mult timp în urmă.

Acest mâncător de piatră se răsucește în loc. Continuă să se răsucească, lăsând pe toată lumea să-l vadă și să-l audă, urmărindu-vă reacția când îi remarcați în cele din urmă prezența, pielea cenușie ca granitul, părul lins, de aceeași

culoare, lustrul ceva mai pronunțat al ochilor. O falcă proeminentă și un tors pe care e sculptată migălos o musculatură bărbătească în locul simulacrului de veșminte preferat de majoritatea mâncătorilor de piatră. Acesta vrea să vă gândiți la el ca la un bărbat, deci, bine, e bărbat. E cenușiu din cap până-n picioare, cel dintâi mâncător de piatră pe care l-ai văzut care seamănă leit cu o statuie... în afara faptului că se mișcă și continuă să se miște în timp ce surpriza face mulțimea să amuțească. Și el vă măsoară pe toți din priviri, cu un zâmbet ușor pe buze. Ține ceva în mâini.

Îl privești pe mâncătorul de piatră cenușiu răsucindu-se. Când remarci obiectul însângerat și de formă stranie pe care îl ține în mâini, numai experiența ta recentă te face să înțelegi că este un braț. Un braț mic. Un braț mic, încă înfășurat într-un material care ți-e familiar, jacheta pe care ai cumpărat-o pe drum cu atâta timp în urmă. Pielea inuman de albă și mânjită de sânge e familiară și dimensiunile sunt familiare, chiar dacă osul frânt care se ițește din capătul însângerat este transparent ca sticla, cu fațete fine și nu e deloc din os.

„Hoa! E Hoa! Ăla-i brațul lui Hoa”.

— Am un mesaj, spune mâncătorul de piatră cenușiu.

Are o voce plăcută, de tenor. Buzele nu i se mișcă și cuvintele îi ies din piept. Asta cel puțin e normal, atât cât mai poți percepe ceva ca fiind normal în timp ce te uiți la dezastrul acela însângerat care a fost un braț.

După o clipă, Ykka tresare, poate scuturându-se la rândul ei de șoc.

— Din partea cui?

El se răsucește către ea.

— Din partea Rennanisului.

Se răsucește din nou, plimbându-și ochii de la un chip la altul, ca un om care încearcă să stabilească o conexiune sau să se facă înțeles. Privirea lui trece pe deasupra ta de parcă n-ai exista.

— Nu vă vrem răul.

Tu privești țintă brațul lui Hoa.

Ykka e sceptică.

— Deci armata aia care și-a făcut tabăra la ușa noastră...

El se răsucește. Îl ignoră și pe Cutter.

— Avem mâncare din belșug. Ziduri puternice. Totul vă aparține dacă vă alăturați comului nostru.

— Poate ne place comul nostru, spune Ykka.

Răsucire. Privirea lui poposește asupra Hjarkăi, care clipește.

— N-aveți carne și teritoriul vostru e secat de resurse. Într-un an o să ajungeți să vă mâncați între voi.

Asta face mulțimea să murmure. Ykka închide o clipă ochii, frustrată. Hjarka privește în jur mânioasă, ca și cum se întreabă cine v-a trădat.

— O să fim adoptați toți în comul vostru? întreabă Cutter. Cu respectarea uzcastelor noastre?

Lerna scoate o exclamație înăbușită.

— Cutter, nu văd ce sens are…

Cutter îi aruncă o privire tăioasă.

— Nu ne putem lupta cu un oraș ecuatorial.

— Dar întrebarea chiar e tâmpită, spune Ykka.

Vocea ei are o blândețe înșelătoare, dar într-o regiune a minții tale care nu a fost redusă la tăcere de vederea acelui braț remarci că până acum ea nu l-a susținut niciodată pe Lerna. Ai avut dintotdeauna impresia că nu prea-l place și că sentimentul e reciproc: ea e prea rece pentru gustul lui, el e prea blând pentru ea. Ce se petrece acum este semnificativ.

— Eu în locul oamenilor ăstora ne-aș duce pe noi, cei de-aici, în nord și ne-aș instala în vreun țarc aflat între un gheizer acid și un lac de lavă. Comurile ecuatoriale au mai făcut asta, mai ales când aveau nevoie de forță de muncă. De ce am crede că acum va fi altfel?

Mâncătorul de piatră își înclină capul. Însoțit de zâmbetul ce-i joacă pe buze, gestul este remarcabil de uman, o expresie care spune: „Zău, nu ești tu drăgălașă?”

— N-avem de ce să mințim.

Lasă cuvintele, rostite pe un ton plăcut, să plutească în aer exact cât trebuie. O, e bun la asta! Vezi oamenii schimbând priviri, îi auzi foindu-se stânjeniți. Le simți încordarea când Ykka nu găsește replică. Pentru că e adevărat.

Apoi el lasă cealaltă cizmă să cadă:

— Dar n-avem trebuință de orogeni.

Tăcere. Mulțimea a încremenit șocată. Ykka întrerupe liniștea exclamând: „Pe focul din adâncuri!” Cutter se uită în altă parte.

Lerna face ochii mari înțelegând implicațiile spuselor mâncătorului de piatră.

— Unde-i Hoa? întrebi în tăcerea ce s-a lăsat.

E singurul lucru la care te poți gândi.

Privirea mâncătorului de piatră alunecă spre tine. Restul chipului nu se întoarce. La un mâncător de piatră, acesta ar fi limbajul corporal normal. La acest mâncător de piatră e însă suspect.

— Mort, spune el. După ce ne-a condus încoace.

— Minți!

Nici nu-ți dai seama că ești furioasă. Nu te gândești la ceea ce urmează să faci. Reacționezi pur și simplu, ca Damaya în creuzete, ca Sienit pe plajă. Totul în tine se fațetează și se ascute, țeși fire a căror existență de-abia o observaseși și se întâmplă la fel ca în cazul brațului lui Tonkee: zang! Îi retezi mâna mâncătorului de piatră.

Brațul lui și al lui Hoa cad pe podea. Mulțimea icnește. Nu curge sânge. Brațul lui Hoa lovește cristalul cu un bufnet surd, cărnos – e mai greu decât pare iar mâna mâncătorului de piatră, despărțindu-se de braț, scoate un al doilea zăngănit, încă și mai puternic. Încheietura secționată are o culoare cenușie uniformă.

Mai întâi, mâncătorul de piatră nu pare să reacționeze. Apoi simți ceva contopindu-se, ca firele argintii ale magiei, dar atât de numeroase! Mâna zvâcnește, se ridică în aer ca trasă de sfori și se reatașează de ciotul brațului. Brațul lui Hoa rămâne locului. Atunci, în cele din urmă, mâncătorul de piatră se întoarce către tine.

— Pleacă înainte să te tai în atâtea bucăți încât să nu te mai poți reasambla, spui tu cu un glas care tremură asemenea pământului.

Mâncătorul de piatră cenușiu zâmbește. E un zâmbet sincer, care face să-i apară riduri la colțurile ochilor și îi dezgolește dinții diamantini și, minunea minunilor, chiar aduce a zâmbet, nu a amenințare. Apoi dispare, prăbușindu-se prin podeaua de cristal. O clipă zărești în transparența cristalului o umbră cenușie, o formă încețoșată ce nu pare tocmai umanoidă, deși probabil din cauza unghiului din care o privești. Apoi, mai iute decât îl poți urmări cu ochii sau cu sessapinealele, dispare.

În tăcerea asurzitoare de după plecarea sa, Ykka trage aer adânc în piept și-l eliberează.

— Bine, spune ea privindu-și oamenii. (Sau ceea ce ea crede a fi „oamenii ei”.) S-ar părea că trebuie să discutăm.

Mulțimea murmură neliniștită.

Nu vrei să auzi nimic. Înaintezi grăbită și culegi brațul lui Hoa. E greu ca piatra. Te vezi silită să-ți pui genunchii la treabă ca să nu-ți paradești șalele. Te întorci și oamenii se feresc din calea ta, iar Lerna spune „Essun?”, dar nici pe el nu vrei să-l auzi.

Căci, vezi tu, există niște fire. Lujeri argintii pe care numai tu îi poți zări, zvârcolindu-se neputincioși și întinzându-se din ciotul brațului, schimbându-și poziția ori de câte ori te întorci. Indicând de fiecare dată aceeași direcție. Așa că-i urmezi. Nimeni nu se ia după tine și nu-ți bați capul cu semnificația acestui lucru. Nu pe moment.

Lujerii te conduc către apartamentul tău.

Pătrunzi dincolo de draperie și te oprești. Tonkee nu-i acasă. Probabil e fie la Hjarka, fie în seră. Pe podea, dinaintea ta, sunt alte două membre, cioturi însângerate din care se ițesc oase de diamant. Nu, nu sunt pe podea, sunt în podea, parțial cufundate în ea, unul până la coapsă, celălalt numai gamba și laba piciorului. Ca și cum rămăseseră captive în timp ce el se cățăra afară din podea. Dâre gemene de sânge, suficient de groase ca să constituie un motiv de îngrijorare, străbat covorul vesel pe care l-ai obținut în schimbul unuia dintre cuțitele de cremene ale lui Jija. Se îndreaptă către camera ta, așa că le urmezi. Și acolo scapi brațul. Din fericire, nu-ți aterizează pe picior.

Ce a mai rămas din Hoa se târăște către salteaua așezată pe podea care-ți slujește drept pat. Celălalt braț al lui a dispărut și el, nu știi unde. Porțiuni mari de păr îi lipsesc. Se oprește când intri, auzindu-te sau sessizându-te, și rămâne nemișcat în timp ce tu îi dai ocol și constați că maxilarul i-a fost smuls. Nu are ochi și deasupra tâmplei e o… mușcătură. De aia îi lipsește părul. Cineva a mușcat din craniul lui ca dintr-un măr, smulgând o bucată de carne și osul diamantin de dedesubt. Nu vezi ce are în cap pe post de sânge. Asta-i bine.

Te-ai speria, numai că înțelegi imediat. Lângă patul lui se află bocceaua zdrențăroasă pe care a purtat-o cu el încă din Tirimo. Te grăbești către ea, o deschizi, o aduci lângă trupul lui distrus și te ghemuiești alături.

— Poți să te întorci?

El îți răspunde făcând-o. Preț de o clipă, lipsa maxilarului te face să șovăi, apoi te gândești „Dă-o-n mă-sa” și îndesi una dintre pietrele din boccea în gaura zdrențuită care-i gâtul lui Hoa. La atingere, carnea lui pare caldă, umană și împingi piatra cu degetele până când reflexul de a înghiți se ocupă de rest. (Îți vine să vomiți. Te forțezi să n-o faci.) Vrei să-l mai hrănești cu una, dar după ce respiră de câteva ori el începe să tremure violent din tot trupul. Nu-ți dai seama că ai continuat să sessizezi magia, însă brusc trupul lui Hoa e luminat de o rețea de fire argintii, scânteietoare, șfichiuind aerul și încovoindu-se ca tentaculele veninoase ale creaturilor oceanice despre care povestesc loriștii. Sunt sute. Te retragi alarmată, dar Hoa scoate un geamăt răgușit care-ți imaginezi că înseamnă „Mai vreau”. Îi mai vâri o piatră pe gât, apoi alta. Nu erau dintru-nceput prea multe. Când nu mai ai decât trei, eziți.

— Le vrei pe toate?

Hoa șovăie și el. Poți să i-o citești în limbajul trupului. Nu înțelegi de ce are nevoie de ele. Cu excepția acelei dezlănțuiri de magie – e făcut din ea, fiecare centimetru din el pulsează, n-ai mai văzut așa ceva –, trupul lui mutilat nu pare să se vindece. Poate cineva să supraviețuiască și să se facă bine după ce a îndurat asemenea vătămări? Nu e suficient de uman ca să poți face presupuneri. Dar în cele din urmă el geme din nou. E un sunet mai profund decât primul. E resemnare sau poate-i doar imaginația ta, atribuind umanitate sunetelor animalice ale cărnii lui rănite. Așa că îi îndesi pe gât și ultimele trei pietre.

Vreme de un moment nu se întâmplă nimic. Apoi…

Tentacule argintii șfichiuiesc și se învolburează în jurul lui cuprinse de frenezie, făcându-te să bați în retragere. Știi de ce-i în stare magia, care acum pare sălbatică și incontrolabilă. Umple camera și… privești nedumerită. Acum nu doar c-o sessizezi, dar o poți chiar vedea. Tot trupul lui Hoa emană o lumină alb-argintie, care crește cu repeziciune în intensitate până nu-l mai poți privi direct. Până și un odihnit ar putea-o vedea. Te muți în sufragerie, trăgând cu ochiul prin ușa dormitorului, pentru că așa pare mai sigur. În clipa în care treci pragul încăperii, materia întregului apartament – pereții, podeaua, tot ce-i din cristal – tremură pentru o clipă, devenind translucidă, ireală ca obeliscurile. Mobilierul dormitorului și bunurile tale plutesc în albul acela pâlpâind. Auzi un bufnet surd

în spatele tău și te întorci tresărind, dar nu-s decât picioarele lui Hoa, care au ieșit din podeaua sufrageriei și alunecă urmând dârele de sânge către camera ta. Brațul pe care l-ai scăpat e deja în mișcare, apropiindu-se de băltoaca de lumină care este Hoa și strălucind la rândul său mai tare. Făcând un salt ca să i se alipească de trup, așa cum s-a reatașat mâna mâncătorului de piatră cenușiu de încheietura acestuia.

Ceva răsare din podea... nu. Vezi podeaua ridicându-se de parcă-i din ghips, nu din cristal, și învăluindu-i trupul. Când se-ntâmplă asta, lumina piere. Materialul începe imediat să se preschimbe într-o substanță mai întunecată la culoare. Când clipești alungându-ți imaginile de pe retină și poți să vezi din nou, acolo unde era Hoa se află ceva imens, straniu și imposibil.

Reintri în dormitor cu prudență, fiindcă podeaua și pereții par să se fi solidificat din nou, dar tu știi că starea asta poate fi temporară. Cristalul odinioară neted e aspru sub picioarele tale. Lucrul acela ocupă aproape întreaga cameră, zăcând lângă patul tău dezordonat care s-a scufundat pe jumătate în podeaua redevenită solidă. E cald. Te împiedici de cureaua rucsafugului tău pe jumătate gol, din fericire intact și care nu s-a contopit cu încăperea. Te apleci iute și-l iei. Obișnuința supraviețuirii. Pe focul din adâncuri, cald mai e! Salteaua n-a luat foc, dar îți spui că asta se întâmplă numai fiindcă nu atinge lucrul acela imens. Orice-o fi, îl poți sessiza. Ba nu, știi bine ce e: calcedonie. Un bulgăre uriaș și lunguleț de calcedonie cenușiu-verzuie, ca învelișul exterior al unei geode.

Știi deja ce se petrece, nu? Ți-am povestit ce s-a întâmplat în Tirimo după apariția Faliei. Despre capătul opus al văii, unde unda de șoc a cutremurului a dislocat o geodă care s-a crăpat ca un ou. Înțelegi că geoda nu se aflase acolo în tot acest timp; era magică, nu naturală. Ei, sau poate era câte puțin din fiecare. Mâncătorii de piatră nu prea fac diferența între astea două.

Și dimineață, după ce ți-ai petrecut noaptea la masa din sufragerie, unde avuseseși de gând să rămâi trează supraveghind bolovanul aburind, dar ai adormit, scena se repetă. Geoda se crapă cu un trosnet sonor, violent ca o explozie. O răbufnire de plasmă sub presiune năvălește afară, arzând sau topind tot ce mai lăsaseși în cameră. Cu excepția rucsafugului pe care l-ai luat cu tine. Bune instincte!

Tremuri pentru că te-ai trezit brusc. Te ridici încet în picioare și intri prudentă în camera ta. E atât de cald, că-i greu să respiri. Ca într-un cuptor, deși un curent de aer cald face să fluture draperia de la intrarea apartamentului. Căldura se disipează cu iuțeală, devenind doar neplăcută, nu periculoasă.

Abia observi toate astea. Pentru că cel ce se ridică din crăpătura geodei, mișcându-se la început cu o fluiditate mult prea omenească, înlocuită însă rapid de un soi de neclintire intermitentă, familiară... e mâncătorul de piatră din obeliscul rubiniu.

Bună, din nou.

•

„Poziția noastră se identifică total cu integritatea fizică a Neclintirii, în interesul evident al supraviețuirii pe termen lung. Stabilitatea acestui ținut depinde în mod nefericit de echilibrul seismic și, în virtutea legilor necruțătoare ale naturii, pe acesta numai orogenii îl pot asigura. Dacă ataci robia lor, ataci întreaga planetă. Ca urmare, decidem că, deși prezintă o anumită asemănare cu noi, trăgându-se din același neam, și deși trebuie stăpâniți cu blândețe, spre beneficiul atât al celor liberi, cât și al celor înrobiți, trebuie să considerăm că abilitatea orogenică de orice grad neagă dreptul individului de a fi socotit o persoană. Pe drept, cei ca ei vor fi considerați, de acum încolo, o specie inferioară, dependentă”.

Declarația Celui de Al Doilea Consiliu Legislativ din Yumenes cu privire la drepturile persoanelor afectate de orogenie.

15.

Nassun refuză

Din tinerețea mea îmi amintesc mai ales culorile. Verdeață pretutindeni. Alb-sidefiu. Nuanțe intense și vitale de roșu. Aceste culori anume îmi stăruie în amintire, chiar dacă restul e neclar și palid și aproape a dispărut. Există un motiv pentru asta.

•

Stând într-unul din birourile Epicentrului Antarctic, Nassun simte deodată că-și înțelege mama mai bine ca oricând.

Schaffa și Umber sunt așezați de o parte și de alta a ei. Tustrei țin în mâini cupe cu sigurin, oferite de oamenii Epicentrului. Nida a rămas la Luna Găsită, pentru că trebuie să-i supravegheze cineva pe copii și pentru că ei îi este cel mai greu să simuleze comportamentul uman normal. Umber e atât de tăcut, că nimeni nu știe ce gândește. Schaffa e cel care susține toată conversația. Au fost invitați înăuntru ca să discute cu trei persoane numite „seniori”, orice o fi însemnând asta. Seniorii poartă uniforme complet negre, compuse din vestoane închise la toți nasturii și pantaloni cu pense... ah, de aceea li se spune orogenilor imperiali „jachetele negre”! Tustrei emană putere și spaimă.

Unul dintre ei este în mod evident din rasa antarcticilor, cu păr roșcat încărunțit și pielea atât de albă, încât i se zăresc venele verzui de dedesubt. Are dinți ca de cal și o gură frumoasă, iar Nassun nu se poate împiedica să i le privească fix atunci când vorbește. Numele ei e Serpentin[1] și nu pare să i se potrivească deloc.

— Sigur că n-au mai sosit noi pietricele, spune Serpentin.

Cine știe de ce, o privește pe Nassun în timp ce vorbește, desfăcându-și brațele. Degetele îi tremură ușor. Așa au făcut de la începutul întrunirii.

— Este o dificultate pe care n-am anticipat-o. Înseamnă, printre altele, că avem dormitoare nefolosite într-o vreme când

---

[1] Mineral de culoare verde, cu pete mai închise care amintesc de pielea unui șarpe.

un adăpost sigur e foarte valoros. De aceea am adresat comurilor din vecinătate invitația de a-și aduce aici copiii orfani, cei prea tineri ca să fi fost acceptați într-un com. Era de bun-simț, nu? Și am primit câțiva refugiați, acesta fiind motivul pentru care am deschis negocierile cu localnicii pentru provizii și altele asemenea. Fără aprovizionarea asigurată de Yumenes...

Masca de calm îi tremură.

— Ei bine, este de înțeles, nu?

Se văicărește. Cu un zâmbet grațios și cu maniere impecabile, acompaniată de alte două persoane care încuviințează cu înțelepciune ceea ce spune, dar practic asta face. Nassun nu știe de ce-i displac atât de tare acești oameni. Are legătură cu miorlăiala asta și cu falsitatea lor. Este evident că sosirea Gardienilor nu le-a picat bine, că sunt speriați și furioși, dar fac pe politicoșii. Îi amintesc de mama ei, care pretindea că e tandră și iubitoare când se afla altcineva prin preajmă, însă care între patru ochi era rece și aprigă. Gândindu-se la Epicentrul Antarctic ca la un loc populat cu nesfârșite versiuni ale mamei ei, Nassun simte dureri de dinți și mâncărimi în palme și în sessapineale.

Și își dă seama după expresia placidă de pe chipul lui Umber și după falsa prietenie din zâmbetul lui Schaffa că nici Gardienilor nu le place.

— De înțeles, într-adevăr, spune Schaffa.

Răsucește în mâini cupa cu sigurin. Lichidul cețos a rămas alb așa cum și trebuia, dar el n-a luat nicio înghițitură.

— Îmi închipui că membrii comurilor vecine vă sunt recunoscători că le adăpostiți și hrăniți surplusul de populație. Și e de bun-simț să-i puneți la treabă pe oamenii ăia. Să vă apere puțurile. Să vă îngrijească ogoarele.

Aici face o pauză și zâmbește și mai larg.

— Voiam să zic grădinile.

Serpentin îi zâmbește la rându-i și însoțitorii ei se foiesc stingheriți. Se petrece ceva ce Nassun nu înțelege. Aici, în regiunea Antarcticelor, Anotimpul nu s-a înstăpânit pe deplin, așa că într-adevăr pare o idee înțeleaptă ca un com să-și planteze zona verde, să pună Spinări-Late de pază pe ziduri și să se pregătească pentru ce-i mai rău. Însă nu-i bine că Epicentrul Antarctic a făcut asta. Nu-i bine că acest Epicentru e funcțional. Nassun a încetat să mai soarbă din cupa cu sigurin

pe care i-au oferit-o seniorii, deși nu a mai băut sigurin decât de vreo două ori și îi place să fie tratată ca o adultă... numai că Schaffa nu bea și asta o previne că situația nu e de fapt una sigură.

Unul dintre seniori e o femeie din Sudmedlat care ar putea trece drept o rudă de-a lui Nassun: înaltă, cu pielea cafenie, păr des și creț și un trup cu mijloc gros, șolduri late și coapse puternice. I-au prezentat-o, dar Nassun nu-și poate aminti numele. Dintre cei trei, orogenia ei e cea mai precisă, deși este cea mai tânără. Poartă șase inele pe degetele ei lungi. Și ea este cea care, în cele din urmă, încetează să mai zâmbească, își împreunează mâinile și-și înalță ușor bărbia. E un alt lucru care-i amintește lui Nassun de mama ei. Mama adopta adesea aceeași atitudine, senzația unui strat moale de demnitate peste un miez de încăpățânare dur ca diamantul. Încăpățânarea este cea care preia controlul când femeia spune:

— Constat că ești nemulțumit, Gardianule.

Serpentin tresare. Celălalt orogen al Epicentrului, un bărbat care s-a prezentat ca fiind Lamprofir[2], oftează. Schaffa și Umber își înclină capetele aproape la unison, iar zâmbetul lui Schaffa devine mai larg, mai curios.

— Nu-s nemulțumit, spune el, iar Nassun își dă seama că e încântat să lase politețurile deoparte. Sunt doar surprins. În fond, protocolul standard prevede ca orice secție a Epicentrului să fie închisă în cazul declarării unui Anotimp.

— Cine să-l declare? întreabă femeia cu șase inele. Până azi, la sosirea voastră, nu a fost aici niciun Gardian ca să declare indiferent ce. Cârmuitorii comurilor învecinate au avut atitudini diverse: unii au declarat Legea sezonieră, alții au introdus doar carantina, iar alții își văd de treabă ca de obicei.

— Și dacă ar fi declarat toți Legea sezonieră chiar v-ați fi sinucis în grup? întreabă Schaffa vorbind încet, ca atunci când știe deja răspunsul la o întrebare, dar vrea să te audă pe tine spunându-l. Dat fiind că, după cum ai remarcat, aici nu sunt Gardieni care să se ocupe de problemă.

Nassun se oprește la timp, înainte să-i scape o exclamație de surpriză. Să se sinucidă? Nu e însă suficient de abilă ca să-și împiedice orogenia să tresară, chiar dacă trupul ei n-o face. Toți

---

[2] Rocă eruptivă rară, de culoare închisă.

cei trei reprezentanți ai Epicentrului o privesc, iar Serpentin zâmbește ușor:

— Ai grijă, Gardianule, spune ea privind-o pe Nassun, dar vorbindu-i lui Schaffa. Animăluțul tău pare tulburat de ideea exterminării nemotivate, în masă.

— N-am secrete față de ea, spune Schaffa și surprinderea lui Nassun este înlocuită de dragoste și de mândrie.

El o privește.

— De-a lungul istoriei, Epicentrul a supraviețuit mulțumită îngăduinței vecinilor săi, depinzând de zidurile și de resursele cornurilor din vecinătate. Și, asemenea tuturor celor care nu se dovedesc de utilitate vitală pe durata unui Anotimp, se așteaptă din partea orogenilor imperiali să se retragă singuri din competiția pentru resurse, pentru ca oamenii normali și sănătoși să aibă șanse mai mari de supraviețuire.

Face o pauză.

— Și cum orogenii nu au voie să trăiască altfel decât sub supravegherea unui Gardian al Epicentrului…

Își desface larg brațele.

— Noi suntem Epicentrul, Gardianule, spune cel de-al treilea senior, căruia Nassun i-a uitat numele.

E un bărbat de pe Coasta de Vest, zvelt, cu părul drept și o față cu pometi proeminenți, aproape concavă. Și el are pielea albă, dar ochii îi sunt întunecați și reci. Orogenia lui e ușoară și multistratificată ca mica.

— Și ne putem descurca singuri. Nu numai că nu am rămas fără resurse, ba chiar furnizăm servicii necesare comunităților din regiune. Am muncit – nesolicitați și fără plată – pentru a domoli replicile de după crearea Faliei atunci când au ajuns atât de departe în sud. Mulțumită nouă, puține comuri de la Antarctice au avut de suferit de la începutul Anotimpului.

— Admirabil, spune Umber. Și a fost o idee inteligentă să vă faceți de neînlocuit. Dar nu e ceva ce Gardienii voștri ar fi permis, cred eu.

Tustrei seniorii amuțesc câteva clipe.

— Asta e Antarctica, Gardianule, spune Serpentin zâmbind, deși zâmbetul nu-i cuprinde și ochii. Suntem o fracțiune comparativ cu Epicentrul din Yumenes: doar douăzeci și cinci de orogeni purtători de inele și o mână de pietricele. Niciodată aici n-au fost detașați permanent prea mulți Gardieni. Majoritatea au

fost în vizită, aflați în călătorie sau veniți să ne aducă noi pietricele. Niciunul de când cu Falia.

— Niciodată n-au fost prea mulți Gardieni aici, aprobă Schaffa, dar din câte-mi amintesc au fost totuși trei. Pe unul dintre ei îl cunoșteam.

Se oprește și pentru o fracțiune de secundă expresia lui devine distantă, pierdută și ușor confuză.

— Îmi aduc aminte că îl cunoșteam pe unul dintre ei.

Clipește. Zâmbește din nou:

— În schimb, acum nu mai văd niciunul.

Serpentin e încordată. Toți seniorii sunt încordați, într-un fel care face mâncărimea din străfundul minții lui Nassun să se intensifice.

— Până să reușim să ridicăm un zid am avut parte de câteva raiduri ale unor bande de comleși, spune Serpentin. Au murit vitejește, apărându-ne.

E o minciună atât de gogonată, încât Nassun o privește cu gura căscată.

— Ei bine, spune Schaffa oftând și așază pe masă cupa cu sigurin. Cred c-a mers așa cum era de așteptat.

Și deși Nassun a ghicit deja ce urmează, deși l-a mai văzut pe Schaffa mișcându-se cu o viteză inumană, deși argintul din el și din Umber se aprinde ca un chibrit și strălucește prin ei chiar în clipa dinainte, tot e luată prin surprindere când Schaffa fandează și pumnul lui pătrunde în fața lui Serpentin.

Orogenia lui Serpentin moare odată cu ea. Dar în clipa următoare ceilalți doi seniori se pun în mișcare: Lamprofir se răstoarnă pe spate cu scaunul ca să scape de forma cețoasă care e Umber, iar femeia cu șase inele scoate din mânecă o sarbacană. Schaffa face ochii mari, dar mâna lui e încă imobilizată în trupul lui Serpentin. Încearcă să se repeadă la ea, însă greutatea cadavrului îi împovărează brațul. Femeia ridică sarbacana la buze.

Înainte ca ea să apuce să sufle, Nassun e în picioare și în pământ și începe să formeze un tor care s-o înghețe pe loc pe cealaltă. Femeia tresare surprinsă și încordează ceva care spulberă torul lui Nassun înainte să apuce să se nască. Mama ei obișnuia să procedeze așa la antrenamente dacă Nassun făcea ceva ce nu avea voie. Nassun se împleticește sub șocul înțelegerii, dând înapoi.

Mama ei a învățat șmecheria asta aici, în Epicentru, așa îi antrenează cei din Epicentru pe orogenii tineri, tot ce a cunoscut Nassun despre mama ei e întinat de acest loc și-așa a fost dintotdeauna...

Dar scurta ei diversiune a fost suficientă. Schaffa își eliberează cu violență brațul și cât ai clipi e de cealaltă parte a camerei, apucând sarbacana și smulgând-o din mâna femeii, apoi înfigându-i-o în gâtlej înainte ca ea să apuce să riposteze. Femeia se prăbușește în genunchi sufocându-se, întinzându-se instinctiv către pământ, totuși ceva mătură camera ca un val și Nassun scoate o exclamație pentru că brusc nu mai poate sessiza nimic. Femeia scoate și ea o exclamație, apoi gâfâie zgâriindu-și beregata. Schaffa o apucă de cap și-i frânge gâtul dintr-o smucitură rapidă.

Lamprofir se târăște înapoi din calea lui Umber, bâjbâind prin haine după un obiect mic și greu care s-a încurcat în țesătură.

— Pământule nesătul! exclamă el trăgând de nasturii jachetei. Sunteți contaminați! Amândoi!

Nu apucă să continue însă, pentru că Umber devine o ceață și Nassun tresare simțind cum ceva îi împroașcă obrazul. Umber a strivit capul bărbatului sub picior.

— Nassun, spune Schaffa lăsând să cadă trupul femeii hexainelare și răsucindu-se spre ea, du-te pe terasă și așteaptă-ne acolo.

— D-da, Schaffa, spune Nassun.

Înghite cu greutate. Tremură. Cu toate astea, se silește să se întoarcă pe călcâie și să iasă din încăpere. În fond, din câte le-a spus Serpentin, pe undeva prin preajmă se mai află douăzeci și doi de orogeni purtători de inele.

Epicentrul Antarctic nu e cu mult mai mare decât Jekity. Nassun părăsește clădirea masivă cu două etaje care a servit drept sediu administrativ. Zărește un pâlc de case micuțe în care par să locuiască orogenii mai în vârstă și câteva barăci lungi lângă sera mare cu pereți de sticlă. O mulțime de oameni sunt afară, deplasându-se între barăci și căsuțe. Câțiva sunt îmbrăcați în negru, deși pe unii dintre cei în haine civile îi simte ca și cum ar fi orogeni. În spatele serei se află o terasă în pantă care adăpostește mici parcele de pământ, prea numeroase ca să poată fi socotite grădini. E o fermă. Majoritatea parcelelor sunt plantate cu grâu și legume și se văd oameni care le

lucrează, dat fiind că e o zi frumoasă și nimeni nu știe că Gardienii sunt ocupați să ucidă tot ce mișcă în clădirea administrației.

Nassun înaintează cu pas vioi pe cărarea pietruită de deasupra terasei, cu capul aplecat ca să nu se împiedice, deoarece nu poate sessiza nimic după ceea ce i-a făcut Schaffa femeii hexainelare. A știut dintotdeauna că Gardienii pot opri orogenia, dar pân-acum n-a mai simțit-o. Îi e greu să umble când nu poate percepe solul decât cu ochii și cu picioarele și mai și tremură din tot trupul. Pune cu grijă un picior înaintea celuilalt și apoi pe neașteptate picioarele altcuiva apar pur și simplu în calea ei și Nassun se oprește brusc, cu tot trupul rigid din pricina șocului.

— Uită-te pe unde umbli, spune fata din reflex.

E slabă și cu pielea albă, deși are o tufă de păr cenușiu ca ardezia și e cam de vârsta lui Nassun. Când o vede însă cu adevărat pe Nassun, se oprește.

— Hei, ai ceva pe față. Arată ca un gândac mort sau ceva. Scârbos!

Se întinde și-l expediază cu un bobârnac.

Nassun tresare ușor, surprinsă, apoi își amintește de buna-creștere.

— Mersi. Ăăă. Scuze că ți-am stat în drum!

— Nu-i nimic, spune fata. Am auzit că au venit niște Gardieni și-au adus o pietricică nouă. Tu ești cea nouă?

Nassun o privește năucită.

— P-pietricică?

Fata cealaltă ridică din sprâncene.

— Da. Ucenic? Viitor orogen imperial?

Cară o găleată cu unelte de grădinărit, total nepotrivită cu subiectul conversației.

— Înainte să înceapă Anotimpul, Gardienii aduceau tot timpul copii. Așa am ajuns eu aici.

Tehnic vorbind, și Nassun tot așa a ajuns aici.

— Gardienii m-au adus, spune ea simțindu-se golită pe dinăuntru.

— Și pe mine, spune fata întristându-se și privind în altă parte. Ți-au frânt deja mâna?

Nassun uită să mai respire.

Văzând că tace, cealaltă fată spune cu amărăciune:

— Mda. Așa procedează cu fiecare pietricică la un moment dat. Degetele sau oasele mâinii.

Clatină din cap și răsuflă chinuit.

— N-avem voie să vorbim despre asta. Dar nu e vina ta, indiferent ce zic ei. Nu e vina ta.

O altă respirație căznită.

— Ne mai vedem. Mă cheamă Ajae. N-am încă un nume de orogen. Pe tine cum te cheamă?

Nassun nu-i în stare să gândească. În minte îi răsună zgomotul pumnului lui Schaffa zdrobind oase.

— Nassun.

— Mi-a făcut plăcere să te cunosc, Nassun.

Ajae o salută politicos și își reia drumul, coborând treptele care duc spre una dintre terase. Fredonează, legănând găleata. Nassun se uită lung în urma ei, încercând să înțeleagă.

„Nume de orogen?”

Încercând să înțeleagă.

„Ți-au frânt deja mâna?”

Locul ăsta. Epicentrul ăsta. De asta i-a frânt mama ei mâna.

Mâna lui Nassun tresare pradă unei dureri fantomatice. Revede ridicându-se în aer piatra din mâna mamei sale. Stând acolo o clipă. Coborând.

„Ești sigură că te poți controla?”

Epicentrul e cauza pentru care mama ei n-a iubit-o niciodată.

Pentru care tatăl ei n-o mai iubește.

Pentru care a murit fratele ei.

Nassun o privește pe Ajae făcându-i cu mâna unui băiat slab, ceva mai mare, care e ocupat cu prășitul. Locul ăsta! Oamenii ăștia care n-au niciun drept să existe!

Safirul nu-i departe, plutind deasupra Jekityului unde se află de două săptămâni, de când ea, Schaffa și Umber au pornit către Epicentrul Antarctic. Îl poate sesiza de la distanță, deși se află prea departe ca să-l vadă. Obeliscul pare să pâlpâie când se întinde către el și pentru o clipă ea se întreabă cum de știe asta. Instinctiv s-a întors cu fața într-acolo. Ca să-l aibă pe linia ei vizuală. Nu are nevoie de ochi sau de orogenie ca să-l folosească.

(Așa-i natura orogenilor, ar fi putut să-i spună Schaffa cel de odinioară dacă ar mai exista. Reacția instinctivă a semenilor lui Nassun este aceeași, indiferent de pericol: o contralovitură

devastatoare. I-ar fi explicat asta înainte să-i frângă mâna ca să-i bage în cap lecția despre importanța autocontrolului.)

Aici sunt atâtea fire argintii. Orogenii sunt conectați unii cu alții prin practică, prin experiența împărtășită.

ȚI-AU FRÂNT MÂNA.

Totul se termină cât ai clipi de trei ori. Apoi Nassun se retrage din albastrul apos și rămâne locului tremurând... Ceva mai târziu se răsucește și-l vede pe Schaffa stând în fața ei, cu Umber alături.

— Nu trebuiau să fie aici, izbucnește ea. Așa ai spus.

Schaffa nu zâmbește și se ține nemișcat într-un fel pe care Nassun i-l știe prea bine.

— Deci ai făcut asta ca să ne ajuți?

Nassun nu e în stare să gândească atât de rapid încât să-l mintă. Clatină din cap.

— Locul ăsta a fost o greșeală, spune ea. Epicentrul este o greșeală.

— Așa să fie? De ce spui asta?

E un test, dar Nassun nu știe ce ar trebui să facă pentru a-l trece.

— Mama a greșit. Epicentrul a făcut-o să fie așa. Ar fi trebuit să fie o... un... un aliat pentru tine („Ca mine”, gândește ea.) Locul ăsta a transformat-o în altceva.

Nu poate explica mai bine.

— Locul ăsta a vătămat-o.

Schaffa îl privește pe Umber. Acesta își înclină capul și pentru o clipă argintul străfulgeră în ei și între ei. Lucrurile aflate în sessapinealele lor rezonează în mod straniu. Apoi însă Schaffa se încruntă și ea îl sessizează împotrivindu-se argintului. Îl doare s-o facă, dar totuși o face, întorcându-se s-o privească cu ochii luminoși și dinții încleștați și cu sudoarea îmbrobonindu-i fruntea.

— Cred că s-ar putea să ai dreptate, mititico, se mulțumește el să spună. E chiar logic: pune-i pe oameni într-o cușcă și ei își vor dedica toată energia evadării, nu cooperării cu cei care i-au închis. Ce s-a petrecut aici era inevitabil, presupun.

Îi aruncă o privire lui Umber.

— Totuși. Gardienii lor trebuie să fi fost foarte neglijenți ca să permită unui grup de orogeni să le tragă preșul de sub picioare. Cea cu sarbacana... cel mai probabil s-a născut sălbăticiune și a

învățat chestii pe care n-ar fi trebuit să le învețe înainte să fie adusă aici. Ea a fost instigatoarea.

— Gardieni neglijenți, da, spune Umber fără să-l piardă din ochi pe Schaffa.

Schaffa îi zâmbește. Nassun se încruntă nedumerită.

— Am nimicit amenințarea, spune Schaffa.

— În cea mai mare parte, se arată de acord Umber.

Schaffa acceptă afirmația cu o înclinare din cap și un aer ușor ironic, apoi se întoarce spre Nassun și spune:

— Ai avut dreptate să faci ce-ai făcut, mititico. Îți mulțumesc că ne-ai ajutat.

Umber continuă să-l privească pe Schaffa. Mai precis ceafa lui. Schaffa se întoarce brusc și-i aruncă o uitătură furioasă, cu zâmbetul fix și trupul încremenit. După o clipă, Umber se uită în altă parte. Atunci Nassun înțelege. Argintul din Umber s-a liniștit, atât cât se poate liniști argintul dintr-un Gardian, dar liniile strălucitoare din trupul lui Schaffa sunt în continuare active, însuflețite, sfâșiindu-l. El li se împotrivește însă și e gata să se lupte și cu Umber dacă va fi cazul.

Pentru ea? se întreabă Nassun triumfătoare. Pentru ea!

Apoi Schaffa se lasă pe vine și-i cuprinde fața în palme:

— Te simți bine? întreabă el.

Ochii i se abat înspre cer, către est: safirul.

— Da, spune Nassun fiindcă ăsta-i adevărul.

Conexiunea cu obeliscul a fost mult mai ușoară de data asta, în parte pentru că nu a mai fost o surpriză și în parte pentru că s-a obișnuit cu ivirea neașteptată a stranietății în viața ei. Șmecheria este să te lași să cazi înăuntrul lui, să păstrezi o viteză constantă și să te gândești la el ca la o coloană imensă de lumină.

— Fascinant, spune el și se ridică. Hai să mergem!

Așa că lasă în urmă Epicentrul Antarctic, cu noi recolte înverzind pe ogoare, cadavre care se răcesc în clădirea administrativă și o colecție de statui strălucitoare și multicolore cu forme omenești răspândite prin grădini și de-a lungul barăcilor și al zidurilor.

•

Dar în zilele următoare, în timp ce străbat drumurile și potecile împădurite dintre Epicentru și Jekity, înnoptând în

hambarele unor străini sau în jurul propriilor focuri… Nassun se gândește.

În fond, n-are ce altceva să facă. Umber și Schaffa nu-și vorbesc și între ei a apărut o nouă tensiune. Ea înțelege suficient ca să fie atentă să nu rămână singură cu Umber, ceea ce e ușor pentru că Schaffa are grijă de asta. N-ar fi neapărat necesar. Nassun e sigură că-i poate face și lui Umber ce i-a făcut lui Eitz și locuitorilor Epicentrului Antarctic. Să folosești un obelisc nu e totuna cu a sessiza, argintul nu e orogenie, așa că nici măcar un Gardian nu-i în siguranță în fața puterilor ei. Însă îi place că Schaffa o însoțește la baie și că renunță la somn – ceva ce s-ar părea că Gardienii pot face – ca să vegheze noaptea asupra ei. E plăcut că există din nou cineva, oricine, care s-o protejeze.

Dar se gândește.

Pe Nassun o supără gândul că Schaffa și-a pierdut prestigiul în ochii celuilalt Gardian când a decis să n-o ucidă. O tulbură și mai tare gândul că el suferă, scrâșnind din dinți și pretinzând că nu-i decât un zâmbet oarecare când ea vede argintul încordându-se și arzând înăuntrul lui. Acum nu se mai potolește deloc și el nu o lasă să-i aline durerea pentru că asta o face să fie înceată și obosită a doua zi. Ea îl privește cum îndură și urăște lucrul acela micuț din capul lui care îi face atâta rău. Îi dă putere, totuși ce valoare are puterea dacă vine împreună cu o lesă cu ghimpi?

— De ce? îl întreabă ea într-o noapte când își așază tabăra pe o lespede albă, plată, mai înaltă, din ceva care nu e nici metal, nici piatră și e tot ce-a mai rămas dintr-o ruină a unui mortciv.

În zonă au fost văzuți tâlhari sau comleși și micul com în care au poposit cu o noapte în urmă i-a prevenit să fie prudenți, așa că lespedea aceea ridicată le va permite măcar să știe din timp dacă vor fi atacați. Umber a plecat să pună capcane pentru micul dejun. Schaffa s-a folosit de prilej ca să se întindă pe sacul lui de dormit în timp ce Nassun stă de pază și ea nu vrea să-l țină treaz, dar trebuie să știe.

— Ce-i chestia aia din capul tău?

— A fost pusă acolo când eram foarte tânăr, spune el.

Pare epuizat. Lupta cu argintul și zilele fără somn își spun cuvântul.

— N-a existat niciun „de ce” în cazul meu. Pur și simplu așa trebuia să se întâmple.

— Dar…

Nassun nu vrea să-l enerveze întrebând din nou „De ce”.

— Chiar trebuia? La ce folosește?

El zâmbește, deși ține ochii închiși.

— Suntem creați ca să apărăm lumea de pericolul reprezentat de semenii tăi.

— Știu asta, dar…, spune ea clătinând din cap. Cine te-a făcut?

— Pe mine anume?

Schaffa deschide un ochi, încruntându-se ușor.

— Nu-mi aduc aminte. Dar în general Gardienii sunt creați de alți Gardieni. Suntem găsiți, sau născuți, sau predați Garantului ca să fim antrenați și… alterați.

— Și cine i-a făcut pe Gardienii dinaintea ta și pe cei dinaintea lor? Cine-a făcut-o prima oară?

El amuțește o vreme; încercând să-și amintească, deduce ea după expresia lui. Lui Schaffa i se întâmplă ceva foarte grav, un lucru care l-a lăsat cu memoria plină de găuri și care exercită asupra minții lui soiul de presiune din care se nasc faliile tectonice, iar ăsta e un lucru pe care Nassun îl acceptă. El este ceea ce este. Dar trebuie să știe de ce-i el așa și, mai important, cum să-l ajute să se facă bine.

— Nu știu, spune el în cele din urmă și din felul în care expiră și închide din nou ochii ea înțelege că discuția s-a încheiat. În final nu contează de ce, mititico. Tu de ce ești orogenă? Uneori trebuie să acceptăm pur și simplu cărțile pe care ni le-a dat viața.

Nassun decide să tacă și câteva minute mai târziu trupul lui Schaffa se relaxează în somn pentru prima oară după zile întregi. Ea continuă să vegheze răbdătoare, extinzându-și sensibilitatea proaspăt redobândită pentru a surprinde ecoul pașilor animalelor mici și ai altor făpturi deplasându-se prin apropiere. Îl poate sessiza și pe Umber mișcându-se metodic la marginea razei ei pe măsură ce pune capcane și, din cauza lui, țese un fir de argint în pânza sensibilității sale. El poate trece nesessizat, dar de asta nu poate scăpa. Va surprinde și orice comles care s-ar strecura suficient de aproape ca să poată trage cu săgeata sau harponul. N-o să permită ca Schaffa să fie rănit cum a pățit tatăl ei.

Cu excepția a ceva greoi și cald care umblă pe patru picioare nu departe de Umber, probabil în căutare de hrană, prin preajmă nu-i nimic care s-o îngrijoreze. Nimic…

… cu o excepție. E ceva foarte straniu. Ceva… imens? Nu, conturul este subțire, nu mai mare decât al unei pietre de dimensiuni medii sau al unei persoane. Dar se află chiar dedesubtul lespezii albe din materialul care nu e piatră. Practic sub picioarele ei, la mai puțin de trei metri adâncime.

Parcă dându-și seama că a fost remarcat, lucrul acela se mișcă și e ca și cum lumea însăși se mișcă. Nassun scoate un icnet involuntar și bate în retragere, deși nu se schimbă nimic, cu excepția gravitației din jurul ei, și aceasta doar puțin. Imensitatea țâșnește brusc din loc, ca și cum s-ar fi simțit investigată. Nu se îndepărtează însă prea mult și un moment mai târziu se deplasează din nou, de data asta în sus. Nassun clipește și, când deschide ochii, descoperă la marginea lespezii o statuie care nu fusese aici mai-nainte.

Asta n-o tulbură. În fond, cândva a vrut să fie loristă. A petrecut ore ascultând povești despre mâncătorii de piatră și misterele care le înconjoară existența. Acesta nu arată așa cum s-a așteptat. În poveștile loriștilor, mâncătorii de piatră au piele de marmură și păr din nestemate. Acesta este cenușiu din cap până-n picioare, până și în „albul” ochilor. E musculos și cu pieptul gol și zâmbește, cu buzele retrase dezgolindu-i dinții care sunt transparenți, ascuțiți și multifațetați.

— Tu ești cea care a împietrit Epicentrul acum câteva zile, rostește el din piept.

Nassun înghite cu noduri și-i aruncă o privire lui Schaffa. Somnul lui este adânc și mâncătorul de piatră n-a vorbit tare. Dacă ea ar țipa, Schaffa s-ar deștepta probabil, dar ce poate face un Gardian împotriva unei asemenea făpturi? Nici ea nu-i convinsă că ar putea face ceva cu argintul. Mâncătorul de piatră e o mlaștină incandescentă de argint, vârtejuri și vâltori de fire încâlcite înăuntrul lui.

Poveștile însă sunt sigure într-o privință: mâncătorii de piatră nu atacă neprovocați.

— D-da, spune ea având grijă să nu ridice vocea. E o problemă?

— Deloc. Voiam numai să-mi exprim admirația pentru munca ta.

Buzele nu i se mișcă. De ce zâmbește atât de mult? Nassun e tot mai sigură de la o clipă la alta că expresia aceea nu e doar un zâmbet.

— Cum te cheamă, mititico?

Ea se zburlește auzindu-l că-i spune „mititico”.

— De ce?

Mâncătorul de piatră înaintează cu mișcări lente. Scoate un scrâșnet ca de moară care macină și arată nefiresc, așa cum și trebuie să arate o statuie care se mișcă. Nassun se înfioară scârbită și el încremenește.

— De ce i-ai împietrit?

— Au greșit.

Mâncătorul de piatră înaintează din nou, punând piciorul pe lespede. Nassun se așteaptă ca lespedea să se crape sau să se încline sub greutatea teribilă a ființei, de a cărei imensitate e conștientă. E un munte compactat până la dimensiunile și forma unei făpturi umane. Dar lespedea din materialul acelui mortciv nu se fisurează și acum ființa e suficient de aproape ca să-i poată vedea fiecare fir de păr.

— Tu ai greșit, spune el cu vocea lui stranie, cu ecou. Locuitorii Epicentrului și Gardienii nu trebuie învinovățiți pentru ceea ce fac. Voiai să știi de ce trebuie să sufere Gardianul tău. Răspunsul e că nu trebuie.

Nassun înțepenește. Înainte să ceară noi lămuriri, mâncătorul de piatră își întoarce capul către el. Are loc o... străfulgerare. O ajustare prea fină ca să o poată vedea sau sessiza și... și deodată pulsația crudă a argintului din Schaffa se stinge în tăcere. Numai punctul acela întunecat ca un ac din sessapineala lui rămâne activ și Nassun îi simte efortul imediat de a-și restabili controlul. Pe moment însă, Schaffa oftează ușor și se relaxează și mai mult în somn. Durerea care l-a măcinat atâtea zile a pierit deocamdată.

Nassun icnește, dar încet. Dacă Schaffa are șansa de a se odihni cu adevărat în cele din urmă, n-o să i-o distrugă ea. În schimb, îl întreabă pe mâncătorul de piatră:

— Cum ai făcut asta?

— Pot să te învăț. Și pot să te învăț cum să te împotrivești torționarului lui, stăpânului lui. Dacă vrei.

Nassun înghite cu greutate.

— D-da. Vreau.

Însă nu e proastă:

— Ce vrei în schimb?

— Nimic. Dacă te lupți cu stăpânul lui, te lupți cu dușmanul meu. Asta ne va face… aliați.

Acum știe că mâncătorul de piatră s-a aținut prin apropiere trăgând cu urechea, dar nu-i mai pasă. Dacă-l poate salva pe Schaffa… se linge pe buze simțind un vag gust de sulf. Ceața de cenușă a devenit tot mai deasă în ultimele zile.

— Bine, spune ea.

— Cum te cheamă?

Dacă a tras cu urechea, știe cine-i ea. Întrebarea e menită să pecetluiască alianța.

— Nassun. Pe tine?

— N-am niciun nume sau am mult prea multe. Spune-mi cum vrei.

Îi trebuie un nume. Alianțele nu pot funcționa fără nume, nu?

— Ăăă… Oțel. (E prima idee care-i trece prin minte, din pricina culorii lui cenușii.) Oțel e bine?

Are în continuare senzația că lui nu-i pasă.

— O să vin să te văd mai târziu, spune Oțel. Când putem vorbi neîntrerupți.

O clipă mai târziu a dispărut în pământ și în câteva secunde prezența lui ca un munte piere de pe harta sensibilității lui Nassun. Peste o clipă, Umber apare din pădurea ce înconjoară lespedea și începe să urce dealul către ea. E chiar bucuroasă să-l vadă, deși privirea lui se înăsprește când se apropie și observă că Schaffa doarme. Se oprește la o distanță de trei pași, ceea ce la viteza Gardienilor e mai mult decât suficient.

— Dacă-ncerci ceva te omor, spune Nassun aplecându-se spre el amenințător. Știi asta, nu-i așa? La fel și dacă-l trezești.

Umber zâmbește.

— Știu c-o să încerci.

— O să încerc și chiar o să reușesc.

El oftează și vocea îi e plină de compasiune:

— Nici nu știi cât de periculoasă ești. Mult mai mult decât mine.

Nu știe și asta chiar o necăjește. Umber nu se poartă așa din cruzime. Dacă el o consideră o amenințare probabil că are un motiv. Dar nu contează.

— Schaffa vrea să trăiesc, spune ea. Așa că o să trăiesc. Chiar dacă va trebui să te omor.

Umber pare să cadă pe gânduri. Ea vede argintul străfulgerându-i rapid prin trup și deodată, instinctiv, știe că de-acum nu mai vorbește cu Umber.

„Stăpânul lui”.

— Și dacă Schaffa hotărăște că trebuie să mori? întreabă Umber.

— Atunci o să mor.

Asta nu a înțeles Epicentrul, e sigură acum. I-a tratat pe Gardieni ca pe niște dușmani și poate că odată asta au și fost, așa cum a zis Schaffa. Dar aliații trebuie să aibă încredere unii într-alții, să fie vulnerabili unul față de altul. Schaffa e unica persoană din lume care o iubește pe Nassun, iar Nassun va muri, va ucide sau va remodela lumea de dragul lui.

Umber înclină lent din cap.

— Atunci o să mă încred în dragostea pe care i-o porți.

Pentru o clipă, un ecou răsună în vocea lui, în trupul lui, în sol, până departe, în adâncuri.

— Deocamdată, adaugă el.

Acestea fiind zise, trece pe lângă ea și se așază alături de Schaffa, adoptând postura unuia care stă de strajă.

Nassun nu înțelege gândirea Gardienilor, dar a învățat un lucru despre ei în lunile ce au trecut: nu se ostenesc să mintă. Dacă Umber a spus că va avea încredere în Schaffa… nu! În iubirea pe care Nassun i-o poartă lui Schaffa, pentru că e o diferență. Totuși dacă Umber spune că pentru el asta înseamnă ceva, atunci ea poate conta pe asta.

Așa că se întinde în așternutul ei și se destinde. Însă un timp nu adoarme. Poate din cauza nervilor.

Se lasă noaptea. E senin, cu excepția unei vagi ceți de cenușă ce vine dinspre nord și a câtorva nori răzleți, perlați care plutesc periodic spre sud purtați de vânt. Răsar stelele, clipind prin ceață, și Nassun le contemplă vreme îndelungată. A început să ațipească, mintea ei e în sfârșit suficient de relaxată ca să poată adormi, când observă că una dintre luminile acelea de sus se deplasează în altă direcție decât celelalte, în jos, în timp ce restul stelelor mărșăluiesc pe boltă de la apus la răsărit. Încet. E greu să uite lucrul ăsta acum, că l-a văzut. E și puțin mai mare și mai luminos decât celelalte stele. Ciudat.

Nassun se răsucește cu spatele la Umber și adoarme.

•

„Lucrurile astea se află aici jos de ere întregi. Ar fi o prostie să le spunem oase. Se transformă în pulbere când le atingem.

Dar mai stranii decât oasele sunt picturile murale. Plante cum n-am mai văzut, ceva care ar putea fi un limbaj, dar seamănă cu niște desene și virgulițe. Și una înfățișând ceva mare, alb și rotund printre stele, plutind deasupra unui peisaj. Nefiresc. Nu mi-a plăcut. Am pus Jachetele Negre să dărâme peretele”.

Jurnalul calfei Fogrid Inovator Yumenes. Arhivele Ghildei Ginerilor, Ecuatorialele de Est

16.

Reîntâlnești un vechi prieten

Vreau să continui povestea ca până acum: în mintea ta, cu vocea ta, spunându-ți ce să gândești și ce să știi. Ți se pare nepoliticos? Așa-i, recunosc. Sunt egoist. Când vorbesc doar în numele meu mi-e dificil să fiu o parte din tine. Mă simt mai singur. Te rog, lasă-mă să mai continui o vreme!

•

Îl privești fix pe mâncătorul de piatră evadat din crisalida lui de calcedonie. Stă ghemuit, perfect nemișcat, privindu-te cu coada ochiului prin aerul vălurit ce înconjoară geoda spartă. Părul lui e așa cum ți-l amintești din acel moment pe jumătate real și pe jumătate vis din interiorul obeliscului rubiniu: ca o jerbă de lichid înghețat, ca părul fuior-de-cenușă când îl bate vântul de la spate. Acum nu mai e alb, ci are o transparență alburie, opalină. Dar spre deosebire de forma lui în carne și oase pe care ai ajuns s-o cunoști, „pielea” acestui mâncător de piatră este neagră cum era cerul nopții înainte să înceapă Anotimpul. Ceea ce ai crezut cândva că erau fisuri se dovedesc acum a fi vinișoare marmorate albe și argintii. Chiar și falsa țesătură drapată elegant în jurul trupului, un simplu chiton care-i atârnă pe un umăr, e de un negru marmorat. Numai ochii nu-s marmorați, „albul” lor având o întunecime mată. Irisurile sunt în continuare albe-ca-gheața. Ies în evidență pe fața lui neagră, trezind în tine o tulburare atavică, din care cauză îți trebuie un moment până să realizezi că trăsăturile care le înconjoară sunt tot ale lui Hoa.

Hoa. E mai vârstnic, constați tu pe loc. Chipul lui este cel al unui tânăr bărbat, nu al unui băiat. Tot are pomeții prea lați și gura prea îngustă, bizar din punct de vedere rasial. Dar îi citești anxietatea pe trăsăturile încremenite, pentru că ai învățat s-o citești pe un chip cândva mai blând, menit să-ți stârnească simpatia.

— Care dintre ele a fost mincinoasă? întrebi tu.

E singura întrebare care-ți vine în minte.

— Mincinoasă?

Vocea e acum masculină. Aceeași voce, dar de data asta în registrul de tenor. Venind de undeva din pieptul lui.

Intri în cameră. E în continuare neplăcut de cald aici, deși se răcorește cu iuțeală. Chiar și-așa, tot transpiri.

— Forma ta umană sau asta de-acum?

— Amândouă au fost adevărate în momente diferite.

— A, da! Alabastru zicea că ați fost toți umani. Cel puțin cândva.

Urmează o clipă de tăcere.

— Tu ești umană?

Auzind asta nu poți să nu râzi.

— Oficial vorbind? Nu.

— Lasă ce cred alții. Tu cum te simți?

— Umană.

— Atunci așa sunt și eu.

Stă între jumătățile unei geode uriașe din care tocmai a eclozat, cu aburi ieșindu-i din trup.

— Ăăă… nu mai ești.

— Să mă iau după tine? Sau să ascult ceea ce simt eu că sunt?

Clatini din cap, ocolind geoda cât mai pe departe. Înăuntrul ei nu e nimic: e o cochilie subțire de piatră, fără cristalele caracteristice și căptușeala ei din minerale precipitate. Deci probabil că nu e chiar o geodă.

— Cum ai ajuns într-un obelisc?

— Am supărat rogălăul nepotrivit.

Surprinderea te face să izbucnești în râs, apoi te oprești și-l privești. A fost un râs stânjenit. El te contemplă așa cum a făcut-o dintotdeauna, tot numai ochi și speranță. Are vreo importanță că acum ochii aceia au devenit atât de stranii?

— Nu știam că se poate așa ceva, spui tu. Să prinzi în cursă un mâncător de piatră.

— Tu ai putea s-o faci. E una dintre puținele metode prin care putem fi opriți.

— Nu și uciși, în mod evident.

— Nu. Asta nu se poate face decât într-un singur fel.

— Care e?

El își întoarce fața către tine. Pare să se fi petrecut instantaneu: dintr-odată, poziția statuii e complet diferită,

senină și dreaptă, cu o mână ridicată în chip de... invitație? Rugăminte?

— Ai de gând să mă ucizi, Essun?

Oftezi, clatini din cap și întinzi mâna către una dintre jumătățile geodei, mânată de curiozitate.

— Nu! E încă prea fierbinte pentru tine, spune el și face o pauză. Așa mă spăl eu, fără săpun.

O zi la marginea drumului, la sud de Tirimo. Un băiat privind o bucată de săpun mai întâi cu nedumerire, apoi cu încântare. E tot el. Nu poți s-o negi. Așa că oftezi și alungi acea parte din tine care vrea să-l trateze ca pe altceva, ca pe o făptură înspăimântătoare, nefirească. E Hoa. Vrea să te mănânce și a încercat să te ajute să-ți găsești fiica, deși nu a reușit. Faptele astea, așa stranii cum sunt, conțin o anumită intimitate și asta-nseamnă ceva.

Îți încrucișezi brațele pe piept și ocolești fără grabă geoda și pe el. El te urmărește din priviri.

— Deci cine ți-a tras-o?

Și-a recreat ochii care-i lipseau și maxilarul. Membrele smulse sunt din nou parte din el. În sufragerie încă mai e sânge, dar cel din dormitorul tău a dispărut, laolaltă cu un strat din pereți și din podea. Se spune că mâncătorii de piatră pot controla până și cele mai mici particule de materie. Așadar, e simplu pentru ei să-și reînsușească propria substanță detașată de trup sau să profite de surplusul de material. Probabil.

— Vreo zece dintre semenii mei. Apoi unul anume.

— Atât de mulți?

— Erau niște copii în comparație cu mine. De câți copii ar fi nevoie ca să te învingă pe tine?

— Dar și tu erai copil!

— Arătam ca un copil. Vocea i se îmblânzește: Și asta numai de dragul tău.

Între acest Hoa și cel de dinainte e o diferență mai mare decât de vârstă. Când Hoa cel adult spune asemenea lucruri, cuvintele au o cu totul altă semnificație decât atunci când le spunea Hoa copilul. Nu ești sigură că-ți place noua semnificație.

— Deci în tot timpul ăsta ai fost plecat la luptă, spui tu, găsind un subiect mai confortabil. Pe Vârful Teșit a fost un mâncător de piatră. Unul cenușiu...

— Da.

Nu credeai că un mâncător de piatră poate să pară iritat, dar Hoa reușește.

— Acela nu-i un copil. A fost cel care m-a învins în cele din urmă, deși am reușit să scap cu vătămări minore.

Pentru o clipă te minunezi că smulgerea brațelor și a maxilarului pot fi considerate vătămări minore. Dar te și bucuri puțin. Mâncătorul acela de piatră l-a rănit pe Hoa și apoi tu l-ai rănit pe el drept răsplată. O răzbunare trecătoare, da, însă te face să simți că ai avut grijă de ai tăi.

Hoa vorbește în continuare pe un ton defensiv:

— Și a fost… neînțelept din partea mea să-l înfrunt în trupul meu de carne.

În încăperea asta e prea cald. Îți ștergi sudoarea de pe frunte și treci în sufragerie, tragi și legi draperia intrării principale pentru ca aerul rece să poată pătrunde nestingherit și te așezi la masă. Când revii, Hoa este în ușa dormitorului tău, încadrat elegant de arcada acesteia: studiu de tânăr într-o contemplare prudentă.

— De aia te-ai schimbat la loc? Ca să-l înfrunți pe el?

Revenind în cameră, n-ai mai văzut zdreanța în care au fost pietrele. Poate c-a luat foc și e încă o bucată de cârpă carbonizată printre atâtea altele, după ce și-a împlinit menirea.

— M-am schimbat fiindcă sosise timpul.

Are din nou tonul acela resemnat. L-a mai folosit când ai înțeles prima oară ce anume era. Ca și cum știe că a scăzut în ochii tăi și n-are încotro decât să accepte asta, dar nu trebuie să-i și placă.

— N-aș fi putut păstra forma aceea decât pe o perioadă limitată de timp. Am ales să reduc această perioadă și să măresc șansele supraviețuirii tale.

— Serios?

Observi peste umărul lui că în camera ta jumătatea stângă a… ăăă… cojii lui se topește. Oarecum. Se dizolvă și se deschide la culoare, redevenind materia limpede a cristalului, ocolind rămășițele lucrurilor tale pentru a reveni de unde a plecat și solidificându-se din nou. Un moment uiți de el și o privești fascinată.

Până când el zice:

— Îți vor moartea, Essun.

— Ei? îl privești nedumerită. Cine?

— Unii dintre semenii mei. Alții vor doar să se folosească de tine. Dar n-o să-i las.

Te încrunți.

— Ce anume? N-o să-i lași să mă omoare, sau să mă folosească?

— Niciuna, nici alta.

Vocea care-i iese din piept se înăsprește brusc. Ți-l amintești ghemuit, dezvelindu-și dinții ca o fiară. Cu bruschețea unei revelații, îți dai seama că în ultima vreme nu i-ai mai zărit prin preajmă pe foarte mulți dintre mâncătorii de piatră. Rubinia, Marmură Untoasă, Rochie Nașpa, Dinți Lucioși, obișnuiții casei. Nu i-ai mai văzut de câteva luni. Până și Ykka a comentat cu privire la absența bruscă a mâncătoarei „ei”.

— Ai mâncat-o! exclami tu.

Urmează o pauză.

— I-am mâncat pe mulți, spune Hoa inexpresiv.

Ți-l amintești chicotind și spunându-ți că ești ciudată. Ghemuindu-se lipit de tine ca să adoarmă. Pe focul din adâncuri, nu știi ce să faci!

— De ce eu, Hoa?

Îți desfaci larg mâinile. Sunt mâinile oarecare ale unei femei de vârstă mijlocie. Cu pielea puțin uscată. Acum câteva zile ai dat o mână de ajutor la tăbăcărie și detergentul ți-a făcut pielea să se crape și să se jupoaie. Ți-ai masat-o cu niște nuci din rația de săptămâna trecută, deși grăsimea e mult prea prețioasă și ar fi trebuit să le mănânci în loc să cedezi vanității. În palma dreaptă ai o cicatrice albă în formă de semilună, cât unghia degetului mare. În zilele ploioase, oasele acestei mâini te dor. Sunt mâinile unei femei oarecare.

— Nu-s specială, spui tu. Trebuie să mai existe orogeni cu potențialul de a se conecta cu obeliscurile. Pe focurile din adâncuri, Nassun…

Nu.

— Ce cauți aici?

De fapt, vrei să-l întrebi de ce s-a atașat de tine.

El tace o clipă, apoi răspunde:

— M-ai întrebat dacă mă simt bine.

În prima clipă, răspunsul lui n-are nicio logică, apoi pricepi. Allia. O zi frumoasă și însorită, un dezastru iminent. L-ai văzut prima oară în timp ce pluteai în agonie în miezul fisurat și

discordant al obeliscului rubiniu. De când o fi fost prizonierul lui? De suficient timp pentru ca Anotimpurile să-l îngroape sub sedimente și depuneri de coral. Suficient ca să fie uitat, ca toate civilizațiile moarte ale acestei lumi. Și pe urmă ai apărut tu și l-ai întrebat cum se simte. Pământule crud, ai crezut că a fost o halucinație!

Tragi o gură de aer și te ridici, apropiindu-te de intrarea apartamentului. Din câte-ți dai seama, în com domnește liniștea. Unii oameni își văd de treburile lor de zi cu zi, dar sunt mai puțini ca de obicei. Cei care își urmează rutina zilnică nu-s o dovadă că e pace. Și în Tirimo oamenii și-au văzut de ale lor până în clipa în care au încercat să te omoare.

Tonkee nu s-a întors acasă noaptea trecută, dar de data asta nu ești sigură că e cu Hjarka sau în seră. În Castrima acționează acum un catalizator, accelerând reacții chimice nevăzute, facilitând evoluțiile neașteptate. „Alăturați-vă nouă și veți trăi, dar nu și rogălăii voștri”, le-a spus cenușiul.

Se vor gândi oamenii din Castrima că niciun com ecuatorial nu vrea cu adevărat o invazie bruscă de corcituri medlatice și că în cel mai bun caz îi va transforma în sclavi sau în animale de carne? Instinctul tău matern vibrează în alertă. „Ai grijă de ai tăi!”, îți șoptește el în străfundurile minții. „Păzește-i bine și îndeaproape. Știi ce se întâmplă dacă te întorci fie și un minut cu spatele”.

Salți pe umăr rucsafugul pe care îl ții încă în mână. În această etapă nu te mai întrebi dacă să-l păstrezi sau nu asupra ta. Apoi te răsucești către Hoa:

— Vino cu mine.

Zâmbetul lui reapare brusc.

— Nu mai merg, Essun.

Oh! Corect.

— Mă duc la Ykka. Ne întâlnim acolo.

El nu încuviințează, ci dispare pur și simplu. Fără mișcări irosite. Ei, o să te obișnuiești cu asta.

Oamenii nu te privesc când străbați podurile și pasarelele comului. Un punct de pe spate începe să te furnice sub apăsarea privirilor lor. Nu poți să nu-ți amintești iar de Tirimo.

Ykka nu e în apartamentul ei. Privești în jur, urmărind tiparele deplasărilor din com, și în cele din urmă pornești către Vârful Teșit. Nu-i posibil să se afle încă acolo! Tu te-ai dus acasă, ai

privit un copil transformându-se într-un mâncător de piatră și ai dormit câteva ore. N-are cum să fie tot acolo.

Dar este. Vezi că pe Vârful Teșit au mai rămas doar câteva persoane, un pâlc de vreo douăzeci, așezate sau umblând de colo-colo, părând furioase, exasperate și neliniștite. Pentru cele douăzeci pe care le vezi aici, ești sigură că alte o sută s-au adunat în apartamente, băi și depozite, purtând aceeași conversație cu voci joase, în grupuri mici. Dar Ykka e aici, așezată pe unul dintre divanele pe care cineva le-a adus din apartamentul ei, încă stând la discuții. A răgușit, observi tu apropiindu-te. E vizibil epuizată. Dar încă mai vorbește. Spune ceva despre convoaiele de aprovizionare dinspre unul dintre comurile aliate aflate la sud, adresându-i-se unui bărbat care se învârte în cerc cu brațele încrucișate pe piept, strâmbându-se batjocoritor la orice zice ea. E înspăimântat și n-o ascultă, totuși Ykka încearcă să poarte o discuție rațională cu el. E ridicol.

„Ai grijă de ai tăi!”

Dai ocol oamenilor – dintre care unii tresar și se feresc de tine –, oprindu-te alături de ea.

— Trebuie să discutăm între patru ochi.

Ykka se oprește în mijlocul unei fraze și își ridică ochii. Sunt roșii și uscați. N-a mai băut apă de ceva vreme.

— Despre ce?

— E important.

Într-o tentativă de a fi politicoasă, înclini din cap către oamenii care o înconjoară.

— Îmi cer scuze.

Ea oftează și se freacă la ochi, reușind doar să-i înroșească și mai tare.

— Bine.

Se ridică și se oprește privindu-i pe cei rămași.

— Votul e mâine-dimineață. Dacă nu v-am convins… asta e. Știți ce-aveți de făcut.

Vă privesc în tăcere în timp ce tu o conduci de-acolo.

Ajunsă în apartamentul ei, lași draperia de la intrare și o tragi pe cea care dă către camera ei. Sunt prea puține lucruri aici care să-i indice statutul: are două saltele și o mulțime de perne, dar își ține hainele într-un coș, iar cărțile și sulurile de pergament sunt stivuite pur și simplu pe podea, într-un colț. N-are nici bibliotecă, nici noptieră. Rația ei de hrană e depozitată

la nimereală de-a lungul unui perete, lângă o tigvă de formă familiară pe care locuitorii Castrimei o folosesc pentru a păstra apa de băut. Cuprinzi tigva în îndoitura cotului și iei din grămada cu alimente o portocală uscată, un baton de pastă de fasole pe care Ykka l-a pus la înmuiat alături de niște ciuperci într-o tigaie puțin adâncă și o bucată mică de pește sărat. Nu e chiar o masă, însă e hrănitor.

— Treci în pat, spui tu făcându-i semn cu bărbia în timp ce te apropii cu mâncarea.

Îi întinzi mai întâi tigva.

Ykka, care te-a privit cu o iritare crescândă, se răstește:

— Nu ești genul meu. De-aia m-ai târât încoace?

— Nu tocmai, dar dacă tot ești aici, ar trebui să te odihnești.

Ea pare gata să se revolte.

— Nu poți să convingi pe nimeni de nimic („Mai ales niște oameni care nu vor să fie rezonabili.”)… dacă ești prea obosită ca să mai gândești.

Ea bombăne, dar faptul că se apropie de pat și se așază pe marginea lui dovedește că este într-adevăr obosită… Faci semn către tigvă și ea bea supusă, trei înghițituri rapide și gata, cum te sfătuiesc loriștii în caz de deshidratare.

— Put. Am nevoie de-o baie.

— Ar fi trebuit să te gândești la asta înainte să încerci să convingi cu vorba bună o mulțime care se pregătește de linșaj.

Iei tărtăcuța și îi vâri farfuria cu mâncare în mână. Ea oftează și începe să mestece posomorâtă.

— N-or să…

Dar nu persistă prea mult în minciună. Tresare și privește spre cineva aflat în spatele tău. Știi dinainte să te întorci: e Hoa.

— Oh, nu, nu în afurisita mea de cameră!

— I-am spus să vină să ne vedem aici, zici tu. E Hoa.

— I-ai spus… E…

Ykka înghite cu noduri, îl mai privește o clipă, apoi continuă să-și mănânce portocala. Mestecă încet, fără să-l scape pe Hoa din ochi.

— Deci ai obosit să te mai joci de-a omul? Nu știu de ce te-ai deranjat. Erai prea ciudat ca să treci drept unul.

Te apropii de peretele cu ușa și te așezi pe podea, rezemată de el. Trebuie să-ți scoți rucsafugul ca să faci asta, dar te asiguri că-l ții la îndemână. Îi spui Ykkăi:

— Ai vorbit cu ceilalți membri ai consiliului tău și cu jumătate din com, odihniți și rogălăi, localnici și nou-veniți. Perspectiva care-ți lipsește este a lor.

Îl indici cu bărbia pe Hoa.

Ykka clipește și-l privește pe Hoa cu un interes subit.

— Păi, ți-am cerut odată să faci parte din sfatul meu.

— Nu pot să vorbesc în numele semenilor mei, la fel cum tu nu poți vorbi în numele alor tăi, spune el. Și am avut treburi mai importante.

O vezi pe Ykka clipind la auzul vocii lui și holbându-se la el fără să se ascundă. Fluturi epuizată din mână către Hoa. Spre deosebire de Ykka, tu ai dormit, dar n-a fost un somn foarte odihnitor: în capul oaselor, într-un apartament sufocant, așteptând o geodă să eclozeze.

— Spune-ne ce știi. O să ne fie de folos.

Apoi, îndemnată de nu știi ce instinct, adaugi:

— Te rog.

Pentru că simți cumva că e reticent. Expresia nu i s-a schimbat. Postura lui e aceeași în care ți s-a înfățișat ultima oară, un tânăr în repaus cu o mână ridicată. Și-a schimbat locul, dar nu poziția. Și totuși.

Primești dovada reticenței lui când rostește:

— Foarte bine.

Tonul lui spune tot. Dar e bine, cu reticența știi să te descurci.

— Ce vrea mâncătorul de piatră cenușiu?

Pentru că ești foarte sigură, dar-ar rugina, că nu-și dorește cu adevărat fuziunea Castrimei cu cine știe ce com ecuatorial. Politicile statelor și ale națiunilor umane nu pot însemna mare lucru pentru ei decât dacă servesc unui alt scop. Locuitorii Rennanisului sunt pionii lui, nu invers.

— Sunt mulți ca noi acum, răspunde Hoa. Destui ca să fim considerați un popor în sine, nu o eroare.

La acest răspuns aparent fără noimă, schimbi o privire cu Ykka, iar ea pare să-ți spună: „E problema ta, nu a mea”. Poate e relevant.

— Da? insiști tu.

— Unii dintre semenii mei cred că pe lumea asta nu-i loc decât pentru un singur popor.

O, Pământule crud! Despre asta vorbea Alabastru. Cum a spus el? Facțiuni dintr-un război străvechi. Cei care voiau ca oamenii să fie… neutralizați.

„Ca mâncătorii de piatră înșiși”, spusese Bastru.

— Vreți să ne ștergeți de pe fața pământului, spui tu. Vocea ți-e o șoaptă. Sau… să ne schimbați în piatră? Cum se întâmplă cu Alabastru?

— Nu toți cei ca noi, spune Hoa cu blândețe. Și nu pe toți cei ca voi.

O lume populată numai cu făpturi de piatră. Gândul te face să te înfiori. Îți imaginezi ploaia de cenușă, copacii scheletici și, pretutindeni, statui sinistre, unele dintre ele mișcându-se. Cum? Sunt de neoprit, dar până acum s-au mulțumit să se vâneze unii pe alții. (Din câte știi tu.) Pot să vă transforme pe toți în piatră, ca pe Alabastru? Și dacă voiau să extermine omenirea, n-ar trebui să fi reușit până acum?

Clatini din cap.

— Pe lumea asta a fost loc pentru două soiuri de oameni vreme de Anotimpuri întregi. Trei, dacă iei în calcul și orogenii, așa cum fac odihniții.

— Nu toți semenii mei sunt mulțumiți de asta, spune el cu foarte multă blândețe. Nașterea unuia nou printre ai noștri este ceva atât de rar! Noi ne târâm la nesfârșit, în timp ce voi creșteți, vă înmulțiți și vă ofiliți precum ciupercile. E imposibil să nu invidiezi sau să nu dorești așa ceva.

Ykka clatină din cap năucită. Deși vocea îi sună netulburată ca de obicei, vezi că între sprâncene i s-a ivit o mică încruntare nedumerită. Un colț al gurii i se lasă ca și cum n-ar putea să nu-și manifeste măcar puțin dezgustul.

— Bine, spune ea. Deci mâncătorii de piatră au fost ca noi cândva și acum vor să ne ucidă. De ce ar trebui să avem încredere în tine?

— Nu „mâncătorii de piatră”. Nu dorim toți același lucru. Unora le place situația actuală. Alții chiar vor să facă lumea un loc mai bun… deși nu toți sunt de acord cum anume.

Brusc, postura i se schimbă, cu brațele întinse și palmele în sus, cu umerii ridicați într-un fel care spune: „Ce să-i faci?”

— În fond, suntem oameni.

— Și tu ce vrei? îl întrebi.

Pentru că el n-a răspuns la întrebarea Ykkăi și tu ai observat asta.

Ochii lui argintii se abat asupra ta, stăruitori. Crezi că zărești nostalgie pe chipul acesta imobil.

— Ce-am vrut dintotdeauna, Essun. Să te ajut. Atât.

„Nu toată lumea înțelege același lucru prin ajutor”, îți zici.

— Ei, e înduioșător, spune Ykka frecându-și ochii obosiți. Dar ești pe lângă subiect. Ce legătură are distrugerea Castrimei cu… dorința ca un singur popor să stăpânească lumea? Ce pune Cenușiul la cale?

— Nu știu, spune Hoa.

Continuă să te privească. Nu ești atât de tulburată pe cât ar trebui.

— Am încercat să-l întreb. N-a mers prea bine.

— Ghicește, spui tu.

Pentru că știi mult prea bine că, dacă s-a dus să-l întrebe, a avut el un motiv.

Hoa își lasă privirea în pământ. Neîncrederea ta l-a rănit.

— Vrea să se asigure că Poarta Obeliscului nu va mai fi deschisă niciodată.

— Poarta cui? întreabă Ykka.

Dar tu îți rezemi capul de zid consternată, îngrozită. Desigur! Alabastru! Care ar fi cea mai simplă metodă de a extermina niște oameni a căror supraviețuire depinde de hrană și de lumina solară dacă nu aceea de a lăsa Anotimpul să își urmeze cursul? Până nu vor rămâne decât mâncătorii de piatră care să moștenească pământul cuprins de beznă. Și, ca să te asiguri că lucrurile vor decurge astfel, ucizi singura persoană care are puterea de a pune capăt Anotimpului.

Singura în afară de tine, înțelegi brusc, înfiorându-te. Poți manipula un obelisc, dar nu știi cum să activezi două sute de asemenea ruginituri deodată. Și oare Alabastru o mai poate face? Fiecare utilizare a orogeniei îl ucide cu încetul. Dar-ar rugina, ai rămas singura care are măcar potențialul de a deschide Poarta. Însă dacă armata de marionete a Cenușiului vă ucide pe amândoi, scopul lui va fi atins.

— Deci Cenușiul vrea să șteargă de pe fața pământului toți orogenii, îi spui Ykkăi.

Nu o minți, pur și simplu asta-i varianta scurtă. Așa-ți spui. Asta trebuie să-i zici Ykkăi ca să nu afle că orogenii au puterea

de a salva lumea și să nu încerce niciodată să se conecteze cu un obelisc. Asta trebuie să fi îndurat și Alabastru tot timpul în preajma ta, spunându-ți o parte din adevăr pentru că-l meritai, dar nu suficient ca să-ți rupi gâtul. Apoi te mai gândești la un os pe care i l-ai putea arunca:

— Hoa a fost prizonierul unui obelisc pentru un timp. A spus că e unicul lucru care-i poate opri.

Nu e unicul, așa a zis. Dar poate că și Hoa îți spune doar adevărurile pe care le crede sigure.

— Căcat, exclamă Ykka iritată. Poți să faci chestii cu obeliscurile. Aruncă-i unul în cap!

Gemi exasperată.

— Nu merge așa!

— Atunci ce merge?

— Habar n-am! Asta am încercat să aflu de la Alabastru pân-acum.

„Fără succes”, te ferești să adaugi. Oricum Ykka poate ghici și singură.

— Splendid! spune Ykka și pare să se pleoștească brusc. Ai dreptate: trebuie să dorm. Am pus-o pe Esni să trimită Spinările-Late să adune armele comului. Chipurile ca să le pregătească pentru cazul în care trebuie să ne luptăm cu acești ecuatoriali. De fapt…

Oftează ridicând din umeri și atunci înțelegi. Oamenii sunt înspăimântați. E mai bine să nu ispitești soarta.

— Nu poți să te încrezi în Spinările-Late, spui tu încet.

Ykka te privește.

— Castrima nu e locul ăla de unde ai venit tu.

Vrei să zâmbești, dar n-o faci fiindcă știi cât de hidos ți-ar fi zâmbetul. Vii din atâtea locuri diferite! În fiecare dintre ele ai descoperit că rogălăii și odihniții nu pot trăi împreună. La vederea expresiei tale, Ykka se foiește puțin. Mai face o încercare:

— Uite, câte comuri crezi că m-ar fi lăsat în viață după ce au aflat ce eram?

Clatini din cap:

— Erai utilă. Asta era valabil și pentru Orogenii Imperiali.

Dar să le fii de folos altora nu e totuna cu a fi acceptat.

— Bine, atunci sunt utilă. Toți suntem. Omoară-i sau alungă-i pe rogălăi și pierdem Castrima de Jos. Atunci vom fi la mila unei

adunături de oameni care în curând ne vor trata *pe toți* ca pe niște rogălăi, pentru simplul fapt că strămoșii noștri n-au fost în stare să aleagă o rasă și să se țină de ea.

— Văd că tot zici „noi”, o întrerupi tu.

Cu blândețe. Nu-ți place să-i spulberi iluziile.

Ea se oprește și un mușchi îi tresare pe obraz.

— Odihniții au fost învățați să ne urască. Pot să învețe contrariul.

— În clipa asta? Cu inamicul la poartă? (Ești obosită. Ești atât de obosită de tot rahatul ăsta.) Acum îi vom vedea în ipostaza lor cea mai rea.

Preț de câteva clipe, Ykka te privește în tăcere. Apoi se prăbușește la propriu, cu spinarea încovoindu-se, cu capul în piept și cu fuiorul-de-cenușă al părului alunecându-i de o parte și de alta a gâtului până când arată de-a dreptul ridicol, ca o coamă în formă de fluture. Îi ascunde fața. Dar respiră îndelung, ostenită, aproape ca un suspin. Sau un hohot de râs.

— Nu, Essun, spune ea frecându-și fața. Pur și simplu… nu. Castrima e casa mea, ca și a lor. Am muncit pentru ea. Am luptat pentru ea. Castrima n-ar fi aici fără mine și probabil fără alți rogălăi care și-au asumat riscuri ca să țină lucrurile în funcțiune de-a lungul anilor. N-o să renunț.

— Dacă ai grijă de tine nu înseamnă că renunți…

— Ba da. Înseamnă.

Își ridică fruntea. Sunetul de mai devreme n-a fost nici suspin, nici râset. E furioasă. Dar nu pe tine.

— Spui că pe oamenii ăștia – părinții mei, învățătorii mei de la creșă, prietenii și iubiții mei – ar trebui să-i las în voia sorții. Spui că ei nu contează. Că nu sunt oameni, ci animale cărora le stă în fire să ucidă. Spui că rogălăii nu-s decât o pradă și că asta e tot ce vom fi! Nu! Nu accept asta!

Pare atât de hotărâtă! Ți se rupe inimă, pentru că și tu ai simțit la fel cândva. Ar fi plăcut să mai poți simți așa. Să poți spera într-un viitor real, într-o comunitate reală, într-o viață reală… dar ai pierdut trei copii pentru că te-ai încrezut în natura cumsecade a odihniților.

Apuci rucsafugul și te ridici să pleci, trecându-ți o mână peste bucle. Înțelegând că discuția s-a încheiat, Hoa dispare. Rămâne pe mai târziu, așadar. Însă, când ajungi aproape de draperie, Ykka spune ceva ce te oprește în loc.

— Dă-le de veste tuturor, spune ea și din voce i-a pierit orice emoție. Indiferent ce se întâmplă, noi nu trebuie să provocăm nimic.

Această subliniere discretă conține în ea recunoașterea faptului că, de data asta, când spune „noi” se referă la orogeni.

— Nu trebuie nici măcar să terminăm ceva. Dacă ne apărăm, am putea stârni gloata împotriva noastră. Discută cu ceilalți numai în grupuri mici. Unu la unu ar fi cel mai bine dacă poți, ca să nu creadă nimeni că ne reunim să complotăm. Asigură-te că și copiii știu toate astea. Asigură-te că niciunul dintre ei nu rămâne singur vreo clipă.

Majoritatea copiilor orogeni știu să se apere. Tehnicile pe care le-au învățat de la tine pot la fel de bine să înghețe cuiburile de gândaci-fierbători, dar și să-i intimideze sau să-i oprească pe atacatori. Însă Ykka are dreptate: prea puțini dintre voi pot riposta… sau nu fără să distrugă Castrima, o victorie păguboasă. Asta înseamnă că unii orogeni vor muri. Că o să-i lași să moară, deși i-ai putea salva. Și n-o credeai pe Ykka suficient de calculată ca să gândească în asemenea termeni.

Probabil că ți se citește surprinderea pe chip. Ykka zâmbește.

— Sunt optimistă, nu proastă, spune ea. Dacă ai dreptate și lucrurile o iau razna, n-o să murim fără luptă. O să-i facem să regrete că s-au întors împotriva noastră. Dar până ajungem în locul de unde nu mai e cale de întors… o să sper că n-ai dreptate.

Știi că ai dreptate. Convingerea că orogenii nu vor fi altceva decât victimele acestei lumi dansează printre celulele tale ca magia. Nu-i cinstit. Nu vrei decât ca viața ta să conteze. Dar spui:

— Și eu sper că n-am dreptate.

•

„Morții n-au dorințe”.

Tăblița A Treia,
Construcții, *versetul șase*

17.

Nassun, *versus*

A trecut atâta vreme de când Nassun a fost mândră de ea însăși, încât când devine capabilă să-l vindece pe Schaffa străbate în goană așezarea până la Luna Găsită ca să-i spună.

„Vindecare”, așa se gândește la asta. Și-a petrecut ultimele câteva zile în pădure, practicându-și noua abilitate. Nu e întotdeauna ușor să detectezi ce-i în neregulă într-un trup. Uneori trebuie să urmeze grijulie firele argintii dinăuntrul unui lucru ca să-i găsească nodurile și diformitățile. În ultima vreme, ploile de cenușă au devenit tot mai frecvente și mai lungi, aproape toată pădurea e acoperită cu o pătură cenușie, peticită, iar ca reacție, unele plante au început să se ofilească sau să intre în adormire. E ceva normal pentru ele și fluxul neîntrerupt al firelor argintii o demonstrează. Dar când Nassun merge încet și privește cu atenție descoperă făpturi pentru care schimbarea nu e normală sau sănătoasă. Un vierme ascuns sub o piatră, cu o excrescență anormală de-a lungul trupului. Șarpele – veninos și mai agresiv acum, de când a început Anotimpul, așa că l-a examinat de la o distanță sigură – cu o vertebră frântă. Lujerii de lube ale căror frunze au crescut într-o formă concavă, adunând prea multă cenușă, în locul celei convexe, care le-ar fi permis să o scuture. Cele câteva furnici dintr-un mușuroi, infestate de o ciupercă parazită.

Se antrenează extrăgând nefirescul din aceste făpturi și din multe altele. E dificil, ca și cum faci o operație folosind numai ață și fără să atingi pacientul nici măcar o dată. Învață cum să facă un fir anume să devină foarte tăios și cum să-l înnoade cu altul, cum să reteze un al treilea fir și să-i folosească vârful încins ca să cauterizeze. Curăță excrescența de pe trupul viermelui, dar acesta moare. Lipește capetele osului frânt din trupul șarpelui, deși nu face decât să accelereze un proces care oricum avea loc pe cale naturală. Găsește acele părți ale plantei care îi spun „Curbează-te în sus” și le convinge să spună „Curbează-te în jos”. Furnicile sunt reușita ei. Nu poate să le

curețe de fungus decât parțial, totuși reușește să taie acea conexiune din creierul lor care le face să se comporte straniu și să răspândească infecția. E foarte, foarte fericită că are niște creiere pe care poate lucra.

Antrenamentul lui Nassun culminează când bandiții comleși atacă din nou, într-o dimineață când cenușa de pe sol este încă umedă de rouă. Banda pe care a distrus-o Schaffa a pierit. Aceștia sunt alți răufăcători, care nu cunosc pericolul. Nassun nu mai e distrasă de tatăl ei, nu mai e neajutorată și când îl îngheață pe unul dintre bandiți, ceilalți o iau la fugă. Dar în ultima clipă Nassun descoperă o încâlceală de fire argintii în trupul uneia dintre femei și e silită să recurgă la orogenia de modă veche (așa a ajuns să se gândească la ea) ca să facă solul de sub aceasta să se lase, prinzând-o într-o groapă.

Tâlhăroaica aruncă cu cuțitul în Nassun când fata privește peste marginea gropii și numai norocul face s-o rateze. Dar, grijulie și menținându-se dincolo de raza vederii ei, Nassun urmărește firele și descoperă o așchie de lemn lungă de șapte centimetri înfiptă în mâna femeii, atât de adânc încât se freacă de os. Îi otrăvește sângele și o va ucide. Infecția e deja atât de avansată, încât i-a făcut mâna să se umfle, dublându-și dimensiunile. Un medic dintr-un com sau chiar un veterinar competent ar putea să o extragă, dar comleșii nu-și pot permite luxul unor servicii medicale calificate. Trăiesc pe bază de noroc, atât cât există într-un Anotimp.

Nassun decide să devină norocul acestei femei. Se așază în apropiere ca să se poată concentra, apoi – în timp ce femeia icnește, înjură și țipă: „Ce se-ntâmplă?” – îi scoate cu grijă așchia din carne. Când se uită din nou în groapă, femeia stă în genunchi, gemând și ținându-se de mâna care sângerează. Abia acum Nassun își dă seama că va trebui să învețe cum să anestezieze un pacient, așa că se reazemă de un copac și își extinde plasa încercând, de data asta, să prindă un nerv. Îi ia ceva timp până descoperă cum să-l amorțească în loc să provoace mai multă durere.

Dar învață și când a terminat simte recunoștință față de tâlhăroaica năucită care zace gemând pe fundul gropii. Nassun știe că n-o poate lăsa să plece. Dacă va supraviețui, n-o va face decât ca să moară lent și în chinuri sau ca să se întoarcă și, data viitoare, să ucidă pe cineva drag lui Nassun. Așa că Nassun își

aruncă plasa încă o dată și îi retează curat ultima vertebră. E nedureros și este o soartă mai bună decât cea pe care i-o pregătise ei femeia.

Acum urcă în goană dealul către Luna Găsită, fericită pentru prima oară după uciderea lui Eitz, atât de nerăbdătoare să-l vadă pe Schaffa, încât abia dacă-i observă pe ceilalți copii din incintă, care lasă baltă orice făceau și o măsoară cu priviri reci. Schaffa le-a explicat că împietrirea lui Eitz a fost un accident, iar pe ea a asigurat-o că ei se vor împăca, în cele din urmă, cu situația. Nassun speră că el are dreptate, pentru că-i lipsește prietenia lor. Dar astea nu contează acum.

— Schaffa!

Mai întâi își bagă capul în coliba Gardienilor. Acolo e numai Nida, stând într-un colț cum face de obicei și privind în gol ca pierdută în gânduri. Dar imediat ce intră Nassun, redevine atentă și îi oferă un zâmbet găunos.

— Bună, mititica lui Schaffa, spune ea. Pari veselă azi.

— Bună ziua, Gardiano.

E politicoasă cu Nida și cu Umber. Faptul că ei vor s-o ucidă nu e un motiv să-și uite bunele maniere.

— Știi unde-i Schaffa?

— E în creuzet cu Wudeh.

— Bine, mulțumesc!

Nassun își continuă drumul neabătută. Știe că Wudeh, cel mai înzestrat după ea, acum că Eitz nu mai este, e de asemenea singurul copil din Luna Găsită, cu excepția ei, care are o speranță să se poată conecta cu un obelisc. Nassun crede că speranța asta nu există pentru că el e atât de mic și de fragil, încât nimeni nu-l poate antrena așa cum ar trebui. Wudeh n-ar fi supraviețuit în creuzetul mamei ei.

Dar se poartă politicos și cu el: se oprește din fugă la marginea cercului exterior de antrenament, abținându-se cu greu să țopăie și ținându-și orogenia sub control ca să nu-l distragă în timp ce el ridică din sol o coloană înaltă de bazalt și încearcă s-o vâre la loc. Băiatul gâfâie deja, deși coloana nu se mișcă foarte repede. Schaffa îl urmărește cu atenție și zâmbetul lui nu e la fel de larg ca de obicei. A înțeles și el.

În cele din urmă, Wudeh vâră coloana înapoi în pământ. Schaffa îl sprijină pe după umeri și-l conduce către o bancă, lucru în mod evident necesar pentru că în acest moment Wudeh

abia mai poate merge. Schaffa îi aruncă o privire lui Nassun, iar ea încuviințează imediat și dă fuga în sala de mese ca să umple un pahar cu apă cu aromă de fructe dintr-o carafă. Când i-l aduce, Wudeh tresare, apoi pare rușinat de șovăiala sa și-l ia, mulțumindu-i cu o înclinare timidă a capului. Schaffa are dreptate de fiecare dată.

— Ai nevoie de ajutor ca să ajungi în dormitor? îl întreabă Schaffa.

— Pot să mă descurc singur, domnule, spune Wudeh.

Privirea îi fuge către Nassun, care înțelege că probabil lui Wudeh i-ar plăcea să fie ajutat, dar știe că nu-i cazul să se interpună între Schaffa și eleva lui favorită.

Nassun îl privește pe Schaffa. E încântată, dar poate să aștepte. El își arcuiește o sprânceană, apoi înclină capul și-i întinde o mână lui Wudeh, ajutându-l să se ridice.

Odată ce Wudeh a ajuns în pat, Schaffa revine pe banca unde stă Nassun. Așteptarea a mai calmat-o, ceea ce e bine, fiindcă știe că trebuie să pară liniștită, rece și profesionistă dacă vrea să-l convingă să lase o copilă pe jumătate antrenată să facă experimente magice pe pielea lui.

Schaffa se așază alături de ea, părând amuzat.

— Bun, să auzim!

Ea trage aer adânc în piept înainte să înceapă.

— Știu cum să scot chestia aia din tine!

Știu amândoi prea bine la ce se referă. A stat alături de Schaffa oferindu-i-se în tăcere, în timp ce el se ghemuia chiar pe această bancă, ținându-se de cap, dând replici șoptite unei voci pe care ea nu o putea auzi și tremurând când interlocutorul său îl pedepsea cu junghiuri argintii, dureroase. Chiar și acum în el e o pulsație surdă, mânioasă, îndemnându-l să se supună. S-o ucidă. Nassun stă la dispoziția lui fiindcă știe că prezența ei îi domolește durerea și pentru că nu crede că el o va ucide. E o nebunie, știe bine. Dragostea nu-i un vaccin împotriva crimei. Dar are nevoie să creadă în el.

Schaffa se încruntă și faptul că nu se îndoiește de ea este unul dintre motivele pentru care îl iubește.

— Da. Te-am simțit devenind tot mai... precisă în ultima vreme, puțin câte puțin. Așa li se întâmpla și orogenilor Epicentrului când li se permitea să avanseze până la acest

punct. Deveneau propriii lor profesori. Puterea îi conducea pe anumite căi, în funcție de aptitudinile lor naturale.

Se încruntă ușor.

— De obicei însă îi descurajam să o ia pe acest drum.

— De ce?

— Pentru că e periculos. Pentru toată lumea, nu numai pentru orogenul respectiv.

Se sprijină de ea; umărul lui e cald și reconfortant.

— Ai supraviețuit momentului care îi omoară pe cei mai mulți: conectarea cu un obelisc. Îmi… amintesc că alții au murit încercând.

Pentru moment pare tulburat, pierdut, confuz, în timp ce pipăie cu grijă carnea vie a memoriei lui destrămate.

— Îmi amintesc câte ceva. Mă bucur…

Tresare din nou, tulburat. De data asta nu argintul îl face să sufere. Nassun presupune că el fie și-a amintit ceva neplăcut, fie nu-și poate aminti ceva ce crede c-ar trebui să-și amintească.

N-o să-l poată vindeca de suferința acestei pierderi, oricât de pricepută va deveni. Gândul o face să devină serioasă. Dar poate să alunge cealaltă durere și asta contează. Îi atinge mâna, acoperind cu degetele zgârieturile fine pe care l-a văzut făcându-și-le când durerea devine atât de puternică, încât nici zâmbetele n-o mai domolesc. Sunt mai numeroase azi decât acum câteva zile, unele încă proaspete.

— Eu n-am murit, îi reamintește ea.

El tresare și asta e suficient ca să-l readucă la sinele său de aici și acum.

— Nu. N-ai murit. Dar, Nassun…

Schimbă poziția mâinilor; acum el o ține pe a ei. Mâna lui e uriașă și Nassun nici nu și-o mai zărește pe a sa. Mereu i-a plăcut asta, să se lase complet învăluită de el.

— Micuța mea miloasă! Nu vreau să-mi fie îndepărtată piatra-miezului.

Piatra-miezului. Acum știe numele adevăratului ei inamic. Cuvântul nu are logică pentru că e metal, nu piatră și nu e în miezul lui, ci doar în cap, dar nu contează. Nassun scrâșnește din dinți cu ură.

— Îți face rău.

— Așa și trebuie. Am trădat. (Strânge o clipă din fălci.) Dar am acceptat consecințele acestui lucru, Nassun. Pot să îndur.

N-are sens.

— Dar îți face rău. Aș putea să pun capăt durerii. Pot să opresc durerea și fără s-o scot, dar numai pentru puțină vreme. Ar trebui să stau cu tine.

A descoperit asta în timpul discuției cu Oțel și urmărind ce a făcut mâncătorul de piatră. Mâncătorii de piatră sunt plini de magie, mai plini decât oamenii, dar Nassun crede că se poate descurca.

— Dar dacă o scot…

— Dacă o scoți, n-o să mai fiu un Gardian, spune Schaffa. Știi ce-nseamnă asta, Nassun?

Înseamnă că atunci Schaffa poate fi tatăl ei. Este deja tatăl ei în toate privințele care contează. Nassun nu se gândește la asta chiar cu atâtea cuvinte, pentru că sunt anumite lucruri legate de ea și de viața ei cărora nu-i pregătită să le facă față. (Deși asta se va schimba în curând.) Însă cam asta-i ideea.

— Înseamnă că o să-mi pierd cea mai mare parte din putere și din sănătate, răspunde el ca o replică la dorința ei tăcută. N-o să te mai pot apăra, mititico.

Privirea îi fuge către coliba Gardienilor și ea înțelege. Umber și Nida o s-o omoare.

„O să încerce”, gândește ea.

El își înclină capul. Firește, e conștient pe loc de gândul ei sfidător.

— Nu poți să-i înfrângi pe amândoi, Nassun. Nici măcar tu nu ești atât de puternică. Ei doi știu șmecherii pe care încă nu le-ai văzut. Au talente care…

Pare din nou tulburat.

— Nici nu vreau să mă gândesc ce ar fi capabili să-ți facă.

Nassun încearcă să nu lase buza. Mama ei i-a spus întotdeauna că asta însemna să te bosumfli și că numai bebelușii se bosumflă și scâncesc.

— N-ar trebui să spui „Nu” din cauza mea.

Poate să aibă singură grijă de ea.

— Nu asta fac. Ți-o spun numai în speranța că instinctul tău de conservare mă va ajuta să te conving. Dar în ceea ce mă privește, Nassun, nu vreau să îmbătrânesc și să mor, ceea ce mi se va întâmpla dacă elimini piatra. Sunt mai bătrân decât îți dai seama…

Privirea aceea încețoșată reapare pentru o clipă. Nassun înțelege că el nu-și amintește cât de bătrân este.

— Mai bătrân decât îmi dau chiar eu seama. Fără piatra-miezului care să oprească procesul, timpul m-ar ajunge din urmă. În numai câteva luni m-aș transforma într-un bătrân, schimbând suferințele provocate de piatră cu suferințele provocate de vârstă. Și apoi aș muri.

— Nu știi asta, spune ea tremurând ușor. O doare gâtlejul.

— Ba da. Am văzut întâmplându-se așa ceva, mititico. Și când se întâmplă e o cruzime, nu un gest de bunătate.

Schaffa mijește ochii ca și cum se străduiește să vadă acea amintire. Apoi privirea îi revine asupra ei.

— Nassun a mea. Te-am întristat foarte tare?

Nassun izbucnește în plâns. Nu știe prea bine de ce… poate pentru că și-a dorit asta atât de tare și s-a străduit atât de mult. A vrut să facă un bine cu orogenia pe care a folosit-o deja ca să înfăptuiască atâtea lucruri teribile și a vrut să i-l facă lui. Este unica ființă din lume care o înțelege, care o iubește pentru ceea ce e, care o protejează în ciuda a ceea ce e.

Schaffa oftează și o ia pe Nassun în poală, iar ea se agață de el și plânge mult timp cu capul pe umărul lui, fără să-i pese că sunt afară, la vedere.

Când însă rămâne fără lacrimi, își dă seama că și el o strânge la fel de tare. Argintul din el s-a însuflețit și-l arde din cauză că ea se află atât de aproape. Vârfurile degetelor lui i se odihnesc pe ceafă și i-ar fi atât de ușor să apese, distrugându-i sessapinealele, ucigând-o dintr-o lovitură. Dar n-a făcut-o. În tot acest timp s-a împotrivit impulsului. Preferă să sufere, să riște decât s-o lase să-l ajute și ăsta-i lucrul cel mai rău.

Scrâșnește din dinți încleștându-și mâinile pe spatele cămășii lui. Dansează împreună cu argintul, curge odată cu el. Safirul e în apropiere. Dacă le poate armoniza curgerea, totul va decurge repede. O smucitură de o precizie chirurgicală.

Schaffa se încordează.

— Nassun.

Argintul incandescent din el încremenește deodată, pălind ușor. Ca și cum piatra-miezului este conștientă de amenințarea pe care o reprezintă ea.

E pentru binele lui.

Dar…

Înghite cu greutate. Dacă îi face rău pentru că-l iubește, ăsta mai e rău? Dacă îi face rău acum, pentru ca el să sufere mai puțin mai târziu, înseamnă că e o persoană îngrozitoare?

— Nassun, te rog.

Nu așa ar trebui să fie dragostea?

Dar gândul ăsta o face să-și reamintească de mama ei într-o după-amiază răcoroasă, cu soarele ascuns de nori și un vânt tăios care o făcea să tremure, în timp ce degetele mamei le acopereau pe ale ei, țintuindu-i mâna pe o piatră plată. „Dacă te poți controla când te doare, o să știu că nu ești un pericol”.

Îi dă drumul lui Schaffa și se retrage, îngrozită la gândul a ceea ce a fost cât pe ce să devină.

El rămâne nemișcat alte câteva clipe, poate ușurat sau poate copleșit de regret. Apoi spune încet:

— Ai fost plecată toată ziua. Ai mâncat?

Nassun e flămândă, dar nu vrea să recunoască. Simte dintr-odată nevoia să pună o distanță între ei. Ceva care s-o facă să-l iubească mai puțin, pentru ca dorința de a-l ajuta împotriva voinței lui să nu mai fie atât de dureroasă.

Spune privindu-și mâinile:

— V... vreau să-l văd pe tati.

Schaffa mai tace câteva clipe. Nu e de acord. Nu trebuie să vadă sau să sessizeze ca s-o știe. Nassun a aflat deja ce s-a întâmplat în ziua în care l-a ucis pe Eitz. Nimeni n-a auzit ce i-a spus Schaffa lui Jija, dar mulți l-au văzut doborându-l pe Jija la pământ, aplecându-se deasupra lui și rânjindu-i în față, în timp ce Jija se holba la el cu ochii măriți de groază. Poate bănui de ce s-a întâmplat asta. Însă, pentru prima oară, Nassun încearcă să nu se sinchisească de simțămintele lui Schaffa.

— Să vin cu tine? întreabă el.

— Nu.

Știe să-și manevreze tatăl și mai știe că Schaffa n-are răbdare cu el.

— O să mă întorc repede.

— Așa să faci, Nassun.

I-a vorbit cu blândețe. Dar e un avertisment.

Însă ea știe și cum să-l manevreze pe Schaffa.

— Da, spune ea ridicându-și ochii spre el. Nu-ți face griji. Sunt puternică. Așa cum m-ai făcut tu să fiu.

— Așa cum te-ai făcut singură.

Privirea lui e tandră și teribilă. Ochii-de-gheață nu pot fi altfel decât teribili, dar într-ai lui se citește iubirea. Nassun s-a obișnuit deja cu această combinație.

Așa că se dă jos din poala lui. E obosită, deși n-a făcut nimic. Emoțiile o epuizează de fiecare dată. Dar coboară dealul către Jekity, salutându-i din cap pe cunoscuți, indiferent dacă ei îi răspund sau nu, remarcând noua magazie pentru grâne care se construiește pentru că locuitorii au avut timp să-și sporească proviziile, profitând de faptul că ploile și norii de cenușă încă sunt intermitente. E o zi liniștită și banală în acest com liniștit și banal și cumva asta-i amintește de Tirimo. Dacă n-ar fi Luna Găsită și Schaffa, lui Nassun nu i-ar plăcea aici, așa cum nu i-a plăcut nici acolo. N-o să înțeleagă niciodată de ce, având întreaga lume la dispoziție după ce scăpase cumva de Epicentrul ăla al ei, mama a ales să locuiască într-un loc atât de plictisitor și de înapoiat.

Așa că Nassun ciocănește la ușa tatii cu gândul la mama ei. (Are o cameră aici, dar nu e casa ei. De asta ciocănește.)

Jija deschide aproape imediat, ca și cum vrea să plece undeva sau ca și cum a așteptat-o. Din casă vine mirosul unei mâncări cu usturoi din belșug, dinspre vatra mică din fundul încăperii. Nassun presupune că e rasol de pește, dat fiind că rațiile din Jekity sunt bogate în pește și legume. Jija n-a mai văzut-o de o lună și pentru o clipă o privește cu ochi mari.

— Bună, tati, spune ea.

Situația e stânjenitoare.

Jija se apleacă și, înainte ca Nassun să priceapă ce se petrece, o ridică de la pământ și o strânge în brațe.

Jekity e ca Tirimo, dar acum într-un sens bun. Ca atunci când mama încă era cu ei, însă tati era cel care o iubea cel mai mult, iar pe plită era rasol de rață, nu de pește. Dacă ar fi atunci, mama ar țipa la puiul de kirkhusa al vecinilor, care le fura verze din grădină. Bătrâna doamnă Tukke nu priponea niciodată bine făptura aia. În încăpere ar mirosi ca acum, a mâncare bună amestecată cu mirosul înțepător al pietrei proaspăt tăiate și al chimicalelor cu care tata își netezea și-și lustruia obiectele cioplite. În fundal, Uche ar alerga șuierând și țipând că se prăbușește, în timp ce ar încerca să sară în sus…

Nassun înțepenește în îmbrățișarea lui Jija, dându-și brusc seama: Uche. Sărind în sus. Căzând în sus sau prefăcându-se.

Uche, pe care tati l-a omorât în bătaie.

Jija o simte încordându-se și se încordează și el. Îi dă drumul binișor, punând-o jos, și bucuria de pe chip i se stinge, înlocuită de neliniște.

— Nassun, spune el cercetându-i chipul. E totu-n regulă?

— Sunt bine, tati. Pur și simplu voiam să te văd.

Îi lipsește îmbrățișarea lui. N-are ce face în privința asta. Dar revelația în legătură cu Uche i-a reamintit că trebuie să fie prudentă.

Ceva din tulburarea lui Jija se mai domolește. Șovăie, pare să caute ceva de spus, apoi se dă la o parte.

— Intră. Ți-e foame? E destul și pentru tine.

Așa că intră și se așază amândoi la masă, iar el se extaziază văzând cât i-a crescut părul și ce drăguț îi stau codițele împletite. Și le-a făcut singură? Și parc-a mai crescut puțin? E posibil, recunoaște ea roșind, deși știe sigur că e mai înaltă cu trei centimetri de când a măsurat-o tati ultima dată. Schaffa a verificat într-o zi, gândindu-se că poate va trebui să rechiziționeze niște haine noi la următoarea distribuire a rațiilor pentru Luna Găsită. S-a făcut mare acum, spune Jija cu o mândrie atât de sinceră în glas încât o dezarmează. Aproape unsprezece ani și deja e atât de frumoasă și de puternică. Seamănă atât de mult cu... Aici se poticnește. Nassun își coboară ochii în farfurie pentru că el a fost cât pe ce să spună: „Semeni cu mama ta”.

Dar nu așa-i dragostea?

— E-n regulă, tati, se silește ea să spună.

E îngrozitor că Nassun e frumoasă și puternică la fel ca mama ei, dar dragostea întotdeauna vine la pachet cu lucruri teribile.

— Și mie mi-e dor de ea.

Pentru că îi este, în ciuda a toate.

Jija înțepenește și un mușchi îi zvâcnește ușor pe obraz.

— Dulceața mea, mie nu mi-e dor de ea.

E o minciună atât de sfruntată, încât Nassun îl privește fix, uitând să mai pretindă că-i de acord cu el. Uitând o grămadă de lucruri, printre care, s-ar părea, și bunul-simț, fiindcă exclamă:

— Ba da! Și ți-e dor și de Uche. Îmi dau seama.

Jija se îmbățoșează și o privește cu o expresie care oscilează între oroarea provocată de spusele ei și șocul de a o auzi rostindu-le cu voce tare. Și apoi, așa cum Nassun a ajuns să

considere normal la tatăl ei, șocul în fața neprevăzutului se transformă brusc în furie.

— Asta te învață în… în… locul ăla? o întreabă el brusc. Să nu-ți respecți tatăl?

Deodată Nassun se simte și mai obosită. Obosită să-i tot menajeze nerozia.

— Nu te-am tratat nerespectuos, spune ea.

Încearcă să vorbească inexpresiv, dar își aude frustrarea din glas. N-are ce face.

— Am spus adevărul, tati. Dar nu mă deranjează că tu…

— Nu-i adevărul. E o insultă. Nu-mi place genul ăsta de limbaj, tânără domnișoară!

Ea nu mai înțelege nimic.

— Ce gen de limbaj? N-am zis nimic necuviincios.

— Să-i spui cuiva iubitor de rogălăi e o necuviință.

— Dar… n-am zis așa ceva.

Deși într-un fel chiar asta a zis. Dacă lui Jija îi este dor de mama și de Uche înseamnă că îi iubește și asta-l face iubitor de rogălăi. „Dar și eu sunt rogălău”. Știe că nu trebuie să spună așa ceva. Însă ar vrea.

Jija deschide gura gata să-i răspundă, dar pare să se stăpânească în ultima clipă. Se uită în altă parte, proptindu-și coatele pe masă și lipindu-și vârfurile degetelor, așa cum face adesea când încearcă să se înfrâneze.

— Rogălăii, spune el și în gura lui cuvântul sună ca o necurățenie, sunt mincinoși, dulceața mea. Amenință, manipulează și te folosesc. Sunt malefici, Nassun, la fel de răi ca Taica Pământul însuși. Tu nu ești așa.

Și asta-i o minciună. Nassun a făcut ce trebuia ca să supraviețuiască, ajungând chiar să mintă și să ucidă. A făcut-o inclusiv ca să-i supraviețuiască lui. Nu-i place c-a trebuit s-o facă și e exasperată constatând că, din câte se pare, el n-a observat. Că ea face la fel și-acum și el nu vede.

„De ce oare-l mai iubesc?”, se pomenește gândind în timp ce-și privește tatăl. În schimb întreabă:

— De ce ne urăști atât de tare, tati?

Jija tresare, probabil auzind acel „noi” atât de nonșalant.

— Nu pe tine te urăsc.

— Dar o urăști pe mama. Și probabil l-ai urât pe U…

— Ba nu!

Jija își împinge scaunul și se ridică. Nassun tresare fără să vrea, dar el se răsucește și începe să umble prin cameră cu pași furioși, descriind semicercuri scurte.

— Eu… Pur și simplu știu de ce-s în stare, dulceață. N-ai înțelege. Trebuia să te protejez.

Năpădită de un val de înțelegere puternică precum magia, Nassun își dă seama că Jija nu-și mai amintește cum a stat deasupra trupului lui Uche, cu umerii și pieptul ridicându-se și coborând convulsiv, rostind printre dinți: „Și tu ești unul dintre ei?” Acum el s-a convins că n-a amenințat-o niciodată. Că n-a aruncat-o niciodată de pe capra căruței în josul dealului pietros. În mintea lui, Jija a rescris povestea copiilor săi orogeni, o poveste care în mintea lui Nassun e cioplită în piatră și de neschimbat. Probabil tot așa a rescris-o pe Nassun ca pe „fiica” lui și nu ca pe un „rogălău”. Ca și cum cele două pot fi cumva separate.

— Am aflat despre ei când eram copil. Mai mic decât tine.

Jija n-o mai privește, pășind neostenit și gesticulând în timp ce vorbește.

— Verișorul lui Makenba.

Nassun îl privește nedumerită. Și-o amintește pe domnișoara Makenba, o persoană vârstnică și discretă care mirosea mereu a ceai. Lerna, doctorul așezării, era fiul ei. Vărul domnișoarei Makenba locuia și el în oraș? apoi Nassun pricepe.

— L-am găsit într-o zi în spatele silozului de semințe. Stătea pe vine și tremura. Am crezut că-i e rău.

În tot acest timp, Jija clatină din cap, continuând să umble prin cameră.

— Eram cu încă un băiat. De obicei ne jucam tustrei. Kirl s-a dus să-l zgâlțâie pe Litisk și Litisk a…

Jija se oprește brusc. Un rânjet îi dezgolește dinții. Umerii i se ridică și se lasă la fel ca în ziua aceea.

— Kirl țipa și Litisk spunea că nu se poate opri, că nu știe cum. Gheața i-a acoperit mâna lui Kirl și aceasta s-a spart. Sângele zăcea pe pământ în cioburi. Litisk spunea că-i pare rău, ba chiar plângea, dar a continuat să-l înghețe pe Kirl. Nu s-a oprit. Când am fugit, Kirl se întindea către mine și nu-i mai rămăseseră neînghețate decât capul, pieptul și celălalt braț. Dar era prea târziu. Știam asta. Era prea târziu chiar dinainte să fug după ajutor.

Nassun nu se simte mai bine aflând că există un motiv – unul concret – pentru care tatăl ei a făcut ce a făcut. Nu poate gândi decât: „Uche niciodată nu și-a pierdut controlul în felul ăsta. Mama nu l-ar fi lăsat”. E adevărat. Uneori mama ei era în stare să sessizeze și să potolească orogenia lui Nassun chiar și din celălalt capăt al așezării. Ceea ce înseamnă că Uche n-a făcut nimic ca să-l provoace pe Jija. Jija și-a ucis propriul fiu din pricina a ceva ce a făcut altcineva, cu mult înainte de nașterea acestui fiu. Asta mai mult ca orice o ajută să înțeleagă că ura tatălui ei nu poate fi domolită pe cale rațională.

Așa că Nassun este aproape pregătită când Jija îi aruncă o privire piezișă și bănuitoare.

— Tu de ce nu te-ai vindecat încă?

N-are rost să-i explice. Dar încearcă pentru că, acum ceva timp, bărbatul ăsta a fost întregul ei univers.

— Probabil o să pot în curând. Am învățat cum să folosesc argintul ca să fac să se întâmple diverse lucruri și cum să scot chestii din oameni. Nu știu cum funcționează orogenia sau de unde vine, dar dacă e ceva ce poate fi scos, atunci…

— Niciunul dintre monștrii din tabăra aia nu s-a vindecat. M-am interesat.

Jija a început să pășească mai repede.

— Se duc acolo sus, dar nu se fac bine. Trăiesc acolo cu Gardienii ăia, tot mai mulți pe zi ce trece, și niciunul n-a fost vindecat. A fost o minciună?

— Nu-i o minciună. O să pot s-o fac dacă o să devin suficient de bună.

Înțelege instinctiv că așa e. Cu un control suficient de fin și cu ajutorul obeliscului de safir, va putea face aproape orice.

— Dar…

— Acum de ce nu ești suficient de bună? Suntem aici de aproape un an!

„Pentru că e greu”, ar dori ea să spună, dar înțelege că el nu vrea s-audă așa ceva. Nu vrea să știe că singurul mod de a folosi orogenia și magia ca să transformi un lucru este să devii expert în utilizarea orogeniei și a magiei. Nu-i răspunde fiindcă nu are rost. Nu poate să-i spună ceea ce vrea el să audă. Nu-i cinstit faptul că el îi numește pe orogeni mincinoși și apoi se așteaptă ca ea să-l mintă.

El se oprește și se răsucește spre ea. Tăcerea i-a stârnit bănuielile.

— Nu încerci să te faci bine, așa-i? Zi-mi adevărul, Nassun!

E atât de obosită, dar-ar rugina-n toate!

— Încerc să fiu mai bună, tati, răspunde ea în cele din urmă. Încerc să devin un orogen mai bun.

Jija face un pas înapoi, ca și cum ea l-ar fi lovit.

— Nu de aia ți-am dat voie să te muți acolo sus.

Nu el i-a dat voie. Schaffa l-a silit. Se minte până și pe el însuși. Dar minciunile pe care i le spune ei – pe care i le-a spus toată viața, înțelege Nassun brusc – îi frâng inima. I-a spus că o iubește și, evident, nu-i adevărat. El nu poate iubi un orogen și ea asta este. Nu poate fi tatăl unui orogen și de aceea îi cere mereu să fie altceva decât e.

Și ea-i obosită. Obosită și sătulă până peste cap.

— Îmi place să fiu orogenă, tati, spune ea.

El face ochii mari. Ceea ce-i spune ea e teribil. Faptul că se iubește pe sine este teribil.

— Îmi place să deplasez obiecte și să lucrez cu argintul și să cad în obeliscuri. Nu-mi place...

E pe punctul de a spune că nu-i place ce i-a făcut lui Eitz și mai ales felul în care o tratează ceilalți acum, că au aflat de ce-i capabilă, dar nu are ocazia. Jija face doi pași rapizi și dosul palmei lui lovește atât de iute, încât ea nici nu-l vede înainte să o doboare de pe scaun.

E ca în ziua aceea de pe Drumul Imperial când s-a pomenit deodată la poalele unui deal, cu dureri în tot trupul. Așa trebuie să fi fost cu Uche, înțelege ea, o altă revelație fulgerătoare. Lumea era așa cum trebuie și în clipa următoare complet în neregulă, complet sfârșită.

„Măcar Uche n-a avut vreme să urască”, își spune Nassun întristată.

Apoi îngheață întreaga casă.

Nu o face din reflex, ci intenționat, cu precizie, modelându-și torul în așa fel încât să aibă exact dimensiunile casei. Nimeni din afara acestor ziduri nu va intra în raza lui. Face secțiuni gemene în tor, poziționându-le pe una în jurul ei, pe cealaltă în jurul tatii. Simte frigul înfiorându-i firele de păr de pe brațe, presiunea scăzută a aerului smucindu-i hainele și părul împletit. Jija simte și el și urlă, cu ochi holbați de groază care nu văd nimic. Pe

chipul lui se citește limpede că-și amintește de moartea crudă, prin îngheț, a unui băiat pe care l-a cunoscut cândva. Când Nassun se ridică în picioare, privindu-și tatăl pe deasupra podelei alunecoase, acoperite cu plăci groase de gheață, de dincolo de scaunul căzut, prea strâmb ca să mai poată fi folosit vreodată, Jija s-a retras cu pași împleticiți, a alunecat pe podea și s-a izbit de picioarele mesei.

Nu-i niciun pericol. Nassun nu a făcut torul să se manifeste decât o clipă, ca pe un avertisment menit să prevină noi violențe din partea lui. Jija continuă însă să țipe, iar Nassun își privește părintele panicat, strâns ghem. Poate ar trebui să simtă milă sau regret. Ceea ce simte însă e o furie rece împotriva mamei ei. Știe că e irațional. Nu e decât vina lui Jija că se teme prea tare de orogeni ca să-și poată iubi propriii copii. Dar cândva Nassun și-a iubit tatăl fără să-l judece. Acum are nevoie de un țap ispășitor pentru pierderea acelei iubiri perfecte. Și știe că mama ei poate îndura.

„Ar fi trebuit să ne faci cu cineva mai puternic”, îi spune ea în gând lui Essun, oriunde o fi.

Trebuie să traverseze cu grijă podeaua înghețată, ca să nu alunece, și e silită să zgâlțâie zăvorul de câteva ori înainte să-l poată deschide. Până când reușește, Jija a încetat să mai urle în spatele ei, dar încă îl mai aude respirând convulsiv și lăsând să-i scape mici scâncete ori de câte ori expiră. Nu vrea să-l privească, totuși se silește să o facă, fiindcă vrea să fie un bun orogen și orogenii buni nu-și permit să se mintă singuri. Jija tresare ca și cum privirea ei l-ar fi ars.

— La revedere, tati, spune ea.

El nu-i răspunde, nu cu cuvinte.

•

> „Și ultima lacrimă pe care ea a vărsat-o înainte ca el s-o înghețe de vie s-a spart de sol ca Sfărâmarea însăși. Împietriți-vă inima împotriva rogălăilor, căci sufletul lor e mâncat de rugină!”

Din povestea populară „Sărutări de gheață”, înregistrată în cvartentul Bebbec, la Teatrul Msida, de Whoz Lorist Bebbec. (*Notă*: *O scrisoare semnată de șapte loriști itineranți de la Ecuatoriale îl*

reneagă pe Whoz ca fiind un „șarlatan poplorist”. *Povestea ar putea fi apocrifă.*)

18.

Tu și numărătoarea inversă

După ce femeia sanzedă a dispărut, te trag deoparte. La modul figurat.

— Cel căruia-i spui Cenușiul nu vrea să împiedice deschiderea Porții Obeliscului, spun eu. Am mințit.

Ești atât de prudentă în preajma mea acum. Ești tulburată, îmi dau seama. Vrei să ai încredere în mine, chiar dacă numai privindu-mă îți amintești cum te-am păcălit. Dar oftezi și zici:

— Mda. M-am gândit eu că e mai mult de-atât.

— O să te ucidă fiindcă nu poți fi manipulată, spun eu neluându-ți în seamă ironia. Pentru că, dacă deschizi Poarta, vei readuce Luna și vei pune capăt Anotimpurilor. Ceea ce vrea el cu adevărat este pe cineva care să deschidă Poarta pentru a servi scopurilor lui.

Acum înțelegi care-s jucătorii, chiar dacă nu și jocul în integralitatea sa. Te încrunți.

— Și care ar fi scopul lui? Transformare? Menținerea stării de fapt?

— Nu știu. Contează?

— Presupun că nu.

Îți treci mâna peste buclele pe care ți le-ai rearanjat recent.

— Presupun că de aia vrea să-i determine pe locuitorii Castrimei să-i dea afară pe toți rogălăii?

— Da. Se va strădui să găsească o cale să te determine să faci ce vrea, Essun. Dacă nu… nu-i ești de niciun folos. Mai rău chiar: îi ești dușman.

Oftezi cu întreaga oboseală a Pământului și singurul tău răspuns este o înclinare din cap înainte să te îndepărtezi. Te privesc plecând și frica mă copleșește.

•

Așa cum ai făcut și în alte momente de disperare, te duci să-l vezi pe Alabastru.

N-a mai rămas mult din el. De când a renunțat la picioare, își petrece zilele într-o toropeală indusă de medicamente, lipit de

Antimoniu ca un pui care suge la maică-sa. Uneori, când vii în vizită, nu-i ceri să te învețe nimic. O irosire, pentru că ești sigură că unicul motiv pentru care se sforțează să rămână în viață este ca să-ți poată transmite arta distrugerii globale. Te-a prins de câteva ori: te-ai deșteptat ghemuită lângă cuibul lui și l-ai descoperit privindu-te. Nu te-a dojenit. Probabil nu mai are putere s-o facă. Ești recunoscătoare.

E treaz când te așezi alături de el, deși nu prea se mai mișcă. Acum Antimoniu s-a instalat în cuib lângă el și arareori o vezi în altă ipostază decât aceea de scaun însuflețit: în genunchi, cu picioarele depărtate, cu palmele proptite pe coapse. Alabastru se odihnește lipit de pieptul ei, lucru posibil numai pentru că, în mod pervers, puținele arsuri de pe spate i s-au vindecat chiar în timp ce picioarele îi putrezeau. Din fericire, ea nu are sâni care să facă poziția inconfortabilă, iar din câte se pare, simulacrele ei de haine nu sunt aspre sau tăioase. În timp ce te așezi, Alabastru te urmărește numai din priviri, ca un mâncător de piatră. Nu-ți place că te-ai gândit la comparație.

— Se întâmplă din nou, spui tu.

Nu te deranjezi să explici ce. El știe deja.

— Cum ai... În Meov. Ai încercat. Cum?

Pentru că tu nu te mai simți în stare să lupți pentru locul ăsta sau să-ți clădești o viață aici. Toate instinctele îți spun să înhați rucsafugul, să-i iei pe-ai tăi și să fugi înainte ca locuitorii Castrimei să se întoarcă împotriva ta. Întrucât deasupra Anotimpul și-a intrat pe deplin în drepturi, asta e probabil o condamnare la moarte, dar să rămâi aici pare o moarte și mai sigură.

El respiră adânc, fără grabă, și știi că are de gând să răspundă. Numai că îi trebuie timp să găsească cuvintele.

— Nu voiam. Erai gravidă. Mă simțeam... singur. Am crezut că o să meargă. Pentru o vreme.

Clatini din cap. Normal că a știut înaintea ta că erai gravidă. Dar e irelevant acum.

— Ai luptat pentru *ei*.

Ți-e greu să apeși pe ultimul cuvânt, totuși o faci. Pentru tine, Corindon și Innon, desigur, dar a luptat și pentru Meov.

— Și ei s-ar fi întors împotriva noastră într-o bună zi. Știi c-așa ar fi făcut.

Când Corindon s-ar fi dovedit prea puternic sau dacă ar fi reușit să-i alunge pe Gardieni numai pentru a se vedea siliți să părăsească Meovul și să se mute altundeva. Era inevitabil.

El scoate un sunet afirmativ.

— Atunci de ce?

Alabastru dă drumul unui oftat prelung.

— Exista o șansă să n-o facă.

Clatini din cap. Cuvintele sunt așa de greu de crezut, că sună a delir. Dar el adaugă:

— Orice șansă cât de mică merita încercarea.

Nu adaugă „pentru tine”, dar o simți. Aproape că poți sessiza înțelesul ascuns în spatele cuvintelor. Pentru ca familia ta să poată avea o viață normală printre alți oameni, ca una dintre ei. Șanse normale. Probleme normale. Îl privești fix. Îți întinzi din impuls mâna și-ți plimbi degetele peste buzele lui pline de cicatrice. El te privește și-ți oferă acel sfert de zâmbet de care mai e în stare zilele-astea. E mai mult decât îți trebuie.

Apoi te ridici și pleci să încerci să salvezi șansa minusculă și fragilă pe care-o mai are Castrima.

•

Ykka a convocat un vot pentru mâine-dimineață, la douăzeci și patru de ore de la „oferta” celor din Rennanis. Castrima trebuie să dea un răspuns și ea nu crede că decizia ar trebui lăsată numai pe seama consiliului ei neoficial. Tu nu înțelegi ce anume va schimba votul, cu excepția faptului de a sublinia ce miracol ar fi ca acest com să supraviețuiască neatins până-n zori.

Străbați comul și oamenii te privesc. Ții ochii ațintiți înainte și încerci să nu lași să se vadă dacă privirile lor te afectează.

Pe parcursul unor vizite scurte, discrete, le transmiți lui Cutter și Temell ordinele Ykkăi și le spui să răspândească vorba. Oricum Temell trebuie să scoată copiii afară pentru lecții. El spune că-și va vizita elevii acasă și îi va îndemna să formeze grupuri de studiu de câte doi-trei în locuințele unor adulți de încredere. Vrei să-i spui că niciun adult nu-i demn de încredere, dar știe și el asta. N-are ce face, așa că e inutil s-o zici cu glas tare.

Cutter spune că le va da de veste celor câțiva adulți orogeni. Niciunul dintre ei nu are abilitatea de a crea un tor sau de a se controla prea bine. În afara ta și a lui Alabastru, sunt toți

sălbăticiuni. Dar Cutter se va asigura că aceia care nu pot vor sta pe lângă cei care pot. Chipul îi e impasibil când întreabă:

— Și ție cine o să-ți apere spatele?

Ceea ce înseamnă că se oferă el s-o facă. Sila care te înfioară la acest gând e surprinzătoare. N-ai avut niciodată încredere în el, deși nu înțelegi de ce. Ceva legat de faptul că s-a ascuns toată viața, ceea ce e ditamai ipocrizia din partea ta după cei zece ani pe care i-ai petrecut în Tirimo. Însă, dar-ar rugina-n toate, ai tu încredere în cineva? Atât timp cât își face treaba, nu contează. Te silești să încuviințezi.

— Caută-mă după ce termini.

El acceptă.

După asta te hotărăști să te odihnești și tu. Dormitorul tău e distrus mulțumită transformării lui Hoa și nu ai niciun chef să dormi în patul lui Tonkee: au trecut multe luni, dar amintirea mirosului de mucegai e greu de șters. În plus, ți-ai dat seama abia acum că nimeni nu-i păzește spatele Ykkăi. Ea crede în comul ei, tu nu. Hoa a mâncat-o pe Rubinia, care măcar era interesată s-o țină în viață. Așa că împrumuți un alt rucsac de la Temell, scotocești prin apartament după câteva provizii de bază – nu e chiar un rucsafug, ca să-ți lase loc pentru negație dacă Ykka va protesta – și pornești către apartamentul ei. (Scopul colateral este ca lui Cutter să-i fie mai greu să te găsească.) Judecând după sunetul respirației care se aude dincolo de draperie, ea doarme în continuare. Divanurile ei sunt confortabile, mai ales comparate cu condițiile precare în care ai dormit pe drum. Folosești rucsafugul ca pe o pernă și te ghemuiești, încercând să dai uitării lumea o vreme.

Și te trezești când Ykka înjură trecând în goană pe lângă tine și aproape rupând în graba ei una dintre draperiile de la intrare. Te scuturi de somn și te ridici în șezut.

— Ce…

Dar nici n-apuci să termini, că auzi și tu țipetele care vin de afară. Țipete de furie. O mulțime care se adună.

Deci a început. Te ridici s-o urmezi și nu trebuie să te gândești de două ori ca să înhați rucsacurile.

Oamenii s-au adunat la nivelul solului, lângă băile comunale. Ykka coboară într-acolo folosind tehnici pe care tu nu le vei utiliza: lăsându-se să alunece pe scările de metal, sărind peste balustrada unei platforme ca să aterizeze pe o alta, pe care o

știe dedesubt, traversând în fugă poduri care i se leagănă alarmant sub picioare. Tu optezi pentru metoda de bun-simț, care exclude sinuciderea, așa că până ajungi lângă pâlcul de oameni Ykka deja strigă din rărunchi, încercând să-i facă pe toți să tacă și să asculte și să se tragă naibii la o parte.

În centrul pâlcului se află Cutter, înfășurat numai într-un prosop și arătând și el o dată altfel decât indiferent. Acum e încordat, cu fălcile încleștate, sfidător, gata să fugă. Și pe sol, la cinci pași de el, zace trupul înghețat al unui bărbat surprins în timp ce se târa îndărăt, cu o expresie de groază abjectă întipărită pentru totdeauna pe chip. Nu-l recunoști. Dar nu contează. Ce contează e că un rogălău a ucis un odihnit. E ca un chibrit aruncat în mijlocul unui com care este echivalentul unor vreascuri uscate și îmbibate cu ulei.

— … cum s-a întâmplat asta, strigă Ykka în clipa în care ajungi lângă mulțimea adunată.

Abia o vezi. Deja s-au strâns în jur de cincizeci de oameni. Ai putea să-ți faci loc până în față, dar decizi să rămâi pe loc. Nu e momentul să atragi atenția asupra ta. Te uiți în jur și-l zărești pe Lerna ascunzându-se în spatele mulțimii. Îți întoarce privirea: ochii îi sunt măriți și fălcile încleștate. Prin preajmă mai sunt și – o, Pământule arzând! – trei copii rogălăi. Unul dintre ei e Penty, despre care știi că este conducătoarea unora dintre cei mai bravi și mai nesăbuiți dintre copiii rogălăi. Stă ridicată pe vârfuri, întinzându-și gâtul ca să vadă mai bine. Când încearcă să-și croiască drum prin mulțime, privirile vi se întâlnesc și-i arunci Căutătura Autoritară a Mamei. Tresare și se potolește imediat.

— Cui îi pasă cum s-a întâmplat, dar-ar rugina?!

E Sekkim, unul dintre Inovatori. Îl cunoști numai fiindcă Tonkee se plânge tot timpul că insul e prea prost ca să aibă dreptul să aparțină acestei caste și că ar trebui pasat uneia neesențiale, cum ar fi cea a Cârmuitorilor.

— Uite, de asta…

O femeie îl întrerupe:

— Rogălăi nenorociți!

Altcineva i-o taie:

— Ascultă naibii! Vorbește Ykka!

— Cui rugina mă-sii îi pasă de încă un monstru rogălău…

— Copil de canibal cu creierii numa’ rugină, te umplu de sânge dacă nu…

Cineva îmbrâncește pe altcineva. Urmează noi îmbrânceli, noi înjurături, amenințări cu moartea. E un dezastru!

Apoi un bărbat se desprinde în fugă din mulțime, îngenunchează lângă trupul înghețat și încearcă să-l cuprindă în brațe. Asemănarea dintre el și cadavru e evidentă chiar și prin gheață: probabil sunt frați. Vaietul lui îndurerat face mulțimea să amuțească brusc, stânjenită. Oamenii se foiesc tulburați în timp ce vaietul bărbatului se transformă în hohote sfâșietoare de plâns.

Ykka trage adânc aer în piept și înaintează, folosindu-se de prilejul pe care i l-a oferit suferința bărbatului. I se adresează lui Cutter, cu vocea încordată:

— Ce ți-am zis? Ce ți-am zis, dar-ar rugina să dea?!

— El m-a atacat! se apără Cutter.

N-are nicio zgârietură.

— Căcat, spune Ykka.

Câțiva din mulțime repetă sudalma, dar ea îi privește încruntată până amuțesc. Se uită la bărbatul mort și strânge din fălci.

— Betine n-ar fi făcut una ca asta. Când a fost rândul lui să se ocupe de păsări, n-a fost în stare să sucească gâtul unui pui!

Cutter o privește fioros.

— Tot ce știu e că voiam să fac baie. M-am așezat să mă spăl și el s-a tras mai încolo. M-am gândit: „Bine, deci așa o să fie de-acum încolo” și nu m-am supărat. După aia, când am trecut pe lângă el ca să intru în piscină, m-a lovit. Tare, la ceafă.

La auzul acestor cuvinte, mulțimea izbucnește într-un murmur surd, mânios, dar se și foiește neliniștită. Ceafa este, din câte se spune, cel mai bun loc să lovești dacă vrei să ucizi un rogălău. Nu-i adevărat. Funcționează numai dacă lovești suficient de tare ca să provoci o contuzie sau o fractură și atunci asta îi doboară de fapt, nu vreo vătămare pe care ai aduce-o sessapinealelor. Însă acest mit e încă popular. Și dacă e adevărat, Cutter avea suficiente motive să contraatace.

— Ba pe mă-ta, mârâie bărbatul care ține în brațe cadavrul lui Betine, din care se ridică aburi ușori. Betine nu era genul, Yk, știi că nu era…

Ykka încuviințează apropiindu-se și punând mâna pe umărul bărbatului. Mulțimea se agită din nou și furia ei reținută își schimbă direcția. Pe moment, fără motiv, o urăsc pe ea.

— Știu.

Un mușchi tresare pe obrazul ei, o dată, de două ori. Privește în jur.

— A mai văzut și altcineva încăierarea?

Câțiva oameni ridică mâinile.

— L-am văzut pe Bets retrăgându-se, spune o femeie.

Înghite în sec privindu-l pe Cutter. Are broboane de sudoare pe buza de sus.

— Dar cred că nu voia decât să ajungă mai aproape de săpun.

— S-a uitat la mine! se răstește Cutter. Știu ce înseamnă când se uită cineva la mine în felul ăsta!

Ykka îl întrerupe cu o fluturare a mâinii.

— Știu, Cutter, dar acum taci. Și mai departe? o întreabă ea pe femeie.

— Asta a fost. M-am uitat în altă parte și când m-am întors din nou era un soi de… vârtej. Din vânt și din gheață.

Se strâmbă și își încleștează fălcile:

— Știi cum ucid ăi ca tine.

Ykka o privește furioasă, dar apoi tresare pentru că din mulțime se ridică noi strigăte, de data asta dându-i dreptate femeii. Cineva încearcă să-și facă drum prin mulțime și să ajungă la Cutter. Altcineva îl oprește pe atacator, însă n-a lipsit mult. Vezi momentul în care Ykka își dă seama că-i pierde. N-o să-i facă să înțeleagă. Se vor transforma în curând într-o gloată setoasă de sânge și ea nu-i poate opri.

Ei bine, în privința asta te-nșeli. E ceva ce poate face.

Se întoarce și își pune palma pe pieptul lui Cutter, trimițând ceva în trupul său. Nu sessizezi în mod deliberat în clipa asta, așa că nu surprinzi decât un ecou și e… ce? Ca… atunci când Alabastru a potolit un punct fierbinte, acum mulți ani și la o cincime de continent distanță. Dar la scară mai mică. E ca lucrul acela pe care i l-a făcut Gardianul lui Innon, numai că localizat și nu la fel de cumplit. Și tu habar n-ai avut că rogălăii pot face așa ceva.

Orice-o fi, Cutter nu apucă nici măcar să țipe. Ochii i se holbează. Face un pas împleticit îndărăt. Apoi se prăbușește cu o expresie de groază care o reflectă pe aceea a lui Betine.

Toți amuțesc. Nu ești singura care-a rămas cu gura căscată.

Ykka respiră adânc. Orice-a făcut, a secătuit-o de puteri. O vezi clătinându-se, apoi reușind să se adune.

— De-ajuns, spune ea întorcându-se și măturând mulțimea din priviri. E mai mult decât de-ajuns. S-a făcut dreptate, poftim! Acum duceți-vă toți acasă!

Nu te aștepți să-i meargă. Crezi că nu va face decât să alimenteze setea de sânge a mulțimii… dar asta îți demonstrează ce puțin știi. Oamenii mai stau nițel, mai bombăne nițel, însă apoi încep să se împrăștie. Sunt urmați de plânsul înăbușit al unui bărbat îndurerat.

E miezul nopții, anunță crainicul. Opt ore până la votul de dimineață.

•

— Trebuia s-o fac, murmură Ykka.

Ai revenit în apartamentul ei și-i stai alături. A tras în lături draperia, astfel încât să-și poată vedea oamenii și ei s-o vadă pe ea, dar stă rezemată de cadrul ușii și tremură. Doar puțin. De departe nu se observă.

— Trebuia s-o fac.

În semn de respect, îi oferi sinceritatea ta.

— Da. Trebuia.

E ora două.

•

Pe la ora cinci te gândești să dormi puțin. A fost mai liniște decât te-ai așteptat. Lerna și Hjarka au venit să ți se alăture în apartamentul Ykkăi. Nimeni nu spune că privegheați, jelind în tăcere, ținând doliu după Cutter și așteptând ca lumea să se sfârșească (din nou), dar asta faceți. Ykka stă pe un divan, cu brațele în jurul genunchilor și capul rezemat de zid, cu privirea ostenită și pustie.

Când auzi din nou strigăte, închizi ochii și te gândești să nu le iei în seamă. Țipetele ascuțite ale unor copii pun capăt acestui eșec al empatiei. Ceilalți se ridică, așa că te ridici și tu și ieșiți toți pe balcon. Lumea aleargă către una dintre platformele late care înconjoară o coloană de cristal prea micuță ca să găzduiască apartamente. Tu și ceilalți porniți într-acolo. Comul folosește asemenea platforme pe post de depozite, iar aceasta e plină de butoaie, lăzi și vase de lut. Unul dintre vase se rostogolește de colo-colo, dar pare intact. Observi asta când ajungeți toți pe platformă. Ceea ce nu explică restul tabloului pe care-l vezi.

Sunt din nou copiii aceia rogălăi, gașca lui Penty. Doi dintre ei țipă, smucind și lovind o femeie care a țintuit-o pe Penty la pământ și o strânge de gât. O altă femeie se aține în apropiere, țipând la rândul ei la copii, dar nimeni n-o ia în seamă. Vocea ei împleticită întărâtă însă spiritele.

O cunoști oarecum pe femeia care o ține pe Penty la podea. E poate cu zece ani mai tânără decât tine, cu o constituție mai greoaie și păr mai lung: Waineen, din casta Rezistenților. A fost destul de drăguță cu tine când ați nimerit în același schimb la ciupercărie sau la latrine, dar i-ai auzit pe alții bârfind-o pe la spate. Waineen fabrică molicelele pe care Lerna le fumează și alcoolul de contrabandă pe care îl beau câțiva dintre membrii comului. Cândva, înaintea venirii Anotimpului, a făcut afaceri profitabile ajutându-i pe locuitorii Castrimei să-și mai lumineze viețile anoste de mineri și negutători, iar produsele și le-a depozitat aici, în Castrima de Jos, ca să nu le găsească perceptorii cvartentului. Convenabil, acum, că lumea s-a sfârșit. Dar clientul său cel mai fidel e ea însăși și nu-i ceva neobișnuit s-o zărești împleticindu-se prin com, roșie la față și gălăgioasă, emanând mai mulți aburi toxici decât o erupție vulcanică.

De obicei, Waineen nu e rea la beție, împarte cu toată lumea ce are și nu trage chiulul de la muncă, așa că nimănui nu-i pasă ce face cu marfa ei. Fiecare se adaptează Anotimpului cum se pricepe. Acum însă ceva a scos-o din fire. Penty e într-adevăr enervantă. Hjarka și alți castrimeni înaintează să scoată fata din ghearele femeii și tu tocmai te bucuri că Penty a dat dovadă de suficient autocontrol ca să nu înghețe toată platforma, când femeia ridică un braț, cu pumnul încleștat.

Un pumn care

ai văzut urma pumnului lui Jija, patru dâre vinete, paralele, pe fața și pântecele lui Uche

un pumn care

care

care

nu!

Ești în topaz și printre celulele femeii aproape în aceeași clipă. N-ai apucat să gândești. Mintea ta cade, plonjează în valul acela ascendent de lumină galbenă de parcă acolo-i locul ei firesc. Sessapinealele ți se încordează în jurul firelor argintii și le aduni laolaltă, ești parte atât din obelisc, cât și din femeie și nu o să

permiți să se întâmple asta, nu din nou, nu, pe Jija n-ai putut să-l oprești, dar…

— Nu încă un copil, șoptești tu și însoțitorii tăi te privesc surprinși, neînțelegând.

Apoi nu se mai uită la tine, fiindcă deodată femeia care dădea să se amestece în încăierare urlă, iar copiii țipă la rândul lor și mai tare. Până și Penty țipă acum, pentru că femeia de deasupra ei s-a transformat în piatră strălucitoare, multicoloră.

— Nu încă un copil!

Îi sessizezi pe cei de lângă tine: ceilalți membri ai consiliului, bețivi care țipă, Penty și fetele ei, Hjarka și ceilalți, toți. Pe toți locuitorii Castrimei. Calcă pe filamentele nervilor tăi, tropăind și săltând, sunt cu toții Jija. Te concentrezi asupra femeii bete și simți aproape instinctiv nevoia de a începe să storci mișcarea și viața din ea, înlocuindu-le cu orice subprodus al magiei o fi ăsta, această materie care seamănă cu piatra. Această materie care-l ucide pe Alabastru, tatăl celuilalt copil mort al tău, NU ÎNCĂ UN COPIL, ÎNGHIȚI-V-AR PĂMÂNTUL! De câte secole ucid oamenii copiii rogălăi pentru ca restul copiilor să doarmă netulburați? Toată lumea este Jija, toată blestemata de lume este Schaffa, Castrima e Tirimo și Epicentrul, NU ÎNCĂ UNUL, și te răsucești odată cu obeliscul, călăuzindu-i puterea prin tine, gata să ucizi tot ce vezi și tot ce nu vezi.

Ceva îți destabilizează conexiunea cu obeliscul. Brusc, trebuie să te lupți pentru puterea pe care mai-nainte acesta ți-a oferit-o cu atâta ușurință. Îți dezgolești dinții inconștient, mârâind fără să te auzi, strângându-ți pumnii și strigând în mintea ta NU, N-O SĂ-L LAS SĂ FACĂ ASTA DIN NOU, și-l vezi pe Schaffa, te gândești la Jija…

Dar îl *sessizezi* pe Alabastru.

Îl simți în tentaculele de un alb incandescent care atacă legătura ta cu obeliscul. E puterea lui Alabastru, luându-se la întrecere cu a ta și… nu câștigă. Nu te decuplează, așa cum știi că poate. Sau așa cum credeai că poate. E mai slab? Nu. Pur și simplu tu ești mai puternică decât erai.

Și deodată importanța acestui fapt pătrunde dincolo de transa amintirii și a ororii în care ești captivă, readucându-te la realitatea rece și șocantă. Ai ucis o femeie cu ajutorul magiei. Ești pe punctul de a nimici Castrima prin magie. Te lupți cu

Alabastru folosind magia... *și Alabastru nu poate îndura mai multă magie*!

— O, Pământule nepăsător! șoptești tu.

Încetezi imediat să te mai lupți. Alabastru îți taie legătura cu obeliscul. Atingerea lui e în continuare mai precisă decât a ta. Dar în timp ce o face îi simți slăbiciunea. Forțele lui tot mai împuținate.

La început nici nu-ți dai seama că ai început să alergi. Cu greu ai putea numi asta fugă, pentru că întrecerea într-ale magiei și ruperea conexiunii cu obeliscul te-au lăsat atât de slăbită și de dezorientată, încât te împleticești de la o balustradă la alta ca și cum ai fi tu însăți beată. Cineva îți strigă ceva la ureche. O mână te apucă de braț și o scuturi mârâind. Cumva ajungi la sol fără să cazi în gol. Chipuri trec pe lângă tine ca o ceață, irelevante. Nu mai vezi pentru că plângi cu sughițuri, bâiguind: „Nu, nu, nu”. Știi ce-ai făcut, deși o negi cu cuvintele, cu trupul, cu sufletul.

Apoi ești în infirmerie.

Ești în infirmerie contemplând o sculptură de marmură neașteptat de mică, și totuși migălos lucrată. Fără culoare, fără lustru, doar un cafeniu nisipos și lipsit de luciu din cap până-n picioare. E aproape abstractă, arhetipală: *Bărbat în clipa de pe urmă. Micșorarea spiritului. Neomul. Subomul. Cândva găsit, acum pierdut.*

Sau poate ai putea să-i spui pur și simplu Alabastru.

E cinci și jumătate.

•

La ora șapte, Lerna vine și te găsește ghemuită pe podea în fața cadavrului lui Alabastru. Îl auzi ca prin vis așezându-se alături și te întrebi de ce a venit. Ar trebui să știe mai bine. Ar trebui să plece înainte să te enervezi și să-l ucizi și pe el.

— Ykka i-a convins pe cei din com să nu te omoare, spune el. Le-am povestit despre fiul tău. S-a... ăăă... căzut de acord că Waineen ar fi putut s-o omoare pe Penty dac-ar fi lovit-o. Reacția ta exagerată a fost... de înțeles.

Face o pauză.

— A fost de ajutor și faptul că Ykka l-a omorât pe Cutter mai devreme. Acum au și mai multă încredere în ea. Știu că nu-ți ia partea numai din...

Respiră adânc și ridică din umeri:

— Camaraderie.

Da. E așa cum te-au învățat la Epicentru: toți rogălăii sunt unul și același. Crimele unuia sunt crimele tuturor.

— N-o s-o ucidă nimeni.

E Hoa. Sigur că se află aici, păzindu-și investiția!

La auzul spuselor lui, Lerna se foiește neliniștit. Dar apoi o altă voce se arată de acord:

— N-o s-o ucidă nimeni.

Și tresari fiindcă e vocea lui Antimoniu.

Te ridici lent. Ea stă în aceeași poziție ca întotdeauna – a fost aici în tot acest timp –, cu bulgărele de piatră care a fost Alabastru odihnindu-se lipit de ea așa cum a făcut-o trupul lui însuflețit. Ochii ei sunt deja ațintiți asupra ta.

— Nu poți să-l ai, spui tu mârâind. Și nici pe mine.

— Nu te vreau, spune Antimoniu. L-ai ucis.

Căcat! Încerci să-ți păstrezi furia asta abjectă, s-o folosești ca să te concentrezi și să contactezi puterea necesară pentru a o provoca, dar furia ți se spulberă transformându-se în rușine. Și oricum nu te întinzi decât până la cuțitul ăla ca un obelisc al lui Alabastru. Spinelul. Acesta îți respinge tentativele imediat, de parcă te scuipă în obraz. Păi, chiar ești demnă de dispreț, nu-i așa? Mâncătorii de piatră, oamenii, orogenii, până și afurisitele de obeliscuri știu asta. Ești nimic. Ba nu, ești moartea. Și tocmai ai ucis încă o persoană pe care ai iubit-o.

Așa că stai în patru labe, pustiită, respinsă, atât de rănită, că e ca și cum în tine ticăie un generator de durere. Poate constructorii obeliscurilor ar fi putut inventa un dispozitiv care să utilizeze o asemenea durere, dar au murit toți.

Auzi un zgomot care-ți întrerupe jelania. Antimoniu s-a ridicat în picioare. Postura ei e impunătoare, dreaptă și implacabilă. Privește în jos spre tine. În brațe ține piatra cafenie care e tot ce a mai rămas din Alabastru. Din poziția ta nu mai seamănă cu ceva ce a fost odată uman. Ceea ce din punct de vedere oficial nici n-a fost.

— Nu, spui tu.

De data asta n-ai rostit-o ca pe o sfidare. E o rugăminte. „Nu-l lua!” Dar el asta ți-a cerut. Asta a vrut: să îi fie dat lui Antimoniu, și nu Taicii Pământ care i-a luat atât de multe. Asta e alegerea aici: Pământul sau o mâncătoare de pietre. Tu nici nu figurezi pe listă.

— Ți-a lăsat un mesaj, spune ea.

Vocea îi e lipsită de inflexiuni, ca de obicei, și totuși ceva s-a schimbat. Să fie milă?

— Onixul e cheia. Mai întâi o rețea, apoi Poarta. Nu da greș, Essun. Innon și eu nu te-am iubit degeaba.

— Ce? întrebi tu, dar ea pâlpâie, devenind transparentă.

Pentru prima oară te gândești că felul în care mâncătorii de piatră se deplasează prin stâncă și felul în care obeliscurile trec de la starea reală la cea ireală sunt unul și același lucru.

E o observație inutilă. Antimoniu dispare în pământul care te urăște. Cu tot cu Alabastru.

Rămâi unde te-a lăsat ea, unde te-a abandonat el. Mintea ți-e goală de gânduri. Dar când cineva îți atinge brațul și o voce îți rostește numele și o conexiune care nu-i obeliscul ți se înfățișează, te întorci către ea. Nu te poți abține. Ai nevoie de ceva și, dacă nu e familia sau moartea, atunci trebuie să fie altceva. Așa că te întorci și bâjbâi și Lerna e acolo, alături de tine, iar umărul lui e moale și cald și ai nevoie de el. Ai nevoie de Lerna. Doar acum, te rog. Ai nevoie să fii și tu măcar o dată umană, indiferent de categorisirile oficiale, și poate cu brațele unui om în jurul tău și cu o voce omenească murmurând: „Îmi pare rău. Îmi pare rău, Essun”. O să te simți și tu ca atare. Poate chiar ești umană, fie și pentru puțin timp.

•

La șapte patruzeci și cinci ai rămas singură.

Lerna a plecat să discute cu unul dintre asistenții săi și poate cu Spinările-Late care te supraveghează din ușa infirmeriei. Pe fundul rucsafugului tău se află un buzunar secret. De aceea ai cumpărat acest rucsafug anume, de la acel pielar anume, cu mulți ani în urmă. Când ți-a arătat buzunarul te-ai gândit imediat la ceva ce puteai pune în el. Ceva la care, fiind Essun, nu ți-ai permis să te gândești prea des, pentru că-i aparținea lui Sienit, iar ea murise. Dar i-ai păstrat rămășițele.

Scormonești prin rucsac până când degetele tale găsesc buzunarul și se strecoară înăuntru. Bocceaua e încă acolo. O tragi afară și desfaci pânza ieftină. În ea se află șase inele din piatră semiprețioasă, șlefuită.

Nu-s destule pentru nonainelarul care ești, dar oricum nu-ți pasă de primele patru. Le lepezi și se rostogolesc pe podea

clincănind. Pe ultimele două, cele pe care el le-a făcut pentru tine, ți le pui pe degetele arătătoare.

Apoi te ridici în picioare.

•

Ora opt. Capii gospodăriilor se adună pe Vârful Teșit.

Regula este câte un vot pe gospodărie. O vezi din nou pe Ykka în centrul cercului, cu brațele încrucișate și o neutralitate prudentă pe chip, deși sessizezi în mediul înconjurător un subcurent de tensiune care provine în cea mai mare parte de la ea. Cineva a adus o ladă veche de lemn și oamenii se înghesuie în jurul ei, scriind pe bucăți de hârtie sau de piele și lăsându-le să cadă înăuntru.

Înaintezi către Vârful Teșit cu Lerna după tine. Oamenii nu te observă decât când aproape ai terminat de traversat podul. Când ești aproape lângă ei. Apoi cineva te vede venind și scapă o exclamație. Altcineva scoate un țipăt alarmat: „O, e ea, dar-ar rugina!” Oamenii se zoresc la o parte din calea ta, mai-mai să se calce în picioare.

Așa și trebuie. Ții în mâna dreaptă cuțitul trandafiriu și ridicol al lui Alabastru, obeliscul acesta miniaturizat și remodelat. Te-ai racordat la el și l-ai făcut să rezoneze cu tine. E al tău. Te-a respins mai devreme pentru că erai instabilă, nesigură, dar acum știi ce vrei de la el. Ți-ai găsit concentrarea. Spinelul nu va răni pe nimeni decât dacă îi permiți tu. E cu totul altă treabă dacă o s-o faci sau nu.

Înaintezi către centrul cercului și bărbatul care ține lada cu voturi dă îndărăt din fața ta, abandonând-o. Ykka se încruntă și înaintează spunând:

— Essun…

Dar nu o bagi în seamă. Te repezi înainte și e cel mai natural lucru din lume să cuprinzi mânerul cuțitului trandafiriu cu ambele mâini, să te răsucești, să pivotezi și să lovești. În clipa în care spada trandafirie atinge lada, aceasta e nimicită. Nu tăiată, nu strivită; se dezintegrează în particulele microscopice care o compun. Ochiul procesează asta ca pe un praf care se împrăștie, scânteind în lumină înainte să dispară. Devenit piatră. O mulțime de oameni scot exclamații sau strigăte, ceea ce înseamnă că-și respiră voturile. Probabil că nu le va face rău. Sau nu foarte tare.

Atunci te întorci și ridici cuțitul, răsucindu-te încet ca să-l ațintești asupra fiecăruia.

— N-o să fie niciun vot, spui tu.

E așa de liniște, că auzi apa picurând din țevile bazinului comunal, la zeci de metri dedesubt.

— Plecați. Alăturați-vă Rennanisului dacă vă va primi. Dar dacă rămâneți, nicio parte a acestui com nu va avea dreptul să decidă că o altă parte a acestui com e de prisos. Nu votăm cine poate fi considerat om și cine nu.

Unii dintre ei își târșâie picioarele sau se privesc între ei. Ykka se holbează la tine de parcă ești o făptură potențial periculoasă, ceea ce e comic. Ar trebui să știe deja că „potențial” e un cuvânt de prisos când e vorba de tine.

— Essun, începe ea, cu vocea aceea blândă pe care oamenii o folosesc cu animalele și cu nebunii. Asta este…

Se oprește pentru că nu știe ce anume este. Dar tu știi. Este o lovitură de stat. Nu contează cine-i la putere: pe acest subiect anume tu o să fii dictatorul. Nu vei permite ca Alabastru să fi murit degeaba salvându-i pe oamenii ăștia de tine.

— N-o să fie niciun vot! repeți tu.

Glasul tău e sonor și se aude până departe, ca și cum le vorbești copiilor de doisprezece ani de la creșa ta.

— Asta-i o comunitate! Veți fi uniți! Veți lupta unul pentru altul! Sau o să vă omor până la ultimul!

De data asta, liniștea e absolută. Nu se clintesc. Ochii lor holbați exprimă o frică atât de profundă, încât înțelegi că te cred.

Foarte bine. Te întorci și pleci.

INTERLUDIU

În străfundurile agitate, port o discuție cu dușmanul meu sau cel puțin încerc. „Un armistițiu”, spun eu. Implor. Au fost deja atâtea pierderi, în toate taberele. O lună. Un viitor. O speranță.

Aici jos e aproape imposibil să auzi o replică sub formă de cuvinte. Îmi parvine o vibrație furioasă, fluctuații sălbatice de presiune și gravitație. După o vreme sunt silit să mă retrag ca să nu fiu zdrobit, căci, deși ar fi doar un impediment temporar, nu-mi pot permite să fiu incapacitat în clipa asta. Printre cei din neamul tău lucrurile se schimbă repede, așa cum obișnuiți voi să faceți când în sfârșit ați ajuns la o decizie. Trebuie să fiu pregătit.

În orice caz, furia a fost singurul meu răspuns.

19.

Ești gata de luptă

A trecut o lună de când n-ai mai ieșit la suprafață. Au trecut două zile de când, în nebunia și durerea ta, l-ai ucis pe Alabastru. Totul se schimbă pe durata unui Anotimp.

Castrima de Sus e ocupată. Tunelul pe care l-ai străbătut când ai pătruns prima oară în com e acum blocat. Unul dintre orogenii comului a ridicat din pământ o lespede mare de piatră și l-a sigilat. Probabil Ykka sau poate Cutter înainte să-l fi ucis Ykka: ei erau singurii din tot comul cu un control atât de precis, în afară de tine și de Alabastru. Acum, doi dintre aceștia patru au murit și inamicul bate la poartă. Spinările-Late care s-au adunat în gura tunelului, dincolo de sigiliul său de piatră, sar în sus când intri în cercul desenat de lumina electrică și cei deja în picioare stau mai drepți. Xeber, secundul lui Esni, chiar zâmbește la vederea ta. Așa de rău stau lucrurile. Așa de îngrijorați sunt oamenii. Atât de tare și-au ieșit din minți, încât te consideră apărătoarea lor.

— Nu-mi place treaba asta, ți-a zis Ykka.

Ea a rămas în com, organizând apărarea care va fi necesară dacă tunelurile vor fi penetrate. Adevăratul pericol este ca iscoadele Rennanisului să descopere gurile de ventilație ale geodei Castrimei. Sunt bine ascunse – una în peștera săpată de un râu subteran, altele în locuri la fel de bine ascunse, ca și cum oamenii care au construit Castrima se temeau și ei de un atac –, dar, dacă vor fi astupate, locuitorii comului vor fi siliți să iasă afară.

— Și au mâncători de piatră care lucrează alături de ei. Ești suficient de periculoasă și de nebună ca să faci praf o armată, Essie, ce-i al tău i-al tău, dar niciunul dintre noi nu se poate pune cu mâncătorii de piatră. Dacă te ucid, ne pierdem cea mai bună armă.

Ți-a zis toate astea la Observator, unde v-ați dus să lămuriți lucrurile între voi. Vreme de o zi, între voi două a domnit stânjeneala. Interzicând votul, ai subminat autoritatea Ykkăi și ai

nimicit iluziile celorlalți cum că ar avea un cuvânt de spus în administrarea comului. Încă mai crezi că era necesar. Nu toată lumea ar trebui să aibă un cuvânt de spus când e vorba să stabilească care vieți merită apărate și care nu. Ea este de acord cu asta, a recunoscut-o în cursul discuției voastre. Dar i-ai prejudiciat reputația.

Nu ți-ai cerut scuze pentru asta, însă ai încercat să astupi crăpăturile.

— Ba tu ești cea mai bună armă a Castrimei, ai spus cu fermitate.

Și chiar erai sinceră. Supraviețuirea Castrimei, un com de odihniți ce au refuzat în mod repetat să-i ucidă pe rogălăii care au trăit fără ascunzișuri printre ei, este un miracol. Chiar dacă „n-au comis încă un genocid sângeros”, e o ștachetă destul de joasă, alte comunități nici măcar atât n-au reușit. Trebuie să recunoști meritele acolo unde există.

Asta a redus tensiunea dintre voi.

— Bine, dar nu muri, ți-a spus ea în cele din urmă. Nu sunt sigură că pot să țin totul laolaltă fără tine în momentul ăsta.

Ykka se pricepe să motiveze oamenii. De aia e starostele.

Și de aia străbați acum Castrima de Sus, transformată în tabără de soldații din Rennanis, simțindu-te sincer înspăimântată. E întotdeauna mai greu să lupți pentru alții decât pentru tine însăți.

Cenușa a căzut continuu timp de un an și comul e scufundat în ea până la genunchi. De curând a căzut cel puțin o ploaie care a tasat-o, așa că sessizezi o crustă mocirloasă sub stratul prăfos de deasupra, dar, chiar și așa, acesta e substanțial. Soldații dușmani se înghesuie pe verandele și în ușile caselor cândva goale, privindu-te, iar cenușa neatinsă de sub streșini ajunge până la jumătatea zidurilor. Au fost siliți să sape ca să dezgroape ferestrele. Soldații par… niște oameni oarecare, pentru că nu poartă uniforme, deși există o uniformitate în ceea ce-i privește: sunt toți sanzedi pursânge sau arată ca atare. Acolo unde zărești pete de culoare pe hainele lor decolorate de cenușă, este fâșia aceea trădătoare din pânză mai fină și mai delicată, legată de braț, la încheietură sau în jurul frunții. Nu mai sunt ecuatoriali ajunși pe drumuri: și-au găsit un com. Ceva mai străvechi și mai primitiv decât un com: un trib. Și acum au venit să ia ce-i al tău.

Dar dincolo de asta sunt oameni și ei. Destui de vârsta ta sau mai bătrâni. Presupui că mulți sunt Spinări-Late în surplus sau comleși care încearcă să demonstreze că-s utili. Bărbații sunt ceva mai mulți decât femeile, dar și asta e logic, fiindcă majoritatea comurilor sunt mai dispuse să-i alunge pe cei care nu pot produce copii decât pe cei care pot... deși numărul mare de femei prezente înseamnă că Rennanisul nu a plecat în căutare de reproducători sănătoși. E un com puternic.

Ochii lor te urmăresc în timp ce străbați strada principală a Castrimei de Sus. Ieși în evidență, o știi, cu pielea ta fără urmă de cenușă, părul curat și hainele viu colorate. Sunt doar niște pantaloni de piele cafenie și o cămașă din pânză neînălbită, dar aceste culori au devenit rare într-o lume de străzi cenușii, copaci morți și cenușii și un cer cenușiu, acoperit de nori grei. Ești singura medlatică pe care-o vezi și ești scundă comparativ cu cei mai mulți dintre ei.

Nu contează. Spinelul plutește în urma ta, la o distanță precisă de treizeci de centimetri de ceafă, rotindu-se ușor. Nu-l silești tu s-o facă. De fapt, nici nu știi de ce o face. Când nu-l ții în mână așa se comportă. Ai încercat să-l așezi jos, dar el s-a înălțat din nou în aer, urmându-te în felul ăsta. Ei bine, trebuia să-l fi întrebat pe Alabastru cum să-l faci să te asculte, înainte să-l ucizi. Acum pâlpâie ușor, real, transparent, apoi din nou real, și *auzi* – nu sessizezi, auzi – zumzetul vag al energiei lui în timp ce se rotește. Vezi ce fețe fac oamenii observându-l. Poate că nu știu ce este, însă recunosc un lucru periculos când îl aud.

În centrul Castrimei de Sus se află un pavilion deschis, cu cupolă, care din ce ți-a spus Ykka a fost cândva locul de adunare al comului, folosit pentru nunți, petreceri și pentru câte o rară consfătuire la care trebuia să ia parte tot comul. Apropiindu-te, vezi că a fost transformat într-un fel de centru de operațiuni: un grup de bărbați și de femei stau în picioare, pe scaune sau pe vine în interiorul lui, iar un pâlc s-a adunat în jurul unei mese proaspăt cioplite. Când te apropii suficient, observi că au o schemă rudimentară a Castrimei și o hartă a regiunii puse una lângă alta, în jurul cărora discută. Spre disperarea ta, constați că au însemnat deja locul uneia dintre conductele de aerisire, cea aflată în spatele unei mici cascade a râului din apropiere. Probabil au pierdut un cercetaș sau doi ca s-o descopere:

malurile râului sunt pline de mușuroaiele gândacilor-fierbători. Nu contează însă: au găsit-o și asta-i rău.

Trei dintre cei care discută aplecați deasupra hărților își ridică privirile când te apropii. Unul îi dă un cot altuia, care se răsucește și zgâlțâie o altă persoană, trezind-o exact când pătrunzi în pavilion și te oprești la câțiva pași de masă. Femeia care se ridică frecându-și somnoroasă obrazul în timp ce li se alătură celorlalți nu e din cale-afară de impunătoare. Părul de pe laturile capului este retezat deasupra urechilor – o tunsoare rudimentară, brutală, care pare făcută cu cuțitul. O face să pară micuță, deși nu e neapărat așa: are un tors ca un butoi, cu sânii mici contopindu-se cu un pântece care a purtat cel puțin un copil și picioare ca niște coloane de bazalt. Hainele nu-i sunt diferite de ale celorlalți. Semnul ce-i atestă apartenența la trib este un batic galben decolorat, legat lejer în jurul gâtului. Dar privirea ei, chiar și somnoroasă, are o gravitate care te face să-ți concentrezi toată atenția asupra ei.

— Castrima? te întreabă ea în loc de salut.

E singurul lucru important legat de identitatea ta.

Încuviințezi.

— Vorbesc în numele lor.

Ea își odihnește mâinile pe masă, înclinând din cap.

— Deci v-a parvenit mesajul nostru.

Privirea i se abate către spinelul ce plutește îndărătul tău și ceva pe chipul ei se schimbă. Ceea ce vezi nu e ură. Ura implică emoție. Pur și simplu femeia și-a dat seama că ești rogălău și a decis pe loc că nu ești o persoană. Indiferența e mai rea decât ura.

Ei bine, nu poți să-i răspunzi cu indiferență. Tu nu poți s-o privești altfel decât ca pe o ființă umană. Așadar, va trebui să te descurci cu ura. Și ce e mai interesant, ea știe ce e spinelul și ce înseamnă. Foarte interesant.

— Nu ne alăturăm vouă, spui tu. Dacă vreți să vă luptați, așa să fie!

Ea își înclină capul într-o parte. Unul dintre locotenenții ei chicotește în dosul palmei, dar imediat un altul îl reduce la tăcere dintr-o privire. Îți place gestul. E o dovadă de respect față de talentul tău, chiar dacă nu față de persoana ta, și față de Castrima, chiar dacă ei cred că n-aveți nicio șansă. Chiar dacă de fapt probabil nici nu aveți vreo șansă.

— Nici nu trebuie să atacăm, înțelegi, nu? spune femeia. Putem să stăm aici pur și simplu și să omorâm pe oricine iese la suprafață să vâneze sau să facă negoț. Să vă înfometăm până ieșiți.

Reușești să nu te trădezi.

— Avem ceva carne. O să treacă un timp – luni întregi – până când lipsa de vitamine își va face efectul. Rezervele noastre de hrană sunt consistente.

Te silești să ridici din umeri.

— Și alte comunități au găsit soluții când au rămas fără carne.

Ea rânjește. Dinții ei nu-s ascuțiți, dar pentru o clipă ți se pare că are caninii mai lungi decât ar fi firesc. Probabil e imaginația ta.

— Adevărat, dacă aveți asemenea gusturi. Ăsta fiind și motivul pentru care ne străduim să vă găsim gurile de ventilație.

Bate cu degetul în hartă.

— O să le închidem și o să vă sufocați, apoi o să doborâm barierele pe care le-ați înălțat în tuneluri și o să coborâm fluierând. E o prostie să trăiești sub pământ: odată ce lumea știe că te afli acolo, asta te face mai ușor de prins, nu mai greu.

E adevărat, dar clatini din cap.

— Putem fi o nucă tare dacă-i cazul. Dar Castrima nu-i bogată și depozitele noastre de hrană nu-s mai pline decât ale altor comuri care nu fojgăie de rogălăi.

Faci o pauză pentru efect. Femeia nu tresare, dar printre ceilalți inși din pavilion se înalță o rumoare pe măsură ce înțeleg. E bine. Asta-nseamnă că gândesc.

— Sunt multe alte nuci mai ușor de spart. De ce vă bateți capul cu noi?

Știi că de fapt o fac pentru că Cenușiul îi vânează pe orogenii care pot deschide Poarta Obeliscului, dar este imposibil ca el să le fi spus asta. Ce ar putea determina un com ecuatorial stabil și puternic să devină invadator? Stai, nu! Nu poate fi stabil. Rennanisul e relativ aproape de Falie. Chiar și cu ajutorul administratorilor de noduri supraviețuitori traiul într-un asemenea com trebuie să fie greu. Rafale zilnice de gaze toxice. Ploi de cenușă mai rele decât aici, silindu-i pe oameni să poarte măști tot timpul. Pământul să-i apere dacă plouă: ar putea fi acid pur, dacă ploaia o mai fi măcar posibilă în apropierea Faliei

care scuipă cenușă și căldură. E îndoielnic că au vite… deci probabil că și ei se confruntă cu lipsa cărnii.

— Pentru că asta trebuie să facem ca să supraviețuim, spune femeia spre surprinderea ta.

Se îndreaptă și își încrucișează brațele.

— Rennanisul are prea mulți oameni în raport cu depozitele noastre. Supraviețuitorii tuturor celorlalte orașe ecuatoriale au venit să-și așeze tabăra la ușa noastră. Ar fi trebuit să facem asta oricum sau să avem probleme cu prezența unei mulțimi prea numeroase de comleși în regiune. Am preferat să-i înarmăm și să-i lăsăm să-și găsească de mâncare, aducând comului ce prisosește. Știi că acest Anotimp nu se va termina.

— Ba se va termina.

— Mult prea târziu, spune ea ridicând din umeri. Geomeștii noștri au calculat că, dacă vom crește suficiente ciuperci și altele asemenea și ne vom limita populația foarte strict, am putea supraviețui până se termină Anotimpul. Șansele sunt însă mai mari dacă punem mâna pe depozitele de hrană ale tuturor comurilor care ne ies în cale…

Îți dai ochii peste cap fără să te poți abține.

— Crezi că pâinea din rezerve o să ajungă o mie de ani?

Sau două mii. Sau zece. Și apoi alte câteva sute de ani de glaciațiune.

Ea se oprește până ce termini:

— … și dacă stabilim linii de aprovizionare spre fiecare com care are resurse regenerabile. O să ne trebuiască niște comuri costale cu acces la ocean și unele Antarctice unde va mai fi posibilă creșterea plantelor care n-au nevoie de multă lumină.

Face și ea o pauză de efect:

— Dar voi medlaticii mâncați prea mult.

Ei bine…

— Deci practic ați venit să ne exterminați, zici tu clătinând din cap. De ce n-ați spus așa? Ce-a fost cu prostia aia despre eliminarea orogenilor?

Cineva din afara pavilionului strigă „Danel!” și femeia ridică privirea încuviințând absentă. S-ar părea că ăsta e numele ei.

— Exista o șansă să vă întoarceți unii împotriva altora. Atunci am fi putut să venim pur și simplu să culegem resturile.

Clatină din cap:

— Acum o să fie mai greu.

Zumzetul surd și insistent care ricoșează brusc din sessapinealele tale e un avertisment la fel de sonor ca o alarmă.

E prea târziu încă din clipa în care îl sessizezi, pentru că înseamnă că ești în aria care-i permite unui Gardian să-ți nege orogenia. Chiar și așa te întorci împleticindu-te, formând un tor imens care să înghețe întregul oraș și, din cauză că te aștepți la negare și nu ai ridicat un tor strâmt, protector, cuțitul disruptiv ți se înfige în brațul drept.

Îți amintești că Alabastru ți-a spus ce dureroase sunt rănile provocate de aceste cuțite. E mic, făcut pentru aruncare, și ar fi firesc să doară, fiindcă e înfipt în bicepsul tău și probabil ți-a atins osul. Alabastru n-a precizat însă – și ești irațional de furioasă pe el la numai câteva ore după moartea lui, idiot inutil – că te simți ca și cum întregul sistem nervos ți-a luat foc. Focul e mai fierbinte, incandescent, în sessapineale, chiar dacă ele nu se află în apropierea brațului. Doare atât de rău, încât toți mușchii ți se contractă deodată. Te prăbușești pe o parte, incapabilă până și să țipi. Zaci zvâcnind și privind-o pe femeia care răsare dintre pâlcurile de soldați ai Rennanisului și te contemplă cu un zâmbet răutăcios. E surprinzător de tânără sau așa pare, deși aparențele sunt înșelătoare pentru că-i o Gardiană. E goală de la brâu în sus, cu pielea șocant de negricioasă printre toți sanzedii ăștia și cu sânii mici, aproape numai aureole, care-ți reamintesc de ultima dată când ai fost însărcinată. Ai crezut că sânii tăi n-o să-și mai recapete dimensiunile după nașterea lui Uche… și te întrebi dacă o să te doară să fii zguduită până te vei dezintegra, așa cum a pățit Innon.

Totul se întunecă. Mai întâi nu înțelegi ce se petrece. Ești moartă? Așa de repede s-a terminat? Trupul îți arde și ți se pare că încă încerci să țipi. Dar apoi devii conștientă de noi senzații. Mișcare. Viteză. Ceva ca vântul. Molecule străine atingând receptorii infinitezimali ai pielii tale. E… straniu de liniștitor. Aproape că-ți uiți durerea.

Apoi șocul luminii pe pleoapele pe care nu-ți dai seama când le-ai închis. Nu le poți ridica. Lângă tine cineva înjură, apoi se apropie și niște mâini te țintuiesc la pământ și ești pe punctul de a te panica pentru că nu poți face orogenie când simți că nervii îți explodează. Apoi cineva îți smulge cuțitul din braț.

E ca și cum înăuntrul tău ar fi amuțit o alarmă de cutremur. Te înmoi ușurată, simțind doar o durere obișnuită, și acum, că-ți poți controla mușchii, deschizi ochii.

Lerna e lângă tine. Ești pe podeaua apartamentului lui, lumina provine de la pereții de cristal și el stă cu cuțitul în mână și te privește. În spatele lui se află Hoa, într-o postură amenințătoare care trebuie să-l fi vizat pe Lerna. Are ochii îndreptați asupra ta, deși nu s-a deranjat să-și ajusteze poziția.

— Pe focul din adâncuri, gemi tu.

Apoi, pentru că acum înțelegi ce trebuie să se fi întâmplat, adaugi un „Mulțumesc” adresat lui Hoa, care te-a tras în pământ și te-a luat de-acolo înainte ca Gardiana să te ucidă. Nu te-ai gândit niciodată că ai putea simți recunoștință pentru așa ceva.

Lerna a lăsat să-i cadă cuțitul și deja s-a îndepărtat căutând niște bandaje. Nu sângerezi foarte tare: cuțitul a pătruns vertical, mai degrabă înfipt între tendoane decât retezându-le, și pare să fi ratat arterele importante. E greu de spus, pentru că mâinile încă îți tremură ușor din pricina șocului. Dar Lerna nu se mișcă cu viteza aproape inumană la care recurge când o viață e în pericol și asta-i încurajator.

Cu spatele la tine, în timp ce adună lucrurile care-i trebuie, Lerna spune:

— Să-nțeleg că tratativele n-au decurs prea bine.

În ultima perioadă, între voi doi a domnit o anumită stânjeneală. El și-a exprimat explicit interesul, dar tu nu i-ai răspuns cu aceeași monedă. Nici nu l-ai respins însă, de unde stânjeneala. La un moment dat, cu câteva săptămâni în urmă, Alabastru ți-a spus că ar trebui să-l fi tăvălit deja prin cearșafuri pe băiatul ăsta, fiindcă întotdeauna ești arțăgoasă când ești nesatisfăcută. I-ai zis că-i idiot și ai schimbat vorba, dar adevăru-i că Alabastru te-a făcut să te gândești mai des la asta.

Continui totuși să te gândești la Alabastru. Să însemne că-l jelești? L-ai urât, l-ai iubit, ți-a fost dor de el ani în șir, te-ai silit să-l uiți, l-ai regăsit, l-ai iubit din nou, l-ai ucis. Nu suferi ca după Uche sau după Corindon sau Innon: acelea sunt răni încă sângerânde în sufletul tău. Pierderea lui Alabastru e pur și simplu… o diminuare a esenței tale.

Și poate nu e momentul să cugeți la viața ta amoroasă catastrofală.

— Nu, spui tu.

Îți scoți jacheta. Pe dedesubt porți o cămașă fără mâneci, bună pentru temperatura ridicată a Castrimei. Lerna revine și se ghemuiește lângă tine, începând să curețe sângele cu un ghem de cârpe moi.

— Ai avut dreptate. N-ar fi trebuit să urc la suprafață. Aveau un Gardian.

Privirea lui Lerna o găsește pe a ta, apoi coboară asupra rănilor.

— Am auzit că pot opri orogenia.

— Acum n-a fost nevoie. A făcut-o afurisitul ăsta de cuțit.

Amintindu-ți de Innon, crezi că știi de ce. Nici Gardianul acela nu l-a negat. Poate că atingerea pielii lor are efect numai asupra rogălăilor a căror orogenie e încă activă. Așa voia ea să te omoare. Dar fălcile lui Lerna sunt deja încleștate: decizi că poate nu trebuie să știe asta.

— N-am știut despre Gardiana aia, spune pe neașteptate Hoa. Îmi pare rău.

Îi arunci o privire.

— Nu mă așteptam ca mâncătorii de piatră să fie omniscienți.

— Am promis c-o să te apăr.

Vocea lui e și mai lipsită de inflexiuni acum, când nu mai are un trup din carne. Sau poate că vocea lui e la fel, dar tu o interpretezi ca lipsită de inflexiuni pentru că nu mai există un limbaj corporal care s-o completeze. Cu toate astea, pare… furios. Pe el însuși poate.

— Păi, m-ai apărat.

Tresari când Lerna începe să-ți înfășoare strâns un bandaj în jurul brațului. Dar nu ți-a cusut rana, ceea ce e bine.

— Nu țineam neapărat să fiu târâtă pe sub pământ, dar ai sosit exact la timp.

— Ai fost rănită.

Da, clar, e furios pe el însuși. E pentru prima oară când vorbește ca băiețelul drept care a trecut atâta vreme. E tânăr pentru unul din neamul lui? Are un suflet tânăr? Poate e atât de sincer și de deschis, încât ar putea fi tânăr.

— O să trăiesc. Asta contează.

El amuțește. Lerna lucrează în tăcere. În atmosfera dezaprobatoare pe care o emană cei doi nu poți să nu te simți puțin vinovată.

Părăsești apartamentul lui Lerna și te îndrepți către Vârful Teșit, unde Ykka și-a instalat și ea un centru de operațiuni. Cineva a adus celelalte divane din apartamentul ei și ea le-a instalat într-un semicerc aproximativ, scoțându-și practic consiliul la lumină. Ca pentru a o dovedi, Hjarka stă tolănită pe un divan în stilul ei obișnuit, cu capul rezemat în pumn, ocupându-l cu totul pentru ca nimeni să nu se poată așeza alături de ea, în timp ce Tonkee pășește de colo-colo în mijlocul semicercului. Se mai ațin și alții prin preajmă, oameni temători sau plictisiți care și-au adus scaune sau stau pe podeaua tare de cristal, dar nu atât de mulți cât te-ai fi așteptat. În com domnește agitația, ai observat în timp ce te apropiai de Vârful Teșit: oameni punând pene la săgeți într-o cameră pe lângă care ai trecut sau asamblând arbalete în alta. La parter vezi ceva care aduce cu un curs de mânuit cuțite: un tânăr zvelt învață vreo treizeci de persoane cum să lovească pe sub garda cuiva. În apropierea Observatorului, câțiva Inovatori par să asambleze o capcană care să prăvălească bolovani în capetele atacatorilor.

Spectatorii se însuflețesc când apari pe Vârful Teșit însoțită de Lerna; e chiar comic. Toți știu că te-ai oferit voluntar să urci la suprafață și să comunici Rennanisului răspunsul Castrimei. Ai făcut-o în parte ca să demonstrezi public că nu ai preluat conducerea, că Ykka e șefa în continuare. Toți au interpretat asta ca pe un semn că, nebună cum ești, măcar ești de partea lor. Câtă speranță în ochii lor! Dar moare repede. Faptul că te-ai întors și că pe brațul tău se vede un bandaj însângerat nu-i de natură să liniștească spiritele.

Tonkee se află în mijlocul unei tirade. Până și ea e gata de luptă, și-a schimbat fusta cu niște pantaloni largi, și-a legat părul în creștet într-o grămadă dezordonată de bucle și și-a prins cuțite de sticlă de ambele coapse. Chiar arată fantastic. Apoi te concentrezi pe ce spune.

— Cel de-al treilea val va trebui să fie cel mai delicat. Presiunea îi provoacă, pricepeți? O diferență serioasă de temperatură ar trebui să cauzeze un vânt suficient de puternic, să scadă suficient de mult presiunea atmosferică. Dar totul trebuie să se întâmple repede. Și fără zguduituri. O să pierdem pădurea oricum, dar cutremurele îi vor face să sape mai adânc. Noi avem nevoie să se deplaseze.

— Mă descurc eu, spune Ykka, deși pare tulburată. Sau cel puțin mă descurc cu o parte din asta.

— Nu, trebuie făcut totul deodată! Tonkee se oprește și o privește furioasă. Nu-i negociabil, dar-ar rugina!

Atunci te vede și se oprește, descoperind imediat bandajul de pe brațul tău.

Ykka se întoarce și face ochii mari.

— Fir-ar să fie!

Tu clatini din cap ostenită.

— Am fost de acord că merita încercat. Și acum știm că nu se poate negocia cu ei.

Apoi te așezi și oamenii de pe Vârful Teșit amuțesc în timp ce le împărtășești informațiile pe care ai reușit să le aduni pe durata călătoriei tale la suprafață. O armată compusă din surplusul de populație ocupând casele, un general pe nume Danel și cel puțin un Gardian. Adăugând asta la ceea ce știți deja – mâncătorii de piatră aflați de partea lor, un oraș întreg undeva la Ecuatoriale –, tabloul e sumbru. Dar necunoscutele lui sunt cele mai alarmante.

— De unde au știut că ni se termină carnea?

Revelațiile mâncătorului de piatră cenușiu nu i-au ridicat pe oameni împotriva Ykkăi, sau cel puțin nu încă, deși acum știu că le-a ascuns informații. Starostii trebuie să facă soiul ăsta de alegeri.

— Cum de știu de nenorocitele de guri de ventilație?

— Dacă ai destui oameni, nu-i complicat să le cauți, începi tu, dar ea te întrerupe.

— Ba este. Noi folosim geoda asta în diverse feluri de cincizeci de ani. Cunoaștem zona și tot ne-au trebuit ani să descoperim gurile alea de aerisire. Una e într-o afurisită de turbărie mai în josul râului, care pute până la ceruri și din când în când ia foc.

Se apleacă proptindu-și coatele pe genunchi și oftează.

— Și cum de au știut că suntem aici? Până și cei care fac negoț cu noi n-au văzut decât Castrima de Sus.

— Poate au și ei orogeni cu care colaborează, spune Lerna.

După atâtea luni când ai auzit rogălău în sus și rogălău în jos, mai politicosul lui „orogeni” ți se pare nefiresc și artificial.

— Ar putea…

— Nu, spune Ykka, apoi te privește. Castrima e imensă. Când ai ajuns în zonă ai remarcat că există o gaură uriașă sub pământ?

Clipești surprinsă. Ea încuviințează înainte să răspunzi, dată fiind expresia grăitoare a feței tale.

— Da, ar fi trebuit s-o simți, dar ceva în legătură cu locul ăsta… nu știu. Abate orogenia. Odată ce ai intrat înăuntru e pe dos, firește, geoda se alimentează din noi ca să-și asigure energia. Dar data viitoare când mai ajungi la suprafață și nu ești pe punctul de a fi ucisă încearcă să sessizezi locul. O să vezi despre ce vorbesc.

Clatină din cap.

— Chiar dacă ar fi avut rogălăi cu ei, tot n-ar fi trebuit să știe că suntem aici.

Hjarka oftează și se rostogolește pe spate bombănind. Tonkee își dezgolește dinții, obicei pe care probabil l-a preluat de la Hjarka.

— Nu-i relevant, se răstește ea.

— Numai pentru că nu vrei să auzi, scumpo, nu înseamnă că e greșit, zice Hjarka. Ție îți plac lucrurile clare. Viața nu-i clară.

— Ție-ți place haosul.

— Ykkăi îi place ca lucrurile să fie explicate, spune Ykka sugestiv.

Tonkee șovăie, iar Hjarka oftează și spune:

— Nu e prima oară când cred că avem un spion printre noi.

O, dar-ar rugina! Ascultătorii murmură și se foiesc. Lerna o privește fix.

— N-are sens, spune el. Nimeni nu are niciun motiv să trădeze Castrima. Toți cei primiți în com n-aveau unde altundeva să se ducă.

— Nu-i adevărat, spune Hjarka ridicându-se în capul oaselor și expunându-și dinții ascuțiți. Eu aș fi putut merge în comul natal al mamei. A fost unul dintre Cârmuitori acolo și l-a părăsit ca să meargă în cornul meu natal – era prea multă concurență și ea voia să fie staroste. Eu mi-am părăsit comul pentru că nu voiam să fiu următorul staroste. Era un com de idioți. Dar în mod clar nu plănuiam să-mi închei zilele mele cele inutile într-o groapă de sub pământ.

O privește pe Ykka. Ykka oftează răbdătoare.

— Nu-mi vine să cred că tot mai ești furioasă fiindcă nu te-am aruncat în drum. Ți-am zis, aveam nevoie de ajutorul tău.

— Corect. Dar ca să știi: dacă mi-ai fi cerut-o atunci, n-aș fi rămas.

— Ai prefera un com ecuatorial supraaglomerat care se visează Vechiul Sanze renăscut? se încruntă Lerna.

— Nu, spune Hjarka ridicând din umeri. Acum îmi place aici. Dar spun că alții ar putea prefera Rennanisul. Suficient ca să ne trădeze pentru un loc în el.

— Trebuie să găsim iscoada! strigă cineva de pe podul de frânghie din apropiere.

— Nu, intervii tu tăios.

E vocea ta de învățătoare și toată lumea tresare și te privește.

— Danel a spus că speră ca locuitorii Castrimei să se întoarcă unii împotriva altora. N-o să începem nicio vânătoare a rogăläilor aici!

Asta are două sensuri, dar nu încerci să faci pe deșteapta. Știi prea bine că vocea ta de învățătoare nu e unicul motiv pentru care toată lumea te privește cu evidentă neliniște. Spinelul continuă să plutească în spatele tău, după ce te-a urmat de la suprafață.

Ykka se freacă la ochi.

— Essie, trebuie să încetezi să mai amenințí oamenii. Știu că ai crescut în Epicentru și așa ai fost învățată, dar... nu-i o comportare frumoasă într-o comunitate.

Clipești, ușor descumpănită și teribil de jignită. Dar... are dreptate. Comurile supraviețuiesc printr-un echilibru prudent între încredere și frică. Nerăbdarea ta înclină prea mult balanța.

— Bine, spui tu și toată lumea se mai relaxează, ușurată că Ykka te poate face să te răzgândești. Răsună chiar câteva chicote nervoase. Dar tot nu cred că e important să discutăm dacă avem sau nu un spion printre noi. Dacă avem, Rennanisul va ști tot ce știe el. Tot ce putem face este să născocim un plan pe care să nu-l anticipeze.

Tonkee te arată cu degetul și o privește pe Ykka de parcă vrea să-i spună: „Vezi?”

Hjarka se apleacă înainte, proptindu-și o mână pe genunchi și uitându-se urât la voi toți. De obicei nu insistă să contrazică

lumea – ăsta era rolul lui Cutter –, dar acum în încleștarea fălcilor ei se citește încăpățânarea.

— Dar contează dacă e un spion printre noi. Mult noroc în a-l împiedica să anticipeze…

Larma începe de la Observator. De pe Vârful Teșit e greu să vezi ce se întâmplă, dar cineva strigă numele Ykkăi. Ea se ridică imediat în picioare pornind într-acolo, însă o siluetă micuță – unul dintre copiii comului, servind ca mesager – străbate ca o săgeată platformele și-i iese înainte până să apuce ea să traverseze podul principal dinspre Vârful Teșit.

— Mesaj din tunelurile de lângă suprafață! strigă băiatul înainte să se oprească. Rennanii au atacat cu barosul!

Ykka îi aruncă o privire lui Tonkee. Tonkee încuviințează scurt.

— Morat a zis că a așezat încărcăturile.

— Stai așa! Ce? întrebi tu.

Ykka te ignoră. Îi spune copilului:

— Spune-le să se retragă și să urmeze planul. Du-te!

Băiatul se întoarce și o ia la fugă, deși numai până într-un loc de unde poate vedea clar Observatorul. Ridică o mână cu pumnul încleștat și apoi îl desface, făcând variate figuri cu degetele. Semnalul este preluat printr-o serie de fluierături care răsună în tot comul și oamenii se adună în pâlcuri, pornind prin tuneluri. Îi recunoști pe unii dintre ei: Spinări-Late și Inovatori. Nu ai habar ce se petrece.

Întorcându-se către tine, Ykka pare remarcabil de calmă.

— O să avem nevoie de ajutorul tău, spune ea încet. Dacă folosesc baroase e bine, înseamnă că n-au rogălăi. Dar dărâmarea tunelurilor nu-i va reține decât pentru scurt timp dacă sunt cu adevărat deciși să pătrundă aici. Și nu prea mă-ncântă ideea să fiu prinsă în cursă. Mă ajuți să construiesc o galerie de evacuare?

Tresari ușor, uimită. Dărâmarea tunelurilor? Dar, firește, e unica strategie logică! Castrima nu poate respinge o armată care o depășește numeric, e mai bine înarmată și are aliați ca mâncătorii de piatră și Gardienii.

— Și ce-o să facem, o să fugim?

Ykka ridică din umeri. Acum înțelegi de ce arată atât de obosită: nu numai că membrii comului ei au fost cât pe ce să se întoarcă împotriva rogălăilor, dar a trebuit să-și facă griji și cu privire la viitor.

— E un plan de urgență. Încă de acum câteva zile am pus oamenii să mute în peșteri proviziile vitale. Nu putem să le luăm pe toate, sigur, ba nici măcar grosul. Dar dacă plecăm și ne ascundem undeva – și, înainte să întrebi, să știi că avem un loc, o peșteră aflată la câțiva kilometri de-aici, chiar dacă rennanii reușesc să intre, nu vor găsi decât un com întunecat și inutil, unde se vor sufoca dacă vor rămâne prea mult. O să ia ce pot și-o să plece și poate după ce termină o să putem reveni.

Și de aceea este ea e starostele comului. În timp ce tu ai fost absorbită de propriile drame, Ykka s-a ocupat de toate astea. Și totuși…

— Dacă au fie și un singur rogălău cu ei, geoda va funcționa. O să fie a lor și noi o să fim comleși.

— Da. Ai dreptate. Ca plan de urgență e cam jalnic, oftează Ykka. Ăsta-i motivul pentru care vreau să încerc planul lui Tonkee.

Hjarka pare furioasă.

— Yk, ți-am spus că nu-mi doresc să fiu staroste, dar-ar rugina!

Ykka dă ochii peste cap.

— Preferi mai degrabă să fii comles? Ține-ți clanța!

Te uiți de la ea la Tonkee și-napoi, simțindu-te pierdută.

Tonkee oftează frustrată, dar se silește să răspundă.

— Orogenie controlată. Izbucniri repetate, menite să răcească treptat suprafața într-un cerc care înconjoară zona, dar care se închide în jos, cu centrul în com. Asta îi va provoca pe gândacii-fierbători să roiască. Ceilalți Inovatori le studiază comportamentul de câteva săptămâni.

Flutură ușor din degete, poate minimalizând inconștient acest gen de cercetare.

— Ar trebui să meargă. Dar trebuie făcut repede, de cineva care are precizia și rezistența necesare. Altfel, gândacii o să sape mai adânc și o să intre în hibernare.

Deodată înțelegi. E monstruos. Dar ar putea salva Castrima. Și totuși… o privești pe Ykka. Ridică din umeri, însă în postura ei ți se pare că se vede încordarea.

N-ai înțeles niciodată cum anume face Ykka orogenie. E o sălbăticiune. Teoretic, este capabilă să facă tot ce poți tu. Un autodidact perseverent poate, în principiu, să stăpânească noțiunile de bază și apoi să și le rafineze. Dar majoritatea

rogălăilor autodidacți nu fac asta. Însă ai sessizat-o pe Ykka la lucru și e evident că la Epicentru ar primi inele, chiar dacă numai două sau trei. Poate muta un bolovan, însă nu și o pietricică.

Și totuși… cumva poate atrage spre Castrima orice rogălău de pe o rază de o sută șaizeci de kilometri. Și totuși, i-a făcut ce i-a făcut lui Cutter. Și totuși, e un calm în ea, o siguranță care sugerează o putere imensă, chiar dacă nu ai văzut nimic care s-o justifice, și care te face să te îndoiești de calificativele Epicentrului. Pe un purtător a două sau trei inele nu l-ai sessiza în felul ăsta.

Și totuși, orogenia e orogenie și sessapinealele sunt sessapineale. Ambele au limitele lor.

— Armata a ocupat atât Castrima de Sus, cât și bazinul împădurit, spui tu. O să leșini înainte să poți să faci un cerc de gheață pe jumătate din cât trebuie.

— Poate.

— Sigur!

Ykka dă ochii peste cap.

— Știu ce fac, fiindcă am mai făcut-o. Am eu o metodă. Trebuie…

Se poticnește. Decizi că, dacă vei supraviețui acestui conflict, rogălăii din Castrima vor trebui să înceapă să născocească cuvinte pentru ceea ce fac. Ykka suspină frustrată, ca și cum ți-ar fi auzit gândurile.

— Poate e o chestie pe care o știi de la Epicentru? Când lucrezi cu alt rogălău și ai grijă să mențineți amândoi același ritm folosind capacitățile celui mai slab, dar rezistența celui mai puternic?

Clipești… și te trece un fior rece.

— Focuri din adânc și găleți de rugină! Știi cum să…

Alabastru ți-a făcut asta de două ori, demult, o dată ca să închidă un punct fierbinte și a doua oară ca să se salveze de la moartea prin otrăvire.

— … faci o conectare în paralel?

— Așa se cheamă? În fine, când formezi un grup care lucrează în paralel, într-o… o… plasă, cum făceam cu Cutter și cu Temell înainte… În fine, pot să fac chestia asta. Să-i folosesc pe ceilalți rogălăi. Până și copiii pot fi utili.

Oftează. Deja ai ghicit ce urmează.

— Chestia e că persoana care-i ține pe ceilalți la un loc…

„Jugul”, te gândești, amintindu-ți o conversație pe care ai avut-o cu Alabastru cu multă vreme în urmă.

— Ea se prăjește repede. Trebuie să… să preia fricțiunea. Altfel toți ceilalți din plasă s-ar anula unii pe alții și nu s-ar mai întâmpla nimic.

Se prăjește. „Moare”.

— Ykka.

Ești de o sută de ori mai talentată și mai precisă decât ea. Poți folosi obeliscurile.

Ea clatină din cap nedumerită.

— Ai mai… ăăă… făcut plasă cu cineva până acum? Ți-am spus, îți trebuie antrenament. Și tu ai altceva de făcut.

Te privește încordată.

— Am auzit că prietenul tău de la infirmerie a dat colțu’ în cele din urmă. A apucat să te învețe ce trebuia?

Te uiți în altă parte, copleșită de amărăciune pentru că dovada faptului că poți controla obeliscurile individuale este că l-ai ucis folosindu-te de unul. Dar nu ești nici cu un pas mai aproape de deschiderea Porții. Nu știi cum să folosești atâtea obeliscuri laolaltă.

„Mai întâi o rețea, apoi Poarta. N-o da în bară, Essun”.

O, Pământule! „O, ticălos nemaipomenit ce ești!”, îți zici în gând. Exclamația te vizează atât pe tine, cât și pe Alabastru.

— Învață-mă cum să construiesc o plasă cu tine, exclami tu. O rețea. Hai să-i zicem rețea.

Ea se încruntă.

— Tocmai ți-am zis.

— Asta voia el să fac! Dar-ar rugina!

Te răsucești și începi să umbli de colo-colo, entuziasmată, îngrozită și furioasă. Toți te privesc.

— Nu o rețea de orogenie, o rețea…

Toate ocaziile când te-a făcut să studiezi ițele magiei din trupul său, din trupul tău, să îți faci idee cum se conectează, cum curg.

— Și sigur că nu putea să-mi spună pur și simplu, dar-ar rugina, de ce să facă el o chestie de bun-simț?!

— Essun, spune Tonkee aruncându-ți o privire piezișă și părând îngrijorată. Începi să vorbești ca mine.

Râzi auzind-o, deși ai fi crezut că n-o să mai poți niciodată să râzi după ce i-ai făcut lui Bastru.

— Alabastru, spui tu. Bărbatul de la infirmerie. Prietenul meu. Era un orogen decainelar. E totodată omul care a rupt continentul în două, în nord.

Mulțimea izbucnește în murmure. Brutarul Tlino spune:

— Un rogălău de-al Epicentrului? Era de-al Epicentrului și a făcut asta?!

Îl ignori.

— Avea motivele lui.

Răzbunare și șansa de a da naștere unei lumi în care Cori ar fi putut trăi, chiar dacă el nu mai este în viață. Trebuie să le spui despre Lună? Nu, nu e timp și n-ar face decât să-i zăpăcească pe toți cum te zăpăcește pe tine.

— Până acum n-am înțeles cum a făcut-o. „Mai întâi o rețea, apoi Poarta”. Trebuie să învăț cum să fac ceea ce vrei tu să faci, Ykka. Nu poți să mori până nu mă-nveți!

Ceva face terenul să se zguduie. E o zgâlțâitură mică prin comparație cu forța unui cutremur și e localizată. Tu, Ykka și ceilalți rogălăi de pe Vârful Teșit vă întoarceți imediat și priviți în sus, orientându-vă în direcția din care a venit. O explozie. Cineva a declanșat o mică încărcătură explozivă și a făcut să se prăbușească unul dintre tunelurile care duc spre Castrima. Câteva clipe mai târziu, dinspre Observator se aud strigăte. Mijind ochii într-acolo, vezi un grup de Spinări-Late – cele care păzeau principala intrare în com când ai urcat să discuți cu Danel și cu locuitorii Rennanisului – care tocmai se opresc din fugă, cu răsuflările tăiate, anxioase și… pline de praf. Au aruncat tunelul în aer în timp ce se retrăgeau.

Ykka clatină din cap și spune:

— Atunci hai să lucrăm împreună la construirea tunelului pentru evacuare. Sper că n-o să ne omorâm una pe alta făcând-o.

Îți face semn și tu o urmezi. Pe jumătate mergând și pe jumătate alergând, străbateți împreună distanța până la peretele opus al geodei. O faceți grație unui acord tacit: știți amândouă din instinct unde se află cel mai bun punct unde să spargeți coaja geodei. Ocoliți două platforme, traversați două poduri, apoi peretele din spate al geodei e aici, îngropat în

cristale trunchiate, prea scurte ca să slujească drept apartamente. Bine.

Ykka își ridică mâinile și schițează un pătrat, chestie care te nedumerește până când sessizezi forța subită, penetrantă, a orogeniei ei care străpunge peretele geodei în patru puncte. E fascinant. Ai mai observat-o făcând orogenie, însă asta e prima oară când încearcă să fie precisă. Și e ceva la care nu te-ai așteptat. Nu poate deplasa o pietricică, dar poate tăia linii și colțuri atât de drepte, încât rezultatul pare săpat de o mașinărie. E mai bine decât orice ai fi putut tu face și deodată îți dai seama: poate că Ykka n-ar putea muta din loc o pietricică, dar cine rugina mă-sii are nevoie să mute pietricele? Asta e doar metoda prin care Epicentrul testează precizia. Metoda Ykkăi e pur și simplu aceea de a fi precisă atunci când e mai practic să fie. Poate că nu a trecut testele tale pentru că acestea erau greșite.

Acum se oprește și sessizezi cum îți întinde „mâna". Stați pe o platformă construită în jurul unei coloane de cristal prea înguste ca să poată găzdui apartamente și care în schimb a fost transformată în depozite și într-un mic atelier de unelte. Platforma a fost înălțată recent, așa că rampa ei e din lemn și nu prea îți vine să-i încredințezi viața ta. Dar te apuci de balustradă, închizi ochii oricum și-ți întinzi orogenia către conexiunea oferită de ea.

Te apucă. Dacă Alabastru nu te-ar fi obișnuit cu așa ceva te-ai panica, dar e la fel ca atunci: orogenia Ykkăi se contopește cumva cu a ta, înghițind-o. Te relaxezi și o lași să conducă, pentru că-ți dai seama imediat că ești mai puternică decât ea și că ai putea, ba chiar ar trebui să preiei controlul, dar acum ești învățăcelul și ea e profesorul. Așa că te abții și înveți.

E ca un dans. Orogenia ei e ca un… râu cu vârtejuri, învolburându-se și curgând după anumite tipare și cu un ritm al său. A ta e mai iute, mai adâncă, mai directă și mai năprasnică, dar ea o modulează atât de eficient, încât cele două cursuri se armonizează. Tu curgi mai lent și mai relaxat. Ea curge mai iute, folosind adâncimea ta ca să-și sporească forța. Deschizi ochii o clipă și o vezi rezemată de coloana de cristal, alunecând ca să se ghemuiască la baza ei și să nu mai fie nevoită să acorde atenție trupului în timp ce se concentrează… apoi ești în straturile cristaline ale geodei, îi străpungi carapacea și te

îngropi în stânca înconjurătoare, prelingându-te în jurul deformărilor și urmând făgașurile pietrei reci, străvechi. Curgând împreună cu Ykka atât de ușor, încât ești surprinsă. Alabastru era mai brutal, însă poate nu avea practică atunci când a încercat prima oară cu tine. Ykka a mai făcut asta cu alții și e un profesor mai bun decât toți ceilalți pe care i-ai avut.

Dar…

Dar! Oh! Îți e atât de ușor să vezi acum.

Magie. Sunt fibre întrețesute cu fluxul Ykkăi. Susținându-i și catalizându-i forța acolo unde e mai slabă decât a ta, îndulcind suprafața de contact dintre voi. De unde vin? Le extrage chiar din stâncă, ceea ce-i o nouă minune, pentru că până acum nu ți-ai dat seama că în stâncă există magie. Dar iat-o, curgând iute între particulele infinitezimale de siliciu și calcit, la fel de ușor ca între particulele materiei pietroase din interiorul lui Alabastru. Stai! Nu! Între calcit și calcit, deși atinge și siliciul. E generată de calcit, care există în fragmentele de calcar din stâncă. Cândva, acum milioane sau miliarde de ani, toată această regiune a fost fundul unui ocean sau poate al unei mări interioare. Generații întregi de viețuitoare marine s-au născut, au trăit și-au murit aici, apoi s-au așternut pe fundul oceanului, formând straturi și tasându-se. Astea de acolo sunt urmele unui ghețar? E greu de zis. Nu ești geomest.

Dar deodată înțelegi ceva: magia derivă din viață, din ceea ce trăiește sau a trăit, ba chiar și din ceea ce a trăit acum atâtea ere, încât s-a transformat în altceva. Și înțelegerea aceasta produce o schimbare instantanee în percepția ta și

și

și

Deodată o vezi. Rețeaua. O plasă de fire argintii întrețesute peste pământ, pătrunzând în stâncă și chiar în magma de dedesubt, întinse ca un colier de nestemate între păduri, fosile de coral și pungi de petrol. Purtate prin aer de pânzele puilor de păianjen-săritor. Fire în nori, deși subțiri, întinse între vietățile microscopice din picăturile de apă. Fire, cât de sus poate percepția ta să ajungă, mângâind stelele.

Și acolo unde ating obeliscurile firele devin cu totul altceva. Căci fiecare dintre obeliscurile care plutesc pe harta sensibilității tale – care a devenit deodată vastă, de kilometri și kilometri, căci acum nu mai percepi doar cu sessapinealele – este punctul

central a mii, milioane, miliarde de fire. Asta e puterea care le ține în aer. Fiecare e alb incandescent, pulsând. Pământule crud, așa sunt obeliscurile când nu-s reale! Plutesc și pâlpâie, solide, apoi magice și apoi din nou solide și pe un alt plan al existenței scoți o exclamație de uimire la vederea frumuseții lor.

Apoi icnești observând în apropiere…

Controlul Ykkăi te smucește și îți dai seama că în timp ce te-ai lăsat pradă acestor revelații ea s-a folosit de puterea ta. Acum există un tunel, îndreptându-se către suprafață prin straturile de rocă sedimentară și vulcanică. În el se află o scară cu trepte late și joase, dreaptă, cu excepția unor paliere largi pe alocuri. Nimic nu a fost excavat ca să facă loc acestei scări. Ykka a deformat pur și simplu stânca, presând-o de pereți și comprimând-o în jos pentru a crea scările și folosind densitatea crescută pentru a stabiliza tunelul împotriva stâncii ce-l înconjoară. Dar a oprit tunelul înainte să ajungă la suprafață și acum te desprinde din rețea (iar cuvântul ăsta). Te întorci spre ea clipind și înțelegi imediat.

— Poți să o termini tu, spune Ykka.

Se ridică de pe platformă scuturându-și șezutul de praf. Pare deja ostenită, probabil a fost obositor să-ți moduleze fluctuațiile provocate de surprindere. Nu poate face ceea ce a decis să facă. O să se ardă înainte să ajungă la jumătatea văii.

Și acum nici nu mai trebuie s-o facă.

— Mă ocup eu de asta.

Ykka se freacă la ochi.

— Essie…

Îi zâmbești. De data asta, porecla nu te mai deranjează. Apoi folosești ceea ce ai învățat de la ea, apucând-o așa cum te-a apucat pe tine Alabastru, apucându-i pe ceilalți rogălăi din com. (Are loc o tresărire colectivă când o faci. Sunt obișnuiți cu asta din partea Ykkăi, dar recunosc un jug diferit atunci când îl sessizează. Spre deosebire de ea, tu nu le-ai câștigat încrederea.) Ykka înțepenește, însă nu faci nimic, te mulțumești să o ții și acum e evident: da, chiar poți.

Apoi o demonstrezi conectându-te cu spinelul. E în urma ta, dar sessizezi clipa în care încetează să mai pâlpâie și trimite înainte o vibrație tăcută, cu forța de a zgudui pământul. „Gata”, crezi că-ți spune. Ca și cum îți vorbește.

Ykka te privește cu ochii mari sessizând cum cataliza obeliscului… încarcă? Trezește? Trezește rețeaua de rogălăi. Asta pentru că acum faci ceea ce a încercat Alabastru să te învețe vreme de șase luni: să folosești laolaltă orogenia și magia astfel încât să se susțină una pe alta, căpătând mai multă forță și formând un întreg mai puternic. Apoi să o integrezi într-o rețea de orogeni lucrând împreună pentru un țel comun, mai puternici laolaltă decât fiecare luat separat, și să o conectezi la un obelisc ce amplifică această putere. E uimitor!

Alabastru nu a reușit să te învețe asta pentru că era la fel ca tine: educat de Epicentru, limitat de Epicentru, învățat să gândească puterea în termeni de energie, ecuații și figuri geometrice. A ajuns să controleze magia fiindcă era cine era, dar nu a înțeles-o cu adevărat. Și nici tu n-o înțelegi, nici chiar acum. Ykka, sălbăticiunea, neavând nicio învățătură pe care s-o uite, a fost cheia în tot acest timp. Dacă n-ai fi fost atât de arogantă…

Ei, nu. Nu poți spune că Alabastru ar mai fi în viață. A murit din clipa în care a folosit Poarta Obeliscului ca să sfâșie continentul în două. Arsurile îl ucideau deja. Faptul că i-ai pus capăt vieții a fost un act de îndurare. În cele din urmă vei ajunge să crezi asta.

Ykka clipește și se încruntă:

— Ești bine?

Îți cunoaște magia și ți-a simțit durerea. Înghiți nodul care ți s-a pus în gât, ținând în lesă puterea adunată înăuntrul tău, și o minți:

— Da.

Privirea Ykkăi e prea înțelegătoare. Oftează.

— Știi… dacă scăpăm amândouă din asta, am o rezervă de seredis de Yumenes într-unul din depozite. Vrei să tragem o beție?

Cercul care ți-a strâns gâtul pare să plesnească și izbucnești în râs. Seredisul este o băutură distilată făcută din fructul cu același nume, cules de la poalele dealurilor de lângă Yumenes. Copacilor nu le pria în niciun alt loc, așa că rezerva Ykkăi ar putea fi ultimul seredis din toată Neclintirea.

— O beție nemaipomenită.

— O beție crâncenă.

Zâmbetul ei e obosit, dar sincer.

Îți place cum sună.

— Dacă supraviețuim, zici.

Dar acum ești sigură că veți supraviețui. Rețeaua orogenilor și spinelul au mai mult decât suficientă putere. O să faci din Castrima un loc sigur pentru odihniți și rogălăi și pentru oricine e de partea ta. Nu trebuie să moară nimeni, cu excepția dușmanilor tăi.

Astea fiind zise, te întorci și ridici brațele, răsfirându-ți degetele în timp ce orogenia și magia ta se extind înainte.

Percepi Castrima: cea de sus, cea de jos și toată materia dintre ele, de dedesubt și de deasupra. Acum, armata Rennanisului e dinaintea ta, sute de punctulețe de căldură și magie pe harta ta mentală, unele înghesuite în case care nu le aparțin, restul adunate în jurul gurilor celor trei tuneluri ce duc către comul subteran. În două dintre tuneluri au reușit să treacă de bolovanii pe care unul dintre rogălăii Castrimei i-a mutat ca să le închidă. Într-unul dintre ele niște bolovani s-au prăbușit tăindu-le trecerea. Unii soldați au murit și cadavrele lor se răcesc. Alții se străduiesc să elimine blocajul. Îți dai seama că o să le ia cel puțin câteva zile.

Însă în celălalt – dar-ar rugina! – au descoperit și au dezamorsat explozibilii. Simți izul acru al potențialului chimic neconsumat și mirosul amar al oamenilor însetați de sânge. Se apropie nestingheriți de Castrima de Jos și au trecut de jumătatea drumului către Observator. În câteva minute, cei dintâi dintre ei, câteva duzini de Spinări-Late înarmate până în dinți cu cuțite și arbalete, praștii și sulițe, vor da piept cu apărătorii comului. Alte câteva sute se înghesuie în gura tunelului, pe urma lor.

Știi ce trebuie să faci.

Te retragi, abandonând vederea de aproape. Sub tine se întinde acum pădurea din jurul Castrimei. O perspectivă și mai largă: acum simți marginile platoului Castrimei și depresiunea învecinată care este bazinul împădurit. Acum e evident că aici a fost cândva o mare, și mai înainte un ghețar, și multe altele. La fel de evidente sunt ghemele de lumină și foc răspândite prin pădure care reprezintă vietățile din această regiune. Sunt mai multe decât te așteptai, deși majoritatea hibernează sau sunt ascunse sau se apără prin alte mijloace de distrugerea adusă de Anotimp. Strălucirea e foarte puternică de-a lungul râului:

gândacii-fierbători au infestat ambele maluri și o mare parte din platou și din bazinul aflat dincolo de el.

Începi de la râu, răcind subtil solul, aerul și piatra pe toată lungimea lui. O faci în valuri pulsânde, răceală, pauză, apoi încă puțină răceală. Cobori presiunea atmosferică doar înăuntrul cercului de răceală pe care îl formezi, făcând vântul să bată spre interior, către Castrima. E o încurajare și un avertisment: „Mișcați-vă și veți trăi. Stați locului și o să vă îngheț până veți pieri toți, ticăloșilor”.

Gândacii-fierbători se pun în mișcare. Îi percepi ca pe un val de căldură strălucitoare care izvorăște din cuiburile subterane și din mușuroaiele de hrănire pe care le-au construit în jurul numeroaselor lor victime. Sute de cuiburi, milioane de gândaci, habar nu aveai că pădurea Castrimei era întesată de ei. Avertismentul lui Tonkee privind împuținarea rezervelor de carne e lipsit de sens și a venit prea târziu, niciodată nu v-ați fi putut lua la întrecere cu niște prădători atât de eficienți. Dintotdeauna v-a fost sortit să vă obișnuiți cu gustul cărnii de om.

Dar asta nu contează. Inelul de frig din jurul teritoriului Castrimei e complet și îți dirijezi energia în interior în valuri, îmboldindu-i, mânându-i. Gândacii sunt rapizi și – dar-ar rugina! – pot zbura. Ai uitat elitrele.

Ești… o, focuri din adânc! Dintr-odată ești bucuroasă că poți doar sessiza ce se întâmplă la suprafață, în loc să vezi și să auzi.

Ceea ce percepi e un tablou desenat cu presiune și căldură, chimie și magie. Iată un pâlc strălucitor de soldați ai Rennanisului, adunați între pereți de lemn și cărămidă, la care ajunge un roi de mici particule incandescente de gândaci-fierbători. Sessizezi prin temelia casei bubuitul picioarelor, o ușă trântită, vibrația mai cărnoasă a unor trupuri izbindu-se unele de altele sau de podea. Minicutremure de panică. Formele soldaților devin mai strălucitoare pe măsură ce gândacii aterizează și trec la lucru, fierbând și opărind.

Terteis Vânător Castrima a avut ghinion. Nu l-au atacat decât câțiva gândaci, de aceea nu a murit. Aici, pentru fiecare soldat sunt câteva zeci de gângănii, acoperind fiecare petic de piele disponibilă, și e bine așa. Dușmanii tăi nu se zbat prea mult și, una câte una, locuințele Castrimei de Sus devin din nou tăcute și liniștite.

(Rețeaua se cutremură în jugul tău. Celorlalți nu le place ce se-ntâmplă. Îi strunești cu fermitate, obligându-i să continue treaba. Nu e momentul pentru milă.)

Acum roiurile înaintează în pivniță, asaltându-i pe soldații adunați acolo, găsind tunelurile ascunse care duc în Castrima de Jos. Acum te bazezi mai mult pe puterea spinelului, încercând să sessizezi care dintre particulele însuflețite din tuneluri sunt soldații din Rennanis și care sunt apărătorii Castrimei. Sunt în pâlcuri, luptându-se unii cu alții. Trebuie să-ți ajuți oamenii – ah, dar-ar rugina! Ykka se opune controlului tău și, deși ești prea scufundată în rețea ca să auzi ce spune, prinzi ideea.

„Știi ce trebuie să faci”.

Așa că desprinzi o bucată din perete și o folosești ca să sigilezi tunelurile. Unii dintre Inovatorii și Spinările-Late ale Castrimei rămân pe partea cu gândacii. Unii dintre soldații Rennanisului se află pe partea sigură. Nu capeți tot timpul ce vrei.

Nu poți să nu simți vibrația urletelor prin piatra tunelurilor.

Dar înainte să te forțezi să o ignori, răsună un alt țipăt, mai aproape, o vibrație pe care o percepi cu timpanele, nu cu sessapinealele. Surprinsă, începi să dezmembrezi rețeaua, însă nu suficient de repede, nici pe departe, când ceva îți smucește jugul. Sfărâmându-l, azvârlindu-vă pe tine și pe ceilalți rogălăi claie peste grămadă, făcându-vă să vă anulați reciproc torurile când rupeți aliniamentul. Ce rugina mă-sii? Ceva i-a smuls din rețea pe doi dintre ai tăi.

Deschizi ochii și te descoperi prăbușită pe platforma de lemn, cu o mână sucită dureros sub tine și cu fața lipită de o ladă. Gemi năucită – genunchii îți sunt moi, e greu să fii jugul – și te ridici.

— Ykka? Ce-a fost…

Din spatele lăzilor vine un zgomot. Un icnet. Lemnul platformei de sub tine geme, o greutate incomprehensibilă îi pune la încercare suporturile. Răsună un trosnet de piatră spartă, neașteptat de sonor, care te face să tresari, deși îți dai seama că ai mai auzit sunetul ăsta. Apuci muchia lăzii și balustrada de lemn și te salți într-un genunchi. Asta îți permite să vezi:

Hoa, cu un braț întins, într-o postură pe care mintea ta o numește imediat și numai pe jumătate conștient *Războinicul*.

Ține în mână un cap. Capul unui mâncător de piatră, cu părul într-o coafură buclată, sidefie și cu partea de sub buza de sus lipsă. Restul mâncătorului de piatră, de la buza inferioară în jos, a încremenit în fața lui Hoa ca și cum se întinsese după ceva. Zărești chipul lui Hoa din profil. Nu se mișcă și nu mestecă, dar pe buzele lui negre, fin sculptate, se vede un praf palid. În ce a mai rămas din ceafa mâncătorului de piatră este o adâncitură de forma unei mușcături. Așa se explică trosnetul acela familiar.

O clipă mai târziu, rămășițele mâncătorului de piatră se sfărâmă și-ți dai seama că Hoa și-a schimbat poziția ca să-i lovească torsul cu pumnul. Ochii îi alunecă spre tine. Nu înghite, din câte vezi tu, dar oricum el nu are nevoie de gură ca să vorbească.

— Mâncătorii de piatră ai Rennanisului vin să-i atace pe orogenii Castrimei.

O, Pământule nesătul! Te silești să te ridici, deși te simți amețită și nesigură pe picioare.

— Câți sunt?

— Destui.

O străfulgerare și capul lui Hoa s-a întors către Observator. Te uiți și tu într-acolo și vezi că lupta-i în toi: oamenii din Castrima împotriva rennanilor care au scăpat din tunel. O zărești pe Danel printre atacatori, repezindu-se cu două cuțite gemene asupra a două Spinări-Late din apropiere, în timp ce Esni strigă să i se dea o altă arbaletă, pentru că a ei s-a înțepenit. Își leapădă arma inutilă și scoate un cuțit de agat care străfulgeră alb în lumină, apoi se aruncă asupra lui Danel.

Și apoi atenția ta se concentrează ceva mai aproape, unde Penty s-a încâlcit într-un pod de frânghie. Vezi de ce: pe platforma de metal din spatele ei stă o mâncătoare de piatră galbenă ca lămâia din cap până în picioare, cu excepția micii albe din jurul buzelor. Stă cu un braț întins, cu degetele încovoiate ca și cum ar chema. Penty e departe de tine, poate la cincizeci de pași, dar vezi lacrimile care brăzdează chipul fetei ce se zbate să se desprindă din frânghii. Una dintre mâini îi atârnă inutilă, frântă.

Mâna ei e frântă. Te furnică toată pielea:

— Hoa!

Se aude un bufnet pe lemnul platformei când Hoa lasă capul dușmanului să cadă.

— Essun.

— Trebuie să ajung cât mai repede la suprafață!

Poți să-l sessizezi acolo sus, să-i simți cu magia prezența imensă și amenințătoare. A fost aici tot timpul, dar tu l-ai evitat. Înainte era mai mult decât îți trebuia. Acum e exact ce trebuie.

— La suprafață e haos, Essun. Gândaci-fierbători peste tot.

Ykka stă în picioare numai rezemându-se de peretele cristalului. Vrei s-o previi – mâncătorii de piatră pot veni prin cristal dar n-ai timp. Dacă ești prea înceată, o să ajungă la ea oricum.

Clatini din cap și te împleticești către Hoa. El nu poate veni la tine. E așa de greu, că-i de mirare cum de nu s-a prăbușit platforma de lemn. Acum, că l-a redus pe celălalt mâncător de piatră la o ploaie de fragmente împrăștiate de jur-împrejur, și-a schimbat din nou postura. Ține o mână pe cristalul peretelui, deși e întors cu tot trupul către tine. Îți întinde cealaltă mână cu palma deschisă: o invitație. Îți amintești o zi pe malul râului, când Hoa a căzut în noroi. I-ai întins mâna ca să-l ajuți să se ridice, inconștientă de greutatea oaselor de diamant și a vechilor povești nespuse. Te-a refuzat, ca să-și ocrotească secretul, și te-ai simțit rănită, deși te-ai străduit să nu-ți pese.

Acum, mâna lui e răcoroasă comparativ cu căldura Castrimei. Solidă – deși, remarci în treacăt, fascinată, că nu-l sessizezi chiar ca pe piatră. Trupul lui are o consistență stranie. Cedează foarte vag sub apăsarea degetelor tale. Are amprente. Asta te surprinde.

Apoi îi privești chipul. Și-a modificat expresia, abandonând răceala pe care ai zărit-o când și-a distrus dușmanul. Acum, pe buzele lui s-a ivit un zâmbet abia schițat.

— Sigur că o să te ajut, îți spune el.

În el a rămas atât de mult din băiatul care a fost, încât ești cât pe ce să-i zâmbești și tu.

Dar nu ai timp să aprofundezi gândul, căci brusc în jurul tău Castrima se pierde într-o ceață albă, înlocuită apoi de un întuneric negru ca pământul. Însă Hoa te ține de mână, așa că încerci să nu te panichezi.

Apoi te pomenești în fața pavilionului Castrimei de Sus, printre morți și muribunzi. În jurul tău pe alei și pe lespezile pavilionului zac trupurile contorsionate ale soldaților Rennanisului, unii imposibil de zărit de sub pătura de insecte,

foarte puțini încă târându-se și urlând. Masa pe care Danel a folosit-o ca să plănuiască atacul e răsturnată în apropiere. Gândacii se târăsc pe suprafața ei. Simți din nou mirosul acela de carne în saramură. Aerul fierbe de insecte și de adierea pe care ai provocat-o.

Un gândac se repede către tine și te ferești. O clipă mai târziu, mâna lui Hoa este acolo unde a fost gânganía și din ea picură apă fierbinte, în timp ce șuieratul ca un ceainic al creaturii zdrobite se stinge.

— Probabil ar trebui să formezi un tor, te sfătuiește el.

Așa-i, dar-ar rugina. Încerci să te desprinzi de el ca să poți să faci asta fără să-l vatămi, însă mâna lui își sporește ușor strânsoarea.

— Orogenia nu-mi poate face rău.

Ai la dispoziția ta mai multă putere decât simpla orogenie, dar el știe, deci e în regulă. Formezi în jurul tău un tor înalt și strâmt, în care umezeala s-a transformat în zăpadă învolburată, și imediat gândacii-fierbători încep să te ocolească. Poate că-și descoperă prada după temperatura corpului. E irelevant.

Atunci îți ridici privirea către întunericul ce ascunde cerul.

Onixul nu seamănă cu celelalte obeliscuri. Majoritatea sunt așchii – coloane hexagonale sau octogonale cu două capete ascuțite –, deși ai văzut și câteva cu formă neregulată sau cu capetele retezate. Acesta e o nestemată ovală, nefațetată, coborând lent la chemarea ta prin stratul de nori care l-a ascuns de la sosire, cu câteva săptămâni în urmă. Nu-i bănuiești dimensiunile, dar când întorci capul ca să contempli cerul de deasupra Castrimei onixul aproape îl umple de la nord la sud, de la orizontul acoperit de nori cenușii până la cel roșiatic. Nu reflectă imaginea și nu strălucește. Când privești în el – e surprinzător de greu să faci asta fără să te înflori –, numai norii care îi gonesc în jurul marginilor îți spun că de fapt se află mult deasupra Castrimei. Ai fi zis că-i mai aproape. Chiar deasupra ta. Nu trebuie decât să ridici mâna… dar o parte din tine e îngrozită la acest gând.

Cu un bufnet care zguduie scoarța, spinelul cade la pământ în spatele tău ca și cum se prosternează dinaintea obiectului mult mai mare. Sau poate că acum, că onixul e aici și te atrage, absorbindu-te, purtându-te în sus…

… o, Pământule, cât de iute te poartă…

… nu ți-a mai rămas nicio putere care să comande celelalte obeliscuri. Nu mai ai rezerve. Cazi în sus, zburând printr-un vid care mai degrabă te absoarbe decât te poartă cu el. Ai învățat de la celelalte obeliscuri să te lași în voia curentului, dar deodată știi că aici nu trebuie s-o faci. Onixul te-ar înghiți. Nu poți însă nici să i te împotrivești: te-ar sfâșia.

Reușești să atingi un fel de echilibru precar în care i te opui, dar continui să plutești printre interstițiile lui. Și prea mult din tine e deja aici, mult prea mult. Trebuie să folosești puterea asta sau… sau… ba nu, ceva nu-i în regulă, ceva alunecă tulburând balanța și deodată în jurul tău izbucnește lumina și îți dai seama că ești încâlcită într-un trilion, un cvintilion de fire magice care te împresoară tot mai strâns.

În alt plan al existenței, țipi. A fost o greșeală. *Te consumă* și e oribil. Alabastru s-a înșelat. Mai bine să-i lași pe mâncătorii de piatră să ucidă toți rogălăii din Castrima și să distrugă comul decât să mori așa. Mai bine să-l lași pe Hoa să te mestece cu dinții lui frumoși. Măcar pe el îl placi

îl iubești

iubire-iubire-iubire

Magia se intensifică, năpustindu-se în mii de direcții. Ca o rețea incandescentă aprinzându-se brusc pe fundalul negru. *Vezi*. E la o scară atât de departe de normalitate, încât aproape nu înțelegi ce vezi. Vezi întreaga Neclintire. Percepi jumătatea de scoică a acestei părți a planetei, simți rafalele celeilalte jumătăți. E prea mult și, focuri subpământene, ce proastă ești! Alabastru ți-a spus: întâi o rețea, apoi Poarta. Nu poți face asta singură. Îți trebuie o rețea mai mică pentru a o amortiza pe cea mare. Bâjbâi din nou după orogenii din Castrima, dar nu reușești să-i apuci. Sunt mai puțini acum, iar numărul lor se împuținează chiar în timp ce te întinzi spre ei și sunt prea panicați ca să-i poți recupera, așa puternică cum ești.

Însă aici, alături de tine, este un mic munte de putere: Hoa. Nu încerci să te întinzi către el, pentru că puterea lui e străină și înspăimântătoare, dar se întinde el spre tine. Te stabilizează. Te ține locului.

Ceea ce îți permite să-ți amintești în cele din urmă: „Onixul e cheia”.

Cheia descuie o poartă.

Poarta activează o rețea…

Și deodată onixul pulsează profund ca magma și greu ca pământul în jurul tău.

„O, Pământule, nu o rețea de orogeni voia el să spună, o rețea de…”

Spinelul e primul, fiind chiar alături. Topazul e următorul, puterea lui luminoasă și eterică predându-ți-se cu ușurință.

Cuarțul cel fumuriu. Ametistul, vechiul tău prieten, ținându-se pe urma ta după Tirimo. Kunzitul. Jadul.

Oh!

Agatul. Jaspul, opalul, cuarțul gălbui…

Deschizi gura să țipi și nu te auzi.

Rubinul, spodumenul, ACVAMARINUL, OLIVINA…

— E prea mult!

Nu știi dacă ai strigat cuvintele tare sau în gând.

— E prea mult!

Muntele de lângă tine spune:

— Au nevoie de tine, Essun.

Și totul devine clar. Da. Poarta Obeliscului se deschide numai cu un scop.

Jos. Pereții geodei. Coloane strălucitoare de proto-magie; substanța din care e făcută Castrima. Sessizezi-simți-recunoști contaminanții din structura ei. Îi îngădui pe cei care se târăsc pe suprafețele ei.

(Ykka, Penty, toți ceilalți rogălăi, odihniții care depind de ei ca să țină comul în funcțiune. Toți au nevoie de tine.)

Dar mai sunt și alții care interferează cu rețeaua cristalelor, călărindu-i rețelele de lumină și de magie, furișându-se prin stânca din jurul geodei ca paraziții, încercând să-și sape drum înăuntru. Sunt și ei munți… Dar nu sunt muntele tău.

Am enervat rogălăul greșit, a spus Hoa referindu-se la propria lui încarcerare. Da, așa au făcut și acești mâncători de piatră inamici.

Urli din nou, dar de data asta e efort, agresivitate. HÂRȘTI și sfâșii rețelele de fibre magice, refăcându-le după propria ta dorință. TROSC și ridici coloane de cristal, aruncându-le ca pe niște sulițe și strivindu-ți dușmanii sub ele. Îl cauți pe Cenușiul, mâncătorul de piatră care i-a făcut rău lui Hoa, însă nu e printre munții care-ți amenință căminul. Aceștia sunt doar slugile lui. Bine, atunci o să-i trimiți un mesaj, scris cu spaima lor.

Când termini, ai închis cel puțin cinci mâncători de piatră inamici înăuntrul unor cristale. Cu ușurință chiar, dat fiind că sunt atât de nesăbuiți încât să încerce să le străbată când tu stai de veghe. Intră în fază cu cristalul. Tu îi defazezi pur și simplu, înghețându-i ca pe niște gândaci în chihlimbar. Ceilalți o iau la fugă.

Unii fug spre nord. E inacceptabil și distanța nu înseamnă nimic pentru tine. Te retragi, te răsucești și lovești din nou și din nou și iată Rennanisul, cuibărit în rețeaua lui de noduri ca un păianjen printre prăzile lui captive, secate de viață. Poarta e creată să înfăptuiască lucruri la scară planetară. E o nimica toată pentru tine să-i canalizezi puterea în jos și să le faci tuturor locuitorilor din Rennanis ce i-ai făcut femeii care a vrut să o omoare pe Penty în bătaie. Bătăușii sunt bătăuși. E atât de simplu să înfășori argintul pâlpâitor printre celulele lor până când acestea devin liniștite, solide. De piatră. S-a terminat și Castrima a câștigat războiul cât ai trage aer în piept.

Acum e periculos. Acum înțelegi: dacă manevrezi puterea acestor obeliscuri fără un scop, devii tu însăți focarul ei și mori. Castrima fiind acum în siguranță, cel mai înțelept ar fi să demontezi Poarta și să rupi conexiunea înainte să te distrugă.

Dar mai sunt și alte lucruri pe care ți le dorești în afară de siguranța Castrimei.

Poarta e ca orogenia, vezi tu. În lipsa unui control conștient, reacționează la toate dorințele ca și cum ar fi dorința de a distruge lumea. Și nu vei controla asta. Nu poți. Dorința asta e o parte definitorie a ta, la fel ca trecutul, ca personalitatea ta defensivă sau ca inima ta mult prea des frântă.

Nassun.

Sensibilitatea ta se răsucește. Spre sud. Găsind o urmă.

Nassun.

Interferență. Doare. Perla, diamantul…

Safirul. Se opune când încerci să-l atragi în rețeaua Porții. Mai înainte abia ai observat, copleșită de zecile, sutele de obeliscuri, dar acum remarci pentru că

NASSUN

EA E

E fiica ta, e Nassun, recunoști complexitatea ei calmă așa cum îți cunoști inima și sufletul, e ea, înscrisă de colo până colo pe tot obeliscul, ai găsit-o, trăiește.

Odată scopul ei (al tău) îndeplinit, Poarta începe să se dezintegreze de la sine. Celelalte obeliscuri se deconectează. Onixul te eliberează în cele din urmă, deși cu o răbufnire rece de regret. Rămâne pe altă dată.

Trupul ți se moleșește, înclinându-se într-o parte fiindcă, subit, ceva te face să-ți pierzi echilibrul, dar niște mâini te prind și te țin dreaptă. Abia poți să-ți ridici capul. Îți simți trupul îndepărtat, greoi, ca de piatră. N-ai mâncat de ore în șir, totuși nu ți-e foame. Știi că ai fost pusă la încercare până dincolo de capătul puterilor, dar nu te simți epuizată.

În jurul tău se află niște munți.

— Odihnește-te, Essun, spune cel pe care îl iubești. Am eu grijă de tine.

Încuviințezi din capul greu ca un bolovan. Apoi noi prezențe îți atrag atenția și te silești să mai privești o dată în sus.

Antimoniu stă dinaintea ta impasibilă ca de obicei, dar prezența ei are ceva reconfortant. Știi instinctiv că nu-ți este dușman.

Alături de ea stă un alt mâncător de piatră: înalt, zvelt, cumva stingherit în „hainele” lui cu falduri. Alb complet, deși trăsăturile îi sunt specifice Coastei de Est: gură plină, nas lung, pometi înalți și un păr creț, migălos sculptat. Numai ochii sunt negri și, deși te privesc doar cu o vagă umbră de recunoaștere, cu scânteierea nedumerită a ceva ce ar putea fi (dar nu ar trebui să fie) amintire… ceva din ochii aceia e familiar.

Ce ironic! E prima dată când vezi un mâncător de piatră făcut din alabastru.

Apoi dispari.

•

„Și dacă nu a murit?”

Scrisoare din partea lui Rido Inovator Dibars către Universitatea a Șaptea, trimisă prin curier din cvartentul și comul Allia după ridicarea obeliscului rubiniu, primită la trei luni după ce vestea despre nimicirea Alliei s-a răspândit prin telegraf. Referință necunoscută.

INTERLUDIU

Îmi cazi în brațe și te duc undeva unde să fii în siguranță.

Siguranță e un termen relativ. I-ai alungat pe confrații mei cei dubioși, acei semeni ai mei care te-ar fi ucis fiindcă nu te puteau controla. Însă descinzând în Castrima și ieșind într-un spațiu liniștit și familiar simt miros de fier printre mirosurile de rahat, de aer stătut și celelalte duhori ale cărnii ce se combină cu izul de fum. Mirosul de fier e și el un miros al cărnii: *e acea versiune a fierului conținută în sânge. Afară, cadavre zac înșirate de-a lungul pasarelelor și scărilor. Unul chiar atârnă de o frânghie. Lupta însă s-a cam încheiat, din două motive. Mai întâi invadatorii au realizat că sunt prinși între suprafața infestată de insecte și dușmanii lor, mai numeroși acum, că majoritatea armatei invadatoare a murit. Cei care vor să trăiască s-au predat, cei care se tem de o moarte mai rea s-au aruncat în cristalele ca niște sulițe ale Castrimei.*

Cel de-al doilea lucru care a pus capăt luptei e faptul evident că geoda a suferit vătămări grave. În tot comul, cristalele cândva strălucitoare pâlpâie neregulat. Unul dintre cele mai lungi s-a desprins de perete și s-a spart, împrăștiindu-și cioburile și pulberea pe podeaua geodei. La nivelul solului, apa caldă a încetat să mai curgă în piscina comunală, deși, din când în când, mai țâșnește la întâmplare câte un jet. Câteva dintre cristalele comului sunt complet întunecate, moarte, fisurate, dar în fiecare poate fi văzută o formă mai întunecată, încremenită, captivă. Umanoidă.

Proștii! *Asta pățești dacă-mi superi rogălăul*!

Te întind pe un pat și mă asigur că ai apă și mâncare la îndemână. Îmi va fi dificil să te hrănesc acum, că am lepădat învelișul de carne pe care l-am purtat ca să mă împrietenesc cu tine, dar probabil va veni cineva înainte să fiu nevoit să încerc. Suntem în apartamentul lui Lerna. Te-am culcat în patul lui. Cred că o să-i placă asta. Și ție, când vei vrea să te simți din nou umană.

Nu îți port pică pentru aceste legături. Ai nevoie de ele.

(*Nu îți port pică pentru aceste legături. Ai nevoie de ele*.)

Dar te instalez cu grijă, ca să stai cât mai confortabil. Și îți plasez brațul deasupra păturii, ca să știi, imediat ce te trezești, că ai de făcut o alegere.

Brațul tău drept, care a devenit magie solidificată, cafenie, concentrată. Nimic rudimentar aici; carnea ta e pură, perfectă, întreagă. Fiecare atom e așa cum ar trebui să fie, rețeaua esoterică e precisă și puternică. O ating o singură dată, în treacăt, deși degetele mele abia remarcă presiunea. E o tânjire rămasă de la carnea pe care am îmbrăcat-o până de curând. O să-mi treacă.

Mâna ta e strânsă în pumn. Pe dosul palmei ai o fisură perpendiculară pe oasele mâinii. Chiar și când magia te remodela i te-ai împotrivit. (Te-ai luptat. Asta trebuie să devii. Întotdeauna te-ai luptat.)

Ah, devin sentimental! Câteva săptămâni de nostalgie încarnată și sunt gata să uit de mine.

Așa că aștept. Și câteva ore sau zile mai târziu, când Lerna revine în apartamentul lui, duhnind a sângele altora și a propria sa epuizare, se oprește brusc la vederea mea stând de veghe în sufrageria lui.

Neclintirea lui durează numai o clipă.

— Ea unde-i?

Da. E demn de tine.

— În dormitor.

Pornește imediat într-acolo. Nu e nevoie să-l urmez. Se va întoarce.

Ceva mai târziu – după minute sau ore, cunosc cuvintele, dar ele înseamnă atât de puțin –, revine în sufragerie și mă găsește aici. Se așază greoi și-și freacă obrazul.

— O să trăiască, spun eu inutil.

— Da.

Știe că ești în comă și te va îngriji bine până te vei trezi. O clipă mai târziu, își coboară mâinile și mă privește.

— Nu i-ai… ăăă…

Își linge buzele.

— Mâna ei.

Știu la ce se referă.

— Nu fără acordul ei.

Chipul i se crispează. Simt o silă vagă, apoi îmi amintesc că nu cu mult timp în urmă și eu eram într-o stare lichidă, permanent mobilă. Mă bucur c-am terminat cu asta.

— E un gest onorabil, spune el pe un ton care se vrea probabil insultător.

Nu e mai onorabil decât decizia lui de a nu-i mânca brațul celălalt. Unele lucruri țin pur și simplu de decență.

Ceva mai târziu, probabil nu peste câțiva ani fiindcă nu s-a mișcat, dar poate peste câteva ore, pentru că pare foarte obosit, el spune:

— Nu știu ce vom face acum. Castrima e pe moarte.

Ca pentru a-i întări spusele, cristalul din jurul nostru încetează să mai strălucească preț de un moment, lăsându-ne într-o beznă abia tulburată de lumina de afară. Apoi lumina revine. Lerna lasă aerul să-i iasă din piept și răsuflarea lui e îmbibată de aldehidele fricii.

— Suntem comleși.

Nu merită să-i atrag atenția că ar fi fost comleși și dacă dușmanul lor ar fi reușit să-i ucidă pe Essun și pe ceilalți orogeni. O să se prindă el în cele din urmă, după multe bâjbâieli și multă transpirație. Dar fiindcă e un lucru pe care nu-l știe, îl spun cu voce tare.

— Rennanisul e mort, zic eu. Essun l-a ucis.

— Ce?

M-a auzit. Numai că nu-i vine să creadă ce a auzit.

— Vrei să zici că… l-a înghețat? *De aici*?

Nu, a folosit magie, dar uite singurul lucru care contează:

— Toți cei dintre zidurile sale sunt morți acum.

El cugetă la asta câteva eternități sau poate câteva secunde.

— Un oraș ecuatorial trebuie să aibă depozite vaste. Suficiente ca să ne ajungă ani întregi.

Apoi se încruntă.

— Dar să călătorim până acolo și să ne întoarcem cu atâtea bunuri ar fi o misiune complicată.

Nu e prost. Mă gândesc la trecut, așteptând să priceapă. Când scoate o exclamație, îi acord din nou atenție.

— Rennanisul e pustiu.

Mă privește, apoi se ridică în picioare, tropăind și plescăind prin cameră.

— Pământule crud, Hoa, asta vrei să zici! Ziduri intacte, locuințe intacte, depozite de hrană... și cu cine să ne luptăm pentru ele? În zilele astea nu pornește nimeni către nord. Am putea trăi acolo.

În sfârșit! Recad în visare, în timp ce el bombăne pentru sine umblând de colo-colo și în cele din urmă râde tare. Apoi însă Lerna se oprește și mă privește. Privirea lui e bănuitoare.

— Nu faci nimic pentru noi, ci numai pentru ea, spune el încet. De ce-mi spui asta?

Îmi silesc buzele să se arcuiască și el strânge scârbit din fălci. Puteam să nu mă fi deranjat.

— Essun vrea un loc sigur pentru Nassun, spun eu.

Se lasă tăcerea vreme de vreo oră. Sau de un moment.

— Nu știe unde-i Nassun.

— Poarta Obeliscului asigură o precizie suficient de bună a percepției.

O tresărire. Îmi aduc aminte cuvintele care descriu mișcările: tresărire, inspirație, înghițitură, grimasă.

— Pe focurile din adânc! Atunci...

Redevenind serios, el se întoarce și privește draperia dormitorului.

Da. Când te vei trezi, vei vrea să mergi să-ți găsești fiica. Văd înțelegerea îndulcind trăsăturile lui Lerna, alungându-i tensiunea din mușchi, făcându-l să se relaxeze. Nu știu ce înseamnă toate astea.

— De ce?

Îmi ia un an până să pricep că vorbește cu mine, nu cu sine. Când îmi dau seama, însă, el a terminat întrebarea:

— De ce stai în preajma ei? De... foame?

Mă împotrivesc impulsului de a-i zdrobi capul.

— Fiindcă o iubesc, desigur.

Poftim, am reușit să folosesc un ton politicos.

— Desigur, spune Lerna, al cărui glas s-a îmblânzit.

Desigur.

Apoi pleacă să le transmită celorlalți conducători ai comului informația pe care i-am dat-o. Urmează un secol sau o săptămână de agitație frenetică în timp ce ceilalți locuitori ai comului împachetează și se pregătesc și își adună puterile, căci va fi o călătorie lungă, chinuitoare și – pentru câțiva – mortală. Dar nu au de ales. Așa-i viața pe durata unui Anotimp.

Dormi, iubirea mea! *Vindecă-te*! *Eu o să veghez asupra ta și o să-ți fiu alături când vei purcede din nou la drum. Desigur. Moartea este o alegere. O să mă asigur că-i așa în cazul tău.*

(*Dar nu și-n cazul tău*.)

20.

Nassun, fațetată

Dar, în același timp…

Ascult prin pământ. Aud reverberațiile. Când o nouă cheie este făurită, când dinții ei sunt în sfârșit dați pe tocilă și ascuțiți suficient ca să se poată conecta cu obeliscurile și să le facă să cânte, știm cu toții. Aceia dintre noi care… speră… caută cântărețul. Ni s-a interzis pentru totdeauna să răsucim noi înșine cheia, dar îi putem influența direcția. Ori de câte ori un obelisc rezonează, poți fi sigură că unul dintre noi se furișează prin preajmă. Discutăm. Așa se face că știu.

•

Nassun se deșteaptă în toiul nopții. În baracă e încă întuneric, așa că își pune încălțările și jacheta și străbate încăperea, atentă să ocolească scândurile care scârțâie cel mai tare. Nimeni nu se foiește, chiar dacă se trezește cumva vreunul și o observă. Probabil cred că are nevoie la toaletă.

Afară e liniște. Spre est, cerul începe să se lumineze de ziuă, deși acum, că norii de cenușă s-au îngroșat, e mai greu să-ți dai seama. Ajunsă în vârful cărării ce duce la vale, observă că în Jekity sunt câteva lumini aprinse. Câțiva fermieri și pescari s-au trezit. În Luna Găsită însă totul e neclintit.

Ce anume nu-i dă pace? Senzația e iritantă, lipicioasă, ca și cum i s-ar fi prins ceva în păr și trebuie smuls de-acolo. Senzația e concentrată în sessapinealele ei… nu. Mai adânc. E ca și cum cineva ar smuci lumina ce-i traversează spinarea, argintul dintre celulele ei, firele care o leagă de pământ și de Luna Găsită, de Schaffa și de safirul care planează deasupra norilor ce acoperă Jekity, vizibil când și când, atunci când plafonul se rărește. Iritația asta este… este… în nord.

În nord se întâmplă ceva.

Nassun se întoarce să-și urmeze senzația, urcând dealul până la mozaicul creuzetului și oprindu-se în centrul său, în timp ce vântul îi adie prin păr. De aici de sus vede pădurea din jurul Jekityului întinzându-se înaintea ei ca o hartă: coroanele rotunde

ale copacilor și, ici și colo, aflorimente de bazalt ca niște panglici. O parte din ea percepe forțe schimbătoare, linii ce reverberează, conexiuni, amplificare. Dar a ce? De ce? E ceva enorm.

— Ceea ce percepi este deschiderea Porții Obeliscului, grăiește Oțel.

Ea nu e surprinsă descoperindu-l dintr-odată alături.

— Mai mult de un obelisc? întreabă Nassun, pentru că asta sessizează.

Mult mai multe.

— Toate cele care staționează deasupra acestei jumătăți de continent. Sute de părți ale unui mecanism imens, începând să funcționeze din nou așa cum le-a fost menit.

Vocea de bariton a lui Oțel, surprinzător de plăcută, sună plină de jind. Nassun se pomenește întrebându-se care-i sunt viața și trecutul, dacă a fost vreodată copil ca ea. I se pare imposibil.

— Atâta putere! Însăși inima planetei e canalizată prin Poartă… și ea o folosește pentru un scop atât de frivol.

Un oftat ușor.

— Dar pe de altă parte presupun că așa au făcut și creatorii săi.

Nassun știe cumva că Oțel vorbește despre mama ei când spune „ea”. Mama e în viață, mânioasă și mustind de putere.

— Ce scop? se silește Nassun să întrebe.

Ochii lui Oțel alunecă spre ea. Nu a precizat la ce scop se referă: al mamei ei sau al acelor oameni de demult care au creat și au folosit cei dintâi obeliscurile.

— Distrugerea dușmanului, desigur. Un scop mărunt și egoist care pare măreț pe moment, deși nu e lipsit de consecințe.

Nassun se gândește la ceea ce a învățat, și sessizat, și văzut în zâmbetele lipsite de viață ale celorlalți doi Gardieni.

— Taica Pământ a ripostat, spune ea.

— Așa cum trebuie când cineva încearcă să te înrobească. E de înțeles, nu?

Nassun închide ochii. Da. Chiar e de înțeles dacă te gândești bine. Ăsta-i mersul lumii: nu cei puternici îi mănâncă pe cei slabi, ci cei slabi îi înșală, îi otrăvesc și le șoptesc la ureche celor puternici până când aceștia devin slabi la rândul lor. Apoi se ajunge la mâini frânte și la fire argintii împletite ca niște funii și

la mame care pot mișca pământul ca să-și distrugă dușmanii, însă nu-s în stare să salveze un băiețel.

(Sau o fată.)

Niciodată n-a existat nimeni care s-o salveze pe Nassun. Mama ei a prevenit-o că așa va fi. Dacă Nassun vrea să se elibereze de frică, nu are de ales decât să-și făurească libertatea cu propriile mâini.

Așa că se întoarce lent să-și înfrunte tatăl, care stă tăcut în spatele ei.

— Dulceață, zice el.

E tonul pe care îi vorbește de obicei, dar ea știe că nu-i sincer. Ochii lui sunt reci ca gheața în care ea a îmbrăcat casa cu câteva zile în urmă. Fălcile îi sunt încleștate, iar trupul îi tremură ușor. Ea își coboară privirea spre pumnul lui strâns. Ține în el un cuțit, unul frumos făcut din opal roșu, favoritul ei dintre lucrările lui recente. Are o ușoară iridescență și o netezime care ascunde complet ascuțișul muchiilor lui cioplite.

— Bună, tati, spune ea.

Aruncă o privire către Oțel. Care în mod sigur e conștient de intențiile lui Jija. Dar mâncătorul de piatră cenușiu nu s-a ostenit să se întoarcă de la peisajul pădurii învăluite în lumina ce precede zorii sau de la cerul nordic unde se petrec lucruri care schimbă lumea.

Foarte bine. Nassun se întoarce din nou spre tatăl ei.

— Mama trăiește, tati.

Dacă cuvintele astea înseamnă ceva pentru el, n-o arată. Continuă să stea încremenit, privind-o. Privindu-i mai ales ochii. Are ochii mamei ei.

Deodată asta nu mai are nicio importanță. Nassun oftează și-și trece palmele peste obraz, obosită ca însuși Taica Pământ după atâtea eternități de ură. Ura e obositoare. Nihilismul e mai ușor, deși ea nu cunoaște cuvântul ăsta și nici nu-l va afla decât peste câțiva ani. Dar asta simte: senzația copleșitoare că nimic nu contează.

— Cred că înțeleg de ce ne urăști, îi spune ea tatii, lăsându-și brațele să cadă pe lângă trup. Am făcut lucruri rele, tati, așa cum probabil te așteptai. Nu știu cum să nu le fac. E ca și cum toată lumea vrea să fiu rea, așa că nu pot fi altfel.

Șovăie, apoi spune lucrul la care se gândește de câteva luni fără să-i fi dat glas. Nu crede că o să mai aibă altă șansă de a-l spune.

— Aș vrea să mă poți iubi oricum, chiar dacă sunt rea.

Dar spunând asta se gândește la Schaffa. La Schaffa care o iubește indiferent ce ar face, așa cum trebuie s-o facă un tată.

Jija se mulțumește să se holbeze la ea. Altundeva, în tăcere, pe acel plan al conștiinței ocupat de sesuna și de oricum s-o chema darul de a simți firele argintii, Nassun o simte pe mama ei prăbușindu-se. Mai precis, simte că forța exercitată de mama ei asupra rețelei scânteietoare a obeliscurilor încetează brusc. Deși nu s-a atins de safirul ei.

— Îmi pare rău, tati, spune Nassun în cele din urmă. Am încercat să te iubesc în continuare, dar era prea greu.

El e mult mai mare decât ea. E înarmat, iar ea nu. Se pune în mișcare cu lentoarea unui munte, mai întâi umerii, urmați de restul corpului, accelerând treptat către un atac imparabil. Ea abia cântărește cincizeci de kilograme. N-are nicio șansă.

Dar în clipa în care simte mușchii tatălui ei încordându-se, mici șocuri care-și trimit ecoul în sol și în aer, își orientează sensibilitatea către cer, dând o singură comandă implacabilă.

Transformarea safirului e instantanee. Aerul se repede vuind spre interior ca să umple vidul creat. Zgomotul e mai puternic decât orice tunet pe care l-a auzit Nassun. Jija, în plin atac, tresare, privește în sus și se împiedică. O clipă mai târziu, safirul se izbește de pământ dinaintea lui Nassun, făcând să crape piatra centrală a creuzetului pe o rază de șase pași în jurul ei.

Nu e safirul așa cum l-a văzut ea până acum, deși asemănarea transcende lucruri cum ar fi forma. Când își întinde mâna ca să apuce mânerul cuțitului lung, pâlpâitor, din piatră albastră, se prăbușește puțin în el. În sus, prin fațete apoase de lumină și umbră. Înăuntru și jos, în pământ. Afară, departe, atingând în treacăt celelalte părți ale întregului care e Poarta. Lucrul din mâna ei este același dinam monstruos, cât un munte, de putere argintie ca întotdeauna. Aceeași unealtă, dar mai versatilă acum.

Jija îl privește, apoi o privește. E o clipă în care șovăie și Nassun așteaptă. Dacă se va întoarce, dacă va fugi… în fond, cândva a fost tatăl ei. Își mai amintește el acele vremuri? Ea așa

ar vrea. Nimic nu va mai fi la fel între ei, dar ea vrea ca acele vremuri să conteze.

Nu. Jija se repede din nou la ea, urlând și înălțând cuțitul.

Așa că Nassun smulge din pământ lama safirului. E aproape la fel de lung ca trupul ei, dar nu cântărește aproape nimic. La urma urmelor, safirul plutește. Numai că acum plutește aici, în fața ei, nu deasupra. Practic vorbind, nici nu-l ridică. Își dorește ca el să se deplaseze într-o nouă poziție și el o face. În fața ei. Între ea și Jija, așa că atunci când Jija se apleacă s-o înjunghie nu poate să nu se lovească de el. Inevitabil, asta face ca puterea ei să-i pătrundă și mai ușor în trup.

Nu-l ucide cu gheață. Nassun preferă de obicei să recurgă la argint, nu la orogenie. Schimbarea din trupul lui Jija e mai controlată decât ceea ce i-a făcut lui Eitz, în principal pentru că acum este conștientă de ceea ce face, dar și pentru că o face deliberat. Jija începe să se transforme în piatră începând din punctul de contact dintre el și obelisc.

Ceea ce nu ia în calcul Nassun este elanul care îl poartă pe Jija înainte, chiar atunci când vede safirul, se răsucește, observă ce se petrece cu trupul lui și dă să tragă aer în piept ca să urle. Nu apucă să termine de inhalat pentru că plămânii îi devin solizi. Își termină însă plonjonul, deși e dezechilibrat și lipsit de control, deja mai mult o cădere decât un atac. Dar e o cădere cu un cuțit ca punct focal și cuțitul o lovește pe Nassun în umăr. El țintise inima.

Durerea loviturii e bruscă și cumplită, întrerupând imediat concentrarea lui Nassun. Asta nu e bine, pentru că safirul pâlpâie odată cu durerea ei, trecând în starea sa ireală și înapoi în timp ce ea se clatină icnind. Asta îl termină pe Jija într-o clipă, împietrindu-l din cap până în picioare, transformându-l într-o statuie cu bucle de culoarea cuarțului fumuriu, o față de ocru roșu și haine din serendibit[3] albastru-închis, pentru că s-a îmbrăcat în haine întunecate ca să se poată furișa pe la spatele fiicei lui. Însă statuia rămâne astfel doar o clipă, apoi pâlpâirea safirului trimite prin ea o undă ca vibrația unui clopot. Nu e foarte diferită de șocul orogeniei inversate pe care un Gardian i l-a aplicat cândva unui bărbat numit Innon.

---

[3] Silicat foarte rar descoperit în 1902 în Sri Lanka (n. r.).

Jija se spulberă în același fel, dar mai puțin lichid. E dintr-o materie sfărâmicioasă, slabă, prost făcută. Bucățile sale cad nemișcate la picioarele lui Nassun.

Nassun privește rămășițele tatălui ei preț de un moment lung, dureros. Dincolo de ea, în Luna Găsită și jos, în Jekity, lumini încep să se aprindă la ferestre. Bubuitul ca de tunet al safirului i-a trezit pe toți. E confuzie, voci chemându-se unele pe altele, sessizări frenetice și sondări ale pământului.

Acum Oțel îl privește pe Jija împreună cu ea.

— Nu se termină niciodată, spune el. Niciodată nu-i mai bine.

Nassun nu zice nimic. Cuvintele lui Oțel cad înăuntrul ei ca pietrele în apă, fără să provoace unde.

— În cele din urmă, vei ucide tot ce iubești. Pe mama ta. Pe Schaffa. Toți prietenii tăi din Luna Găsită. N-ai cum să eviți asta.

Ea închide ochii.

— Cu o singură excepție.

Urmează o pauză bine cumpănită.

— Să-ți spun care anume?

Schaffa se apropie. Ea îl sessizează, zumzetul lui, chinul constant la care îl supune acel lucru din creierul lui pe care nu-i permite să-l îndepărteze. Schaffa, care o iubește.

„În cele din urmă, vei ucide tot ce iubești”.

— Da, se silește să spună. Spune-mi cum să nu…

Se întrerupe. Nu poate spune „cum să nu le fac rău”, pentru că le-a făcut deja rău atâtora. E un monstru. Dar trebuie să existe o cale de a ține sub control monstruozitatea ei. De a pune capăt pericolului care este existența unui orogen.

— Nassun, Luna se întoarce. A fost pierdută cu mult timp în urmă, azvârlită ca o minge legată cu ața de o paletă, dar acum sfoara o trage îndărăt. Lăsată de capul ei, va trece pe alături și se va îndepărta din nou. A mai făcut deja asta de câteva ori.

Ea vede în grămada de sfărâmături unul dintre ochii tatii, privind-o dintr-un ciob al feței. A avut ochii verzi și acum au căpătat o nuanță frumoasă de olivină încețoșată.

— Dar cu ajutorul Porții… poți să o înghiontești. Numai puțin. Să-i ajustezi tra… (Aici el scoate un pufnet amuzat.) Calea pe care o urmează în mod natural. În loc să o lași să treacă iar pe alături și să hoinărească pierdută, adu-o acasă. Taica Pământ i-a dus dorul. Adu-o drept aici, pentru ca ei să fie din nou împreună.

Oh. Oh! Acum ea înțelege deodată de ce îi vrea Taica Pământ moartea.

— O să fie ceva teribil, rostește Oțel încet la urechea ei, pentru că s-a apropiat. O să pună capăt Anotimpurilor. O să pună capăt oricărui anotimp. Dar… nu vei mai simți niciodată ceea ce simți acum. Nimeni nu va mai suferi niciodată.

Nassun se întoarce și-l privește pe Oțel. S-a aplecat către ea și chipul lui sculptat are un aer de viclenie aproape comică.

Apoi Schaffa se oprește dinaintea lor. Privește rămășițele lui Jija și ea observă momentul în care înțelegerea a ceea ce vede îi străbate chipul ca o undă de șoc. Ochii lui de gheață se ridică spre ea și femeia îi cercetează expresia cu stomacul strângându-i-se, anticipând durerea ce va veni.

Dar pe chipul lui nu e decât chin. Teamă și păreri de rău pentru ea, îngrijorare la vederea umărului ei însângerat. Prudență, mânie și dorința de a o apăra când privirea lui se abate către Oțel. E în continuare Schaffa al ei. Ușurarea pe care o simte privindu-l face să-i piară jalea după Jija. Schaffa o va iubi indiferent ce va deveni.

Așa că Nassun se întoarce către Oțel și spune:

— Învață-mă cum să aduc Luna acasă!

ANEXA 1

Un catalog al Anotimpurilor înregistrate înainte și după înființarea Afiliației Ecuatoriale Sanze, de la cele mai recente la cele mai vechi

Anotimpul Sufocării: 2714-2719, Era Imperială. Cauză presupusă: erupție vulcanică. Localizare: în Antarctice, lângă Deveteris. Erupția Muntelui Akok a acoperit cerul pe o rază de opt sute de kilometri cu un nor de cenușă fină care s-a solidificat în plămâni și pe membranele mucoase. Cinci ani fără lumina soarelui, deși emisfera nordică nu a fost afectată atât de mult (numai doi ani).

Anotimpul Acid: 2322-2329, Era Imperială. Cauză presupusă: cutremur de gradul zece sau peste. Localizare: necunoscută, în largul oceanului. Schimbarea bruscă a poziției unei plăci a creat un lanț de vulcani în calea unuia dintre curenții majori. Curentul a devenit acid, curgând către Coasta de Vest și, în cele din urmă, ocolind în mare parte Neclintirea. Majoritatea comurilor de coastă au pierit în tsunamiul inițial. Celelalte au dispărut ori au fost silite să se mute când flotele și facilitățile portuare s-au corodat, iar peștii au dispărut. Perdeaua de nori a durat șapte ani. Pe coastă, nivelul acidității a rămas defavorabil vieții vreme de mulți ani.

Anotimpul Fierberii: 1842-1845, Era Imperială. Cauză presupusă: erupția unui punct fierbinte aflat dedesubtul unui lac întins. Localizare: Sudmedlat, în cvartentul Lacul Tekkaris. Erupția a aruncat în atmosferă mii de tone de aburi și de pulberi sedimentare care au provocat ploi acide și ocultare atmosferică deasupra jumătății sudice a continentului, vreme de trei ani. Jumătatea nordică nu a suferit efecte negative, așa că printre arheomești există o dispută legată de încadrarea acestuia în rândul Anotimpurilor.

Anotimpul Fără Aer: 1689-1798, Era Imperială. Cauză presupusă: accident minier. Localizare: Nordmedlat, în cvartentul Sathd. Un anotimp provocat exclusiv de activitatea umană, survenit când lucrătorii din minele de cărbuni din zona marginală a Nordmedlatului de nord-est au declanșat un incendiu subteran. Un Anotimp relativ blând, cu ocazionale apariții ale soarelui și fără ploi de cenușă sau acide, cu excepția regiunii în cauză. Puține comuri au declarat Legea sezonieră. Aproximativ paisprezece milioane de locuitori ai orașului Heldine au murit în erupția inițială de gaz natural și în incendiul care s-a răspândit rapid înainte ca Orogenii Imperiali să potolească focurile și să le izoleze pentru a le împiedica să se extindă. Flăcările nu au putut fi stinse, ci doar izolate, continuând să ardă timp de o sută douăzeci de ani. Fumul rezultat, răspândit de vânt, a provocat probleme respiratorii și ocazionale sufocări în masă în regiune vreme de câteva decenii. Efectele secundare ale pierderii rezervelor de cărbuni ale Nordmedlatului au fost creșterea catastrofală a prețului combustibililor și adoptarea la scară largă a încălzirii geotermale și hidroelectrice, ceea ce a dus la instituirea procedurii acordării licențelor de gineri.

Anotimpul Dinților: 1553-1566, Era Imperială. Cauză presupusă: cutremur oceanic care a declanșat o erupție supervulcanică. Localizare: Fisurile Arctice. O replică a cutremurului oceanic a provocat fisurarea unui punct fierbinte nedescoperit din preajma polului nord. Rezultatul a fost o explozie supervulcanică. Martorii spun că zgomotul acesteia s-a auzit până în Antarctice. Cenușa a ajuns în atmosfera superioară și s-a răspândit rapid pe tot globul, deși Arcticele au fost cele mai afectate. Daunele produse de acest Anotimp au fost amplificate de slaba pregătire a majorității comurilor, pentru că de la ultimul Anotimp trecuseră nouă sute de ani și convingerea populară era, în acel moment, că Anotimpurile nu sunt altceva decât legende. Relatări despre acte de canibalism s-au răspândit dinspre nord până la Ecuator. La sfârșitul acestui Anotimp,

în Yumenes a fost înființat Epicentrul, cu filiale la Arctice și Antarctice.

Anotimpul Fungilor: 602, Era Imperială. Cauză presupusă: erupție vulcanică. Localizare. Ecuatorialele vestice. O serie de erupții survenite pe durata sezonului musonilor au dus la creșterea umidității și la obliterarea luminii solare vreme de șase luni, pe o suprafață de aproximativ 20% din continent. Deși ar putea fi considerat un Anotimp blând, momentul în care a avut loc a creat condiții perfecte pentru dezvoltarea explozivă a fungilor, care s-au răspândit dincolo de Ecuatoriale, până în medlaturile de nord și de sud, distrugând recoltele proaspete de miroq (specie acum dispărută). Foametea care a urmat a durat patru ani (doi în care mana și-a urmat cursul și alți doi până la refacerea agriculturii și a sistemului de distribuție a hranei). Aproape toate comurile afectate au reușit să supraviețuiască pe baza rezervelor proprii, dovedind astfel eficiența reformelor imperiale și a planificării sezoniere, iar Imperiul a dat dovadă de generozitate, împărțind semințe din rezerva sa regiunilor dependente de miroq. După acest Anotimp, multe comuri de pe latitudinile medii și din regiunile de coastă s-au alăturat de bunăvoie Imperiului, dublând întinderea și marcând începerea Epocii de Aur.

Anotimpul Nebuniei: 3, Era Pre-Imperială – 7, Era Imperială. Cauză presupusă: erupție vulcanică. Localizare: Lanțul Vulcanic Kiash. Erupția mai multor cratere ale unui străvechi supervulcan (responsabil și pentru Anotimpurile Gemene, cu 10 000 de ani mai înainte) a lansat în atmosferă cantități mari de piroxeni de culoare închisă. Au rezultat zece ani de întuneric care nu numai că s-au dovedit distrugători, așa cum se întâmplă de obicei în vremea unui Anotimp, dar au dus și la creșterea accelerată a numărului de boli mintale. Afiliația Ecuatorială Sanze (mai cunoscută drept Imperiul Sanze) a luat naștere în acest Anotimp, când Căpetenia Războinică Verishe din Yumenes a cucerit nenumărate comuri aflate în suferință folosind tehnici ale războiului psihologic. (Vezi *Arta nebuniei*, de diverși autori,

Editura Universității a Șasea). Verishe s-a proclamat împărăteasă în cea dintâi zi când a reapărut lumina solară.

(***Nota editorului***: Multe dintre informațiile legate de Anotimpurile de dinainte de fondarea Sanze sunt contradictorii sau neconfirmate. Anotimpurile ce urmează sunt cele asupra cărora s-a căzut de acord cu prilejul Conferinței Arheomestrice a Universității a Șaptea din 2532.)

Anotimpul Pribegiei: Aproximativ 800, Era Pre-Imperială. Cauză presupusă: deplasarea unui pol magnetic. Localizare: neverificată. Acest anotimp a avut ca rezultate dispariția câtorva plante de cultură importante în acea vreme și douăzeci de ani de foamete, efect al derutării agenților polenizatori de deplasarea nordului real.

Anotimpul Schimbării Vântului: Aproximativ 1900, Era Pre-Imperială. Cauză presupusă: necunoscută. Localizare: neverificată. Din motive neclare, direcția principalelor vânturi s-a schimbat vreme de mulți ani, apoi a revenit la normal. S-a căzut de acord că acesta a fost un Anotimp, în ciuda absenței ocultării atmosferice, pentru că numai un cutremur de proporții (cel mai probabil localizat departe în largul oceanului) l-ar fi putut provoca.

Anotimpul Metalelor Grele: Aproximativ 4200, Era Pre-Imperială. Cauză presupusă: erupție vulcanică. Localizare: Sudmedlat, în preajma Coastei de Est. O erupție vulcanică (cel mai probabil a Muntelui Yrga) a provocat ocultare atmosferică timp de zece ani, agravată și de contaminarea la scară largă cu mercur a jumătății estice a Neclintirii.

Anotimpul Mărilor Galbene: Aproximativ 9200, Era Pre-Imperială. Cauză presupusă: necunoscută. Localizare: Coasta de Est, Coasta de Vest și regiunile de coastă din sud până la nivelul Antarcticelor. Acest Anotimp este cunoscut numai pe baza unor relatări scrise, descoperite în ruinele de la Ecuatoriale. Din motive necunoscute, o erupție bacteriană la scară largă a făcut ca întreaga viață marină

să devină toxică, provocând foamete în regiunile costiere vreme de câteva decenii.

Anotimpurile Gemene: Aproximativ 9800, Era Pre-Imperială. Cauză presupusă: erupție vulcanică. Localizare: Sudmedlat. Din cântece și istorii orale datând din acea perioadă s-a dedus că o erupție a craterului unui vulcan a provocat o ocultare atmosferică cu o durată de trei ani. Când cerul tocmai începea să se limpezească, o a doua erupție, a unui alt crater, a prelungit perioada de ocultare cu încă treizeci de ani.

ANEXA 2

Glosar de termeni utilizați în toate cvartentele Neclintirii

Al Cincilea Anotimp: Iarnă prelungită – cu o durată de cel puțin șase luni, conform standardelor imperiale – declanșată de activitatea seismică sau de alte alterări la scară largă ale mediului.

Antarctici: Latitudinile cele mai sudice ale continentului. Se referă, totodată, la locuitorii comurilor din regiunea antarctică.

Arctici: Latitudinile cele mai nordice ale continentului. Se referă, totodată, la locuitorii comurilor din regiunea arctică.

Bastard: Persoană născută în afara unei uzcaste, lucru posibil numai pentru băieții ai căror tați nu sunt cunoscuți. Cei care se disting pot obține permisiunea de a adopta uzcasta și comnumele mamei lor.

Cebaki: Membru al rasei cebak. Cebak a fost cândva o națiune (unitate a unui sistem politic azi disprețuit, din Era Pre-Imperială) din Somidlat, deși a fost reorganizată ca parte a sistemului de cvartente acum câteva secole, când a fost cucerită de Vechiul Imperiu Sanze.

Com: Comunitate. Cea mai mică unitate sociopolitică a sistemului administrativ imperial, corespunzând unui târg sau unui oraș, deși orașele foarte mari pot fi compuse din mai multe comuri. Membrii acceptați ai unui com sunt cei cărora li s-au acordat drepturi de acces la rezerve și la protecție și care, în schimb, susțin comul prin taxe sau alte contribuții.

Comleși: Infractori și alți indezirabili incapabili să se facă acceptați într-un com.

Comnume: Al treilea nume purtat de majoritatea cetățenilor, indicând apartenența la un com și drepturile ce derivă de aici. De obicei este acordat la pubertate ca un ritual de majorat, indicând că persoana respectivă este considerată un membru valoros al comunității. Imigranții dintr-un com pot cere să fie adoptați. Dacă sunt acceptați, preiau numele comului adoptiv.

Costier: Persoană dintr-un com de pe coastă. Puține comuri costale își permit să angajeze orogeni imperiali pentru a înălța recifuri sau alte măsuri menite să-i protejeze de tsunami, așa că orașele costale trebuie să reconstruiască în permanență și ca urmare sunt, în general, lipsite de resurse. Oamenii de pe Coasta de Vest a continentului sunt de obicei palizi, cu părul drept, iar unii dintre ei au ochi cu pliuri epicantice. Cei de pe Coasta de Est sunt oacheși, cu părul creț și uneori au ochi cu pliuri epicantice.

Creșă: Loc unde copiii prea mici ca să muncească sunt îngrijiți câtă vreme adulții se achită de însărcinările pe care le datorează comului. Când împrejurările o permit, este un locaș de învățătură.

Cutremur: Mișcare seismică a pământului.

Cvartent: Nivelul mediu al sistemului administrativ imperial. Patru comuri învecinate formează un cvartent. Fiecare cvartent are un guvernator căruia i se subordonează toți starostii comurilor și care, la rândul lui, dă socoteală unui guvernator regional. Cel mai mare com dintr-un cvartent este capitala acestuia. Capitalele mai mari de cvartent sunt legate între ele prin sistemul imperial de drumuri.

Drum Imperial: Una dintre marile inovații ale Vechiului Imperiu Sanze, drumurile suspendate (folosite pentru deplasarea pe jos sau călare) leagă între ele majoritatea comurilor și a cvartentelor mari. Drumurile suspendate sunt construite de echipe de gineri și de orogeni imperiali, în cadrul cărora orogenii determină cea mai stabilă rută prin

zonele cu activitate seismică (sau diminuează această activitate dacă nu există rută mai stabilă), iar ginerii reorientează apa și celelalte resurse importante din apropierea drumurilor pentru a facilita circulația pe durata Anotimpurilor.

Ecuatoriale: Latitudinile care înconjoară și includ ecuatorul, cu excepția regiunilor de coastă. Se referă și la oamenii din comurile ecuatoriale. Mulțumită climei temperate și stabilității relative în centrul plăcii continentale, comurile ecuatoriale au tendința să fie prospere și puternice din punct de vedere politic. Ecuatorialele au constituit cândva inima Vechiului Imperiu Sanze.

Epicentru: Ordin paramilitar creat de Vechiul Sanze după Anotimpul Dinților (1560, Era Imperială). Cartierul general al Epicentrului este în Yumenes, deși doi sateliți sunt situați în regiunile Arctice și Antarctice, pentru o acoperire maximă a continentului. Orogenii antrenați de Epicentru (numiți și „orogeni imperiali”) au permisiunea legală de a practica arta altminteri ilegală a orogeniei, cu respectarea unor reguli stricte și supravegheați îndeaproape de ordinul Gardienilor. Epicentrul se administrează singur și este independent. Orogenii imperiali pot fi recunoscuți după uniformele lor negre și li se spune, în popor, „jachetele negre”.

Falie: Loc unde fisurile din scoarța pământului fac mai probabilă existența cutremurelor și a erupțiilor.

Fuior-de-cenușă (***păr***): Trăsătură rasială distinctă a sanzedilor, pe care actualele linii directoare ale uzcastei Prăsitorilor o consideră avantajoasă și este, ca urmare, preferată în selecție. Părul cenușiu este foarte aspru și cu firul gros, crescând în sus, ca o flacără. Când este lung, încadrează fața și umerii. Este rezistent la acid, reține foarte puțină apă când este udat și, în circumstanțe extreme, s-a dovedit un filtru eficient împotriva cenușii. În majoritatea comurilor, Prăsitorii țin cont numai de textură, însă Prăsitorii ecuatoriali acordă importanță și nuanței

cenușii (de la cenușiul ardeziei la alb, prezent de la naștere).

Gardian: Membru al unui ordin despre care se zvonește că a existat dinaintea Epicentrului. Gardienii îi urmăresc, protejează și călăuzesc pe orogenii din Neclintire, dar îi și apără pe ceilalți de puterea lor.

Geomest: Persoană care studiază piatra și locul ei în natură. Denumirea generală a omului de știință. Geomeștii studiază litologie, chimie și geologie, care în Neclintire nu sunt considerate discipline separate. Câțiva geomești se specializează în orogeneză – studiul orogeniei și al efectelor sale.

Giner: De la geoner. Inginer specializat în lucrări subterane – mecanisme pentru folosirea energiei geotermale, tuneluri, infrastructură subterană, minerit.

Inele: Folosite ca indiciu al rangului printre orogenii imperiali. Ucenicii fără rang trebuie să absolve o serie de teste pentru a căpăta primul inel. Cel mai înalt rang pe care îl poate atinge un orogen este cel de zece inele. Fiecare inel este confecționat din pietre semiprețioase șlefuite.

Inovatori: Una dintre cele șapte uzcaste comune. Inovatorii sunt indivizi selecționați pentru creativitatea și inteligența lor practică, responsabili cu rezolvarea problemelor tehnice și logistice pe durata unui Anotimp.

Kirkhusa: Mamifer de talie mijlocie, crescut uneori ca animal de casă sau folosit la paza locuințelor și a turmelor. În mod normal, erbivor. Pe durata Anotimpurilor, carnivor.

Legea sezonieră: Lege marțială care poate fi declarată de oricare staroste de com, guvernator de cvartent ori regional sau de orice membru recunoscut al uzcastei Cârmuitorilor din Yumenes. Pe durata Legii sezoniere, guvernările la nivel de cvartent și de regiune sunt suspendate, iar comurile funcționează ca unități sociopolitice suverane, deși

cooperarea în plan local cu alte comuri este încurajată de politica imperială.

Lorist: Persoană care studiază legea-n-piatră și istoria veche.

Lube: Plante din mediat înrudite cu lubenițele din climatele ecuatoriale. Lubele sunt plante târâtoare care produc în mod normal fructe la sol. Pe durata unui Anotimp, fructele cresc sub pământ, ca tuberculi. Unele specii de lube produc flori care prind insecte.

Mâncători de piatră: Specie umanoidă inteligentă, rar întâlnită. Părul, pielea etc. seamănă cu piatra. Nu există foarte multe informații despre această specie.

Medlat: Latitudinile „medii" ale continentului, cuprinse între ecuator și regiunile arctice și antarctice. Se referă și la locuitorii din această regiune (cărora li se mai spune și medlatici). Sunt privite ca zone înapoiate ale Neclintirii, deși asigură majoritatea hranei, a materiilor prime și a altor resurse importante ale întregii lumi. Există două regiuni medlatice: cea nordică (Nordmedlat) și cea sudică (Sudmedlat).

Meșteșugar: Fabricant de unelte mici, care lucrează în piatră, sticlă, os sau alte materiale. În comurile mai mari, meșteșugarii pot folosi tehnologii mecanice sau tehnici de producție în masă. Meșteșugarilor care lucrează în metal sau meșteșugarilor incompetenți li se spune „ruginituri".

Metalștiință: Pseudoștiință discreditată, ca alchimia și astromestria, nerecunoscută de Universitatea a Șaptea.

Neocom: Denumire dată, în limbajul colocvial, comurilor care au apărut abia după cel mai recent Anotimp. Comurile care au supraviețuit măcar unui Anotimp sunt considerate locuri favorabile vieții, pentru că și-au dovedit puterea și eficiența.

Noduri: Rețeaua de stații administrate de Imperiu, amplasate în Neclintire pentru a reduce sau a liniști evenimentele seismice. Pentru că aici orogenii antrenați de Epicentru sunt puțini, majoritatea nodurilor se află în zona Ecuatorialelor.

Odihniți: Termen peiorativ folosit de orogeni pentru a desemna persoanele incapabile de orogenie. Prescurtat: odi.

Orogen: Persoană, antrenată sau nu, care are darul orogeniei. Termen peiorativ: rogălău.

Orogenie: Talentul de a manipula energia termică, cinetică și alte forme înrudite de energie pentru a gestiona evenimentele seismice.

Pietricele: Denumire dată în cadrul Epicentrului copiilor orogeni care încă urmează pregătirea de bază.

Popasuri: Stații aflate la intervale regulate de-a lungul Drumului Imperial și al multor drumuri mai puțin importante. Toate popasurile au o sursă de apă și se află în apropierea unor terenuri arabile, păduri sau alte resurse importante. Cele mai multe au fost construite în zone cu risc seismic scăzut.

Prăsitori: Una dintre cele șapte uzcaste comune. Prăsitorii sunt indivizi selectați pentru sănătatea lor și pentru conformația lor dezirabilă. În timpul unui Anotimp, sunt responsabili de păstrarea liniilor de sânge sănătoase și de fortificarea comului sau a rasei prin măsuri selective. Prăsitorii născuți în interiorul uzcastei, dar care nu îndeplinesc standardele comunitare, pot primi acceptul de a folosi uzcasta unei rude apropiate la numirea comunitară.

Punct fierbinte: Gheizer, izvor termal sau gură de aburi.

Regiune: Forma superioară de organizare a sistemului administrativ imperial. Regiunile recunoscute la nivelul

Imperiului sunt Arcticele, Nordmedlatul, Coasta de Vest, Coasta de Est, Ecuatorialele, Sudmedlatul și Antarcticele. Fiecare regiune are un guvernator căruia îi dau raportul toate cvartentele locale. Guvernatorii regionali sunt numiți, teoretic, de împărat, deși în practică sunt aleși sau provin din uzcasta Cârmuitorilor din Yumenes.

Rezervă: Mâncare și provizii stocate. Comurile păstrează rezerve sub pază și încuiate în permanență, în eventualitatea unui Anotimp. Numai membrii recunoscuți ai comului au dreptul la rații din rezervă, deși adulții își pot folosi partea lor pentru a hrăni copii nerecunoscuți sau alte persoane. Locuințele individuale își constituie adesea propriile rezerve, păzite împotriva celor care nu fac parte din familie.

Rezistenții: Una dintre cele șapte uzcaste comune. Rezistenții sunt indivizi selectați pentru talentul lor de a supraviețui foametei și molimelor. Sunt responsabili cu îngrijirea infirmilor și a cadavrelor pe durata Anotimpurilor.

Rucsafug: Rezervă mică de provizii, ușor transportabilă, pe care majoritatea oamenilor o păstrează în casă în eventualitatea unui cutremur sau a altor urgențe.

Sanze: Inițial o națiune (unitate a unui sistem politic depreciat din Era Pre-Imperială) din zona Ecuatorialelor. Originea rasei sanze. La încheierea Anotimpului Nebuniei (anul 7, Era Imperială), națiunea sanze a fost abolită și înlocuită cu Afiliația Ecuatorială Sanze, constând din șase comuri predominant populate de sanzedi, sub conducerea împărătesei Verishe Conducător Yumenes. Afiliația s-a extins rapid după încheierea Anotimpului, înghițind, în cele din urmă, toate regiunile Neclintirii în jurul anului 800 al Erei Imperiale. În preajma Anotimpului Dinților, Afiliația a început să fie cunoscută în limbajul colocvial drept Vechiul Imperiu Sanze sau, pur și simplu, Vechiul Sanze. Prin Acordurile de la Shilteen din 1850 Era Imperială, Afiliația și-a încetat oficial existența, deoarece controlul la nivel local (sub îndrumarea uzcastei Cârmuitorilor din Yumenes) a fost

considerat mai eficient în eventualitatea unui Anotimp. În practică, majoritatea comurilor respectă în continuare vechiul sistem imperial în administrație, finanțe, educație, iar majoritatea guvernatorilor regionali încă direcționează o parte din taxe ca tribut către Yumenes.

Sanzed: Membru al rasei sanze. Conform standardelor Prăsitorilor din Yumenes, sanzedul ideal are pielea arămie și părul cenușiu, cu constituții endomorfice sau mezomorfice[4] și cu o înălțime, la vârsta adultă, de cel puțin 1,80 metri.

Sanze-mat: Limba vorbită de rasa sanze și limba oficială a Vechiului Imperiu Sanze, în prezent limba universală din întreaga Neclintire.

Sesuna: Calitatea de a fi conștient de mișcările pământului. Organele senzitive care îndeplinesc această funcție sunt glandele sessapineale, localizate în trunchiul cerebral. Forma verbală: a sessiza.

Sfărâmătură: Teren răscolit de activități seismice severe, recente sau nu.

Sigurin: Băutură servită în mod tradițional în timpul negocierilor sau al primelor întâlniri între părți potențial ostile, dar și pe durata altor reuniuni oficiale. Conține lapte vegetal care reacționează la prezența oricăror substanțe străine.

Spinări-Late: Una dintre cele șapte uzcaste comune. Spinările-Late sunt persoane selectate pentru forța lor fizică, responsabile cu munca grea și cu paza pe parcursul unui Anotimp.

Suflător: Vulcan. Numit și munte-de-foc în unele limbi din zonele de coastă.

---

[4] Constituție endomorfică: cu tendințe de îngrășare, extremități scurte și subțiri, oase mici, piele netedă. Constituție mezomorfică: predominanță a mușchilor, oaselor și organelor motorii; persoane cu piept robust, mâini mari și încheieturi puternice.

Universitatea a Șaptea: Universitate renumită pentru studiul geomestriei și al legii-în-piatră, finanțată în prezent de Imperiu și situată în orașul ecuatorial Dibars. Versiuni anterioare ale Universității au fost susținute din fonduri private sau colective, mai ales Universitatea a Treia din Am-Elat (aproximativ 3 000 Era Pre-Imperială), care a fost recunoscută la vremea ei ca națiune suverană. Colegiile regionale sau la nivel de cvartent plătesc tribut Universității și primesc în schimb specialiști și resurse.

Uznume: Al doilea nume purtat de majoritatea cetățenilor, indicând uzcasta căreia îi aparține respectiva persoană. Există douăzeci de uzcaste recunoscute, deși numai șapte în uz pe durata actualului și Vechiului Imperiu Sanze. Uznumele se moștenește de la părintele de același sex, pe baza teoriei că trăsăturile folositoare se transmit în acest fel.

Zonă verde: Zonă necultivată, aflată în interiorul sau în imediata apropiere a zidurilor unui com, așa cum recomandă legea-n-piatră. Zonele verzi ale comurilor pot fi folosite pentru agricultură sau creșterea animalelor ori ca parcuri sau pârloage pe durata anotimpurilor obișnuite. Uneori, locuințele particulare păstrează și ele o zonă verde proprie sau o grădină.

N.K. JEMISIN

A DOUA CARTE DIN SERIA
PĂMÂNTUL SFĂRÂMAT

POARTA OBELISCULUI

virtual-project.eu

virtual-project.eu

